

**ISSN 2413-5593 (Print),
ISSN 2663-6530 (Online)**

2017. № 31

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31>

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA COHNITYVNOI LINHVISTYKY

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Відповідальні редактори:

Корбозерова Н. М., д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, УКРАЇНА ninakor@ukr.net
Скрильник С. В., канд. філол. наук, доц., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, УКРАЇНА
s.skryllyk@ukr.net

Заступники:

Карабан В. І., д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА);
Коломієць Л. В., д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА);
Пилипенко Р. Є., д-р філол. наук, проф., Київ. нац. лінгвіст. ун-т (УКРАЇНА);

Редакційна рада:

Бєлова А. Д., д-р філол. наук, проф. Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, УКРАЇНА;
Клименко Н. Ф. д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, УКРАЇНА;
Крючков Г. Г., д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, УКРАЇНА.

Відповідальний секретар:

Моренець І. М., канд., філол. наук., асист., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, УКРАЇНА.

Набережна Т. Є., канд., філол. наук., доц., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, УКРАЇНА

Макет, дизайн та технічна редакція:

Галкіна (Сліжевська) О. Ю., магістр філол. Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка УКРАЇНА
sandy_alex@ukr.net

Друкується за рішенням Вченої ради Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол № 9 від 25 квітня 2017 року).

Рецензенти: **Помірко Р. С.**, д-р філол. наук, проф., Львівськ. нац. ун-т імені Івана Франка (УКРАЇНА);

Шевченко І. С., д-р філол. наук, проф., Харківськ. нац- ун-т імені В. Н. Каразіна (УКРАЇНА).

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу мовної інформації Серія КВ №21582-11482ПР від 18.08.2015р.

Збірник наукових праць входить до наукометричної бази України. Є фаховим виданням із дисциплін філологічного профілю. Постанова Президії Державної Атестаційної Комісії України від 07.10.2015р., № 1021.

Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка / відп. ред. Н. М. Корбозерова, С. В. Скрильник. – (2002–2017). – К. : Логос, 2017. – Вип. 31. – 164 с. – Бібліограф. в кінці ст.

Збірник вміщує статті, в яких досліджуються сучасні проблеми мовознавства, проблеми порівняльно-історичного і типологічного мовознавства, лінгвосемантики, лінгвопрагматики, лінгвокогнітології, лінгвокомунікації та перекладознавства. Розраховано на широке коло філологів, викладачів, перекладачів, докторантів, аспірантів та студентів закладів вищої освіти. Збірник видається двічі на рік, передрук не припускається. Статті пройшли відкрите, однобічне сліпе та подвійне сліпе рецензування. Всі статті перевірено на плагіат.

Збірник розміщено на сайті: <http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Адреса редакційної колегії: 01601, м. Київ, бул. Т. Шевченка, 14, ауд. 60, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут філології; e-mail : zbirnykninako@ukr.net

Редакційна колегія:

- Баллоні Н. Ф.**, д-р філол. наук, проф., Італ. ін-т культури в Україні (ІТАЛІЯ);
- Буає Генрі**, д-р філол. наук, проф., Ун-т Поль Валері (ФРАНЦІЯ);
- Бурбело В. Б.**, д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА);
- Воронцова Т. О.**, д-р філол. наук, проф., Челябінськ. держ. ун-т (РОСІЯ);
- Гетьман З. О.**, д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА);
- Годзіч Анна**, д-р філол. наук, проф., Університет імені Адама Міцкевича, м. Познань (ПОЛЬЩА);
- Гудманян А. Г.**, д-р філол. наук, проф., Нац. авіаційний ун-т (УКРАЇНА);
- Енріке Ф. Керо Хервіл'я**, д-р філол. наук, проф., Гранадськ. університет (ІСПАНІЯ);
- Жайворонок В. В.**, д-р філол. наук, проф., Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (УКРАЇНА);
- Ільченко О. М.**, д-р філол. наук, проф., Центр наук. дослідж. та виклад. іноз. мов НАН України (УКРАЇНА);
- Іщенко Н. Г.**, д-р філол. наук, проф., Нац. тех. ун-т України «КПІ» (УКРАЇНА);
- Кияк Т. Р.**, д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА);
- Козловський В. В.**, д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА);
- Левицький А. Е.**, д-р філол. наук, проф., Московськ. держ. ун-ту ім. М. В. Ломоносова (РОСІЯ);
- Марія Тереса Соліас Аріс**, д-р філол. наук, проф., Вальядолідськ. ун-т (ІСПАНІЯ);
- Марія Турмаір**, д-р філол. наук, проф., Регенсбурськ. ун-т (НІМЕЧЧИНА);
- Мехмет-Алі Акінсі**, д-р філол. наук, проф., Руанськ. ун-т (ФРАНЦІЯ);
- Неборсіна Н. П.**, д-р філол. наук, доц., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА);
- Подшивалова О. О.**, д-р філол. н., проф., Удмуртськ. держ. ун-т, м. Іжевськ (РОСІЯ);
- Позднякова О. М.**, д-р філол. н., проф., Московськ. держ. Ін-т міжнар. відносин (РОСІЯ);
- Пономаренко В. П.**, д-р філол. н., ст. наук. співробіт., Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (УКРАЇНА);
- Радзієвська Т. В.**, д-р філол. наук, проф., Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (УКРАЇНА);
- Сидельникова Л. В.**, д-р філол. наук., доц., Київ. нац. лінгвіст. ун-т (УКРАЇНА);
- Солощук Л. В.**, д-р філол. наук, проф., Харківськ. нац- ун-т імені В. Н. Каразіна (УКРАЇНА);
- Стеріополо О. І.**, д-р філол. наук, проф., Київ. нац. лінгвіст. ун-т (УКРАЇНА);
- Стівен Деріен**, д-р філол. н., проф., Ратгерськ. ун-т (США);
- Терехова С І.**, д-р філол. наук, проф., Київ. нац. лінгвіст. ун-т (УКРАЇНА);
- Тріаре Домінік**, д-р філол. наук, проф., Ун-т Поль Валері м. Монпельє (ФРАНЦІЯ);
- Чередниченко О. І.**, д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА);
- Швачко С. О.**, д-р філол. наук, проф., Сумськ. держ. ун-т (УКРАЇНА);
- Шумарова Н. П.**, д-р філол. наук, проф., Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка (УКРАЇНА).

**ISSN 2413-5593 (Print),
ISSN 2663-6530 (Online)**

2017. № 31

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31>

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA COHNITYVNOI LINHVISTYKY

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

ISSN 2413-5593 (Print); ISSN 2663-6530 (On-line)

- Editors-in-chef:** **Nina M. Korbozerova**, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE, ninakor@ukr.net
Serhiy V. Skrylnyk, PhD (Philology), Associate Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE, s.skrylnyk@ukr.net
- Vice-chief editors:** **Vyacheslav I. Karaban**, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE;
Lada V. Kolomiyets, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE;
Rostyslav Ye. Pylypenko, DSc (Philology), Prof., Kyiv National Linguistic University, UKRAINE.
- Members of editorial council:** **Alla D. Belova**, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE;
Nina F. Klymenko, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE;
Heorhii H. Kriuchkov, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE.
- Secretary:** **Iryna M. Morenets**, PhD (Philology), Assistant, Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE;
Tetyana Ye. Naberezhna, PhD (Philology), Associate Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE.
- Layout, design, edited and typeset:** **Oleksandra Yu. Galkina (Slizhevskaya)**, Master of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv, UKRAINE
sandy_alex@ukr.net

Edition is published according to the decision of the Academic Council of Philology Institute at Kyiv National Taras Shevchenko University (proceedings № 9, 25 April 2017).

Reviewers: **Roman S. Pomyrko**, DSc (Philology), Prof., Ivan Franko National University of Lviv (UKRAINE);

Iryna S. Shevchenko, DSc (Philology), Prof., V. N. Karazin Kharkiv National University (UKRAINE).

Certificate of state registration of the print media KB № 21582-1148IIP, 18.08.2015.

The Collected Scholarly Work Article edition is included to the scientific datum base of Ukraine.

This edition is a professional one in the field of philology. Decree of the Presidium of the State Attestation Commission of Ukraine, 07.10.2015, № 1021.

Problems of semantics, pragmatics and cognitive linguistics: collected scholarly work articles / Ministry of education and science of Ukraine, Taras Shevchenko National University of Kyiv / Editors-in-chief N. M. Korbozerova, S. V. Skrylnyk. – (2002–2017). – Kyiv : Logos, 2017. – Edition 31. – 164 p. Bibliography is at the end of the article.

The collected scholarly work articles edition includes articles about the actual linguistic problems, problems of comparative-historical linguistics and linguistic typology, problems of linguistic semantics, pragmatic linguistics, cognitive linguistics, linguistic communications and translation problems. This edition is intended for the linguists, translators, interpreters, teachers, lecturers, postgraduate-course students, persons working for doctor 's, and students of Universities. This edition is published two times a year. Republishing is impossible. All articles in the edition have passed open, onesided anonymous and double anonymous review. All the articles have been checked up on plagiarism.

The collection of scholarly articles is published online at:
<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Editorial address: bul. Shevchenko 14, aud. 60, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Institute of Philology, Kyiv. 01601; e-mail: zbirnykninako@ukr.net

Members of the publishing board:

Nicola F. Balloni, DSc (Philology), Prof., Italian Culture Institute in Ukraine (ITALY);

Henri Boyer, DSc (Philology), Prof., Paul Valéry University of Montpellier (FRANCE);

Valentina B. Burbelo, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKRAINE);

Tetiana O. Vorontsova, DSc (Philology), Prof., Chelabinsk State University, Institute of Humanitarian Education (RUSSIA);

Zoia O. Getman, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKRAINE);

Anna Godzich, DSc (Philology), Prof., Adam Mickiewicz University Poznan (POLAND);

Artur G. Gudmanian, DSc (Philology), Prof., National Aviation University (UKRAINE);

Enrique F. Quero-Gervilla, DSc (Philology), Prof., University of Granada (SPAIN);

Vitaliy V. Zhaivoronok, DSc (Philology), Prof., O. O. Potebnya Institute of Linguistics of the National Academy of Sciences of Ukraine (UKRAINE);

Olga M. Ilchenko, DSc (Philology), Prof., Center for Research and Teaching of Foreign Languages (UKRAINE);

Nina G. Ishenko, DSc (Philology), Prof., National Technical University of Ukraine “Kyiv Polytechnic Institute” (UKRAINE);

Taras R. Kyiak, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKRAINE);

Viktor W. Kozlovskiy, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKRAINE);

Andiy E. Levitskiy, DSc (Philology), Prof., Lomonosov Moscow State University (RUSSIA);

Maria Teresa Solias Aris, DSc (Philology), Prof., University of Valladolid (SPAIN);

Maria Turmair, DSc (Philology), Prof., Regensburg University (GERMANY);

M. Mehmet-Ali Akinsi, DSc (Philology), Prof., Rouen University (FRANCE);

Nataliya P. Neborsina, DSc (Philology), Associate Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKRAINE);

Olena O. Podshivalova, DSc (Philology), Prof., Udmurd State University (RUSSIA);

Olena M. Pozniakova, DSc (Philology), Prof., Moscow State Institute of International Relations (RUSSIA);

Volodimir P. Ponomarenko, DSc (Philology), the leading scientific worker, O. O. Potebnya Institute of Linguistics of the National Academy of Sciences of Ukraine (UKRAINE);

Tetyana V. Radzievska, DSc (Philology), Prof., O. O. Potebnya Institute of Linguistics of the National Academy of Sciences of Ukraine (UKRAINE);

Larysa V. Sydelynkova, DSc (Philology), Associate Prof., Kyiv National Linguistic University (UKRAINE);

Ludmyla V. Soloshchuk, DSc (Philology), Prof., V. N. Karazin Kharkiv National University (UKRAINE);

Olena I. Steriopolo, DSc (Philology), Prof., Kyiv National Linguistic University (UKRAINE);

Steven Darian, DSc (Philology), Prof., Rutgers University (USA);

Svitlana I. Terekhova, DSc (Philology), Prof., Kyiv National Linguistic University (UKRAINE);

Dominik Triare, DSc (Philology), Prof., Paul Valéry University of Montpellier (FRANCE);

Oleksandr I. Cherednychenko, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKRAINE);

Svitlana O. Shvachko, DSc (Philology), Prof., Sumi State University (UKRAINE);

Natalya P. Shumarova, DSc (Philology), Prof., Taras Shevchenko National University of Kyiv (UKRAINE).

**ISSN 2413-5593 (Print),
ISSN 2663-6530 (Online)**

2017. № 31

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31>

ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ

PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA SOHNITYVNOI LINGVISTYKY

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

УДК 81, ББК 81я43, П78

ISSN 2413-5593 (Print); ISSN 2663-6530 (On-line)

Ответственные редакторы:

Корбозёрова Н. Н., д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА, ninakor@ukr.net

Скрыльник С. В., канд. филол. наук, доц., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА, s.skrylnyk@ukr.net

Заместители:

Карабан В. И., д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА;

Коломиец Л. В., д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА;

Пилипенко Р. Е., д-р филол. наук, проф., Киев. нац. лингвист. ун-т, УКРАИНА.

Редакционный совет:

Белова А. Д., д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА;

Клименко Н. Ф. д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА;

Крючков Г. Г., д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА.

Ответственный секретарь:

Моренец И. Н., канд., филол. наук., асист., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА;

Набережная Т. Е., канд. филол. наук, доц., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА.

Макет, дизайн и техническая редакция:

Галкина (Слижевская) А. Ю., магистр филологии, Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко, УКРАИНА
sandy_alex@ukr.net

Печатается по решению Ученого совета Института филологии Киевского национального университета имени Тараса Шевченко (протокол № 9 от 25 апреля 2017 года).

Рецензенты: **Помирко Р. С.**, д-р филол. наук, проф., Львовск. нац. ун-т имени Ивана Франка (УКРАИНА);

Шевченко И. С., д-р филол. наук, проф., Харьковск. нац. ун-т имени В. Н. Каразина (УКРАИНА).

*Свидетельство о государственной регистрации печатного средства речевой информации
Серия КВ№21582-11482ПР от 18.08.2015 г.*

Сборник научных трудов входит в наукометрические базы Украины. Является профессиональным изданием по дисциплинам филологического профиля. Постановление Президиума Государственной Аккредитационной Комиссии Украины от 07.10.2015, № 1021.

Проблемы семантики, прагматики и когнитивной лингвистики : сб. науч. тр. /

М-во образования и науки Украины, Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко / отв. ред. Н. Н. Корбозерова, С. В. Скрыльник. – (2002–2017). – К. : Логос, 2017. – Вып. 31. – 164 с. — Библиограф. в конце ст.

Сборник содержит статьи, в которых исследуются современные проблемы языкознания, проблемы сравнительно-исторического и типологического языкознания, лингвосемантики, лингвопрагматики, лингвокогнитологии, лингвокоммуникации и переводоведения. Рассчитано на широкий круг филологов, преподавателей, переводчиков, докторантов, аспирантов и студентов высших учебных заведений. Сборник издается два раза в год, перепечатка не допускается. Статьи прошли открытое, одностороннее слепое и двойное слепое рецензирование. Все статьи проверены на плагиат.

Сборник размещен на сайте: <http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Адрес редакционной коллегии: 01601, г. Киев, бул. Т. Шевченко, 14, ауд. 60, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Институт филологии; e-mail: zbirnykninako@ukr.net

УДК 81, ББК 81я43

ISSN 2413-5593 (Print); ISSN 2663-6530 (On-line)

© Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, 2017

Редакционная коллегия:

- Баллони Н. Ф.**, д-р филол. наук, проф., Итал. ин-т культуры в Украине (ИТАЛИЯ);
- Буае Генри**, д-р филол. наук, проф., Ун-т Поль Валери (ФРАНЦИЯ);
- Бурбело В. Б.**, д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко (УКРАИНА);
- Воронцова Т. О.**, д-р филол. наук, проф., Челябинск. гос. ун-т (РОССИЯ);
- Гетьман З. А.**, д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко (УКРАИНА);
- Годзич Анна**, д-р филол. наук, проф., Ун-т им. Адама Мицкевича, г. Познань (ПОЛЬША);
- Гудманян А. Г.**, д-р филол. наук, проф., Нац. авиационный ун-т (УКРАИНА);
- Енрике Ф. Керо Хервилья**, д-р филол. наук, проф., Гранадск. ун-т (ИСПАНИЯ);
- Жайворонок В. В.**, д-р филол. наук, проф., Ин-т языкозн. им. А. А. Потебни НАН Украины (УКРАИНА);
- Ильченко О. М.**, д-р филол. наук, проф., Центр науч. исслед. и препод. ин. яз. НАН Украины (УКРАИНА);
- Ищенко Н. Г.**, д-р филол. наук, проф., Нац. тех. ун-т Украины «КПИ» (УКРАИНА);
- Кияк Т. Р.**, д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко (УКРАИНА);
- Козловский В. В.**, д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко (УКРАИНА);
- Левицкий А. Э.**, д-р филол. наук, проф., МГУ им. М. В. Ломоносова (РОССИЯ);
- Мария Тереса Солиас Арис**, д-р филол. наук, проф., Вальядолидск. ун-т (ИСПАНИЯ);
- Мария Турмаир**, д-р филол. наук, проф., Регенсбургск. ун-т (ГЕРМАНИЯ);
- Мехмет-Али Акинси**, д-р филол. наук, проф., Руанск. ун-т (ФРАНЦИЯ);
- Неборсина Н. П.**, д-р филол. наук, доц., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко (УКРАИНА);
- Подшивалова Е. А.**, д-р филол. наук, проф., Удмуртск. гос. ун-т (РОССИЯ);
- Позднякова Е. М.**, д-р филол. н., проф., Московск. гос. ин-т междунар. отн. (РОССИЯ);
- Пономаренко В. П.**, д-р филол. н., ст. науч. сотруд., Ин-т языкозн. им. А. А. Потебни НАН Украины (УКРАИНА);
- Радзиевская Т. В.**, д-р филол. наук, проф., Ин-т языкозн. им. А. А. Потебни НАН Украины (УКРАИНА);
- Сидельникова Л. В.**, д-р филол. наук., доц., Киев. нац. лингвист. ун-т (УКРАИНА);
- Солощук Л. В.**, д-р филол. наук, проф., Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина (УКРАИНА);
- Стериополо О. И.**, д-р филол. наук, проф., Киев. нац. лингвист. ун-т (УКРАИНА);
- Стивен Дэриен**, д-р филол. н., проф., Ратгерск. ун-т (США);
- Терехова С. И.**, д-р филол. н., проф., Киев. нац. лингвист. ун-т (УКРАИНА);
- Триарэ Доминик**, д-р филол. наук, проф., Ун-т Поль Валери г. Монпелье (ФРАНЦИЯ);
- Чередниченко О. И.**, д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко (УКРАИНА);
- Швачко С. А.**, д-р филол. наук, проф., Сумск. гос. ун-т (УКРАИНА);
- Шумарова Н. П.**, д-р филол. наук, проф., Киев. нац. ун-т имени Тараса Шевченко (УКРАИНА).

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 10.01.2017 р.*

*Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.01.2017 р.
Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 98 %*

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.02>

УДК 811.133.1'42

ЗАСОБИ ПУНКТУАЦІЇ ТА ЇХНЯ ПРАГМАТИКА В НАРАТИВНІЙ СТРУКТУРІ РОМАНІВ НІКОЛЯ ФАРГА

*Ірина Миколаївна Горбач (м. Київ, Україна)
pizetti@ukr.net*

кандидат філологічних наук, доцент
кафедри романської і новогрецької філології та перекладу
Київський національний лінгвістичний університет
(Міністерство освіти і науки України)
03680, м. Київ-150, вул. Велика Васильківська, 73

В статті розглянуто засоби пунктуації та їхнє прагматичне навантаження в романах Ніколя Фарга.

Ключові слова: прагматика, пунктуаційні знаки, наративна структура, художній текст, інтимізація.

THE PUNCTUATION MEANS AND THEIR PRAGMATICS IN THE NARRATIVE STRUCTURE IN NICOLAS FARGUES' NOVELS

*Iryna M. Gorbach (Kyiv, Ukraine)
pizetti@ukr.net*

PhD (Philology), associate professor of the
Department of Romance and Modern Greek Philology and Translation
Kyiv National Linguistic University
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
73 Velyka Vasylkivska Str., Kyiv, Ukraine, 03680

The article considers the punctuation means and their pragmatics in Nicolas Fargues' novels.

Keywords: pragmatics, punctuation, narrative structure, artistic text, intimisation.

© Горбач І. М. [Горбач И. М.] pizetti@ukr.net

Засоби пунктуації та їхня прагматика в наративній структурі романів Ніколя Фарга (Українською)
[Средства пунктуации и их прагматика в нарративной структуре романа Николая Фарга (На укр. яз.)]

(Проблеми прагматики [Проблемы прагматики])

СРЕДСТВА ПУНКТУАЦИИ И ИХ ПРАГМАТИКА В НАРРАТИВНОЙ СТРУКТУРЕ РОМАНА НИКОЛЯ ФАРГА

Ирина Николаевна Горбач (г. Киев, Украина)
pizetti@ukr.net

кандидат филологических наук, доцент
кафедры романской и новогреческой филологии и перевода
Киевский национальный лингвистический университет
(Министерство образования и науки Украины)
03680, г. Киев-150, ул. Большая Васильковская, 73

В статье рассмотрены средства пунктуации и их прагматическая нагрузка в романах Николая Фарга.

Ключевые слова: прагматика, пунктуационные знаки, нарративная структура, художественный текст, интимизация.

Дослідженням пунктуації в художньому творі займалися багато дослідників [1, 2, 4, 5]. На їхню думку, пунктуація, будучи особливою семіологічною системою, являє собою тонкий інструмент в арсеналі творця письмового тексту. Пунктуаційні знаки є не лише допоміжними елементами, які слугують для синтаксичної і семантичної організації мови, а й оповідальними елементами першорядної важливості, здатними повідомляти про присутність суб'єкта у своєму висловлюванні і про його ставлення до іншого [1]. Участь у творі оповідача, а через нього і автора, часто виявляється за допомогою пунктуації [4]. Уміння зрозуміти створюваний з її допомогою експресивний ефект є важливою передумовою для повного і правильного розуміння змісту тексту, яке можливе лише за умови, що автор та адресат (читач) однаково розуміють значення окремих знаків [7].

Пунктуацією зазвичай називається набір знаків пунктуації, що використовується для членування писемного мовлення, а також правила розстановки цих знаків у зв'язному тексті в кожній конкретній мові [7]. На відміну від пунктуаційного членування українського тексту, яке спирається головним чином на його формально-синтаксичну організацію, провідним принципом пунктуації сучасної французької мови є семантико-синтаксичний, пов'язаний зі специфікою взаємодії синтаксичних відношень із семантикою

(Problems of pragmalinguistics)

The punctuation means and their pragmatics in the narrative structure in Nicolas Fargues' novels (in Ukrainian)

[Zasoby punktuacii' ta i'hnja pragmatyka v naratyvniј strukturі romaniv Nikolja Farga]

© Gorbach I. M. [Gorbach I. M.] pizetti@ukr.net

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

лексичних одиниць [6]. Французька пунктуація не залежить безпосередньо від інтонаційного членування тексту, хоча може бути з ним пов'язана. Основою французької пунктуації є специфічний характер взаємодії смислових (семантичних) і синтаксичних відношень у реченні і у зв'язному тексті [9, с. 6–11]. Мета художнього мовлення полягає не тільки у викладенні подій у творі, але й у максимальному впливі на читача через розкриття складних почуттів та емоційних переживань [98]. Так, на думку А. Б. Шапіро, пунктуація є одним із засобів, за допомогою якого письменник виражає на письмі певний смисл, що реалізує прагматичну функцію [8, с. 8]. Ефективність письмового повідомлення залежить як від його інформаційного навантаження та важливості, а також від його відповідності авторському задуму. Пунктуація слугує посиленню інформаційної значущості тексту та досягненню адекватної інтерпретації авторської інтенції. Пунктуаційні знаки не просто передають ритмічну структуру висловлювання, але й емоційно-оцінні нюанси авторської інтонації [6]. Таким чином, пунктуація є текстотвірним та експресивним засобом вираження авторської інтенції, виступає засобом експресивного відображення дійсності в художньому тексті.

У художніх творах, окрім нормативних, обов'язкових, знаків пунктуації, а також факультативних має місце авторська пунктуація [7]. На думку Н. С. Валгіної, авторська пунктуація більше пов'язана із смислом, стилістикою конкретного тексту, ніж регламентована пунктуація [1, с. 184]. Автори художніх текстів намагаються використати пунктуаційну систему мови так, щоб найефективніше передати бажану інформацію.

У нашому дослідженні під терміном «авторська пунктуація» ми розуміємо особливості пунктуаційного оформлення тексту, які мають індивідуальний характер та є притаманними певному авторові, але не суперечать пунктуаційній нормі, тобто загальноприйнятим правилам вживання розділових знаків. Варто зазначити, що причиною пошуку авторами нових образно-виразних засобів, які б забезпечували інтерпретацію тексту згідно з авторським задумом, є нестача пунктуаційних знаків, що могли б передати мелодійно-інтонаційні особливості усного мовлення на письмі. Мету, яку ставить перед собою Ніколя Фарг, – написати так, щоб читач не залишився байдужим до його текстів.

Проведений аналіз романів Ніколя Фарга показав, що пунктуація є одним із важливих засобів авторського впливу на читача. Пунктуація розкриває складні переживання персонажів та їхній психоемоційний стан [1]. За допомогою пунктуації письменник виражає ті значення, той смисл, який він вкладає в

© Горбач І. М. [Горбач И. М.] pizetti@ukr.net

Засоби пунктуації та їхня прагматика в наративній структурі романів Ніколя Фарга (Українською)
[Средства пунктуации и их прагматика в нарративной структуре романа Николая Фарга (На укр. яз.)]

(Проблеми прагматики [Проблемы прагматики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

письмовій формі, а читач завдяки пунктуаційним знакам декодує художній текст [7].

Одним із показників експресивності та емоційності мовлення є знак оклику [9]. Він слугує виразником здивування, сумніву, є маркером інтенсивності, емоцій ставлення адресанта до того, про що він повідомляє. Розглянемо приклад: *Oh là là! Arrête le massacre, là, stop! Tais-toi, maman! Sinon, c'est pas la peine, je raccroche!* [12, с. 70]. Тут окличні речення передають емоційне ставлення до повідомлення, незадоволення комуніканта, роздратування. Зокрема, вигук *Oh là là!* маркує розчарування, дієслова *arrêter* та *se taire* в імперативі є засобом вираження наказу в грубій формі.

Знак оклику також слугує для позначення особливої емоційної інтонації, відтворює світ почуттів людини, є показником її афективного стану та виражає ставлення до повідомленої інформації. У наведених окличних реченнях знак оклику підкреслює емоційність реплік, передає обурення, гнів, що підсилюється прикметником із негативною конотацією *fou* («божевільний»): *T'es complètement fou, Maurice! T'es complètement fou! Regarde, t'as failli le tuer! T'es taré, Maurice! On te l'a toujours dit, t'es pas récupérable!* [12, с. 36]. Знак оклику в цьому прикладі є маркером суб'єктивної модальності, виражає ставлення до персонажа, виконує оцінну функцію.

Так, у прикладі: *Je vous promets, Hervé, j'ai pas fais exprès! Je vous jure, je vous ai pas visé! Mais faites voir, allez!* [12, с. 197] знак оклику передає хвилювання персонажа, занепокоєння станом здоров'я свого друга. У реченні *Ah non! Ça non! Je t'en supplie!* [12, с. 55] знак оклику вказує на інтенсивність емоцій персонажа. Знак оклику підсилений вигуком *ah*, дієсловом *supplier* у значенні «благати» та заперечним словом *non*, інтенсифікує емоції персонажа. У наступному прикладі знак оклику виконує апелятивну функцію: *Maman! Maman, écoute moi!* [12, с. 70]; позначає категоричну заборону *Pas dans la chambre! Tu fumes pas à l'intérieur!!* [15, с. 247]; окличне речення, підсилене дієсловом у наказовому способі передає інтонацію наказу: *Non, mais tu oses me dire non! Lis, je te dis! Lis! Tout de suite!* [13, с. 175]. Таким чином, знак оклику підсилює інтенсивність емоцій персонажів.

Тире є одним із розділових знаків, який яскраво передає різноманітні відтінки думки і концентрує увагу на тих частинах висловлювання, які найбільш важливі в певний момент [7]. Використання цього пунктуаційного знака пов'язане з інтонаційним та зоровим виділенням того чи іншого слова, словосполучення, речення, на якому автор хоче акцентувати увагу [9]. Звернімося до прикладу: *Des affaires – pas de grosses, hein, des coups de main par-ci par-là à des copains, des trucs*

(Problems of pragmalinguistics)

The punctuation means and their pragmatics in the narrative structure in Nicolas Fargues' novels (in Ukrainian)

[Zasoby punktuacii' ta i'hnja pragmatyka v naratyvniy strukturi romaniv Nikolja Farga]

© Gorbach I. M. [Gorbach I. M.] pizetti@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

comme ça [12, с. 82]. Друга частина речення пояснює лексему *affaires*. Такі номінативні одиниці, як: *pas de grosses, hein, des coups de main à des copains, des trucs comme ça* та прислівниковий зворот *par-ci, par-là (en divers endroits)* зокрема, дають зрозуміти тимчасовий, непостійний характер роботи персонажа. Тире також виступає додатковим засобом емотивності. У наведеному нижче прикладі тире, підсилене лексевою *nouveau*, передає емоційну насиченість другої частини речення, акцентує увагу на дотепер незнайомих персонажеві почуттях: *En tout cas, je plaisais, c'était un fait – c'était nouveau* [13].

Часто в романах Ніколя Фарга можна натрапити на подвійне тире, за допомогою якого виділяються вставні конструкції, що доповнюють або пояснюють головне речення та відображають почуття, емоції автора. Так, у наведеному фрагменті подвійне тире, кількісний числівник *dix ans* передають почуття ностальгії та вказують на тривалість певного періоду в житті мовця: *ce que j'ai aimé, moi, le jours de mon arrivée – ça faisait dix ans que j'y étais pas venu, en Italie – c'est dès le hublot de l'avion que ça a commencé* [13, с. 39]. В іншому прикладі подвійне тире вводить у розповідь внутрішні рефлексії оповідача: *Avant, comme je mettais un point d'honneur à ne jamais reconnaître que ça n'allait pas – je finissais d'ailleurs moi-même par me persuader que je n'avais jamais de problèmes, mais, tu sais, avant, c'était monsieur pas de problèmes – à force de me buter dans l'idée [...]* [ibid., с. 14].

За допомогою подвійного тире автор передає звертання оповідача до читача, що сприяє інтимізації нарації: *son insistance amoureuse ou bien cette propension à l'attachement qu'elle libère en moi – pardon encore une fois pour le jeu de mots involontaire – par son insistance amoureuse* [13, с. 138]. Оповідач перериває розповідь, щоб звернутися до читача, а саме вибачитися за повторюваність слів, «гру слів» *insistance amoureuse* «наполегливість у коханні». У наступному прикладі оповідач зупиняється, щоб звернутися до читача із запитанням: *[...] tout l'album du groupe Tribalistas – tu connais? –, le DVD de Lost in Translation qu'elle avait rapporté* [ibid., с. 152]. За допомогою подвійного тире оповідач може виразити свою негативну оцінку: *je me dirige calmement vers la 17 av de bains – toujours cette même foutue sale de bains – je la sens s'offusquer en silence* [ibid., с. 212].

У романах Ніколя Фарга використовує двокрапку, яка виконує пояснювальну функцію: *Eh bien, je prends toutes ces filles et tous ces garçons, je décris bien tout ça: leurs vêtements, leur vocabulaire et leurs tics* [15, с. 132]. Зокрема, двокрапка слугує для обґрунтування, розкриття змісту, конкретизації загального поняття.

© Горбач І. М. [Горбач И. М.] pizetti@ukr.net

Засоби пунктуації та їхня прагматика в наративній структурі романів Ніколя Фарга (Українською)

[Средства пунктуации и их прагматика в нарративной структуре романа Николая Фарга (На укр. яз.)]

(Проблеми прагматики [Проблемы прагматики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Уточнювальна функція двокрапки реалізується в такому прикладі: [...] *les belles filles pour leur demander de tout organiser pour les week-ends au bungalows: les parents à aller chercher en voiture à Richeterre, les kilos de viande, les legumes* [14, с. 196]. У наступному прикладі двокрапка слугує для вираження узагальнення, підводить підсумок сказаного: *Les rues, les immeubles, les voitures, l'espace: tout paraissait trop vaste pour les hommes* [11, с. 216]. Двокрапка використовується для привертання уваги читача, а також пояснити зміст якогось поняття тощо: *New York: tout ce qu'on en a dit, tout ce qu'on en a entendu, lu et vu, ajouté à l'incomparable sensation de puissance de s'y retrouver enfin [...]* [11, с. 247]. У цьому прикладі двокрапка стоїть після топоніма *Нью-Йорк* і використовується автором, щоб пояснити читачеві, що саме означає для персонажа це місто.

Використання три крапки в мовленні персонажа маркує на письмі незавершеність думки, уривчастість розповіді, паузацію та вагання [9]. Три крапки в прямому мовленні персонажів романів Ніколя Фарга виконує емоційну функцію, передає емоційний стан. *J'ai même un peu peur des reactions de ma femme, de ma famille et de mes amis quand ils liront le bouquin, mais c'est comme ça. Voilà, on peut dire que c'est un peu tout ça, ce livre ...* [15, с. 49]. У цьому фрагменті три крапки передає емоційний стан розгубленості, стимулює читача до роздумів, осмислення невисловленого, що залишилося між рядками. У прикладі: *Et comme il n'y pas besoin de se prendre la tête pour les aborder. Bon dieu, si j'avais su* [15, с. 139] три крапки замінює мовчання, демаркує роздуми мовця, який шкодує з приводу втраченого часу і того, що він би міг зробити все інакше, «якби він знав». У діалогах персонажів три крапки є засобом на позначення переривання співрозмовника:

– *Mais je ...*

– *Attends, laisse-moi continuer* [15, с. 298].

Три крапки також виконує функцію паузи, що дозволяє суб'єкту мовлення підібрати необхідні слова чи дати правильну відповідь: *Alors, en 1997, eh ben j'avais, euh, treize ... non, quatorze ans* [14, с. 209]; є засобом позначення недомовленості, що дозволяє читачеві додумати, що персонаж цим хотів сказати: *Tu as trouvé les bon mots [...] Une lettre comme ça, fit-elle avec une désagréable touche d'ironie, aucune fille n'y résiste...* [11, с. 254].

Три крапки в романах також використовується для передачі на письмі телефонної розмови: – *Allô? Ah, bonsoir, tonton Wally ... Oui, je suis très sage ... non, je n'embête pas mes grandes soeurs ... non, je ne suis pas en train de mentir ... heu ... oui, tonton Juste est là [...]* ... [10, с. 239]. У цьому прикладі три крапки

(Problems of pragmalinguistics)

The punctuation means and their pragmatics in the narrative structure in Nicolas Fargues' novels (in Ukrainian)

[Zasoby punktuacii' ta i'hnja pragmatyka v naratyvniy strukturі romaniv Nikolja Farga]

© Gorbach I. M. [Gorbach I. M.] pizetti@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

замінюють репліки адресанта. Читач може здогадатися про поставлені запитання лише завдяки відповідям адресата. Тим самим автор за допомогою три крапки в стислій формі передає ключові моменти розмови, акцентує увагу на найголовнішому. Три крапки слугує засобом компресії в наведеному вище фрагменті. В іншому прикладі телефонної розмови три крапки, вигук «Що?» відтворюють перерваність реплік через поганий зв'язок: *Hein? ... Oui je disais que je ... Maman!.. Je suis dans une ... Il faut qu'on parle chacun à son tour sinon ça va être galère, on va pas se comprendre! ... Hein? ...* [12, с. 70].

Таким чином, аналіз досліджуваних текстів дозволив нам зробити висновок про те, що використана автором пунктуація в романах має емоційно-забарвлений відтінок. Зокрема знаки оклику, знаки питання свідчать про високий ступінь еспресивності та емоційності. Авторське оформлення тексту пунктуаційними знаками максимально реалізує авторські інтенції, а саме – вразити читача, привернути та акцентувати увагу, змусити замислитися, донести ту чи іншу інформацію.

ЛІТЕРАТУРА

1. Валгина Н. С. Что такое авторская пунктуация? / Н. С. Валгина // Русская речь. – 1978. – № 1. – С. 48–56.
2. Веденина Л. Г. Пунктуация французского языка / Людмила Георгиевна Веденина. – М. : Высшая школа, 1975. – 168 с.
3. Денисова С. П. Интимизация и лингвистические средства ее выражения в русской художественной прозе конца XIX – начала XX ст. : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Денисова Светлана Павловна. – К., 1991. – 300 с.
4. Канафьева А. В. Функции авторской пунктуации в художественном тексте : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.01 / Аля Васильевна Канафьева. – М., 2000. – 121 с.
5. Крючков Г. Г. Орфографіка сучасної французької мови / Г. Г. Крючков // Наукові записки КНУ ім. Т. Шевченка. – К. : КПДВ Педагогіка. 2004. – Т. : XIII. – С. 148–159.
6. Кувашова М. В. Французская пунктуация в сопоставлении с русской и специфика ее преподавания / М. В. Кувашова // Язык, культура и межкультурная коммуникация. – М. : Изд-во МГУ, 2001. – С. 86–93.
7. Ткаченко Л. Н. Пунктуационно-графическая организация современного французского нарративного текста (на материале текстов Фр. Бегбедера) : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук : 10.02.05 / Л. Н. Ткаченко ; Воронеж. гос. ун-т. – Воронеж, 2013. – 23 с.
8. Шапиро А. Б. Основы русской пунктуации / А. Б. Шапиро. – М. : Изд-во АН СССР, 1955. – 396 с.

© Горбач І. М. [Горбач И. М.] pizetti@ukr.net

Засоби пунктуації та їхня прагматика в нарративній структурі романів Ніколя Фарга (Українською)

[Средства пунктуации и их прагматика в нарративной структуре романа Николая Фарга (На укр. яз.)]

(Проблеми прагматики [Проблемы прагматики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LNHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

9. Drillon J. *Traité de la ponctuation française* / Jacques Drillon. – Paris : Gallimard, 1991. – 490 p.
10. Fargues N. *Demain si vous le voulez bien* / Nicolas Fargues. – P.O.L. Éditeur, 2001. – 304 p.
11. Fargues N. *One man show* / Nicolas Fargues. – P.O.L. Éditeur, 2002. – 238 p.
12. Fargues N. *Rade Terminus* / Nicolas Fargues. – P.O.L. Éditeur, 2004. – 302 p.
13. Fargues N. *J'étais derrière toi* / Nicolas Fargues. – P.O.L. Éditeur, 2006. – 240 p.
14. Fargues N. *Beau rôle* / Nicolas Fargues. – P.O.L. Éditeur, 2008. – 288 p.
15. Fargues N. *Le Roman de l'été* / Nicolas Fargues. – P.O.L. Éditeur, 2009. – 324 p.

REFERENCES

1. Valgina N. S. Chto takoe avtorskaya punktuatsiya? *Russkaya rech* 1, 1978, s. 48–56.
2. Vedenina L. G. *Punktuatsiya frantsuzskogo yazyika*. Moskva, Vysshaya shkola, 1975, 168 s.
3. Denisova S. P. *Intimizatsiya i lingvisticheskie sredstva ee vyirazheniya v russkoy hudozhestvennoy proze kontsa XIX – nachala XX st.* Dis. kand. filol. nauk. Kiev, 1991, 300 s.
4. Kanafeva A. V. *Funksii avtorskoy punktuatsii v hudozhestvennom tekste*. Dis. kand. filol. nauk., Moskva, 2000, 121 s.
5. Kryuchkov G. G. Orfografika suchasnoyi frantsuzkoyi movi. *Naukovi zapiski KNU im. T. Shevchenka*, t. XIII. Kiev, KPDV Pedagogika, 2004, s. 148–159.
6. Kuvashova M. V. Frantsuzskaya punktuatsiya v sopostavlenii s russkoy i spetsifika ee prepodavaniya. *Yazyik, kultura i mezhkulturnaya kommunikatsiya*. Moskva, Izd-vo MGU, 2001, s. 86–93.
7. Tkachenko L. N. *Punktuatsionno-graficheskaya organizatsiya sovremennogo frantsuzskogo narrativnogo teksta (na materiale tekstov Fr. Begbedera)*. Avtoref. dis. na soiskanie uchen. stepeni kand. filol. nauk. Voronezh, 2013, 23 s.
8. Shapiro A. B. *Osnovyi russkoy punktuatsii*. Moskva, Izd- vo AN SSSR, 1955, 396 s.
9. Drillon J. *Traité de la ponctuation française*. Paris, Gallimard, 1991, 490 p.
10. Fargues N. *Demain si vous le voulez bien*. P.O.L. Éditeur, 2001, 304 p.
11. Fargues N. *One man show*. P.O.L. Éditeur, 2002, 238 p.
12. Fargues N. *Rade Terminus*. P.O.L. Éditeur, 2004, 302 p.
13. Fargues N. *J'étais derrière toi*. P.O.L. Éditeur, 2006, 240 p.
14. Fargues N. *Beau rôle*. P.O.L. Éditeur, 2008, 288 p.
15. Fargues N. *Le Roman de l'été*. P.O.L. Éditeur, 2009, 324 p.

(Problems of pragmalinguistics)

The punctuation means and their pragmatics in the narrative structure in Nicolas Fargues' novels (in Ukrainian)

[Zasoby punktuacii' ta i'hnja pragmatyka v naratyvniy strukturi romaniv Nikolja Farga]

© Gorbach I. M. [Gorbach I. M.] pizetti@ukr.net

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 20.01.2017 р.*

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.01.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 96,22 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.03>

УДК 811.222.1`42:316.77(55):659.1

ВИВЧЕННЯ МОВИ РЕКЛАМИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ТА ІРАНСЬКІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

*Гулієв Анар Рагім огли (м. Київ, Україна)
anar@espresso.az*

Аспірант кафедри мов і літератур Близького та Середнього Сходу
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Шевченка 14

У статті розглянуто найбільш актуальні підходи до вивчення мови реклами, що склалися у європейській лінгвістиці, на пострадянському просторі, а також методи, що використовуються в наш час в іранському мовознавстві. Головну увагу приділено двом підходам: лінгвостилістичному і прагматичному.

Ключові слова: реклама, дискурс, Іран, перська мова, лінгвостилістичний підхід, прагматичний підхід.

STUDYING OF PERSIAN ADVERTISING LANGUAGE IN EUROPEAN AND IRANIAN LINGUISTICS

*Anar Rahim Quliyev (Kyiv, Ukraine)
anar@espresso.az*

Postgraduate student of the Department of Middle East Studies
Universidad de Kyiv Tarás Shevchenko
(Ministerio de Educación y Ciencia de Ucrania)
14 ave Tarás Shevchenko, Kyiv, Ucraina, 01601

The article deals with the review of modern approaches to the analysis of advertising language existing nowadays in European Linguistics, the post-Soviet space

© Гулієв Анар Рагім огли [Гулієв Анар Рагім оглы] anar@espresso.az

Вивчення мови реклами в європейській та іранській лінгвістиці (Українською)

[Изучение языка рекламы в европейской и иранской лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства)

and in Iranian linguistics as well. The theoretical foundations of the most popular methods of advertising discourse that is stylistic and pragmatic are described.

Key words: advertising, discourse, Iran, the Persian language, linguistic-stylistic approach, pragmatic approach.

ИЗУЧЕНИЕ ЯЗЫКА РЕКЛАМЫ В ЕВРОПЕЙСКОЙ И ИРАНСКОЙ ЛИНГВИСТИКЕ

Гулиев Анар Рагим оглы (г. Киев, Украина)

anar@espresso.az

Аспирант кафедры языков и литератур Ближнего и Среднего Востока
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко
(Министерство образования и науки Украины)
01601, г. Киев, бульвар Шевченко 14

В статье рассмотрены наиболее актуальные подходы к изучению языка рекламы, сложившиеся в европейской лингвистике, на постсоветском пространстве, а также методы, используемые в настоящее время в иранском языкознании. Основное внимание уделено двум подходам: лингвостилистическому и прагматическому.

Ключевые слова: реклама, дискурс, Иран, персидский язык, лингвостилистический подход, прагматический подход.

Введение

Реклама – одно из наиболее ярких явлений современной общественной жизни. Сегодня уже невозможно представить себе нашу жизнь без рекламы. Она звучит по телевидению и радио, смотрит на нас с уличных щитов и в транспорте, ею заполнено виртуальное пространство Интернета. Мы настолько привыкли к рекламе, что без нее не можем себе представить ни развития бизнеса в целом, ни продвижения какого-то отдельно взятого товара на рынке. Сами того не замечая, мы постоянно прибегаем к рекламе, испытывая трудность в выборе необходимого продукта или услуги из множества существующих на рынке предложений.

Можно предположить, что столь видное положение в системе социальных отношений реклама занимает в большинстве стран мира. Поэтому реклама, с одной стороны, – явление международное, а с другой – этноспецифическое, поскольку ей обязательно должны быть присущи черты, обусловленные культурой и менталитетом определенного народа. Ключом к выявлению общего и

(Actual linguistics problems)

Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics (in Ukrainian)

[Vuvchennja movy reklamy v jevropejs'kij ta irans'kij lingvistyci]

© Anar Rahim Quliyev [Gulijev Anar Ragim ogly] anar@espresso.az

**ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

отличного в этой сфере человеческой коммуникации может послужить лингвистическое изучение особенностей рекламы в разных этнокультурных сообществах.

Объектом исследования в данной статье является язык рекламы в современном медиа-пространстве Ирана, **предметом** – подходы, используемые в настоящее время в европейской и иранской лингвистике для изучения языка рекламы. **Целью** статьи является определение наиболее актуальных подходов к лингвистическому изучению рекламы в Европе и в Иране.

Новизна исследования состоит в том, что персидская реклама на постсоветском пространстве до сих пор не становилась объектом отдельного лингвистического изучения. **Актуальность темы** исследования обусловлена, во-первых, значимостью рекламы как мощнейшего средства коммуникации в условиях современного глобализированного мира, а во-вторых, необходимостью изучения ее структуры и специфики функционирования в Иране как одной из наиболее закрытых стран Востока.

Основное содержание

В истории изучения рекламы можно выделить несколько этапов. Сначала интерес к этому роду деятельности как объекту научного исследования возник в рамках экономических наук и маркетинга. После того, как в деловых кругах осознали роль рекламы как главного двигателя бизнеса, изучение рекламы было поставлено на научную основу, что со временем превратило саму рекламу в один из наиболее прибыльных видов бизнеса. Считается, что одним из первых обосновал необходимость применения научного подхода к этому социальному явлению Клод Кларенс Хопкинс – пионер рекламной индустрии начала XX века, издавший в 1923 г. книгу «Научная реклама» (“Scientific Advertising”) [Hopkins 1968], не утратившую своего значения для специалистов в области рекламы до сегодняшнего дня.

С течением времени реклама начала привлекать внимание и представителей гуманитарных наук, таких как социология, психология, лингвистика, теория коммуникации. Понятно, что все они изучают этот объект познания в разных аспектах: социологи – с точки зрения того, какую роль играет реклама в жизни общества, как она влияет на процессы, происходящие в нем; психологи – какое психологическое воздействие она оказывает на потребителя, какие способы и механизмы задействуются в ней для манипулирования общественным сознанием; теория коммуникации исследует рекламу как мощнейший инструмент человеческого общения.

© Гулієв Анар Рагім огли [Гулиев Анар Рагим оглы] anar@espresso.az

Вивчення мови реклами в європейській та іранській лінгвістиці (Українською)

[Изучение языка рекламы в европейской и иранской лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства)

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Изучение языка рекламы началось сравнительно недавно – во второй половине XX в., сначала на Западе [Carstensen 1965; Crystal, Derek 1969; Geis 1982; Leech 1966; Leymore 1975; Plate 1963; Rein 1982; Vestergaard, Schroder 1985; Williamson 1978 и др.], а со временем – и в советском языкознании [Дридзе 1979; Кохтев, Розенталь 1978; 1981; Леонтьев 1976; Негневицкая 1973; Тарасов 1974 и др.].

В настоящее время в лингвистическом изучении рекламы как на Западе, так и на постсоветском пространстве, можно выделить несколько направлений. Анализ специализированной литературы свидетельствует о том, что реклама более всего привлекает внимание исследователей как: а) разновидность дискурсивной деятельности (Л. П. Амири, В. В. Зирка, С. В. Ильясова, Т. Вех, Р. Bruthiaux, G. Cook, A. Christopher и др.), б) как явление культуры, в том числе с точки зрения выражаемых в ней ценностей (Е. В. Корнева, А. С. Мамонтов, Т. Е. Постнова, В. Becker, Н. Cheng, В. Cho, М. Kalliny, С. Lin, В. Mueller, К. Tanaka и др.); в) в общезыковом смысле, с точки зрения стилистики ресурсов и как объект лингвопрагматики (Э. В. Булатова, Е. С. Кара-Мурза, Х. Кафтанджиев, В. Г. Костомаров, Н. Н. Кохтев, О. А. Ксензенко, Е. В. Медведева, Ю. К. Пирогова, А. Goddard, L. Hermeren и др.).

В Иране рекламу также изучают в нескольких направлениях. Обзор специализированной литературы показал, что во многих работах реклама исследуется как феномен маркетинга. К числу таких работ относится статья Ф. Диндар Фаркуша и А. Хейдарбиги «Изучение влияния торговой рекламы на персоязычных каналах спутникового телевидения на потребителя и на их желание покупать» (بررسی تأثیر تبلیغات تجاری شبکه های ماه واره ای فارسی زبان بر نگرش مخاطبین و اقدام آنها) (به خرید [Dindar Farkosh, Kheydarbigi 2011]. Другое направление, которое позволяет выделить обзор литературы на персидском языке, – это изучение рекламы как объекта семиотического анализа. Примером такого вида работ могут служить статьи А. Камран «Семиотика городской рекламы в Иране (на материале наружных билбордов Тегерана)» (نشانه شناسی تبلیغات شهری در ایران با تأکید بر بیلبوردهای سطح (شهر تهران) [Kamran 2007], Х. Абдуллахияна и Х. Хасани «Отражение культурных ценностей в торговой рекламе: семиотический анализ телевизионных объявлений в Иране» (نحوه بازنمایی ارزشهای فرهنگی در تبلیغات تجاری: تحلیل نشانه شناختی آگهی های تلویزیونی در (ایران) [Abdollahiyan, Hasani 2012], М. Мохтари и М. Х. Ебтекари «Семиотика телерекламы на внутренних и зарубежных иранских каналах» (نشانه شناسی تبلیغات در (شبکه های ماهواره ای و داخلی) [Mokhtari, Ebtकारी 2016].

Лингвистическое направление изучения рекламы представлено работами таких исследователей, как: З. Абульхасани Чейме (2003), С. С. Мекдари,

(Actual linguistics problems)

Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics (in Ukrainian)

[Vuvchennja movy reklamy v jevropejs'kij ta irans'kij lingvistyci]

© Anar Rahim Quliyev [Gulijev Anar Ragim ogly] anar@espresso.az

**ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНИТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

М. Сабхани (2016), З. Абульхасани (2013), Р. Пишкадам, А. Атталан (2015), Дж. Ф. Хендовалан, А. Ализаде, Н. Хашемзаде (2016), Ф. Кайеди, Г. Таки (2016), Ф. Каземи, М. Армагани (2015; 2016), Ф. Соджуди, З. Намвар (2006), Ф. Худабанде (2007), А. Джалилифар (2010) и др.

Прежде, чем приступить к анализу того, какие подходы используют при анализе языка рекламы иранские лингвисты, коротко остановимся на основных понятиях и терминах.

При изучении рекламных текстов исследователи рекомендуют опираться на определение, предложенное Американской Маркетинговой Ассоциацией, согласно которому реклама – это «распространяемая в определенной форме информация неличностного характера о товарах, услугах или идеях и начинаниях, предназначенная для группы лиц (целевой аудитории) и оплачиваемая определенным спонсором» [Ксензенко 2003, с. 334]. Этимологически слово «реклама» восходит к латинскому глаголу «*reclamare*» ‘кричать, выкрикивать’, что отражает сущность этого рода деятельности на первых порах ее существования [Николаева 2012, с. 7]. В персидском языке слово «реклама» передается арабским по происхождению словом *تبلیغات tabliqāt*, которое является формой множественного числа от слова *تبلیغ tabliq* (букв. пропаганда, агитация).

В настоящее время рекламный текст в европейской лингвистике и на постсоветском пространстве изучается преимущественно в рамках дискурса. В лингвистическом словаре дискурс определяется как «связный текст в совокупности с экстралингвистическими – прагматическими, социокультурными, психологическими и др. факторами; текст, взятый в событийном аспекте; речь, рассматриваемая как целенаправленное социальное действие, как компонент, участвующий во взаимодействии людей и механизмах их сознания (когнитивных процессах)» [Языкознание 2000, с. 136]. На существование рекламного дискурса указывает В. И. Карасик, который перечисляет его в одном ряду с такими видами дискурса, как политический, административный, юридический, военный, педагогический, религиозный, мистический, медицинский, деловой, спортивный, научный, сценический и массово-информационный [Карасик 2006].

Об актуальности исследования рекламы в аспекте дискурсивной деятельности в иранской лингвистике свидетельствуют заголовки статей таких иранских авторов: З. Абульхасани «Тайная связь (критический дискурс-анализ торговых наименований в рекламе)» (ارتباط پنهان (تحليل انتقادی گفتمان نام های تجاری در (تبلیغات)) [Abulhasani 2013]; С. С. Мекдари, М. Сабхани «Дискурс-анализ рекламных торговых билбордов с точки зрения мультимедийного анализа» (تحليل گفتمان یلبوردهای

© Гулієв Анар Рагім огли [Гулиев Анар Рагим оглы] anar@espresso.az

Вивчення мови реклами в європейській та іранській лінгвістиці (Українською)

[Изучение языка рекламы в европейской и иранской лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства)

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

ای (تجاری-تبلیغاتی از منظر تحلیل چند رسانه ای [Meqdari, Sabhani 2016]; Ф. Кайеди, Г. Таки «Дикурсивные приемы рекламы в персоязычных газетах и журналах» (شیوه‌های [Kayedi, Taki 2016]; Дж. Ф. Хендовалан, А. Ализаде, Н. Хашемзаде «Сравнение формата дискурса персоязычной рекламы в Интернете и печатных журналах» (زبان فارسی مجلات و اینترنت در تبلیغات گفتمانی قالب مقایسه) [Hendovalan, Alizade, Hashemzade 2016] и др.

Одним из наиболее продуктивных подходов к изучению языка рекламы сегодня представляется лингвостилистический подход.

Как известно, основной целью создания рекламного текста является привлечение внимания потенциальных покупателей к товару, продукту или событию с помощью сравнительно небольшого по объему сообщения. Это сообщение должно быть одновременно и емким, и запоминающимся, чтобы потребитель, прочитав или увидев рекламу, запомнил ее в виде некоего образа, а потом воссоздал в памяти и «применил к действию». Поэтому на довольно небольшом пространстве, обычно занимаемом рекламой, можно наблюдать высокую концентрацию разнообразных лингвостилистических приемов, изучение которых представляет несомненный интерес. Среди ключевых языковых особенностей рекламных текстов называют: а) специфический подбор лексики, которая характеризуется богатым коннотативным шлейфом, обилием значений; б) стилистическую окрашенность лексики; в) употребление лексики в переносном значении для усиления образности; г) многочисленное употребление идиом [Николенко, Гулакова 2004, с. 48].

Однако запоминающийся образ может создаваться одновременно на нескольких языковых уровнях: на графическом, морфологическом, лексическом и синтаксическом. По мнению исследователей, одной из наиболее эффективных коммуникативных тактик, позволяющих повысить воздействие рекламы на потребителя, является языковая игра. Игра слов и образов, искажение правописания, идиом, синтаксических конструкций, преднамеренные орфографические ошибки, неологизмы, каламбуры – все эти средства способствуют созданию наиболее выразительных и успешных рекламных сообщений [Ксензенко 2003].

Среди работ иранских лингвистов также отмечены исследования, в которых язык рекламы изучается в лингвостилистическом ракурсе. Однако иранских исследователей более всего интересует употребление в рекламных текстах риторических фигур. Так, иранская исследовательница Ф. Худабанде в своей англоязычной статье «A Contrastive Analysis of Rhetorical Figures in English and

(Actual linguistics problems)

Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics (in Ukrainian)

[Vyvchennja movy reklamy v jevropejs'kij ta irans'kij lingvistyci]

© Anar Rahim Quliyev [Gulijev Anar Ragim ogly] anar@espresso.az

**ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Persian Advertisements» проанализировала 200 рекламных слоганов на английском и персидском языках и обнаружила в них такие средства создания образности, как аллитерация, антитеза, гиперболола, двузначность, эллипсис, оксюморон, каламбур, парадокс, метафора, метонимия, синекдоха, персонификация, риторический вопрос и т.д., после чего определила соотношение употребления этих средств выразительности в англоязычном и персоязычном рекламном дискурсе [Khodabandeh 2007]. Иранский лингвист А. Джалилифар в своей статье «The Rhetoric of Persian and English Advertisements» также обращался к изучению языка рекламы в контрастивном аспекте и на материале 300 рекламных текстов (английских, персидских и смешанных англо-персидских) определил частотность употребления в них тех или иных стилистических фигур [Jalilifar 2010].

Не менее продуктивным подходом к изучению языка рекламы является прагматический подход. Этот подход практикуется как в европейской, так и в иранской лингвистике, и в его основе лежит понимание рекламного текста как речевого акта.

Понятие речевого акта было введено в научный обиход Дж. Остином в его работе «Слово как действие» [Остин 1986] и разработано в дальнейшем Дж. Серлем [Серль 1986]. Как известно, Дж. Остин в составе речевого акта выделил три уровня: локуцию, иллокуцию и перлокуцию. Локуция представляет собой сам процесс построения высказывания из некоей совокупности языковых знаков, оформленных по определенным фонетическим и грамматическим правилам. Иллокуция соотносится с коммуникативной направленностью, некоей внеязыковой целью, ради которой эти языковые знаки были употреблены тем или иным образом, а перлокуция – с результатом, к которому привело употребление этих языковых знаков с определенной внеязыковой целью.

Если рассматривать рекламный текст как некий речевой акт, то наибольший интерес представляет иллокутивная составляющая речевого акта. Первым классификацию речевых актов по иллокутивной силе предложил Дж. Остин, который выделил пять типов иллокутивных актов: вердиктивы, экзерситивы, комиссивы, бехабитивы и экспозитивы. В дальнейшем эта классификация была признана несовершенной, и Дж. Серль предложил альтернативную типологию, которая учитывала психологическое состояние говорящего и также включала пять типов иллокутивных актов: репрезентативы (ассертивы), директивы, комиссивы, экспрессивы и декларативы. Со временем и эта типология была несколько доработана, и в настоящее время по типу иллокутивной силы речевые акты

© Гулієв Анар Рагім огли [Гулиев Анар Рагим оглы] anar@espresso.az

Вивчення мови реклами в європейській та іранській лінгвістиці (Українською)

[Изучение языка рекламы в европейской и иранской лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства)

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

подразделяются на репрезентативы, директивы, комиссивы, экспрессивы, декларативы, квеситивы и метакоммуникативы.

Репрезентатив, или ассертив – это тип речевого акта, иллокутивная цель которого – представить некоторое положение дел. Типичные коммуникативные ситуации в этом случае – сообщение, констатация, утверждение, описание, прогноз. Директив – тип речевого акта, иллокутивная цель которого – заставить адресата что-то сделать. К директивам относятся распоряжения, приказы, требования, просьбы, советы, рекомендации, инструкции, вопросы, побуждающие слушающего к действию. Комиссив – тип речевого акта, иллокутивная цель которого состоит в принятии говорящим на себя некоторого обязательства что-то совершить. Разновидностями комиссивов являются обещания, клятвы, заверения, а также предостережения, угрозы. Иллокутивная цель экспрессива как речевого акта – выразить определенное психологическое состояние говорящего. К таким речевым актам относят извинения, благодарности, соболезнования, а также упреки, удивление, возмущение. Декларативы представляют собой речевые акты, иллокутивная цель которых состоит в немедленном изменении настоящего положения дел. К этой группе речевых актов относятся объявление войны, вынесение приговора, назначение на должность, увольнение с работы и т. д. Квеситив как речевой акт предполагает выяснение какой-то новой для говорящего информации. Метакоммуникативы, или фатические речевые акты выполняют функции установления контакта (например, приветствие), его пролонгации (заполнение пауз в разговоре) или завершения (прощание) [Яшенкова 2010, с. 85–87].

В иранской лингвистической литературе изучение языка рекламы с использованием теории речевых актов является довольно актуальным направлением, о чем свидетельствуют исследования таких лингвистов, как: З. Чейме Абульхасани (2003), Ф. Каземи, М. Армагани (2015; 2016), Р. Пишкадам, А. Аттаран (2015) и др. Рассмотрим более детально статью З. Чейме Абульхасани «Языковые приемы рекламы» (شگردهای زبانی تبلیغات) [Abulhasani Cheyme 2003].

В своей статье автор, прежде чем приступить непосредственно к анализу рекламы, транслируемой на иранском телевидении, рассуждает о том, какая функция языка важнее – как средства передачи информации или как средства общения между людьми. Далее автор отмечает, что для успешности общения большое значение имеет принцип кооперации, которого должны придерживаться участники коммуникации. Этот принцип, сформулированный американским логиком Г. Грайсом, реализуется в виде правил или максим речевого

(Actual linguistics problems)

Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics (in Ukrainian)

[Vyvchennja movy reklamy v jevropejs'kij ta irans'kij lingvistyci]

© Anar Rahim Quliyev [Gulijev Anar Ragim ogly] anar@espresso.az

ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

взаимодействия, соблюдение которых определяет степень кооперативности дискурса.

Описав четыре выделенные Г. Грайсом максимы – количества (перс. اصل کمیت), качества (اصل کیفیت), отношения (اصل مناسبت) и манеры (اصل شیوه بیان), лингвист приступает к анализу того, насколько авторы современной рекламы придерживаются указанных принципов, и вскрывает некоторые парадоксы, которые имеют место в рекламном дискурсе.

Как известно, максима количества может быть сформулирована таким образом: «Информации должно быть ровно столько, сколько нужно, ни больше, ни меньше». Если в обычном общении люди не одобряют многословия и стараются избегать повторяемости, то в рекламе мы наблюдаем совершенно обратное. Реклама бывает довольно навязчивой, так как ее авторы стремятся к повторению одной и той же информации разными способами. Мало того, бывают случаи, когда информация как таковая в рекламном сообщении вообще отсутствует. Например, в рекламном слогане دریا همان دریاست *daryā hamān daryā-st* (букв. Море оно и есть море) никакой особенной информации не содержится, однако связь рекламодателя с адресатом устанавливается, так как в сознании последнего возникает образ чистого, бескрайнего моря, и между этим образом и рекламируемым товаром или услугой возникает необходимый ассоциативный контекст.

Максима качества говорит о том, что информация должна соответствовать реальному положению дел, то есть быть правдивой. Однако в рекламном дискурсе и эта максима порой нарушается. Во многих рекламных сообщениях часто используются выражения, буквальному значению которых не верят а ни сам автор рекламы, а ни потребитель этой рекламы. Эти выражения как бы теряют свой настоящий смысл и используются чисто условно. Например, в рекламе учебного заведения, которое готовит к поступлению в высшие учебные заведения, встречаем выражения: قبولی صد درصد *qabuli-ye sad darsad* (букв. «сто процентное поступление»), معلم فوق ممتاز *moallem-e fouqe montāz* (букв. «сверхвыдающийся преподаватель»), условную правдивость которых понимают и автор рекламы и ее потребитель. В последнем словосочетании *moallem-e fouqe montāz* слово *fouq* ‘сверх’ как нельзя лучше подчеркивает явное преувеличение, поскольку слово *montāz* и так имеет значение ‘самый лучший’, ‘превосходный’.

Максима манеры изложения требует от нас, чтобы информация подавалась с помощью ясных, однозначных, непротиворечивых высказываний. Однако в телевизионной рекламе такой однозначности не только не придерживаются, но и

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

наоборот, часто используют загадочность и недосказанность, игру слов. От потребителя рекламы иногда даже требуется разгадать некоторую загадку, что приводит к лучшей запоминаемости рекламного сообщения.

Максима отношения постулирует, что информация должна соответствовать теме обсуждения и не отклоняться от нее. Можно предположить, что и в рекламном сообщении речь должна идти только о рекламируемом объекте и не касаться других тем. На деле мы видим, что авторы рекламы сознательно нарушают этот принцип и для лучшей презентации своего товара или услуги намеренно привлекают понятия из других областей. Например, когда в телерекламе ковров мы слышим: ... نقش خاظره می زند فرش ... *naqš-e rāz*, *naqš-e xāb*, *naqš-e xātere mizanad farš-e ...* (букв. «На коврах ... изображены тайны, сны, воспоминания»), мы понимаем, что на коврах ничего такого не изображено, но предпринятый выход за пределы материального мира, к которому относится изготовление ковров, в мир идеальных сущностей воспринимается как удачный прием создателей рекламы.

Таким образом, парадоксальность вывода, к которому приходит автор статьи, заключается в том, что несмотря на полное несоблюдение максим успешной коммуникации, выдвинутых и обоснованных Г. Грайсом, авторы рекламы все-таки добиваются желаемого результата, и наиболее удачные образцы этой продукции как раз и построены на нарочитом искажении того, что считается нормой в любом другом дискурсе.

Далее автор статьи переходит к анализу рекламных сообщений на основе теории речевых актов (перс. *کنش گفتار*). По данным этой исследовательницы, из всех речевых актов, выделенных Дж. Серлем, то есть репрезентативов (تأییدی), директивов (درخواستی), комиссивов (اجرایی), экспрессивов (بیانی) и декларативов (اعلانی), наиболее употребительными в иранской телерекламе являются репрезентативы и директивы. Рассмотрим их на примерах.

В иранских сообщениях-репрезентативах особенно часто используются категорические слова типа همیشه *hamiše* «всегда», همه جا *hamejā* «везде», هر کسی *har kas-i* «каждый», فقط *faqat* «только» и др., словно призванные удалять даже малейшую тень сомнения в достоверности предъявляемой информации у потенциальных покупателей, например:

فقط یک بانک و فقط یک حساب برای رسیدن به مسکن وجود دارد...

Faqat yek bank va faqat yek hesāb barāye rasidan be maskan vojud dārad...

Существует только один банк и только один счет для достижения
 собственного жилья...

(Actual linguistics problems)

Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics (in Ukrainian)

[Vyvchennja movy reklamy v jevropejs'kij ta irans'kij lingvistyci]

© Anar Rahim Quliyev [Gulijev Anar Ragim ogly] anar@espresso.az

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

В иранских сообщениях-директивах, авторы рекламы, желая привлечь внимание потребителя к определенному товару или услуге, обращаются к нему в виде просьбы, мягкого требования или вопроса, например:

با ما به دنیای پر از شگفتی های کامپیوتر قدم بگذارید...

Bā mā be donyā-ye por az šegfehtihā-ye kāmputer qadam begozārid...

Войдите вместе с нами в мир, полный компьютерных чудес...

لحظه هاتو شیرین کن با شوکو...

Lahzehāt-o širin kon bā šoko...

Подсласти свои мгновенья с помощью «Шоко»...

آیا از ریزش موهایتان خسته شده اید؟...

Āyā az rizeš-e muhā-yetān xaste šode-id?..

Вы устали от выпадения волос?...

آیا می خواهید زندگی آرامی داشته باشید؟ آیا می خواهید فردای روشنی داشته باشید؟ حساب پس انداز بانک...

Āyā mixāhid zendegi-ye ārām-i dāšte bāšid? Āyā mixāhid fardā-ye roušan-i dāšte

bāšid? Hesāb-e pasandāz-e bank-e.....

Хотите иметь спокойную жизнь? Хотите иметь светлое завтра?

Сберегательный счет в банке...

Выводы

Таким образом, подводя итог всему вышесказанному, можно сделать вывод о том, что изучение языка рекламы активно развивается не только в европейской и постсоветской лингвистике, но и в иранском языкознании. Как показал наш материал, наиболее репрезентативно заявили про себя иранские исследователи, изучающие рекламные тексты как особый вид дискурса, с точки зрения используемых в них лингвостилистических ресурсов и в прагматическом отношении, в том числе в аспекте привлекаемых для создания рекламы речевых актов. Поскольку тема изучения языка рекламы в иранском медиа-пространстве является достаточно новой для постсоветской лингвистики, она, безусловно, заслуживает дальнейшего изучения, так как открывает путь к лучшему пониманию механизмов воздействия на сознание иранского потребителя и позволяет определить роль языковых средств в этом процессе.

ЛИТЕРАТУРА

1. Дридзе Т. М. Организация и методы лингвопсихосоциологического исследования массовой коммуникации / Т. М. Дридзе. – М. : Изд-во МГУ, 1979. – 281 с.

© Гулієв Анар Рагім огли [Гулиев Анар Рагим оглы] anar@espresso.az

Вивчення мови реклами в європейській та іранській лінгвістиці (Українською)

[Изучение языка рекламы в европейской и иранской лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства)

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

2. Карасик В. И. О категориях дискурса. 2006 – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://homepages.tversu.ru/~i ps/JubKaras.html>
3. Кохтев Н. Н., Розенталь Д. Э. Слово в рекламе / Н. Н. Кохтев, Д. Э. Розенталь. – М. : Экономика, 1978. – 72 с.
4. Ксензенко О. А. Прагматические особенности рекламных текстов / О. А. Ксензенко // Язык СМИ как объект междисциплинарного исследования : учеб. пособ. – М. : Изд-во МГУ, 2003. – С. 334–353. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://evartist.narod.ru/text12/16.htm#з_02
5. Леонтьев А. А. Психологические аспекты восприятия рекламы и пути ее эффективности / А. А. Леонтьев и др. // Общая и прикладная психолингвистика. – М. : Ин-т языкознания, 1973. – С. 173–181.
6. Негневицкая Е. И. Специфика восприятия рекламного текста и потеря значения слова / Е. И. Негневицкая // Общая и прикладная психолингвистика. – М. : Ин-т языкознания, 1973. – С. 162–170.
7. Николаева М. А. История рекламы и средств массовой информации : курс лекций / М. А. Николаева. – Екатеринбург : ФГБОУ ВПО «Уральский государственный педагогический университет», 2012. – 174 с.
8. Николенко Г. А., Гулакова И. А. Лингвистические характеристики рекламных текстов и способы их перевода / Г. А. Николенко, И. А. Гулакова // Культура народов Причерноморья. – 2004. – № 47. – С. 48–51.
9. Остин Дж. Л. Слово как действие / Дж. Л. Остин // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1986. – Вып. 17. – С. 22–130.
10. Розенталь Д. Э., Кохтев Н. Н. Язык рекламных текстов / Д. Э. Розенталь, Н. Н. Кохтев. – М. : Высшая школа, 1981. – 125 с.
11. Серль Дж. Р. Классификация иллокутивных актов / Дж. Р. Серль // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1986. – Вып. 17 – С. 170–194.
12. Тарасов Е. Ф. Психолингвистические особенности языка рекламы / Е. Ф. Тарасов // Психолингвистические проблемы массовой коммуникации. – М. : Наука, 1974. – С. 80–96.
13. Языкознание. Большой энциклопедический словарь / гл. ред. В. Н. Ярцева. – 2-е изд. – М. : Большая Российская энциклопедия, 2000. – 688 с.
14. Яшенкова О. В. Основы теорії мовної комунікації : навч. посіб. / О. В. Яшенкова. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 312 с.
15. Carstensen B. Englische Einflüsse auf die deutsche Sprache nach 1945 / B. Carstensen // Jahrbuch für Amerikastudien : Beihefte; Heft 13. – Heidelberg : C. Winter, 1965. – 295 с.
16. Crystal D., Derek D. Investigating English Style / D. Crystal, D. Derek. – Bloomington : Indiana University Press, 1969. – 280 p.
17. Geis M. The Language of Television Advertising / M. Geis. – New York : Academic Press, 1982. – 257 p.

(Actual linguistics problems)

Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics (in Ukrainian)

[Vyvchennja movy reklamy v jevropejs'kij ta irans'kij lingvistyci]

© Anar Rahim Quliyev [Gulijev Anar Ragim ogly] anar@espresso.az

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

18. Hopkins C. C. Scientific Advertising / C. C. Hopkins. – London : Mac Gibbon & Kee, 1968. – 95 p.
19. Jalilifar A. The Rhetoric of Persian and English Advertisements / A. Jalilifar // The International Journal of Language Society and Culture. – 2010. – Issue 30. – P. 25–39. – Available at : <http://rms.scu.ac.ir/Files/Articles/Journals/Abstract/30-3.pdf> 20105122450265 .pdf
20. Khodabandeh F. A Contrastive Analysis of Rhetorical Figures in English and Persian Advertisements / F. Khodabandeh // The Asian ESP Journal. – 2007. – Volume 3. Issue 2. – P. 41–64. – Available at: www.asian-esp-journal.com/wp-content/uploads/2016/01/AESP-Volume-3-Issue-2-November-2007.pdf
21. Leech G. English in Advertising : A Linguistic Study of Advertising in Great Britain. – London : Longman, 1966. – 210 p.
22. Leymore V. Hidden Myth. Structure and Symbolism in Advertising / V. Leymore. – London : Heinemann, 1975. – 207 p.
23. Plate H. Werbung oder Information? Zur Sprache moderner Propaganda / H. Plate // Sprache im technischen Zeitalter. – 1963. – Nr. 7. – S. 547–557.
24. Rein D. P. The Language of Advertising and Merchandising in English / D. P. Rein. – New York : Regent, 1982. – 167 p.
25. Vestergaard T., Schroder K. The language of advertising / T. Vestergaard, K. Schroder. – Oxford, N.Y., 1985. – 182 p.
26. Williamson J. Decoding Advertisements : Ideology and Meaning in Advertising / J. Williamson. – London : Marion Boyars, 1978. – 180 p.
27. Abdollahiyan, Hasani 2012 نحوه بازنمایی ارزشهای فرهنگی در تبلیغات تجاری : تحلیل نشانه شناختی آگهیهای تلویزیونی در ایران // مطالعات و تحقیقات اجتماعی. – بهار 1391. – دوره 1، شماره 1. – ص. 89-117.
28. Abulxasani 2013 / (تحلیل انتقادی گفتمان نام های تجاری در تبلیغات) زهرا ابوالحسنی، زهرا ارتباط پنهان // نامه فرهنگستان. – پاییز 1392. – دوره 13، شماره 1 (پیاپی 49). – ص. 176-192.
29. Abulxasani Cheyme 2003 // نامه فرهنگستان. – پاییز 1382، دوره 6، شماره 1، پیاپی 21. – ص. 118-130.
30. Dindar Farkush 2011 بررسی تأثیر تبلیغات تجاری شبکه های ماه واره ای فارسی زبان بر نگرش مخاطبین و اقدام آنها به خرید // مطالعات رسانه ای. – بهار 1390، شماره 12، دوره 6. – ص. 203-218.
31. Hendovalan, Alizade, Hashemzade 2016 هندیوالان، جلیل الله فاروقی؛ علیزاده، علی؛ هاشمزاده، نیلوفر. مقایسه قالب گفتمانی تبلیغات در اینترنت و مجلات فارسی زبان / جلیل الله فاروقی هندیوالان؛ علی علیزاده؛ نیلوفر هاشمزاده // زبا نشناخت، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. – پاییز و زمستان 1395. – شماره 2. – ص. 39-56.
32. Kamran 2007 کامران، افسانه. نشانه شناسی تبلیغات شهری در ایران (با تأکید بر بیلبوردهای سطح

© Гулієв Анар Рагім огли [Гулієв Анар Рагім оглы] anar@espresso.az

Вивчення мови реклами в європейській та іранській лінгвістиці (Українською)

[Изучение языка рекламы в европейской и иранской лингвистике (На укр. яз.)]

(Проблеми мовознавства)

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

- شهر تهران / افسانه کامران // مطالعات فرهنگی و ارتباطات. - بهار 1386. - دوره 3، شماره 8. - ص. 113-79.
33. Kazemi, Armaqani 2015 فروغ کاظمی، مریم ارمغانی. بررسی تطبیقی زبان تبلیغات در بیلبوردهای تهران و لندن از منظر ارزش‌های فرهنگی / مجله زبان و زبان‌شناسی. - بهار، تابستان 1394، دوره 11، شماره 21. - ص. 52-25.
34. Kazemi, Armaqani 2016 فروغ کاظمی، مریم ارمغانی. بررسی زبان تبلیغات در بیلبوردهای تهران و لندن از منظر فنون اقناع / جستارهای زبانی 1395 http://lrr.modares.ac.ir/article_15543.html
35. Kayedi, Taki 2016 قایدی، فاطمه؛ تاکی، گیتی. شیوه‌های گفتمانی تبلیغات روزنامه‌ها و مجلات زبان فارسی / فاطمه قایدی، گیتی تاکی // فصلنامه علمی-پژوهشی زبان پژوهی دانشگاه الزهراء. - زمستان 1395. - دوره 8، شماره 21. - ص. 7-1.
36. Mokhtari, Ebtokari 2016 مختاری، مریم؛ ابتکاری، محمد حسین. نشانه‌شناسی تبلیغات در شبکه‌های ماهواره‌ای و داخلی (با تأکید بر دیدگاه اسطوره‌شناسی بارت) / مریم مختاری؛ محمد حسین ابتکاری // مطالعات فرهنگی و ارتباطات. - تابستان 1395. - دوره 12، شماره 43. - ص. 176-155.
37. Meqdari, Sabhani 2016 مقداری، صدیقه سادات؛ سبحانی، مرجان. تحلیل گفتمان بیلبوردهای تجاری-تبلیغاتی از منظر تحلیل چند رسانه‌ای // مجله زبان‌شناسی و گویش‌های خراسان. - 1395، شماره 15. - ص. 120-95.
38. Pishqadam, Attaran 2015 پیشقدم، رضا؛ عطاران، آنتا. بررسی کنش‌گفتاری «استدلال» در زبان تبلیغات مجلات انگلیسی و فارسی / رضا پیشقدم؛ آنتا عطاران // جستارهای زبانی. دوماهنامه علمی و پژوهشی. - مرداد و شهریور 1394. - دوره 6، شماره 3 (پیاپی 24). - ص. 64-45.
39. Sojudi, Namvar 2006 فرزنان سجودی، زهرا نامور. بررسی کارکرد های متنی و ارتباطی تبلیغات بازرگانی رادیویی // زبان و زبان‌شناسی. - پاییز و زمستان 1385. - دوره 2، شماره 4. - ص. 111-123.

REFERENCES

1. Dridze T. M. *Organizacija i metody lingvopsihosociologicheskogo issledovanija massovoj kommunikacii*. Moskva, Izd-vo MGU, 1979, 281 s.
2. Karasik V. I. *O kategorijah diskursa*. 2006. Rezhim dostupa <http://homepages.tversu.ru/~i ps/JubKaras.html>
3. Kohtev N. N., Rozental' D. Je. *Slovo v reklame* Moskva, Jekonomika, 1978, 72 s.
4. Ksenzenko O. A. *Pragmaticheskie osobennosti reklamnyh tekstov. Jazyk SMI kak objekt mezhdisciplinarnogo issledovanija : uceb. posob.* Moskva, Izd-vo MGU, 2003, s. 334-353.
5. Leont'ev A. A. *Psihologicheskie aspekty vosprijatija reklamy i puti ee jeffektivnosti. Obshhaja i prikladnaja psiholingvistika*. Moskva, In-t jazykoznanija, 1973, s. 173-181.
6. Negnevickaja E. I. *Specifika vosprijatija reklamnogo teksta i poterja znachenija slova. Obshhaja i prikladnaja psiholingvistika*. Moskva, In-t jazykoznanija, 1973, s. 162-170.
7. Nikolaeva M. A. *Istorija reklamy i sredstv massovoj informacii: kurs lekcij*. Ekaterinburg, FGBOU VPO «Ural'skij gosudarstvennyj pedagogicheskij universitet», 2012, 174 s.

(Actual linguistics problems)

Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics (in Ukrainian)

[Vyvchennja movy reklamy v jevropejs'kij ta irans'kij lingvistyci]

© Anar Rahim Quliyev [Gulijev Anar Ragim ogly] anar@espresso.az

8. Nikolenko G. A., Gulakova I. A. Lingvisticheskie karakteristiki reklamnyh tekstov i sposoby ih perevoda. *Kul'tura narodov Prichernomor'ja* 47, 2004, s. 48–51.
9. Ostin Dzh. L. Slovo kak dejstvie. *Novoe v zarubezhnoj lingvistike* 17. Moskva, Progress, 1986, s. 22–130.
10. Rozental' D. Je., Kohtev N. N. *Jazyk reklamnyh tekstov*. Moskva, Vysshaja shkola, 1981, 125 s.
11. Serl' Dzh. R. Klassifikacija illokutivnyh aktov. *Novoe v zarubezhnoj lingvistike* 17. Moskva, Progress, 1986, s. 170–194.
12. Tarasov E. F. Psiholingvisticheskie osobennosti jazyka reklamy. *Psiholingvisticheskie problemy massovoj kommunikacii*. Moskva, Nauka, 1974, s. 80–96.
13. *Jazykoznanie. Bol'shoj jenciklopedicheskij slovar'*, 2-e izd., gl. red. V. N. Jarceva. Moskva, Bol'shaja Rossijskaja jenciklopedija, 2000, 688 s.
14. Jashenkova O. V. *Osnovy teorii' movnoi' komunikacii' : navch. posib.* Kyiv, VC «Akademija», 2010, 312 s.
15. Carstensen B. Englische Einflüsse auf die deutsche Sprache nach 1945. *Jahrbuch für Amerikastudien : Beihefte*; Heft 13. Heidelberg, C. Winter, 1965, 295 S.
16. Crystal D., Derek D. *Investigating English Style*. Bloomington, Indiana University Press, 1969, 280 p.
17. Geis M. *The Language of Television Advertising*. New York, Academic Press, 1982, 257 p.
18. Hopkins C. C. *Scientific Advertising*. London, Mac Gibbon & Kee, 1968, 95 p.
19. Jalilifar A. The Rhetoric of Persian and English Advertisements. *The International Journal of Language Society and Culture* 30. 2010, p. 25–39. Available at <http://rms.scu.ac.ir/Files/Articles/Journals/Abstract/30-3.pdf> 20105122450265 .pdf
20. Khodabandeh F. A Contrastive Analysis of Rhetorical Figures in English and Persian Advertisements. *The Asian ESP Journal*, 2007. Volume 3. Issue 2, p. 41–64. Available at: www.asian-esp-journal.com/wp-content/uploads/2016/01/AESP-Volume-3-Issue-2-November-2007.pdf
21. Leech G. *English in Advertising : A Linguistic Study of Advertising in Great Britain*. London, Longman, 1966, 210 p.
22. Leymore V. *Hidden Myth. Structure and Symbolism in Advertising*. London, Heinemann, 1975, 207 p.
23. Plate H. Werbung oder Information? Zur Sprache moderner Propaganda. *Sprache im technischen Zeitalter* 7, 1963, s. 547–557.
24. Rein D. P. *The Language of Advertising and Merchandising in English*. New York, Regent, 1982, 167 p.
25. Vestergaard T., Schroder K. *The language of advertising*. Oxford, N.Y., 1985, 182 p.
26. Williamson J. *Decoding Advertisements : Ideology and Meaning in Advertising n.* – London, Marion Boyars, 1978, 180 p.
27. Abdollahiyan, Hasani 2012 عبداللهیان، حمید؛ حسنی، حسن. نحوه بازنمایی ارزشهای فرهنگی در

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

- تبلیغات تجاری: تحلیل نشانه شناختی آگهیهای تلویزیونی در ایران // مطالعات و تحقیقات اجتماعی. – بهار 1391. دوره 1، شماره 1. ص. 89-117.
28. *Abulxasani* 2013 / ارتباط پنهان (تحلیل انتقادی گفتمان نام های تجاری در تبلیغات) (پیاپی 49). ص 176-192.
29. *Abulxasani Cheyme* 2003 / ارتباط پنهان (تحلیل انتقادی گفتمان نام های تجاری در تبلیغات) (پیاپی 49). ص 176-192.
30. *Dindar Farkush* 2011 / بررسی تأثیر تبلیغات تجاری شبکه های ماه واره ای فارسی زبان بر نگرش مخاطبین و اقدام آنها به خرید // مطالعات رسانه ای. – بهار 1390، شماره 12، دوره 6. ص. 203-218.
31. *Hendovalan, Alizade, Hashemzade* 2016 / مقایسه قالب گفتمانی تبلیغات در اینترنت و مجلات فارسی زبان / جلیل الله فاروقی هندوالان؛ علی علیزاده؛ نیلوفر هاشمزاده // زبا نشناخت، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. – پاییز و زمستان 1395. شماره 2. ص. 39-56.
32. *Kamran* 2007 / افسانه. نشانه شناسی تبلیغات شهری در ایران (با تأکید بر بیلبردهای سطح شهر تهران / افسانه کامران // مطالعات فرهنگی و ارتباطات. – بهار 1386. دوره 3، شماره 8. ص. 113-79.
33. *Kazemi, Armaqani* 2015 / فروغ کاظمی، مریم ارمغانی. بررسی تطبیقی زبان تبلیغات در بیلبردهای تهران و لندن از منظر ارزش های فرهنگی / مجله زبان و زبانشناسی. – بهار، تابستان 1394، دوره 11، شماره 21. ص. 25-52.
34. *Kazemi, Armaqani* 2016 / فروغ کاظمی، مریم ارمغانی. بررسی زبان تبلیغات در بیلبردهای تهران و لندن از منظر فنون اقناع / جستارهای زبانی 1395 http://lrr.modares.ac.ir/article_15543.html
35. *Kayedi, Taki* 2016 / فاطمه قایدی، گیتی. شیوه های گفتمانی تبلیغات روزنامه ها و مجلات زبان فارسی / فاطمه قایدی، گیتی تاکی // فصلنامه علمی-پژوهشی زبان پژوهی دانشگاه الزهراء. – زمستان 1395. دوره 8، شماره 21. ص. 1-7.
36. *Mokhtari, Ebtokari* 2016 / مختاری، مریم؛ ابتکاری، محمد حسین. نشانه شناسی تبلیغات در شبکه های ماهواره ای و داخلی (با تأکید بر دیدگاه اسطوره شناسی بارت) / مریم مختاری؛ محمد حسین ابتکاری // مطالعات فرهنگی و ارتباطات. – تابستان 1395. دوره 12، شماره 43. ص. 155-176.
37. *Meqdari, Sabhani* 2016 / مقداری، صدیقه سادات؛ سبحانی، مرجان. تحلیل گفتمان بیلبردهای تجاری-تبلیغاتی از منظر تحلیل چند رسانه ای // مجله زبانشناسی و گویشهای خراسان. – 1395، شماره 15. ص. 95-120.
38. *Pishqadam, Attaran* 2015 / پیشقدم، رضا؛ عطاران، آتنا. بررسی کنش گفتاری «استدلال» در زبان تبلیغات مجلات انگلیسی و فارسی / رضا پیشقدم؛ آتنا عطاران // جستارهای زبانی. دوماهنامه علمی و پژوهشی. – مرداد و شهریور 1394. دوره 6، شماره 3 (پیاپی 24). ص. 45-64.
39. *Sojudi, Namvar* 2006 / فرزانه سجودی، زهرا نامور. بررسی کارکرد های متنی و ارتباطی تبلیغات بازرگانی رادیویی // زبان و زبانشناسی. – پاییز و زمستان 1385. دوره 2، شماره 4. ص. 111-123.

(Actual linguistics problems)

Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics (in Ukrainian)

[Vyvchennja movy reklamy v jevrops'kij ta irans'kij lingvistyci]

© Anar Rahim Quliyev [Gulijev Anar Ragim ogly] anar@espresso.az

Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /

Статья поступила в редакцию] – 16.01.2017 р.

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.03.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 98,78 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.04>

УДК 811.134.2

ПОНЯТТЯ СТИЛІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ В МОВІ

Валентина Стефанівна Данилич (м. Київ, Україна)

romanskimovy@ukr.net

Доктор філологічних наук, професор
кафедри романської і новогрецької філології та перекладу
Київський національний лінгвістичний університет
(Міністерство освіти і науки України),
м. Київ, вул. Велика Васильківська, 73

У статті розглянуто стилістичний аспект поняття лінгвістичної парадигми, що не обмежується лише лексикою, охоплює також фонетику, морфологію, синтаксис.

Ключові слова: мовні одиниці, лексичне значення, стилістична парадигма, стилістичний відтінок, експресивний відтінок значення.

THE NOTION OF STYLISTIC PARADIGM IN THE LANGUAGE

Valentyna S. Danylych (Kyiv, Ukraine)

romanskimovy@ukr.net

DSc (Philology), Professor of the Department of Romance and
Modern Greek Philology and Translation
Kyiv National Linguistic University
(Ministry of Education and Science of Ukraine),
73 Velyka Vasylkivska str., Kyiv, Ukraine, 03680

The article focuses on stylistic aspects of the notion of linguistic paradigm, which is not limited only with lexis, but includes phonetics, morphology, syntax.

Key words: linguistic units, lexical meaning, stylistic paradigm, stylistic connotation, expressive connotation.

© Данилич В. С. [Данилич В. С.] romanskimovy@ukr.net

Поняття стилістичної парадигми в мові (Іспанською)
[Понятие стилистической парадигмы в языке (На исп. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

ПОНЯТИЕ СТИЛИСТИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМЫ В ЯЗЫКЕ

Валентина Стефановна Данилич (г. Киев, Украина)

romanskimovy@ukr.net

Доктор филологических наук, профессор
кафедры романской и новогреческой филологии и перевода
Киевский национальный лингвистический университет
(Министерство образования и науки Украины),
г. Киев, ул. Большая Васильковская, 73

В статье рассмотрен стилистический аспект понятия лингвистической парадигмы, которая не ограничивается только лексикой, охватывает также фонетику, морфологию, синтаксис.

Ключевые слова: языковые единицы, лексическое значение, стилистическая парадигма, стилистический оттенок, экспрессивный оттенок значения.

NOCIÓN DE PARADIGMA ESTILÍSTICO DE LA LENGUA

Valentyna S. Danylych (Kyiv, Ucraina)

romanskimovy@ukr.net

Doctora en Letras, Profesora titular
De la Cátedra de filología románica y griega y de traducción de
Universidad nacional lingüística de Kyiv
(Ministerio de Educación y Ciencia de Ucrania),
73 calle Velyka Vasylkivska, Ucraina, 03680

En este artículo se analiza la noción de paradigma lingüístico en el sentido estilístico que no se limita sólo al léxico, abarca también la fonética, la morfología y la sintaxis.

Palabras clave: unidades de la lengua, significado léxico, paradigma estilístico, matiz estilístico, matiz expresivo del significado.

La estructura estilística de la lengua está formada por las unidades de la lengua (los sonidos, las palabras, las formas de las palabras, las oraciones) relacionadas estilísticamente, es decir, por los sinónimos estilísticos y sus variantes.

(Problems of linguistic semantics)

The notion of stylistic paradigm in the language (in Spanish)
[Noción de paradigma estilístico de la lengua]

© Danylych V. S. [Danylych V. S.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
 [ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Generalmente, se distinguen dos tipos de relaciones de las unidades de la lengua: las paradigmáticas y las sintagmáticas. Las relaciones sintagmáticas son relaciones entre las unidades lingüísticas en el habla, relaciones de sucesión y coexistencia en el texto (en griego *sintagma es algo unido*). *Sintagma* se determina en los diccionarios como *grupo de elementos lingüísticos que, en una oración, funcionan como una unidad* [Diccionario enciclopédico, p. 1469]. Así, por ejemplo, en diferentes unidades se manifiestan diferentes significados de las palabras: *temblar – temblar de miedo (temer), temblar de pies a cabeza, temblar como un azogado, temblar por cada céntimo*. En la última combinación el significado de la palabra *temblar* tiene un matiz coloquial. Es muy importante para la estilística el carácter del matiz estilístico de las unidades que se combinan en el texto (neutral o coloquial, elevado o vulgar, etc.). La palabra – escribe García de Diego, en sus *Lecciones de Lingüística* – no es nada más que en la frase, y en la frase la palabra no tiene su cúmulo de acepciones, sino una sola, y esta sola acepción no es puro valor de la palabra, sino acepción recibida del contexto o polarizada por él. Tampoco el verde de las hojas del olivo o del álamo es siempre el mismo, sino que depende de su contexto, esto es, del aire, de la luz, de la hora – del minuto acaso –, en que esa hoja brilla al sol o no brilla a la sombra. Color hundizo, siempre cambiante, martirio del pintor impresionista que quiera plasmar ese fugaz momento luminoso del paisaje [véase G. Martín Vivaldi, p. 274].

El término *paradigma* (en griego *paradigma es ejemplo*) se utiliza comúnmente en morfología en sentido de sistema de cambios flectivos que sirven de ejemplo para la formación de la parte de la oración dada y, también, conjunto de formas de cambios de una misma palabra: *mesa – mesas; gafa – gafas; ventana – ventanas; trabajar – trabajo, trabajas, trabaja, trabajamos trabajáis, trabajan*, etc. Pero la noción de *paradigma* tiene un sentido lingüístico más amplio, determinando una serie de unidades lingüísticas, en las que algunos rasgos esenciales son iguales o semejantes, y otros son diferentes. En el nivel morfológico estas series de palabras que se refieren a una misma parte de la oración (por ejemplo, sustantivos *mesa, seta* son iguales por los significados gramaticales del género, número y caso, pero diferentes por los significados de las palabras); en el nivel léxico, ante todo las series de sinónimos (por ejemplo: *triste, apesadumbrado, afligido, taciturno, melancólico* tienen un significado semejante, pero sus matices significativos son diferentes), también los grupos temáticos de palabras (*río, canal, estanque*); en el nivel sintáctico las series similares por su significado, pero diferentes por la estructura de las oraciones: *No entiendo – No se entienda – Yo no lo entiendo* son semejantes por el significado, pero tienen diferente estructura oracional.

Entonces, el término *paradigma* se emplea para denominar: 1. *Ejemplo o ejemplar*. 2. *Cada uno de los esquemas formales a que se ajustan las palabras*

© Данилич В. С. [Данилич В. С.] romanskimovy@ukr.net

Поняття стилістичної парадигми в мові (Іспанською)
 [Понятие стилистической парадигмы в языке (На исп. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

nominales o verbales para sus respectivas flexiones. 3. Conjunto virtual de elementos de una misma clase gramatical, que pueden aparecer en un mismo contexto [Diccionario enciclopédico, p. 1219].

La noción de paradigma se extiende también a la estilística. Las unidades lingüísticas forman paradigmas estilísticos. El paradigma estilístico se basa en la igualdad de significado esencial de las unidades lingüísticas que entran en este paradigma con rasgos estilísticamente diferentes (de matiz estilístico y emocional-expresivo). Por ejemplo, *fiebre, calenturas y tiritón* constituyen un paradigma estilístico y tienen igual significado léxico, pero diferente matiz estilístico: neutral, familiar y vulgar.

Los miembros del paradigma estilístico poseen dos tipos de significado: semántico y estilístico. Sirve de rasgo diferencial el sentido estilístico que da a la unidad lingüística cualidades expresivas que determinan la esfera de su uso. De este modo, los miembros del paradigma estilístico son sinónimos estilísticos o sus variantes.

El académico L. Scherba (1880-1944) fue uno de los primeros en la lingüística rusa en presentar la idea de la estructura estilística de la lengua. Según su opinión, existen en la lengua series de capas correlativas de palabras que forman un sistema más o menos sinonímico de medios de expresión que de uno u otro modo se correlacionan uno con otro. Estas capas, que determinan en general las mismas nociones, se diferencian por sus matices complementarios, entre los cuales se distinguen tres: solemne, neutral y familiar, al cual podemos añadir también el cuarto – vulgar. Como ejemplo podemos tomar las series siguientes: *faz, semblante* – poéticos; *cara, rostro* – neutrales; *jeta, hocico, morro* – vulgares.

La paradigmática estilística no se limita, claro, al léxico, abarca también la fonética, la morfología y la sintaxis, pero en distintos niveles de la lengua se manifiesta con diferente grado de plenitud y regularidad. El paradigma léxico-estilístico se expresa con más claridad. Esto se debe, ante todo, a que en la palabra están bien delimitadas dos partes: la propiamente significativa y la estilística. En el significado léxico de la palabra se refleja un trocito de la realidad (V. Vinogradov), es decir, la palabra lleva la información básica y en ella se incluye el significado esencial (se tienen en cuenta las palabras significativas). En el significado estilístico se incluye la información complementaria: sobre el carácter del habla, sobre la relación del hablante con el oyente (el destinatario), con el contenido de la comunicación, etc. Por ejemplo, *reiterar* significa “repetir muchas veces” y la palabra vulgar con el mismo sentido es *machacar*. La primera palabra lleva una información desnuda (decir lo mismo); la otra añade a esta información otra complementaria. El aspecto estilístico de la palabra *machacar* se divide en dos componentes: el matiz estilístico y el emocional-valorativo. El matiz

(Problems of linguistic semantics)

The notion of stylistic paradigm in the language (in Spanish)
 [Noción de paradigma estilístico de la lengua]

© Danylych V. S. [Danylych V. S.] romanskimovy@ukr.net

estilístico (vulgar) da al habla un carácter familiar que puede ser rústico; el matiz emocional-valorativo expresa una actitud negativa del hablante hacia el objeto del habla. *Machacar* no es simplemente “repetir muchas veces”, sino “hablar con emoción” y este “aumento” valorativo da la posibilidad de formar un significado complementario.

El sentido estilístico de la palabra puede incluir también una información social, es decir, comunicar la situación social del hablante, el grado de su inteligencia, el nivel de su cultura, etc. Por ejemplo, si de las palabras *cara* y *jeta* el hablante elige una u otra, expresa con ella al mismo tiempo: 1) la idea sobre la cara de alguna persona; 2) la actitud del hablante hacia esta persona. Si el hablante siempre utiliza en su lenguaje la palabra *jeta* en vez de *cara*, esta elección determina un rasgo de persona mal educada.

Las nociones de “matiz estilístico” y matiz “emocional-expresivo” están relacionadas, pero no son iguales. El matiz estilístico es una cualidad de la palabra relacionada con sus esferas de uso típicas que, ante todo, caracteriza de un modo determinado el habla y, a través de ello, a los participantes de la comunicación.

Los matices emocional-expresivos son componentes complementarios del significado de la palabra, que caracterizan el objeto o fenómeno señalado por la palabra, expresando la actitud del hablante hacia el mismo. Tanto el matiz estilístico como el matiz emocional-expresivo son índices estilísticos de la palabra, es decir, son significativos estilísticamente. Según el matiz estilístico, el léxico se divide en tres clases fundamentales: 1) léxico estilísticamente neutral; 2) léxico estilísticamente elevado; 3) léxico estilísticamente vulgar.

El principal es el léxico neutral pues sólo en comparación con la palabra estilísticamente neutral se manifiesta el carácter del matiz estilístico de palabras semejantes por su significado que se refieren a otras clases. El léxico estilísticamente neutral no contiene caracterizaciones estilísticas del habla. El léxico estilísticamente vulgar (familiar, coloquial) da al lenguaje un carácter libre, a veces, brusco y hasta grosero, rudo. Comparemos: “*Dame un cigarrillo, viejo*” y “*Dame una bala, asere*” (*bala* se utiliza aquí como sinónimo de *cigarrillo*); “*Temo que estén preparando una cama en casa de Pelo*” (“*preparar una cama*” significa “*tender una celada*”). El léxico estilísticamente elevado (culto, solemne, poético) da al lenguaje un matiz sublime, por ejemplo, *futuro – venidero, riña – querella*, etc.

El léxico neutral es un léxico de uso ilimitado, es decir, puede utilizarse en cualquier esfera de la comunicación sin provocar disonancia. A diferencia del léxico neutral, el léxico con matiz estilístico tiene esferas de uso bastante limitadas, en las cuales se revela su matiz estilístico propio. El uso de palabras con matiz estilístico en una situación comunicativa impropia para ellas, provoca disonancia estilística, la

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVYSTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

impresión de inconveniencia, un efecto cómico (como en el ejemplo: *Los fagocitos comen* (en vez de absorben) *los microbios*).

De esta manera, el paradigma léxico-estilístico se compone de tres posiciones generales: estilísticamente elevado – estilísticamente neutral – estilísticamente vulgar. Estas posiciones generales se llenan por unidades léxicas correspondientes. A veces, el paradigma está no solamente lleno, sino también relleno, es decir, en la misma posición caen varios miembros: neutral – *dinero*; vulgar – *jan, baro, cabilla* (billete de un peso), *magua, pasta*; jerga – *toldo, yira*, etc.

El paradigma léxico-estilístico refleja no solamente la diferencia de las palabras según su matiz estilístico, sino también según su matiz emocional-expresivo: ofensivo, irónico, desaprobado, despreciativo, de reproche, chistoso, cariñoso, aprobativo, etc. Los matices emocionales de la palabra están estrechamente relacionados con su matiz estilístico, por ejemplo: las palabras *aguje* (revuelo, agitación), *amarillarse* (acobardarse, retroceder ante una situación o ante alguien) expresan la desaprobación; *niche* es vulgarismo de matiz despectivo; *trasera* expresa el desdén, etc.

A veces un mismo matiz emocional acompaña palabras con diferente matiz estilístico. Así, por ejemplo, el matiz de desaprobación tiene también un matiz estilístico vulgar: *pipiolo, mocoso, adamarse*; el matiz de aprobación tiene un matiz estilístico vulgar: *amigote, amigazo, bravo*. Como regla es típico para las palabras con un mismo matiz estilístico un conjunto de matices emocionales: el léxico estilísticamente vulgar expresa por costumbre emociones negativas y el léxico estilísticamente elevado, las positivas.

El matiz estilístico es un componente de la palabra misma, y los matices emocionales son componentes de su significado. Al mismo tiempo, la cercanía de estos fenómenos desiguales es evidente. Tienen un carácter valorativo, están limitados, hasta cierto grado, por el propio contenido significativo de la palabra y por derecho se unen en la categoría común de *significado estilístico* o *caracterización estilística* de la palabra, incluyendo en sí la información estilística.

Al hablar de la paradigmática estilístico-léxica no podemos prescindir de clases léxicas como términos técnicos, profesionalismos, términos administrativos. Los términos y profesionalismos de uso común (por ejemplo, *democracia, aeropuerto, lingüista*) pertenecen probablemente a los medios estilísticos neutrales; las palabras especiales (*isotonía, tuberculosis, gramática*) y los términos administrativos (*documento, protocolo*) tienden al léxico culto, pero carecen, como regla, de sinónimos estilísticos neutrales. Estas palabras se utilizan en general, en determinados estilos funcionales (científico y oficial), por eso es racional hablar del matiz funcional-estilístico que les pertenece.

(Problems of linguistic semantics)

The notion of stylistic paradigm in the language (in Spanish)

[Noción de paradigma estilístico de la lengua]

© Danylych V. S. [Danylych V. S.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Es evidente también, que dentro de los paradigmas fónicos estilísticos se incluyen menos unidades lingüísticas que dentro de los paradigmas léxico-estilísticos. La cantidad de variantes fónicas estilísticamente elevadas en la lengua no es considerable, y los límites entre las variantes neutral y coloquial son muy variables e inexactos: “*Felipe Oviedo de la Hoz carraspeó otra vez, dio un paso atrás, levantó un poco las manos y se arrancó: – El embargo, de Gabriel y Galán: Señol jués: pasi usté más alanti, / y que entrin tós esos; / no le dé a usté ansia, / no le dé a usté mieo... / Si venís antiayel afligila / sos tumbo a la puerta. Pero ¡ya s’a muerto! / Embargal, embargal los avíos, / que aquí no hay dinero; / lo he gastao en comías pa ella, / y en boticas que no le sirvieron. Felipe Oviedo de la Hoz, con buen acento extremeño, que su trabajo le costó, y todo de memoria, recitó El embargo, entero. El éxito que tuvo fue indescriptible*” (Cela, p.198-199). He aquí cómo Camilo José Cela, en sutilísimos cambios de la pronunciación y de tono, engarza el estado físico del extremeño con el contenido de las frases, sin que tales cambios choquen; al contrario, contribuyen a mantener el tono querido por el escritor, para dar más fuerza a sus pensamientos.

Cuando decimos que la palabra es la expresión independiente de una idea, no queremos significar que la palabra sea equivalente a lo que se suele llamar *unidad lingüística*. Esta unidad es el resultado de deslindar la entidad lingüística, o sea la asociación del concepto y del signo, el significante y el significado. Para llegar a este deslinde no cabe apelar exclusivamente a los signos visuales, pues cuando oímos hablar en una lengua que desconocemos, no nos es posible llegar a descomponerla en sus palabras. Para esto necesitamos saber qué sentido y qué papel hay que atribuir a la cadena de sonidos, lo cual no se consigue sino mediante la atención y el hábito.

La palabra y la oración no tienen un límite absoluto, pues hay palabras que valen por oraciones, y viceversa. Muchas denominaciones de personas o cosas son producto de la unión de una oración entera: *ganapanes, sabelotodo, correveidile, hazmerreír, tentempié, nomeolvides*, etc.: “– *Dejadme libre, dejadme que le mate – decía. – Yo no trato de evitar un duelo – dijo el capitán –. El duelo es inevitable. Trato sólo de que no luchéis aquí como dos ganapanes. Faltaría a mi decoro si presenciase tal lucha. – Que vengan armas – dijo el Conde –. No quiero retardar el lance ni un minuto... En el acto... aquí. –¿Queréis reñir al sable? – dijo el capitán. – Bien está – respondió don Luis. – Vengan los sables – dijo el Conde*” (Juan Valera, 195). La palabra es una subdivisión de la oración, y así como la estructura de las oraciones varía mucho, aun dentro de una misma lengua, la de las palabras suele atenerse a reglas particulares para cada categoría gramatical.

Hoy se da en las gramáticas el primer lugar a la morfología, pues es menester conocer las palabras antes de ordenarlas según las reglas de la sintaxis. El paradigma

© Данилич В. С. [Данилич В. С.] romanskimovy@ukr.netПоняття стилістичної парадигми в мові (Іспанською)
[Понятие стилистической парадигмы в языке (На исп. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVYSTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

morfológico-estilístico también tiene sus particularidades. En el español muchos sufijos poseen un sentido estilístico de valoración subjetiva, por ejemplo, *teatrillo, garbancico, gentuza, poetastro, animalejo, hombrón, casucha, perrote, perrazo*. “– Pero este hombre me va a matar – dije con miedo –. Me manda el médico que coma, y ahora resulta que necesito una ración de seis horas de rezo. Hermanuco, por amor de Dios, tráigame una gallina, un pavo, un carnero, un buey” (B. Pérez Galdós, p. 291). Podemos decir lo mismo del prefijo requete- y del sufijo del superlativo de los adjetivos –*ísimo*. Los componentes de lo objetivo y lo subjetivo se encuentran en las unidades indicadas en una unidad orgánica: *requetebueno – bonísimo*.

Las cualidades estilísticas de los medios de formación de palabras y de las formas gramaticales no son iguales. En la estructura del significado estilístico los segundos, a diferencia de los primeros, además del matiz normativo, pueden tener un matiz más: el estilístico-funcional. Así, poseen un sentido estilístico, por ejemplo, las formas verbales del futuro y antefuturo del subjuntivo, unidas a la variedad estilística funcional del estilo oficial por el sistema de documentos legislativos. También la forma de antepretérito (*hubo sido*) está limitada al estilo literario.

El uso ocasional de las formas del futuro del subjuntivo en la literatura está relacionado con una tarea estilística especial: arcaizar, hacer más elevado o, al revés, más vulgar el estilo de la narración.

Hay que subrayar, que la cantidad de unidades morfológicas que tienen significado estilístico es muy escasa. Las potencias estilísticas basadas en unidades morfológicas en el sistema de la lengua, se revelan de manera más completa en su función dentro del habla. Hay que tener en cuenta que en el discurso se manifiestan sentidos estilísticos complementarios, surgidos durante el mismo acto del habla. En este caso, la valoración estilística es más rica por la estructura de los elementos connotativos, que el sentido estilístico. El paradigma real no se compone de tres miembros esenciales, como en el léxico, sino de dos: neutral-conversacional y libresco-neutral. Las contraposiciones estilísticas entre ellos son muy inestables.

Podemos considerar que las variantes de este género en morfología son muy limitadas y sus posibilidades estilísticas no son grandes: *Me gusta leer = Me gusta la lectura; Leer apasionadamente = Leer mucho; traer – traiga – traería (trajera)*. En estos ejemplos podemos ver una particularidad más: aquí se contraponen diferentes sentidos semántico-gramaticales: directo e indirecto (*traer – traería*), concreto y abstracto (*poner el mantel en la mesa – poner la mesa*), colectivo y espacial-concretizado (*arena – arenas*), etc., que provoca otros matices correlativos complementarios en cada pareja, además de las diferencias de su propio matiz estilístico.

(Problems of linguistic semantics)

The notion of stylistic paradigm in the language (in Spanish)

[Noción de paradigma estilístico de la lengua]

© Danylych V. S. [Danylych V. S.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
 [ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

El paradigma morfológico-estilístico se divide en dos tipos esenciales. El primero es el paradigma de variantes de una misma forma de la palabra que se diferencian solamente por su propio matiz estilístico: *el mar – la mar (el mar Caribe – la mar de cosas)*. El segundo, son diferentes formas de la palabra que se diferencian por sus matices semántico-gramaticales, que tienen un significado estilístico, por ejemplo: *Yo traje un libro – Traería el libro, si lo tuviera; Una amarilla hoja cayó del árbol – Las hojas coloradas cubrían la tierra.*

El paradigma morfológico-estilístico de las variantes de una misma forma de la palabra se correlaciona con los paradigmas léxico-estilísticos: los matices de unos y otros se oponen según el carácter del matiz estilístico-neutral, vulgar o elevado. Con esto, probablemente, se limita la semejanza. El paradigma morfológico-estilístico de este tipo no se caracteriza por plenitud de la estructura, por un matiz claro, por la presencia de capas emocionales estilísticas. Abarca muy pocas unidades morfológicas, la mayoría de las cuales está fuera de los paradigmas indicados.

Los paradigmas formados por diferentes formas de la palabra, se correlacionan menos con los léxico-estilísticos: “*El palacio está de luto, / y en el trono llora el rey, / y la reina está llorando / donde no la puedan ver: / en pañuelos de holán fino / lloran la reina y el rey. / Los señores del palacio / están llorando también. / Los caballos llevan negros / el penacho y el arnés; / los caballos no han comido, / porque no quieren comer. / El laurel del patio grande / quedó sin hoja esta vez: / todo el mundo fué al entierro / con coronas de laurel. / ¡El hijo del rey se ha muerto! / ¡Se le ha muerto el hijo al rey!*” (José Martí, p. 186). Las relaciones entre los miembros del paradigma no se basan en las diferencias del propio matiz estilístico, sino en matices semántico-gramaticales. Estas relaciones generan una información estilística complementaria.

Junto a los medios propiamente lingüísticos que componen la paradigmática morfológico-estilístico, se distinguen otros medios morfológicos, que desempeñan un papel principal en la formación de los estilos funcionales, aunque se encuentran rigurosamente en las relaciones paradigmático-estilísticas. Son los medios morfológicos funcional-conversacionales (por ejemplo, el presente con sentido extratemporal en el estilo científico: *tomamos.., añadimos.., recibimos..*): “*En castellano no hay más que dos números, singular y plural. Otras lenguas tienen el dual, que indica dos individuos: otras distinguen también el trial. En cambio, hay muchas lenguas que no expresan con accidentes gramaticales el número de los objetos. En castellano sólo ha sobrevivido una palabra del antiguo dual, **ambos**, que ahora se trata como plural. Es de gente ignorante incurrir en confusiones como **ambos tres** y **ambos cuatro**.*

*Tenemos, además, en castellano varias expresiones que indican dos individuos o algunos objetos que tienen dos partes simétricas: **los padres** (el padre y la madre), **los***

© Данилич В. С. [Данилич В. С.] romanskimovy@ukr.net

Поняття стилістичної парадигми в мові (Іспанською)
 [Понятие стилистической парадигмы в языке (На исп. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

duques (el duque y la duquesa), los embajadores de Francia (el embajador y la embajadora de Francia), *las tijeras, las narices, los pantalones*, etc. En estos casos hay un dual por la significación, pero gramaticalmente son plurales, porque la lengua española no les da una forma especial, sino la del plural” [Gramática castellana, p. 66].

Los fonólogos precisan la noción de morfema, definiendo así: “Unidad morfológica no susceptible de ser dividida en unidades morfológicas más pequeñas, es decir, una parte de la palabra que, en toda una serie de palabras, se presenta con la misma función formal, y que no es susceptible de ser dividida en partes más pequeñas que posean esta cualidad” [F. Lázaro Carreter, p. 283]. Algunos de los morfemas formativos están estilísticamente correlacionados, por ejemplo, neutral o (libresco-) conversacional: *el gordo – el gordote, padre – padrecito*, etc. *La tarde transcurrió con dulzura. Los niños, con la barriga vacía, ni saltaron, ni jugaron a la pelota, ni hicieron ruido. Los angelitos, acariciando su duro, pensaban en la hora de la cena* (Cela, p. 78). El matiz estilístico del afijo puede manifestarse no solamente en el par de *afijo neutral – afijo con matiz estilístico*, sino también en el par de *palabra neutral – palabra con matiz estilístico*, es decir, el afijo solo añade al sentido de la palabra un matiz estilístico (*hija – hijita, sol – solecito, ángel – angelito*, etc.): “!Pobrecita princesa de los ojos azules! / Está presa en sus oros, está presa en sus tules, / en la jaula de mármol del palacio real; / el palacio soberbio que **vigilan** los guardas, / que **custodian** cien negros con sus cien alabardas, / un lebrél que no duerme y un dragón colosal. // ¡Oh, quién fuera **hipsipila** que dejó la **crisálida**! / (La princesa está triste. La princesa está pálida.) / ¡Oh visión adorada de oro, rosa y marfil! / ¡Quién valora a la tierra donde un príncipe existe / (la princesa está pálida, la princesa está triste), / más brillante que el alba, más hermosa que abril!” (Rubén Darío, p. 292).

La significación que el diccionario atribuye a cada palabra es sólo el esqueleto de sus efectivas significaciones, siempre más distintas o nuevas, que en el fluir nunca quieto, siempre variante del hablar ponen a ese esqueleto la carne de un correcto sentido.

La amplia gama de matices estilísticos y expresivos del paradigma sinonímico, condiciona la orientación hacia un objetivo en la elección del sinónimo, particularmente en variedades expresivas del lenguaje, tales como el lenguaje artístico o publicístico. El uso de una de las dos posibles variantes está relacionado habitualmente con las costumbres lingüísticas del hablante, sobre cuya formación influyen factores como el lugar de residencia, la edad, la situación social.

(Problems of linguistic semantics)

The notion of stylistic paradigm in the language (in Spanish)

[Noción de paradigma estilístico de la lengua]

© Danylych V. S. [Danylych V. S.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

ЛІТЕРАТУРА

1. *Alonso A., Henríquez Ureña P.* Gramática castellana: En 2 tomos. – La Habana : Pueblo y Educación, 1968. – Т. 1. – 599 p.
2. *Diccionario enciclopédico.* Espasa 1. – 3-a ed. – Madrid : Espasa-Calpe, 1986. – 1675 p.
3. *Lázaro Carreter F.* Diccionario de términos filológicos. – М. : Gredos, S.A. , 1973. – 457 p.
4. *Martín Vivaldi G.* Curso de redacción. Teoría y práctica de la composición y del estilo. – La Habana : Pueblo y Educación, 1980. – 502 p.
5. *Martínez Amador.* Diccionario gramatical y de dudas del idioma. – Barcelona : Ed. Ramón Sopena, S.A., 1985. – 704 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

6. *Cela, Camilo José.* Novelas cortas y cuentos. – Moscú : Ed. «Progreso», 1975. – 302 p.
7. *Martí, José.* El palacio está de luto // Castellano : Lengua y Literatura. Segundo ciclo. Cuarto curso. – Valencia : Ed. ECIR, S.A., 1997. – P. 186.
8. *Pérez Galdós B.* La batalla de los Arapiles. – La Habana : Arte y lit., 1986. – 329 p.
9. *Rubén Darío.* Sonata // Castellano: Lengua y Literatura. Segundo ciclo. Cuarto curso. – Valencia : Ed. ECIR, S.A., 1997. – P. 292.
10. *Valera, Juan.* Pepita Jiménez. Clásicos de la literatura. – Madrid : Espasa Calpe, S.A., s.a. – 223 p.

REFERENCES

1. Alonso A., Henríquez Ureña P. *Gramática castellana*: En 2 tomos. T. 1. La Habana, Pueblo y Educación, 1968, 599 p.
2. *Diccionario enciclopédico.* Espasa 1. 3-a ed. Madrid, Espasa-Calpe, 1986, 1675 p.
3. Lázaro Carreter F. *Diccionario de términos filológicos.* Moscow, Gredos, S.A., 1973, 457 p.
4. Martín Vivaldi G. *Curso de redacción. Teoría y práctica de la composición y del estilo.* La Habana, Pueblo y Educación, 1980, 502 p.
5. Martínez Amador. *Diccionario gramatical y de dudas del idioma.* Barcelona, Ed. Ramón Sopena, S.A., 1985, 704 p.
6. Cela, Camilo José. *Novelas cortas y cuentos.* Moscú, Ed. «Progreso», 1975. 302 p.
7. Martí, José. El palacio está de luto. *Castellano : Lengua y Literatura. Segundo ciclo. Cuarto curso.* Valencia, Ed. ECIR, S.A., 1997, p. 186.
8. Pérez Galdós B. *La batalla de los Arapiles.* La Habana : Arte y lit., 1986, 329 p.
9. Rubén Darío. Sonata. *Castellano : Lengua y Literatura. Segundo ciclo. Cuarto curso.* Valencia, Ed. ECIR, S.A., 1997, p. 292.
10. Valera, Juan. *Pepita Jiménez. Clásicos de la literatura.* Madrid, Espasa Calpe, S.A., s.a., 223 p.

© Данилич В. С. [Данилич В. С.] romanskimovy@ukr.net

Поняття стилістичної парадигми в мові (Іспанською)
[Понятие стилистической парадигмы в языке (На исп. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

**PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]**

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /

Статья поступила в редакцию] – 11.01.2017 р.

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 20.01.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 98,37 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.05>

УДК 81'255.4(44)

**ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ІМПЛІКАТУР УКРАЇНСЬКОГО
ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ У ФРАНЦУЗЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ**

Віра Андріянівна Кирилова (м. Київ, Україна)

veratraduzione@gmail.com

Кандидат філологічних наук, старший викладач
кафедри романської і новогрецької філології та перекладу

Київський національний лінгвістичний університет

(Міністерство освіти і науки України),

м. Київ, вул. Велика Васильківська, 73

Статтю присвячено дослідженню особливостей відтворення імплікатур української повісті Михайла Коцюбинського «Тіні забутих предків» у французьких перекладах Еміля Крюби («Les ombres des ancêtres disparus») і Жана-Клода Маркаде («Les ombres des ancêtres oubliés»).

Ключові слова: імплікатури, українська повість, французькі переклади.

**PROBLEMS OF RESTITUTION OF IMPLICATURES OF THE UKRAINIAN
ARTISTIC WORK IN THE FRENCH TRANSLATION**

Vira A. Kyrylova (Kyiv, Ukraine)

veratraduzione@gmail.com

PhD (Philology), lecturer of the Department of Romance and
Modern Greek Philology and Translation

Kyiv National Linguistic University

(Ministry of Education and Science of Ukraine),

73 Velyka Vasylkivska str., Kyiv, Ukraine, 03680

The article investigates the research of features of restitution of implicatures of the Ukrainian novel of Mykhailo Kotsiubynsky "The Shadows of Forgotten Ancestors" in

(Translation problems)

Problems of restitution of implicatures of the Ukrainian artistic work in the French translation (in French)
[Les problèmes de la restitution des implicatures de l'oeuvre littéraire ukrainien dans la traduction française]

© Kyrylova V. A. [Kyrylova V. A.] veratraduzione@gmail.com

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

French translations made by Emile Kruba («Les ombres des ancêtres disparus») and by Jean-Claude Marcadé («Les ombres des ancêtres oubliés»).

Key words: *implicatures, Ukrainian novel, French translations.*

**ПРОБЛЕМЫ ВОСПРОИЗВЕДЕНИЯ ИМПЛИКАТУР УКРАИНСКОГО
ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ ВО ФРАНЦУЗСКОМ ПЕРЕВОДЕ**

Вера Андриановна Кириллова (г. Киев, Украина)

veratraduzione@gmail.com

Кандидат филологических наук, старший преподаватель
кафедры романской и новогреческой филологии и перевода
Киевский национальный лингвистический университет
(Министерство образования и науки Украины),
г. Киев, ул. Большая Васильковская, 73

Статья посвящена исследованию импликатур украинской повести Михаила Коцюбинского "Тени забытых предков" во французских переводах Эмиля Крюбы («Les ombres des ancêtres disparus») и Жана-Клода Маркаде («Les ombres des ancêtres oubliés»).

Ключевые слова: *импликатуры, украинская повесть, французский перевод.*

**LES PROBLÈMES DE LA RESTITUTION DES IMPLICATURES DE
L'OEUVRE LITTÉRAIRE UKRAINIEN DANS LA TRADUCTION
FRANÇAISE**

Vira A. Kyrylova (Kyiv, Ukraine)

veratraduzione@gmail.com

Doctorante, département de la philologie romane et grecque et de la traduction
L'Université nationale linguistique de Kyiv
(Ministère de l'éducation et la sciences de l'Ukraine)
Kiev, 73, rue Velyka Vasylkivska

L'article est dédié à l'étude des particularités de la reproduction des implicatures de la nouvelle ukrainienne de Mykhailo Kotsioubynsky «Тіні забутих предків (Tini

© Кириллова В. А. [Кириллова В. А.] veratraduzione@gmail.com

Проблеми відтворення імплікатур українського художнього твору у французькому перекладі (Французькою)
[Проблемы воспроизведения импликатур украинского художественного произведения во французском
переводе (На франц. яз.)]

(Проблеми перекладу [Проблеми перевода])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVYSTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

zaboutykh predkiv») dans les traductions françaises d'Emile Kruba (Les ombres des ancêtres disparus) et de Jean-Claude Marcadé (Les ombres des ancêtres oubliés).

Mots-clefs: *implicatures, nouvelle ukrainienne, traductions françaises.*

La restitution des implicatures lors de la traduction pose des problèmes considérables même pour les spécialistes expérimentés d'où provient la nécessité de recherches complémentaires sur le sujet abordé pour définir les voies de la résolution de cette question dans le domaine de la traductologie. D'ici l'intérêt particulier envers ce problème dans les travaux récents des chercheurs (Arnold I. V., Aroutunova N. D., Baklan I. M., Bezougla L. P., Bondarko A. V., Broutyan L. G., Dolinin K. A., Galepérin I. R., Grice G. P., Kachitchkin A. V., Kragé S. G., Nefedova L. A., Padoutcheva O. V., Sychtchikov O. S., Tchernovaty L. M., Velvitchenko V. F.).

Le travail actuel représente l'analyse des particularités de l'identification des implicatures dans la nouvelle ukrainienne «*Тині забутих предків*» écrit par l'éminent écrivain Mykhaylo Kotsioubynsky et les principaux procédés traductologiques utilisés par les traducteurs français Emile Kruba et Jean-Claude Marcadé pour reproduire l'information implicite de l'originale dans les textes cibles.

Le terme «*implicatures*», forgé par le linguiste et philosophe Paul Grice [4], est désigné par certains chercheurs de la théorie de la traduction comme les éléments du sens qui n'ont pas trouvé l'expression explicite dans le texte initial, qui pourtant en auraient besoin dans le texte cible. Ainsi le linguiste ukrainien Léonid Tchernovaty indique que les implicatures peuvent être marqués dans le texte de traduction aux niveaux différents, tels que : grammatical, lexical ou stylistique [8, p. 86]. Prenant en considération le fait qu'au niveau superficiel du texte original aucun facteur qui contribuerait au lancement du mécanisme de l'utilisation des signes spécifiques pour marquer l'information discrète dans le texte traduit n'existe pas, nous pouvons constater les cas de la transmission incomplète des implicatures du texte source.

Il est à noter que l'un des aspects importants de la reproduction de l'information implicite réside au processus cognitif relatif à la conception adéquate du texte de départ. En nous appuyant sur l'avis du savant ukrainien Irène Baklan, nous estimons que l'information non exprimée dans le texte peut être restituée grâce à l'environnement cognitif de l'homme qui comprend les connaissances de base d'un individu et le base cognitif, c'est-à-dire une partie de l'environnement cognitif, qui est commun pour le groupe linguistique entier [1].

Lorsqu'il s'agit du texte littéraire, c'est l'auteur qui introduit des implicatures dans l'énoncé ayant pour le but deux intentions principales : référentielle, liée à la référence des mots aux états des objets de l'environnement, et esthétique, qui implique l'attitude

(Translation problems)

Problems of restitution of implicatures of the Ukrainian artistic work in the French translation (in French)
 [Les problèmes de la restitution des implicatures de l'oeuvre littéraire ukrainien dans la traduction française]

© Kyrylova V. A. [Kyrylova V. A.] veratraduzione@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

émotionnelle et évaluative envers la forme verbale créée. D'après l'étude traductologique ukrainienne de Liliya Bezugla [2], la reproduction des implicatures dans la traduction sert à deux enjeux essentiels : pour le transfert du sens du texte et pour la réflexion du style de l'auteur. Ce qui concerne la restitution des implicatures du texte initial, elle se réalise principalement de deux façons : par la conservation ou par la perte de l'information implicite. Le premier cas présume les procédés de la restitution suivants : l'implicature est rendue par le traducteur par les moyens équivalents à ceux de l'original ; l'énoncé original qui crée l'implicature, se diffère grammaticalement du texte de traduction ; d'autres outils linguistiques sont utilisés par l'auteur de la traduction pour reproduire les implicatures. Dans le deuxième cas le choix des moyens de traduction est suivant – l'explication de l'implicature ; le remplacement d'une implicature par une autre ; la perte complète de l'implicature.

Le monde fantastique de la nouvelle «*Тіні забутих предків*» provient du folklore houtsoulienne, faisant obstacle à leur reproduction vers la langue française. Alors c'est l'environnement cognitif des traducteurs Jean-Claude Marcadé et Émile Kruba qui est décisif lors de l'interprétation du texte ukrainien étant une condition indispensable pour la traduction adéquate.

Il est à noter qu'au cours de sa vie E. Kruba était passionné par la littérature ukrainienne, il traduisait vers le français les œuvres d'I. Franko, de M. Khvylovy, de M. Kotsioubynsky, il étudiait l'art des écrivains de la fin du XIX et du début du XX siècle, ce qui a permis au traducteur de présenter les réalisations romanesques de M. Kotsioubynsky dans toute leur diversité au lecteur français. D'autre part, J.-C. Marcadé en tant que chercheur d'art, expert en avant-garde de l'ancien URSS, l'un des pionniers et des chercheurs les plus importants du phénomène de l'avant-garde ukrainien, étudiait l'art ukrainien à un niveau plus profond, ce qui contribue à la reproduction de l'image de la réalité ukrainienne avec une exactitude encyclopédique.

Les moyens implicites les plus importants dans la nouvelle de M. Kotsioubynsky sont représentés par la description de l'auteur formant souvent le ton et même l'idée générale de l'œuvre. La nature pittoresque et les héros mystiques qui coexistent avec les gens ne peuvent pas être considérés comme un simple arrière-plan où se déroulent les actions, car ils sont de vrais acteurs de l'œuvre. Le monde des Carpates dans la nouvelle «*Тіні забутих предків*» ce sont les montagnes, magnifiques et majestueuses, couvertes de forêts primaires et denses, habitées par les sorciers et les sorcières, les niavkas, les sirènes, le chtcheznik, l'aridnyk et d'autres esprits malins.

© Кирилова В. А. [Кириллова В. А.] veratraduzione@gmail.com

Проблеми відтворення імплікатур українського художнього твору у французькому перекладі (Французькою)
 [Проблемы воспроизведения импликатур украинского художественного произведения во французском
 переводе (На франц. яз.)]

(Проблеми перекладу [Проблеми перевода])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Текст оригіналу	Переклад Е. Крюби	Переклад Ж.-К. Маркаде
«...арідник править усім... в лісах повно лісовиків ...там блукає веселий чугайстир, який зараз просить стрічного в танець і роздирає нявки; живе в лісі голос сокири. Вище, по безводних далеких неделях, нявки розводять свої безконечні танки, а по скелях ховається щезник... Всякі злі духи заповнюють скелі, ліси, провалля, хати й загороди та чигають на християнина» [7, с. 32]	«...que <i>l'aridnyk</i> (<i>mauvais génie</i>) dirige tout; que les forêts sont pleines de sylvains... que <i>le joyeux tchouhaïstyr</i> (<i>génie sylvestre</i> <i>masculin de la</i> <i>mythologie ukrainienne</i>) y rôde, invite de siute les passants à danser et déchire <i>les niavkas</i> (<i>génies sylvestres</i> <i>féminins</i>) en lambeaux; que le voix de la cognée habite la forêt. Que plus haut, sur les cimes sauvages, arides et éloignées, <i>les niavkas</i> dansent interminablement, et que dans les rochers se cache le diable... Toutes sortes d'esprits malins peuplent les rochers, les forêts, les précipices, les maisons et les clôtures, à l'affût du chrétien ou du	«... <i>qu'Aridnik</i> ((5) <i>Aridnyk est l'un</i> <i>des noms de Satan chez les Houtsouls.</i> <i>Ils l'appellent aussi «Judas»,</i> <i>«Tryïouda» (Triple Judas), «Hérode»</i> <i>ou «Bida» (Le Malheur). Tchouhaïstyr</i> <i>est une sorte de dieu Pan houtsoul ; les</i> <i>ondines (niaouka ou maouka) sont les</i> <i>âmes des enfants non-baptisés : par</i> <i>devant, elles ressemblent à des</i> <i>femmes, mais par derrière on ne voit</i> <i>que leurs entrailles. Elles errent en</i> <i>faisant: «maou! maou!».) (le Malin)</i> <i>règle toute chose ; que les forêts sont</i> <i>pleines de sylvains... que là rôde le</i> <i>joyeux Tchouhaïstyr qui invite le</i> <i>premier venu à danser et met en pièces</i> <i>les ondines ; que dans la forêt vit la</i> <i>voix de la cognée. Plus haut, le long</i> <i>des sommets lointains, sauvages et</i> <i>arides, les ondines mènent leurs danses</i> <i>continuelles et dans les rochers se tapit</i> <i>le chtcheznik, l'invisible... Toutes</i> <i>sortes d'esprits mauvais emplissent les</i> <i>rochers, les forêts, les précipices, les</i> <i>khata et les enclos et ils guettent les</i> <i>chrétiens ou les bêtes pour leur faire</i> <i>du mal» [10, p. 15–16]</i>

(Translation problems)

Problems of restitution of implicatures of the Ukrainian artistic work in the French translation (in French)
 [Les problèmes de la restitution des implicatures de l'oeuvre littéraire ukrainien dans la traduction française]

© Kyrylova V. A. [Kyrylova V. A.] veratraduzione@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

	<i>bétail pour lui nuire</i> » [9, p. 14–15]	
--	---	--

En comparant le texte source avec les traductions françaises, nous pouvons constater qu'en reproduisant les noms des êtres mythiques E. Kruba se sert du transcodage indiquant leurs explications dans les notes. Probablement, le traducteur croyait que les prénoms bizarres pour le lecteur français (aussi bien que pour ukrainien) rendraient plus de mystère à l'œuvre. Pourtant, si J.-C. Marcadé fait la transcription des noms «арідник» et «чугайстр» y ajoutant l'explication, il trouve en même temps les analogues *les ondines* dans la langue française pour telles créatures que «нявки», par opposition à E. Kruba qui utilise la dénomination combinée.

Pour montrer le monde intérieur de l'héro, le romancier ukrainien utilise le discours indirect libre combinant dans le récit le plan de l'auteur et le plan du personnage ainsi réalisant un lien stylistique bidirectionnel.

Текст оригіналу	Переклад Е. Крюби	Переклад Ж.-К. Маркаде
«Не знати, чи то вічний шум Черемошу і скарги гірських потоків, що сповняли самотню хату на високій кичері, чи сум чорних смерекових лісів лякав дитину» [6, с. 416]	« <i>Etait-ce le bruit éternel du Tchérémoche et les plaintes des torrents emplissant la chaumière solitaire sur la haute montange chauve, ou l'affliction des noires pinèdes qui effrayaient l'enfant?</i> » [9, p. 13]	« <i>Etait-ce le bruit perpétuel du Tchérémoche (1) ou les plaintes des torrents montagnards qui pénétraient dans la khata (2) isolée au sommet de la montagne dénudée, était-ce la tristesse des forêts noiresde sapins qui effrayait l'enfant, on ne sait</i> » [10, p. 13]

Analysant l'extrait du texte d'origine ci-dessus, nous croyons que l'intention discrète de l'auteur est de nous faire éprouver le sentiment de la peur et de la tension qui remplissent l'âme de l'héros. Ainsi pour réléver cette intention implicite dans le texte ukrainien les traducteurs ont dû déchiffrer la sémantique négative des épithètes utilisés par M. Kotsioubynsky «сум чорних смерекових лісів», l'hyperbole «вічний шум», la métaphore «скарги гірських потоків». Dans certains cas nous pouvons constater la restitution équivalente des moyens artistiques mentionnés – *le bruit éternel* (E. Kruba) ou l'usage des synonymes contextuels – *le bruit perpétuel* (J.-C. Marcadé), aussi bien que la

© Кирилова В. А. [Кириллова В. А.] veratraduzione@gmail.comПроблеми відтворення імплікатур українського художнього твору у французькому перекладі (Французькою)
[Проблемы воспроизведения импликатур украинского художественного произведения во французском переводе (На франц. яз.)]

(Проблеми перекладу [Проблеми перевода])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVYSTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

traduction mot à mot – *la tristesse des forêts noires de sapins* (J.-C. Marcadé) et le procédé de la compression – *les plaintes des torrents; l'affliction des noires pinèdes* (E. Kruba). La phrase originale est pleine de la mysticité et la question restant ouverte propose au lecteur d'y répondre par lui-même imaginant ce que pouvait effrayer l'héro principal de la nouvelle en se basant sur les légendes décrites d'une manière pittoresque par l'artiste. Dans les deux traductions françaises la phrase impersonnelle ukrainienne «*не знати чи...*» est omise par les traducteurs. Quoiqu'il est possible de la restituer de la manière équivalente comme «*on ne sait*», nous justifions le choix traductologique d'E. Kruba et de J.-C. Marcadé, car il correspond à l'intention de l'auteur en conservant l'effet émotionnel de l'originale.

Les sentiments des héros, leur douleur et leur souffrance, leur bonheur et leur passion, sont exprimés dans l'œuvre ukrainien par le son d'un instrument musical houtsoulien trémbita qui accompagne perpétuellement les habitants des Carpates:

Текст оригіналу	Переклад Е. Крюби	Переклад Ж.-К. Маркаде
« <i>І втретє затрембітала трембіта про смерть в самотній хаті на високій кичері</i> » [325, с. 422]; « <i>Трембіти плакали під вікном</i> » [325, с. 462]; « <i>Під вікнами сумно ридали трембіти</i> » [6, с. 465]	« <i>Et pour la troisième fois, on entendit sonner la trembita pour annoncer la mort dans la chaumière solitaire sur la haute montagne chauve</i> » [329, p. 22]; « <i>Les trembitas pleuraient sous la fenêtre</i> » [329, p. 86]; « <i>Sous les fenêtres, les trembitas sanglotaient tristement</i> » [9, p. 91]	« <i>Pour la troisième fois la trembita avait retenti pour annoncer la mort dans la khata solitaire au sommet de la haute montagne</i> » [330, p. 24]; « <i>Les trembita pleuraient sous la fenêtre</i> » [330, p. 94]; « <i>Sous les fenêtres les trembita sanglotaient tristement</i> » [10, p. 100]

L'analyse traductologique nous a permis de révéler que l'imagerie poétique du style de l'auteur n'était pas facile à reproduire dans les textes cibles. Ainsi pour traduire la phrase originale *затрембітала трембіта* vers le français E. Kruba s'est servi de la traduction descriptive *on entendit sonner la trembita*, ce que nous ne pouvons pas considérer comme la correspondance absolue. La décompression *pour annoncer la mort* utilisée par les deux traducteurs a mené à la déformation partielle du style de M. Kotsioubynsky le rendant plus lourd dans la traduction. Cependant, une décision successive au niveau phonétique est observée dans la traduction de J.-C. Marcadé – *trembita avait retenti*. L'effet communicatif équivalent dans les textes d'arrivée est atteint

(Translation problems)

Problems of restitution of implicatures of the Ukrainian artistic work in the French translation (in French)
 [Les problèmes de la restitution des implicatures de l'oeuvre littéraire ukrainien dans la traduction française]

© Kyrylova V. A. [Kyrylova V. A.] veratraduzione@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

grâce à la conservation de la métaphore authentique *сумно ридали трембіти* – *les trembita sanglotaient tristement* en combinaison avec l'allitération.

En conclusion, nous considérons qu'il est nécessaire de mentionner que malgré les divergences entre deux traductions différentes, dont chacune est unique, nous apercevons la similitude des images linguistiques du monde d'E. Kruba et de J.-C. Marcadé. Les deux traducteurs sont français, ce qui a influé à la traduction de la nouvelle de M. Kotsioubynsky «*Тіні забутих предків*». Chacun d'eux essayait de reproduire les implicatures de l'œuvre ukrainien et chacun d'eux avait en tant qu'audience le lecteur français pour lui découvrir le monde des mystères houtsoulien. Alors en se servant des différents moyens de traduction, ayant son talent particulier, chaque traducteur visait à restituer l'original conformément aux normes de la langue française et aux goûts de l'audience française.

D'après notre avis, c'est dans la dernière phrase de l'originale de la nouvelle (*Під вікнами сумно ридали трембіти*) et de ses traductions (*Sous les fenêtres les trembita sanglotaient tristement*) où est défini la symbiose des deux cultures, quand l'effet esthétique est équivalent dans les deux langues. Vu le fait que le verbe «*рудати*» est le superlatif du verbe «*плакати*», représente dans l'imagination des ukrainiens la souffrance et la douleur, et selon l'idée de l'auteur la dernière métaphore est la personnification de la tragédie de l'œuvre entier. D'autre part dans la conscience du lecteur français le verbe «*sangloter*» peut être associé aux souffrances poétisées dans les poèmes d'un grand poète-symboliste Paule Verlaine. Ne sont-ils pas des violons qui sanglotent dans «*La Chanson d'automne*» en déchirant le cœur de l'auteur ? – «*Les sanglots longs des violons de l'automne blessent mon cœur...*». Et si la combinaison des mots *sanglots* et *violons* dans la poésie de P. Verlaine créent une vraie chanson, ce sont les *trémbitas* qui sanglotent dans la nouvelle de M. Kotsioubynsky en créant la poésie, dont chaque son trouve l'écho dans l'âme humaine.

Assumons que la cognition des principes de l'auteur – de combiner les unités artistiques (les métaphores, les répétitions, les épithètes) pour créer un monde houtsoulien avec de vraisemblance et de mysticité en même temps – c'est une voie préalable pour restituer du façon adéquate la forme artistique de la nouvelle et la stylistique de l'écrivain ukrainien. Pour réaliser cette tâche les traducteurs français ont utilisé les transformations grammaticales et lexicales (la généralisation, la concrétisation, la compression, la recatégorisation, le changement contextuel – les correspondances synonymiques et antonymiques) pragmatiquement prédéterminées par le but de créer dans les textes cibles un effet esthétique équivalent au texte du départ.

© Кирилова В. А. [Кириллова В. А.] veratraduzione@gmail.comПроблеми відтворення імплікатур українського художнього твору у французькому перекладі (Французькою)
[Проблемы воспроизведения импликатур украинского художественного произведения во французском переводе (На франц. яз.)]

(Проблеми перекладу [Проблеми перевода])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

LITTÉRATURE

1. *Баклан І. М.* Імплицитність у перекладі офіційно-ділового дискурсу // Науковий вісник Херсонського державного університету : зб. наук. пр. – Херсон : ХДУ, 2013. – Вип. 20. – С. 85–89. 2. *Безугла Л. Р.* Імплікатури поетичного тексту в аспекті перекладу // Когніція, комунікація, дискурс. – 2017. – № 14. – С. 8–18. 3. *Велівченко В. Ф.* Конверсативні імплікатури як комунікативно-прагматичний механізм вираження емоцій мовця (на прикладі сучасного англomовного художнього діалогічного тексту) // Вісник Черкаського університету. – Серія «Філологічні Науки». – № 140. – С. 35–47. 4. *Грайс Г. П.* Логика и речевое общение // Новое в зарубежной лингвистике. – М. : Прогресс, 1985. – Вып. 16. – С. 217–237. 5. *Коцюбинський М. М.* Тіні забутих предків : повість, оповідання / М. М. Коцюбинський. – Х. : Фоліо, 2013. – 156 с. 6. *Коцюбинський М. М.* Вибрані твори. Повісті та оповідання / М. М. Коцюбинський. – К. : Дніпро, 1977. – 499 с. 7. *Нефедова Л. А.* Когнітивно-типологічний аспект імплікативної комунікації (на матеріалі французьких текстів і їх перекладів на російський мову) : автореф. дис. ... доктора філол. наук : 10.02.20 / Л. А. Нефедова ; УГПУ. – Екатеринбург, 2001. – 41 с. 8. *Черноватий Л. М.* Методика викладання перекладу як спеціальності : підручник для студентів вищих закладів освіти за спеціальністю "переклад". – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 368 с. 9. *Kotsioubynsky M.* Nouvelles / M. Kotsioubynsky ; Traduit par E. Kriuba. – K. : Dnipro, 1971. – 207 p. 10. *Kotsioubynsky M.* Ombres des ancêtres oubliés «Les chevaux de feu frants» / M. Kotsioubynsky ; Traduit par J.-C. Marcade. – Paris : Imprimerie P.I.U.F., 1970. – 122 p.

REFERENCES

1. Baklan I. M. Implicytnist' u perekladі oficijno-dilovogo dyskursu. *Naukovyj visnyk Hersons'kogo derzhavnogo universytetu* 20. Herson, HDU, 2013, s. 85–89. 2. Bezugla L. R. Implikatury poetychnogo tekstu v aspekti perekladu. *Kognycija, kommunykacyja, dyskurs* 14, 2017, s. 8–18. 3. Velivchenko V. F. Konversatyvni implikatury jak komunikatyvno-pragmatychnyj mehanizm vyrazhennja emocij movcja (na prykladi suchasnogo anglomovnogo hudozhn'ogo dialogichnogo tekstu). *Visnyk Cherkas'kogo universytetu* 140, Serija «Filologichni Nauky», s. 35–47. 4. Grajs G. P. Logika i rechevoe obshhenie. *Novoe v zarubezhnoj lingvistike* 16. Moskva, Progress, 1985, s. 217–237. 5. Kocjubyns'kyj M. M. *Tini zabutyh predkiv : povist', opovidannja*. Harkiv, Folio, 2013, 156 s. 6. Kocjubyns'kyj M. M. *Vybrani tvory. Povisti ta opovidannja*, Kyi'v, Dnipro, 1977, 499 s. 7. Nefedova L. A. *Kognitivno-tipologicheskij aspekt implikativnoj komunikacii (na materiale francuzskih tekstov i ih perevodov na russkij jazyk)* : avtoref. dis. ... doktora filol. nauk ; UGPU. Ekaterinburg, 2001, 41 s. 8. Chernovatij L. M. *Metodika vikladannja perekladu jak special'nosti : pidruchnik dlja studentiv vishnih zakladiv osviti za special'nistju "pereklad"*. Vinnicja, Nova Kniga, 2013, 368 s. 9. Kotsioubynsky M. *Nouvelles* ; Traduit par E. Kriuba. Kiev, Dnipro, 1971, 207 p. 10. Kotsioubynsky M. *Ombres des ancêtres oubliés «Les chevaux de feu frants»* ; Traduit par J.-C. Marcade. Paris, Imprimerie P.I.U.F., 1970, 122 p.

(Translation problems)

Problems of restitution of implicatures of the Ukrainian artistic work in the French translation (in French)
 [Les problèmes de la restitution des implicatures de l'oeuvre littéraire ukrainien dans la traduction française]

© Kyrylova V. A. [Kyrylova V. A.] veratraduzione@gmail.com

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 12.01.2017 р.
Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.01.2017 р.
Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 100 %
<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.06>*

УДК 811.134.2

СИНТАКСИЧНЕ І ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРНИХ СЕГМЕНТІВ РЕЧЕННЯ (ІСПАНО-УКРАЇНСЬКІ ПАРАЛЕЛІ)

*Ніна Миколаївна Корбозерова (м. Київ, Україна)
ninakor@ukr.net*

Доктор філологічних наук, професор кафедри романської філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Шевченка 14

*У статті проаналізовано схожі та відмінні риси структурних елементів
речення на глибинному і поверхневому рівні в іспанській мові та українській мовах.
Ключові слова: типологія, ізоморфні риси, аломорфні риси, іспанська,
українська.*

SYNTACTIC AND FUNCTIONAL VALUE OF STRUCTURAL SENTENCES SEGMENTS (SPANISH-UKRAINIAN PARALLELS)

*Nina M. Korbozerova (Kyiv, Ukraine)
ninakor@ukr.net*

DSc (Philology), Professor of Romance Philology Department
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

*The article deals with similar and distinctive features of structural sentences
segments on deep and superficial levels in Spanish and Ukrainian languages.
Keywords: typology, isomorphic features, allomorphic features, Spanish,
Ukrainian.*

© Корбозерова Н. М. [Корбозёрова Н. Н.] ninakor@ukr.net
Типологія синтаксичних зв'язків у словосполученнях (іспано-українські паралелі) (Іспанською)
[Типология синтаксических связей в словосочетании (испано-украинские параллели) (На исп. яз.)]
(Проблеми порівняльно-історичного і типологічного мовознавства
[Проблемы сравнительно-исторического и типологического языкознания])

**СИНТАКСИЧЕСКОЕ И ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ ЗНАЧЕНИЕ
СТРУКТУРНЫХ СЕГМЕНТОВ ПРЕДЛОЖЕНИЯ (ИСПАНО-
УКРАИНСКИЕ ПАРАЛЛЕЛИ)**

Нина Николаевна Корбозёрова (г. Киев, Украина)
ninakor@ukr.net

Доктор филологических наук, профессор кафедры романской филологии
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко
(Министерство образования и науки Украины)
01601, г. Киев, бульвар Шевченко 14

В статье проанализированы сходные и отличительные черты структурных сегментов предложения на глубинном и поверхностном уровнях на материале испанского и украинского языков.

Ключевые слова: типология, изоморфные черты, алломорфные черты, испанский язык, украинский язык.

**VALOR SINTÁCTICO Y FUNCIONAL DE LOS SEGMENTOS ORACIONALES
ESTRUCTURALES (PARALELOS ESPAÑOL-UCRANIANOS)**

Nina M. Korbozerova (Kyiv, Ucraina)
ninakor@ukr.net

Doctora en Letras, Profesora Titular de la Cátedra de filología románica
Universidad Nacional de Kyiv Tarás Shevchenko
(Ministerio de Educación y Ciencia de Ucrania)
14 ave Tarás Shevchenko, Kyiv, Ucraina, 01601

En el artículo están analizados los rasgos similares y distintivos de los segmentos estructurales oracionales al nivel profundo y superficial en las lenguas española y ucraniana,

Palabras clave: tipología, rasgos isomórficos, rasgos alomórficos, lengua española, lengua ucraniana.

INTRODUCCIÓN

La comparación de dos o más lenguas es el método muy productivo en la lingüística ucraniana actual [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, .9], lo que hace un enorme aporte en la lingüística aplicada, en primer lugar, en la metodología de la enseñanza de la lengua extranjera y en la traductología. Por el momento, fueron comparadas bastante bien las lenguas inglesa, francesa y alemana, por una parte, y, por otra, la ucraniana en el aspecto fonológico, léxico, morfológico y sintáctico. La comparación de las lenguas española (LE) y ucraniana (LU) da solo sus primeros pasos.

Los sistemas sintácticos de las lenguas española y ucraniana (LEU) son bastante estables, heterogéneos y tienen muchos rasgos comunes [6]. La semejanza se manifiesta, asimismo, en las universalias, o en los rasgos isomórficos (RI), de los grupos (o combinaciones, o agrupaciones) de palabras (GP). Se admite aquí el término gramatical *grupo de palabras*, que es la unidad semántica de dos o más palabras significativas [1], que se caracteriza por sus propias relaciones sintácticas (RS). Al mismo tiempo, cada una de las lenguas investigadas se caracteriza por sus propias peculiaridades semántico-estructurales, y esto se manifiesta en lo específico, o en lo nacional, o en los rasgos alomórficos (RA). El GP, como elemento formativo de la oración, refleja la realidad o el pensamiento. Por eso se puede decir, que el GP es una unidad sintáctica básica, ya que con ésta, lo mismo que con la palabra, podemos construir las oraciones. Todo esto será el objeto del análisis del presente artículo.

DESARROLLO DEL TEMA

Por los vínculos semánticos, todos los GP en las lenguas europeas pueden ser libres o fijos [1, 2, 4, 6, 7]. En lo que toca a las LEU, también es un RI primordial y decisivo que caracteriza tanto la LE, como la LU. Son libres los grupos, cuyos componentes, al conservar cada uno su propio significado léxico, son independientes en el aspecto semántico, por ejemplo: *la calle estrecha, prepararse para la clase; вузька вулиця, готуватися до заняття*. A diferencia de los grupos libres, los grupos fijos, que se dividen a su vez en sintácticos y fraseológicos, se presentan como un elemento estructural indivisibles; uno de sus componentes depende de otro en el aspecto semántico, compárense: *estar a punto de salir; тпу подпузу*.

Los GP se estructuran en las LEU prácticamente de modo igual, lo que constituye el RI. principal De tal manera, éstos pueden ser tanto simples: *pasear por*

el parque, прогулюватися парком, como compuestos: información de profundo contenido; інформація глибокого змісту.

El significado más amplio y profundo y, por consecuencia, la forma complicada de los GP en las LEU es el resultado de: el ensanchamiento del grupo simple por medio de una palabra dependiente adicional: *pintar el cuadro con el pincel; малювати картину пензлем*, la unificación del núcleo mediante un grupo simple gramaticalmente dependiente por medio de la introducción del atributo: *obtener unas nuevas impresiones; отримати нові враження* *revelar unos verdaderos conocimientos; показати дійсні знання.* o mediante dos elementos dependientes que no se correlacionan entre sí en el caso gramatical: *escribir la carta al amigo; написати листа другові.*

Además, existen los tipos de RS semejantes entre los componentes de los GP. Es sabido, que el significado común de cualquier GP se deduce de las RS que existen entre los componentes significativos que integran el mismo GP. Otro RI: en las LEU hay tres significados funcionales principales de los GP simples, que corresponden habitualmente a tres funciones sintácticas. Éstos GP son: los atributivos: *ciudad conocida; знайоме місто*; los objetivos: *leer la novela; читати роман* y los circunstanciales de diferentes matices funcionales tanto puros, como sincréticos: de modo: *leer con soltura; читати швидко*; temporales: *despertarse temprano; прокинутися рано*; locales: *llegar a la Universidad; прийти до університету*; causal: *asiatir por la necesidad; бути присутнім через необхідність* y unos otros. Las RS se revelan de manera diferente, por ejemplo, las atributivas se refieren a las cualidades interiores: *avenida ancha; широкий проспект* o a la cantidad de objetos por su número u orden: *primer día, seis peras; перший день, шість груш.*

Otro RI, o el rasgo común para las LEU, consiste en que en los modelos estructurales de los GP siempre se reflejan invariablemente las RS y el grado de relación sintagmática. Tres tipos de las RS, atributivo, objetivo y circunstancial, que son universales para las lenguas europea, pueden caracterizar en las LEU el propio modelo de GP, aunque con diferentes significados o matices de los significados y, por eso pueden referirse en este caso a los RA, pues muestran lo específico en el contenido del modelo sintáctico: *grito en el desierto, grito del golpe; крик у пустелі, крик від удару.* Esto explica que las RS entre el núcleo y su periferia del GP son profundas en las LEU, ellas operan, a la vez, dentro de la forma interior del GP y se revelan en el nivel sintagmático.

El enlace subordinado, como regla general, consiste en que una palabra es independiente y otra depende de ella en el aspecto léxico-gramatical. El elemento

dependiente en el modelo concreto del GP se determina por la naturaleza categorial del núcleo, o sea del elemento que es en regente. Entre los elementos de los GP en las LEU puede establecer la concordancia gramatical que consiste en que el elemento dependiente adopta la forma genérica (RI), numérica (RI) y casual (RA) del elemento nuclear. En la concordancia gramatical hay muchos casos específicos que caracterizan los RA en la LE y en LU. En los GP sustantivales, hay varios matices atributivos marcados por el sema del elemento dependiente: *personalidad conocida, відома особистість*. El significado gramatical del elemento regente exige las formas correspondientes del elemento regido. En el GP sustantival ucraniano compuesto por el nombre adjetivo y el nombre sustantivo la concordancia gramatical se refleja en las formas numéricas, casuales y genéricas, excepto el plural: *сучасна бібліотека, сучасні бібліотеки, сучасних бібліотеках, північний схід, блакитне небо*. En cambio, en los GP sustantivales españoles los adjetivos conservan, de modo regular, las formas genéricas en el plural: *puerta blanca, puertas blancas, puerto marítimo, puertos marítimos*. Los adjetivos españoles, que no cambian genéricamente en singular, carecen de esta peculiaridad en plural: *perro grande, perros grandes*. Por eso, en la concordancia gramatical, es necesario prestar mucha atención a la naturaleza gramatical del elemento regido.

En las LEU, el elemento nuclear nominal, verbal o adverbial siempre exige el elemento dependiente con o sin preposición: *cantar una canción, responsable por el grupo, співати пісню, відповідальний за групу*. En el régimen gramatical preposicional, la preposición concretiza el carácter dependiente entre los componentes del GP en el aspecto semántico y gramatical. A diferencia de la LE, en el ucraniano se emplean varias veces los modelos combinados compuestos de la preposición y del caso gramatical del elemento regido. En el régimen gramatical sin preposición, en la LE la relación sintáctica se expresa de un modo analítico, mientras que en la LU el elemento regido siempre exige el empleo de la flexión casual.

En las LEU, la palabra regente de los GP puede relacionarse con las palabras invariables, que son los adverbios, infinitivos en las LEU, gerundios en la LE y дієприкметники en la LU: *muy serio; дуже серйозний*. En las LEU las RS entre los componentes de estos GP son muy similares.

El cierre, o conexión, consiste en que el sufijo, o la preposición, o la palabra auxiliar, al referirse semánticamente a la palabra regente y al ocupar la anteposición, está ligada con el GP integrado, sea simple o complicado y caracterizan los GP en el aspecto funcional. En el cierre participan las preposiciones, los pronombres en las LEU y los artículos en la LE. En los ejemplos *a grandes pasos* y *підготовлений за*

літературою реферат la preposición española *a* y la flexión ucraniana -ий “cierran” el adjetivo español *gran* y la agrupación ucraniana *за літературою*.

El modo de las RS principal es la forma de la palabra plasmada en la flexión. En la LU el más frecuente es el tipo sintético (concordancia) y analítico (régimen preposicional) y en la LE el más característico es el tipo sintético-analítico (régimen puro) y asindético (adjunción). La forma profunda se revela isomórficamente en las LEU por los elementos morfosintácticos, morfológicos o sintácticos. Por eso, los GP formados por la concordancia gramatical en la LU *подарунок друга* y por el régimen gramatical en la LE *regalo del amigo* tienen la forma profunda semejante.

El orden de las palabras, como modo de expresar las RS en los GP, tiene una gran importancia en las LEU, aunque posee el carácter más fijo y estable en la LE. En las LEU, el componente dependiente en los GP construidos por el régimen gramatical ocupa con regularidad la posposición: *trabajar en el taller, працювати у цеху*. En la adjunción se observan muchas variedades y cada lengua se caracteriza por sus propios RA. De tal modo, en la LU, el elemento dependiente puede tanto anteponerse como posponerse. La posición del adverbio circunstancial de modo depende de su estructura morfológica formal. Si el adverbio termina en *-o*, *-e*, éste se antepone en la mayoría de los casos: *швидко їсти, добре відпочивати*. Otros adverbios simples van pospuestos: *прогулянка верхи*. Por el contrario, en la LE la variación posicional del adverbio respecto al elemento regente no se admite: *trabajar mucho*. En la concordancia gramatical la posición del adjetivo o del participio respecto al nombre sustantivo es ordinaria y casi siempre fija en los GP en las LEU. En la LE el adjetivo se pospone con regularidad al componente regente: *etapa nueva*, mientras que en la LU el adjetivo siempre se antepone al elemento regente: *новий етап*. La anteposición del adjetivo español adquiere un matiz estilístico: *una nueva etapa* y el adjetivo pospuesto ucraniano desempeña una función predicativa con no empleo de la cópula *бути*: *етап новий*. El orden de las palabras también suele variar en los GP numerales. En la LU el numeral cardinal pospuesto adquiere un matiz estilístico: *розділ четвертий*, mientras que en la LE este paso se acompaña por los cambios semánticos y formales: *el capítulo cuarto*.

Las preposiciones cumplen el papel muy importante en la estructura de los GP: *viaje al mar, поїздка на море*. La RS entre los componentes de los GP españoles, de tipo *N+prep+N*, *N+prep+Pron*, *V+prep+Pron*, *V+prep+N* (por ejemplo: *informe sobre/de la situación, debatir con/contr* los oponentes) no es igual que la RS, en los GP ucranianos (por ejemplo: *доповідь про ситуацію, дебатовати з опонентами*). La no coincidencia consiste en que en la LE estos GP se construyen

(Problems of comparative-historical linguistic and linguistic typology)

Typology of syntactic relations in word-combinations (Spanish-Ukrainian parallels) (in Spanish)
[Tipología de las relaciones sintácticas en los grupos de palabras (paralelos español-ucranianos)]

© Korbozerova N. M. [Korbozerova N. M.] ninakor@ukr.net

analíticamente, es decir, sin la ayuda de los elementos morfológicos marcados. Por el contrario, en la LU los vínculos sintagmáticos de los GP se forman con la ayuda de los recursos tanto morfológicos, como analíticos. Los GP ucranianos, que incluyen en su estructura los nombres sustantivos no declinados, son parecidos a los GP españoles solo por su forma superficial: *encontrarse en el metro; зустрiтимуся у метро* porque el elemento nuclear de los GP ucranianos cambia según el caso gramatical. Por eso, se puede decir, que no es idéntica en las LEU la forma interior de los grupos formados según el modelo *N+prep+N*. El papel de las conjunciones es menos importante en la estructura sintáctica de los GP. Así, con la ayuda de tales conjunciones, como *que, como, cual; чим, наче, як* pueden formarse diferentes GP, de tipo comparativo: *blanco como el sol; темний наче ніч*.

RESULTADOS OBTENIDOS

En las LEU, el RI de los GP se manifiesta, formalmente, en los paradigmas similares. El análisis comparativo de los sistemas sintácticos español y ucraniano reveló una serie de los RI al nivel de la forma profunda, por una parte, y, por otra, muchas variedades alomórficas características a la forma superficial. Los RA se muestran en las lenguas nacionales particulares en los planos semántico y formal. En los paradigmas de los GP verbales y sustantivales en las LEU hay cierta diferencia en la estructura superficial. Es distinto el uso de los formantes expresados por las preposiciones, conjunciones y artículos. En la LE prevalece el carácter analítico de la frase, mientras que en la LU están estrechamente entrelazados los rasgos del sintetismo y del analismo a la vez.

PERSPECTIVA DE LA INVESTIGACIÓN POSTERIOR

Es de sumo interés científico el análisis comparativo posterior del empleo del artículo que constituye el RA en la LE, con el fin de establecer las correspondencias adecuadas en la LU, pues su presencia o ausencia ejerce una cierta influencia en la estructura semántica de los GP españoles. Además, es importante investigar los GP en el aspecto su funcionamiento sintáctico en la oración en calidad de sujeto, predicado, complemento, relativo y complemento circunstancial, lo que presentará muchas variedades en las LEU.

RESUMEN

El carácter isomórfico y alomórfico en el paradigma de los GP están condicionados en cada una de las lenguas por tres factores esenciales que son: la naturaleza semántica y morfológica de sus componentes y las relaciones sintagmáticas entre ellos.

BIBLIOGRAFÍA

1. Аракин В. Г. Сравнительная типология английского и русского языков : учебное пособие. – 3-е изд. – М. : ФИЗМАТЛИТ, 2005. – 232 с.
2. Артемчук Г. І. Порівняльна типологія німецької та української мов. – К. : Освіта України, 1987. – 23 с.
3. Венгренивська М. А., Гнатюк А. Д. Порівняльна граматики французької та української мов. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2008. – 250 с.
4. Гак В. Г. Сравнительная типология французского и русского языков. – М. : Просвещение, 1989. – 288 с.
5. Карамышева І. Д. Контрастивна граматики англійської та української мов. – Вінниця : Нова книга, 2012. – 320 с.
6. Корбозерова Н. М., Серебрянська А. О., Скробот А. І. Порівняльна типологія іспанської та української мови. – 3-є вид. – К. : Освіта України, 2014. – 198 с.
7. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 464 с.
8. Лалаян Н. С., Подвойська О. В. Порівняльна граматики німецької та української мов. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 224 с.
9. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов. – К. : Освіта України, 2007. – 188 с.

REFERENCIAS

1. Arakin V. G. *Sravnitel'naja tipologija anglijskogo i russkogo jazykov. Uchebnoe posobie*. 3-e izd. Moskva, FIZMATLIT, 2005, 232 s.
2. Artemchuk G. I. *Porivnjal'na typologija nimec'koi' ta ukrai'ns'koi' mov*. Kyi'v, Osvita Ukrai'ny, 1987, 23 s.
3. Vengrenivska M. A., Gnatiuk A. D. *Porivnialna gramatika frantsuzkoi ta ukrainskoi mov*. Kyi'v, VPC "Kyivs'kyj universytet", 2008, 250 s.
4. Gak V. G. *Sravnitel'naya tipologiya frantsuzkogo i russkogo yazikov*. Moskva, Prosveshhenie, 1989, 288 s.
5. Karamysheva I. D. *Kontrastyvna gramatyka anglijs'koi' ta ukrai'ns'koi' mov*. Vinnycja, Nova knyga, 2012, 320 s.
6. Korbozerova N. M., Serebrjans'ka A. O., Skrobot A. I. *Porivnjal'na typologija ispans'koi' ta ukrai'ns'koi' movy*. 3-je vyd. Kyi'v, Osvita Ukrai'ny, 2014, 198 s.
7. Korunec' I. V. *Porivnjal'na typologija anglijs'koi' ta ukrai'ns'koi' mov*. Vinnycja, Nova knyga, 2004, 464 s.
8. Lalajan N. S., Podvojs'ka O. V. *Porivnjal'na gramatyka nimec'koi' ta ukrai'ns'koi' mov*. Vinnycja : Nova knyga, 2013, 224 s.
9. Levitskiy A. E. *Porivnyalna gramatika angliiskoi na ukrainskoi mov*. Kyi'v, Osvita Ukrai'ny, 2007, 188 s.

(Problems of comparative-historical linguistic and
linguistic typology)

Typology of syntactic relations in word-combinations (Spanish-Ukrainian parallels) (in Spanish)
[Tipología de las relaciones sintácticas en los grupos de palabras (paralelos español-ucranianos)]

© Korbozerova N. M. [Korbozerova N. M.] ninakor@ukr.net

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 11.01.2017 р.*

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.01.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 100 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.07>

УДК 81'276.6:355

ПРО ПЕРЕДУМОВИ ПАРОНІМІЇ У ЛІРИЦІ АНТОНІО МАЧАДО

Олена Петрівна Обручникова (м. Київ, Україна)

Obruchnikovaep@gmail.com

Доцент кафедри романської філології Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

У статті розглядаються особливості поетичного мовлення іспанського поета Антоніо Мачадо з точки зору явища паронімії (паронімічної атракції) – особливого виду фонетичного повтору, за якого звукова подібність двох або більше неспоріднених словоформ індукує семантичний зв'язок між ними. Для поетичного мовлення А. Мачадо характерним є різноманіття як лексичних, так і фонетичних повторів. Хоча у ліриці поета часто зустрічаються пари словоформ, які за своєю фонетичною структурою могли б слугувати прикладами паронімічної атракції, вона у нього є системою скоріше потенційною, ніж повністю реалізованою. Для «справжньої» паронімії поетичній системі А. Мачадо бракує фонетичного контрасту атрактантів з найближчим контекстом та семантичного контрасту наведеного смислового зв'язку між атрактантами зі звиклим словниковим зв'язком. Подальше дослідження паронімічної атракції може бути спрямоване на виявлення домінуючих типів паронімії у поезії А. Мачадо з погляду структурної класифікації, а також на вивчення паронімії як стилістичного засобу в римі у творчості поета.

Ключові слова: *паронімічна атракція, паронімічний звукоповтор, квазіморфема, глибина звукоповтору, поетична етимологія, етимон.*

© *Обручникова О. П. [Обручникова Е. П.] Obruchnikovaep@gmail.com*

Про передумови паронімії у ліриці Антоніо Мачадо (Українською)

[О предпосылках паронимии в лирике Антонио Мачадо (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

ON ANTECEDENTS OF PARONYMY IN ANTONIO MACHADO'S LYRICS

Olena P. Obruchnykova

Obruchnikovaep@gmail.com

Assistant Professor, Department of Romance Philology, Institute of Philology,
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article investigates the peculiarities of the poetic language of the Spanish poet Antonio Machado considering the phenomenon of paronymy (paronymic attraction) – a special kind of phonetic repetition, in which the sound resemblance of two or more unrelated word forms induce a semantic link between them. Poetry of A. Machado is characterized by a variety of both lexical and phonetic repetitions. Although pairs of word forms, which by their phonetic structure, could be defined as the examples of paronymic attraction, are common for the poet's lyric, the system is rather potential than fully realized. For the "real" paronymy of the poetic system, A. Machado lacks the phonetic contrast of the attractants with the closest context and semantic contrast of the given semantic connection between the attractants with the usual vocabulary connection. A further study of paronymic attraction may be aimed at identifying the dominant types of paronymy in the poetry of A. Machado in terms of structural classification, as well as the study of paronymy as a stylistic tool in the rhyme in the poet's work.

Key words: *paronymic attraction, paronymic sound reduplication (паронімічний звукоповтор), quasi morpheme, depth of sound reproduction, poetic etymology, etymon.*

(Problems of linguistic semantics)

On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics (in Ukrainian)

[Pro peredumovy paronimii' u liryci Antonio Machado]

© *Obruchnykova O. P. [Obruchnykova O. P.] Obruchnikovaep@gmail.com*

О ПРЕДПОСЫЛКАХ ПАРОНИМИИ В ЛИРИКЕ АНТОНИО МАЧАДО*Елена Петровна Обручникова (г. Киев, Украина)**Obruchnikovaep@gmail.com*

Доцент кафедри романської філології Інститута філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, г. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

В статье рассматриваются особенности поэтической речи испанского поэта Антонио Мачадо с точки зрения явления паронимии (паронимической аттракции) – особого рода фонетического повтора, при котором звуковое сходство двух или более неродственных словоформ индуцирует семантическую связь между ними. Хотя в лирике поэта нередко встречаются пары словоформ, которые по своей фонетической структуре могли бы служить примерами паронимической аттракции, она у него является системой скорее потенциальной, чем полностью реализованной. Для настоящей паронимии поэтической системе А. Мачадо недостает контраста – фонетического контраста сближаемых словоформ с ближайшим контекстом и семантического контраста наведенной смысловой связи с привычной словарной связью. Последующее исследование паронимической аттракции может быть направлено на выявление доминирующих типов паронимии в поэзии А. Мачадо с точки зрения структурной классификации, а также на изучение паронимии как стилистического приема в рифме в творчестве поэта.

Ключевые слова: паронимическая аттракция, паронимический звукоповтор, квазиморфема, глубина звукоповтора, поэтическая этимология, этимон.

Вступ

Поезія традиційно складає суттєву частину культури іспаномовних народів і займає важливе місце в системі світоглядних та естетичних цінностей носіїв іспанської мови. Іспаніст-філолог має бути навченим адекватному розумінню і цілісному сприйняттю ідейно-художньої інформації, що втілюється в іспанському поетичному мовленні, змістовно-комунікативні форми якого відрізняються і від форм іспанської прози, і від форм української поезії.

© Обручникова О. П. [Обручникова Е. П.] *Obruchnikovaep@gmail.com*

Про передумови паронимії у ліриці Антоніо Мачадо (Українською)

[О предпосылках паронимии в лирике Антонио Мачадо (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

В наш час приділяється велика увага питанням всебічного вивчення текстів художніх творів. В зв'язку з цим особливий інтерес викликає проблема співвідношення форми і змісту в поетичному тексті. Звернення до звукової організації художніх текстів розширює уявлення про експресивні і стилістичні ресурси поетичного тексту. Увагу цілого ряду вчених, що працюють в області лінгвістичної поетики, привертає явище паронімії (паронімічної атракції) – особливого роду фонетичного повтору, при якому звукова подібність двох (або більше) неспоріднених словоформ індукує семантичний зв'язок між ними. Багато теоретичних питань, пов'язаних з проблемою паронімії, а також розвиток цього явища у російській поезії ХХ століття, розглянуті у роботах В. П. Григор'єва, Н. О. Кожевникової, О. І. Северської, А. П. Критенко. Сучасні мовознавці продовжують розглядати паронімічну атракцію в творчості окремих поетів (Г. М. Сюта), у поетичних текстах певного періоду (Н. Л. Дащенко, Р. Л. Ріжко, М. С. Ковальчук, Н. В. Левун), а також в газетних та рекламних текстах (О. В. Ємець, Ю. С. Полтавець), англomовній публіцистиці (О. В. Воронюк).

Актуальність теми. Вивчення звукового аспекту поетичного мовлення в іспаністиці обмежується в основному класифікацією римних співзвуч і метроритмічних структур. В той же час найкращі зразки іспанської і латиноамериканської поезії багаті на різні прояви звукової упорядкованості, які включають не тільки риму, а й різноманітні категорії неримних співзвуч: від алітерації до глибоких звукових повторів і протиставлення «паронімічних атрактантів». Хоча паронімічна атракція (ПА) широко представлена в іспанському поетичному мовленні, в сучасній вітчизняній іспаністиці вона ще не була об'єктом лінгвістичного аналізу, як мовно-естетична ознака поетичного тексту Антоніо Мачадо, найулюбленішого іспанського поета усіх епох, представника відомого покоління 1898 року, чия поезія найяскравіше втілює суть іспанського та Іспанії, що й мотивувало вибір теми статті.

Мета дослідження полягає у виявленні у ліриці поета фонетичних зближень паронімічного типу і визначенні їх семантичного навантаження.

Об'єктом дослідження є потенційні властивості мови у поетичному мовленні А. Мачадо. **Предмет дослідження:** явище паронімічної атракції у поетичному мовленні А. Мачадо на **матеріалі** збірки поезій написаних в період з 1899 по 1907 роки: *Soledades, Del camino, Canciones, Humorismos, fantasías, apuntes*. Обсяг матеріалу дослідження склали біля 200 поезій.

Методи дослідження визначені його характером. Метод безпосереднього спостереження та виявлення досліджуваного стилістичного прийому у

(Problems of linguistic semantics)

On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics (in Ukrainian)

[Pro peredumovy paronimii' u liryci Antonio Machado]

© *Obruchnykova O. P.* [*Obruchnykova O. P.*] *Obruchnikovaep@gmail.com*

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
 [ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

поетичному тексті дає нам матеріал для подальших класифікацій та узагальнень. Для аналізу поетичних значень атрактантів використано метод лексико-семантичної сполучуваності. Використання компонентного аналізу дає можливість виділити спільні “квазі-“корені у паронімічних атрактантів.

Наукова новизна дослідження полягає у вивченні фактів фонетичних зближень паронімічного типу у художній мові ліричних творів поета.

Основний зміст

Вивчення звукового аспекту поетичного мовлення в іспаністиці обмежується в основному класифікацією римних співзвуч і метро-ритмічних структур. В той же час найкращі зразки іспанської і латиноамериканської поезії багаті на різні прояви звукової упорядкованості, які включають не тільки риму, а й різноманітні категорії неримних співзвуч: від алітерації до глибоких звукових повторів і протиставлення «паронімічних атрактантів»

Серйозне дослідження явища паронімії розпочалося тільки у 60-х роках ХХ століття. На сьогоdnішньому етапі розвитку мовознавства питання про паронімічні явища лишається одним із найбільш дискутованих. До вивчення паронімів існують різні підходи. У широкому розумінні пароніми – це слова, що мають лише звукову подібність, морфемна будова при цьому до уваги не береться. Сюди входять як спільнокореневі слова, так і різнокореневі. Такого погляду дотримуються дослідники, які тією чи іншою мірою порушували проблеми паронімії: В. Григор'єв, І. Качуровський, Н. Кожевнікова. При вужчому розумінні до категорії паронімів зараховують тільки спільнокореневі слова (О. М. Колесников, О. Вишнякова).

Фонічна структура – такий тип повторення звукобукви або звукобуквенного комплексу на перцептивній площині поетичного тексту, який може слугувати об'єктивації і передачі смислової і/або естетичної інформації. Фонічні структури можна поділити на дві групи за ступенем облігаторності (регулярності) їх використання у поетичному тексті, а саме на *оказіональні* (з високим ступенем невизначеності регулярності їх використання) та *конвенціональні* (регулярність вживання і порядок чергування яких доволі жорстко визначається традиціями жанру та ідіостилію поета). Типовим зразком конвенціональних фонічних структур у класичній та іспанській народній поезії є *епіфорична* рима. Усі неримовані фонічні структури стосовно іспанської поезики можна позначити узагальнюючим терміном *звукові повтори* [3, с. 86-87].

За семантичною ознакою звукові повтори (ЗП) можна поділити на три групи: *орнаментальні* (десемантизовані звукоповтори, що передають лише

© Обручникова О. П. [Обручникова Е. П.] Obbruchnikovaep@gmail.com

Про передумови паронімії у ліриці Антоніо Мачадо (Українською)

[О предпосылках паронимии в лирике Антонио Мачадо (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

естетичну, проте не смислово інформації), *символічні* (частково семантизовані ЗП, смислова інформація яких очевидна) і *паронімічні* (семантизовані ЗП, смислова інформація яких безумовна) [3, с. 87].

Дефініція явища поетичної паронімії бере свої початки в роботі В. П. Григор'єва, який визначає паронімію як «систему парадигматичних відношень між подібними в плані вираження, різнокореневими словами (не пов'язаними в синхронії мови ознаками явної дериваційної близькості), що реалізується в конкретних текстах шляхом зближення паронімів у мовленнєвому ланцюгу, завдяки чому виникають різноманітні ефекти семантичної близькості або, навпаки, протиставлення паронімів» [4, с. 320]. Такого визначення паронімії ми будемо дотримуватися у своєму дослідженні.

Для лірики А. Мачадо характерним є різноманіття як лексичних, так і фонетичних повторів. Звернемося до деяких особливостей цих прийомів А. Мачадо, суттєвими в зв'язку з явищем паронімічної атракції.

Для лексичних повторів А. Мачадо типовим є використання однокореневих слів з різною огласовкою кореня:

1. En preguntar lo que sabes
el tiempo no has de perder ...
Ya preguntas sin respuesta,
¿quién te podrá responder? [15, с. 238].
2. La fuente cantaba: ¿Te recuerda, hermano,
Un sueño lejano mi canto presente? [15, с. 85].
3. Olivar, por cien caminos,
tus olivitas irán
caminando a cien molinos [15, с. 230].
4. Por esta Mancha – prados, viñedos y molinos –
Que so el igual del cielo iguala sus caminos [15, с. 235].
5. ¡Los blancos muros de cipres negros!
¡Agria melancolía
como asperón de hierro
que raspa el corazón! Amurallada
piedad
erguida en este basurero!... [15, с. 231].
6. Sí, te recuerdo, tarde alegre y clara,
casi de primavera,
tarde sin flores, cuando me traías

(Problems of linguistic semantics)

On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics (in Ukrainian)

[Pro peredumovy paronimii' u liryci Antonio Machado]

© Obruchnykova O. P. [Obruchnykova O. P.] Obruchnykovaep@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

el buen perfume de la hierbabuena,
y de la buena albahaca,
que tenía mi madre en sus macetas [15, с. 87].

7. <...> los rosales
Que enseñan otra vez sus blancas rosas [15, с. 82].

з чергуванням приголосних / голосних у корені:

8. Cantaban los niños
canciones ingenuas,
de un algo que pasa
y que nunca llega [15, с. 88].
9. Seguía su cuento
la frente serena;
borrada la historia,
contaba la pena [15, с. 89].

що розрізняються суфіксами:

10. Olivares, Dios os dé
los eneros
de aguaceros,
los agostos de agua al pie [15, с. 230].
11. Olivar, por cien caminos,
tus olivitas irán
caminando a cien molinos [15, с. 230].
12. Y una triste expresión, que no es tisteza [15, с. 229].
13. ¡oh buenas frentes sombrías
bajo los anchos sombreros! [15, с. 230].

Не менш характерним є «розведення» однокореневих слів за змістом, що відбувається, коли у тексті зустрічаються слова етимологічно споріднені, але у більшому чи меншому ступені втратили живі словотворчі зв'язки:

14. Mil veces ciento, cien mil,
Mil veces mil, un millón [15, с. 84].

Повтор одного і того ж кореня у різних огласовках подібний до паронімії тим, що певний спільний зміст пов'язується з суттєво різними за звучанням словоформами, що містять одночасно спільний звуковий комплекс. Схожа на паронімію і гра на зближенні у тексті етимологічно споріднених слів з ослабленим семантичним зв'язком. При цьому ослаблений смисловий зв'язок наче по-новому стверджується завдяки подібності звучання співставлених словоформ.

© Обручникова О. П. [Обручникова Е. П.] Obruchnikovaep@gmail.com

Про передумови паронімії у ліриці Антоніо Мачадо (Українською)
[О предпосылках паронимии в лирике Антонио Мачадо (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

15. Su obra es la casa – menos celada que en Sevilla,
 Más gineceo y menos castillo que en Castilla –. [15, с. 234].

Паронімія тісно пов'язана з глибоким фонетичним повтором. Типовий для А.Мачадо звуковий повтор за функцією є протилежним паронімічній атракції. Функція паронімії – зосередити увагу читача на співвідношенні (фонетичному і семантичному) пари слів як двосторонніх одиниць, що протиставлені іншим словам тексту і які володіють власним смислом і звучанням. Тому, паронімічній атракції близькі не фонетичні повтори типу звукової хвилі, що передають окремі звуки вздовж поетичного рядка, а повторення цілих груп звуків, що зв'язують пару (або більше) словоформ в одному або сусідніх рядках [10, с. 195]. Такі повтори у А.Мачадо зустрічаються нерідко. Ось кілька ілюстративних прикладів:

16. Y este dolor que añora o desconfía
 El temblor de una lágrima reprime,
 Y un resto de viril hipocresía
 En el semblante palido se imprime [15, с. 82].
17. En el solitario parque, la sonora
 copla borbollante del agua cantora
 me guió a la fuente.. Pag. 85
18. Entre grises olivos polvorientes [15, с. 231]
19. Olivares polvorientes del campo de Andalucía [15, с. 229].

Відмітною рисою паронімічного (і символічного) звукоповтору є той факт, що звукобукви, що входять до його складу, утворюють *квазіморфему* – графофонематичне сполучення, що володіє оказіональним значенням в умовах звукоповторного конитесту. Суттєвою властивістю квазіморфеми є її здатність зберігати своє оказіональне значення при перестановках звукобукв, що входять до її складу [3, с. 89]:

20. El ha visto las hojas otoñales,
Amarillas, rodar, las olorosas
Ramas del eucalipto, los rosales
 Que enseñan otra vez sus blancas rosas [15, с. 82].
- 21.. <...>Pasaron del blanco invierno,
 De nevascas y ventiscas los crudos soplos de infierno [15, с. 89].

У деяких випадках квазіморфема може формально збігатися з морфемою реальною – особливо значимим є цей збіг, якщо реальна морфема або навіть словоформа використана як один із членів звукоповторного ряду:

22. El ha visto las hojas otoñales,

(Problems of linguistic semantics)

On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics (in Ukrainian)

[Pro peredumovy paronimii' u liryci Antonio Machado]

© *Obruchnykova O. P.* [*Obruchnykova O. P.*] *Obruchnykovaep@gmail.com*

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Amarillas, rodar, las olorosas
Ramas del eucalipto, los rosales
Que enseñan otra vez sus blancas rosas [15, с. 82].

Необхідно відмітити дві характерні ознаки, притаманні орнаментальним і символічним повторам, які відрізняють їх від звукоповторів паронімічних: 1) їх вживання не потребує обов'язкового логічного, образного і тим паче поетико-етимологічного мотивування зіставлення слів, охоплених звукоповтором; 2) вони характеризують не окремі слова, а весь віршовий рядок або навіть кілька віршових рядків [3, с. 90]. Розглядаючи далі паронімічні повтори, ми переконуємося, що у них завжди присутній той чи інший вид контекстуальної умотивованості зближення атрактантів. Подібного мотивування у символічних (і тим паче в орнаментальних повторах) найчастіше знайти не вдається:

23. ¡Olivares y olivares /
de loma en loma prendidos /
cual bordados alamares [15, с. 229] – образна мотивація
24. De los gruesos corceles suspendido,
Pesadamente, descender hicieron
el ataúd al fondo de la fosa
los dos sepultureros... [15, с. 84] – образна мотивація
25. ¡Agria melancolía
como asperón de hierro
que raspa el corazón! [15, с. 231] – поетико-етимологічна мотивація.

Непаронімічні звукоповтори у більшості мають розсіяний, неконцентрований характер, внаслідок чого вони не володіють здатністю подібно паронімам властно залучити слова, що містять єдину квазіморфему, у відносини позаконтекстної парадигматики. Значення квазіморфем паронімічної пари (або паронімічного ряду), що сформувався в конкретному поетичному контексті, може зберігатися і поза його безпосереднього впливу – ось чому вдалі авторські ПЗП так легко стають «крилатими словами» [3, с. 90]:

26. ... ¡Inocencias de la infancia! [15, с. 240].
27. Virtud es alegría que alivia el corazón [15, с. 238].

Встановивши для символічних (і тим паче орнаментальних) звукоповторів дві вказані риси, що відрізняють їх від звукоповторів *паронімічних* (ПЗП), ми тим самим у багато чому визначили і само явище *поетичної паронімії*.

Безумовно, як зауважує В. П. Григор'єв [4, с. 265], між непаронімічними і паронімічними звукоповторами іноді «провести ... чітку межу нелегко, і навряд

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

чи взагалі необхідно і можливо». В цілому дистинктивні ознаки паронімічних звукоповторів можуть бути представлені такими умовами [3, с. 91]:

1. ПЗП, як правило, має більшу відносну глибину звуко-буквенних збігів, ніж символічні ЗП і тим паче орнаментальні ЗП. Як зауважив В. П. Григор'єв [4, с. 275], відносно паронімів можна сказати, що вони не стільки збігаються за одним, двома, трьома і чотирьма звуками, скільки відрізняються один від одного лише за трьома – двома, а то і за одним єдиним звуком (буквою):

28. Una tarde parda y fría
de invierno [15, с. 84].

29. Se ha asomado una cigüeña a lo alto del campanario.
Girando en torno a la torre y al caserón solitario,
Ya las golondrinas chillan. Pasaron del blanco invierno,
De nevascas y ventiscas los crudos soplos de infierno [15, с. 89].

Ступінь звуко-буквенного суміщення паронімічних пар можна охарактеризувати за допомогою величини, яку назвемо *глибиною звукоповтору* і яку будемо визначати відношенням суми звукобукв, що збігаються, до суми звукобукв у паронімічній парі [3, с. 91]. Тоді глибина ПЗП *nevascas –ventiscas* складе 0,777; *tarde – parda* складе 0,600; *torno – torre* складе 0,666.

2. ПЗП на відміну від символічних і орнаментальних ЗП сприймаються не стільки як характеристика віршового ряду, скільки як звуко-смилова рельєфність охоплених повтором словоформ, і вже через них характеризують увесь віршовий рядок [4, с. 272].

3. Навіть дуже глибокі звукоповтори набувають паронімічного статусу (вступають в оказіональні парадигматичні відношення) лише за умови, що їх синтагматичний контакт виправданий рухом образу або думки [4, с. 273]:

30. ¡Adiós, lágrimas cantoras,
Lágrimas que alegremente
Brotabais, como en la fuente
Las limpias aguas sonoras! [15, с. 161].

4. Вказана мотивація синтагматичного зв'язку своїм крайнім проявом має так звану «*поетичну етимологію*». Ця дистинктивна ознака паронімії настільки дієва, що при її виявленні будь-які сумнівні випадки можна вирішити на користь паронімічної атракції [3, с. 92]. Проте межа між паронімічною атракцією та поетичною етимологією надто нетривка і “залежить від суб'єктивних моментів сприйняття” [4, с. 265]. Питання розмежування термінів “поетична етимологія” і “паронімічна атракція” не є досить розробленим в науковій літературі. Дослідники

(Problems of linguistic semantics)

On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics (in Ukrainian)

[Pro peredumovy paronimii' u liryci Antonio Machado]

© Obruchnykova O. P. [Obruchnykova O. P.] Obruchnykovaep@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

зазначають, що поетична етимологія – це навмисне переосмислення слова, яке пов'язане з авторським трактуванням, а паронімічна атракція – контекстуальне смислове зближення неспоріднених, але фонетично подібних слів [7, с. 16].

31. El hombre es por natura la bestia paradoja,
Un animal absurdo que necesita lógica.
Creó de nada un mundo, y su obra terminada.
“Ya estoy en el secreto – se dijo –, todo es nada.” [15, с. 240].

Хоча глибина звукоповтору складає всього 0,500 квізіморфема *nada*, що збігається з реальною словоформою *nada* (нічого), настільки інтенсивно насичує слово *terminada* (нормальна семантична домінанта якого «закінчений») відтінком відсутності, що *terminada*, починає сприйматися як певний дериват від *nada*.

Наведемо ще кілька «етимологічних» паронімів, не вдаючись до розгорнутих коментарів:

32. El ha visto las hojas otoñales,
Amarillas, rodar, las olorosas
Ramas del eucalipto, los rosales
Que enseñan otra vez sus blancas rosas [15, с. 82].

Квазіморфема *rosa* збігається з реальною словоформою і виступає етимомом слова *olorosas*.

Збіг квазіморфем з реальною морфемою або словоформою підсилює її поетико-етимологічний потенціал.

33. tras leguas y más leguas de campos amarillos,
por esta tierra, lejos del mar y la montaña [15, с. 236].
Leguas виступає тут як етимон слова *lejos*.
34. Será un joven, lechuzo y tarambana,
Un sayón con hechuras de bolero [15, с. 236].
Hechuras виступає тут як етимон слова *lechuzo*.
35. <...>florecerán las barbas apostólicas,
y otras calvas en otras calaveras [15, с. 236].
Calvas виступає етимомом слова *calaveras*

Проте, не слід забувати, що пряма етимологізація ПЗП є крайнім ступенем прояву його контекстуальної умотивованості, і у більшості іспанських поетичних паронімів «неможливо сказати, яким є напрям мотивування» [4, с. 275]:

36. El hombre, a quien el hambre de la rafiña acucia [15, с. 238].
37. Desdeño las romances de los tenores hucos
Y el coro de los grillos que cantan a la luna.

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

A distinguir me paro las voces de los ecos,

Y escucho solamente, entre las voces, una [15, с. 165].

5. Нарешті, ПЗП на відміну від повторів символічних, у певному смислі автосемантичні, тобто володіють здатністю утримувати значну частину свого оказіонального асоціативного потенціалу і поза контекстом, що їх породив: *inocencias de la infancia* [15, с. 240], *la sombra del amor* [3, с. 93].

Квазіморфема створює між словами, у яких вона виявлена, певний семантичний зв'язок. Проте таке зближення означає лише асоціативний контакт, а не ототожнення, не синонімізацію. Ознаки слів, виділених однією й тією ж квазіморфемою, вступають в активну взаємодію, у якій можна відилити взаємовідношення контигуальності (суміжності), компарації (уподібнення) або контрадикції (контрасту) [3, с. 94].

На фоні загальної тенденції до семантичного зближення одиниць поетичного мовлення, охоплених звукоповтором, особливо виділяються ситуації, коли однією квазіморфемою виділяються слова з контрастним значенням. С. Ф. Гончаренко називає такий вид фонічних структур *контрастивним*) [3, с. 94]:

38. los benditos labradores,
 los bandidos caballeros,
 los señores
 devotos y matuteros!.. [15, с. 230].

Контрастне протиставлення їх значення досягає у цьому випадку майже драматичної колізії. У випадку звуко-буквенних збігів тут можна говорити вже не тільки (і навіть не стільки) про квазіморфему як носія звуко-смислової спільності, а й про квазіморфему звуко-смислового розрізнення. Складається враження, що у паронімічній парі *benditos – bandidos* “et” є морфема зі значенням “благості”, а “ad” – зі значенням “злочинності”, між тим як *bndios* – якась морфема, що позначає діяльність носія вказаних ознак.

Семантичне накладання слів, охоплених звукоповтором, може отримувати і чіткий уподібнюючий, компаративний відтінок (позначимо такі звукоповтори «компаративними ЗП», тим паче, що багато з них відповідають навіть і граматичним формулам компаративних тропів [3, с. 95]: *otras calvas en otras calaveras* [15, с. 236], *una tarde parda y fría* [15, с. 81], *al fondo de la fosa* [15, с. 84].

Частіше зустрічаються фонічні структури, у яких семантичні накладання слів тяжіє до суміжності, уподібнюючи ці звукоповтори контигуальним тропам:

39. ¡Olivares centellados
 En las tardes cenicientas.

(Problems of linguistic semantics)

On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics (in Ukrainian)

[Pro peredumovy paronimii' u liryci Antonio Machado]

© Obruchnykova O. P. [Obruchnykova O. P.] Obruchnykovaep@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>Bajo los cielos preñados
De tormentas... [15, с. 230].40/ ¡Olivares y olivares
<...>cual bordados alamares [15, с. 239].

Відмітимо деякі характерні риси наведеного матеріалу. Паронімія як стилістичний прийом ґрунтується не тільки на звуковій подібності між словами, а й на набутті цими словами нових значень у процесі їхнього поєднання. Поетична етимологія в ідіостилі А. Мачадо є явищем проміжним між багатою системою лексичних повторів і паронімією, що зароджується.

За характером семантичних відношень між словами, що зближуються, поетична етимологія є різновидом паронімії (слова, не пов'язані семантично в літературній мові, опиняються семантично пов'язаними у поетичному мовленні і поетичному тексті) За характером повторюваного звукового комплексу поетична етимологія об'єднується з лексичним повтором [10, с. 201]. Ці особливості паронімії А. Мачадо дозволяють говорити про відсутність чіткого відмежування паронімії від інших видів фонетичного, а також лексичного повтору.

Звуковий зв'язок двох словоформ може підтримуватися різними засобами. Виділими два з них: синтаксичний зв'язок і контактне розташування паронімів. Зв'язок паронімів за допомогою прийменників і сполучників міститься у нашому матеріалі приблизно у половині випадків. Паронімічних пар, що входять до складу одного простого речення, значно більше, ніж пар, що розведені по різних реченнях. Найбільш характерними для синтаксично пов'язаних паронімів є позиції: означення – означуване слово (приклади 18, 19, 28), однорідні означення (приклади 21, 38). Дистантне розташування фонетично зближених словоформ переважає над контактним. В зв'язку з цим відмітимо наступну тенденцію: чим більша глибина паронімії (число графем, що збігаються), тим частіші випадки дистантного розташування паронімів і відсутність між ними синтаксичного зв'язку.

Найбільш тонким і складним є питання про семантичне навантаження фонетичних зближень паронімічного типу. В зв'язку з цим можна зробити тільки декілька попередніх зауважень. Відмітимо перш за все переважання синонімізуючих контекстів (приклади 16, 17, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 35, 39 та інші). В нашому матеріалі можна вказати лише одне паронімічне зближення у безумовно протиставному контексті (приклад 38). У багатьох випадках важко дати чітку семантичну інтерпретацію паронімічному зближенню (приклади 17, 36, 37). Саме порівняно слабе семантичне навантаження паронімічних зближень змушує нас говорити про паронімію А. Мачадо як про систему скоріше потенційну, ніж повністю

© Обручникова О. П. [Обручникова Е. П.] Obruchnikovaep@gmail.comПро передумови паронімії у ліриці Антоніо Мачадо (Українською)
[О предпосылках паронимии в лирике Антонио Мачадо (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

реалізовану. Характерною особливістю паронімічних зближень А. Мачадо є їх слабкий зв'язок з тропеїчними контекстами. В окремих випадках паронімія використовується у порівняннях, об'єднуючи звуковою подібністю об'єкт і образ порівняння (приклади 15, 25, 30, 40).

Висновки дослідження. У ліриці А. Мачадо ми нерідко зустрічаємо пари словоформ, які за своєю фонетичною структурою могли б слугувати прикладами патронімічної атракції. Проте цілий ряд особливостей цих зближень не дає можливості стверджувати, що паронімічна атракція є характерним прийомом А. Мачадо. По-перше, у тексті відсутнє чітке протиставлення паронімії як явища, що характеризує окремі словоформи, та глибокого фонетичного повтору, що характеризує поетичну строфу. По-друге, у тексті мало підкреслених смислових зближень або протиставлення паронімів, коли звукова близькість змушує читача побачити певне смислове співвідношення між двома словами у тексті, додаткове до семантичного співвідношення, що існує між цими словами у словнику. По-третє, ті факти, які в іншій поетичній системі могли б розглядатися як факти паронімії, у А. Мачадо виступають на фоні дуже активного традиційного фонетичного повтору, а також лексичного повтору, що перешкоджає виявленню прийому. Для «справжньої» паронімії поетичній системі А. Мачадо бракує фонетичного контрасту зближуваних словоформ із найближчим контекстом та семантичного контрасту наведеного смислового зв'язку зі звиклим словниковим зв'язком.

Перспективи подальших наукових розвідок. Подальше дослідження паронімічної атракції у поетичному мовленні може бути спрямоване на вивчення домінуючих типів паронімії у поезії А. Мачадо з погляду структурної класифікації, а також на вивчення паронімії як стилістичного засобу в римі у творчості поета.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Воронюк О. В.* Паронімічна атракція в заголовку текстів англомовної масової комунікації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук спец. 10.02.04 "Германські мови" / О. В. Воронюк ; Одес. держ. ун-т ім. І. І. Мечникова. – О., 1998. – 16 с.
2. *Вишнякова О. В.* Паронимы в русском языке / Ольга Викторовна Вишнякова. – М. : Русс. яз., 1984. – 187 с.
3. *Гончаренко С. Ф.* Стилистический анализ испанского стихового текста / Сергей Филиппович Гончаренко. – М. : Высшая школа, 1988. – 186 с.
4. *Григорьев В. П.* Поэтика слова (на материале русской советской поэзии) / Виктор Петрович Григорьев. – М. : Наука, 1979. – 344 с.

(Problems of linguistic semantics)

On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics (in Ukrainian)

[Pro peredumovy paronimii' u liryci Antonio Machado]

© *Obruchnykova O. P.* [*Obruchnykova O. P.*] *Obruchnykovaep@gmail.com*

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

5. *Дащенко Н. Л.* Паронімічна атракція в українській поезії 60 – 80-х років ХХ ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01 / Наталія Л. Дащенко; НАН України, Ін-т укр. мови.– К., 1996. – 20 с.

6. *Ємець О.* Семантика та стилістичні функції паронімії у художніх, газетних і рекламних текстах / Олександр Ємець // Семантика мови і тексту. – Івано-Франківськ : Видавець Третяк І. Я., 2009. – С. 90–92.

7. *Зубова Л. В.* Потенциальные свойства языка в поэтической речи Марины Цветаевой / Людмила Владимировна Зубова. – Ленинград : Изд-во Ленингр. ун-та, 1987. – 89 с.

8. *Ковальчук М. С.* Стилістичні властивості паронімів у мові поезії / М. С. Ковальчук, Н. В. Левун // Культура народів Причорномор'я. – 2005. – № 49, Т. 1. – С. 228–230.

9. *Кожевникова Н. А.* Из наблюдения над звуковой организацией стихотворного текста / Н. А. Кожевникова // Проблемы структурной лингвистики / ответ. ред. В. П. Григорьев. – М. : Наука, 1979. – С. 181–194.

10. *Кукушкина Е. Ю.* О предпосылках паронимии в лирике А. Блока / Е. Ю. Кукушкина // Проблемы структурной лингвистики / ответ. ред. В. П. Григорьев. – М. : Наука, 1979. – С. 195–204.

11. *Полтавець Ю. С.* Типи паронімічної атракції в сучасній українській газетній періодиці / Ю. С. Полтавець // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. – Серія 10 «Проблеми граматики і лексикології української мови». – 2014. – Вип. 11. – С. 49–58.

12. *Ріжко Р. Л.* Паронімічна атракція як домінанта українського поетичного дискурсу кінця ХХ – початку ХХІ століття / Р. Л. Ріжко // Лінгвістика. – 2011. – № 1 (22), ч. II. – Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». – С. 169–182.

13. *Северская О. И* Паронимическая аттракция как явление поэтического языка и как явление индивидуального стиля (семантические преобразования) : дис. на соис. науч. стпени канд. филол. наук : спец. 10.02.01 “Русский язык” / Ольга Игоревна Северская; Ин-т русского языка им. В. В. Виноградова РАН. – М., 1987. – 209 с.

14. *Сюта Г. М.* Паронімічна атракція в ідіостильовій системі Емми Андрієвської / Г. М. Сюта // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. – Серія 8 : Філологічні науки (мовознавство і літературознавство). – 2009. – Вип. 2. – С. 66–70.

15. *López C. C.* La paronomasia como recurso conceptual, expresivo y humoràistico en la lengua espaòpla actual / Carmen Làopez Cara // Tesis doctoral para la obtensiòn el grado de doctor. – Universidad de Granada, 2005. – 753 p.

ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА

16. *Machado A.* Poesiàs completas / Antonio Machado. – La Habana : Editorial arte y literatura, 1975. – 420 p.

© *Обручникова О. П.* [Обручникова Е. П.] Obruchnikovaep@gmail.com

Про передумови паронімії у ліриці Антоніо Мачадо (Українською)

[О предпосылках паронимии в лирике Антонио Мачадо (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

REFERENCIAS

1. Voronjuk O. V. *Paronimichna atrakcija v zagolovku tekstiv anglo-movnoi' masovoi' komunikacii'*. Avtoref. dys. Odes. derzh. un-t im. I. I. Mechnykova, 1998, 16 s.
2. Vishnjakova O. V. *Paronimy v ruskom jazyke*. Moskva, Russ. jaz., 1984, 187 s.
3. Goncharenko S. F. *Stilisticheskij analiz ispanskogo stihovogo teksta*. Moskva, Vysshaja shkola, 1988, 186 s.
4. Grigor'ev V. P. *Pojetika slova (na materiale ruskoj sovetskoj poezii)*. Moskva, Nauka, 1979, 344 s.
5. Dashhenko N. L. *Paronimichna atrakcija v ukrai'ns'kij poezii' 60–80-h rokiv XX st.* Avtoref. dys. NAN Ukrai'ny, In-t ukr. movy. Kyi'v, 1996, 20 s.
6. Jemec' O. Semantyka ta stylistychni funkicii' paronimii' u hudozhnih, gazetnyh i reklamnyh tekstah. *Semantyka movy i tekstu*. Ivano-Frankivs'k, Vydavec' Tretjak I. Ja., 2009, s. 90–92.
7. Zubova L. V. *Potencial'nye svojstva jazyka v pojeticheskoi' rechi Mariny Cvetaevoj*. Leningrad, Izd-vo Leningr. un-ta, 1987, 89 s.
8. Koval'chuk M. S. Stylistychni vlastyvoli paronimiv u movi poezii'. *Kul'tura narodiv Prychornomor'ja*, 2005, № 49, t. 1, S. 228–230.
9. Kozhevnikova N. A. Iz nabljudenija nad zvukovoi' organizaciej stihotvornogo teksta. *Problemy strukturnoi' lingvistiki*. Moskva, Nauka, 1979, s. 181–194.
10. Kukushkina E. Ju. O predposylkah paronimii' v lirike A. Bloka. *Problemy strukturnoi' lingvistiki*. Moskva, Nauka, 1979, s. 195–204.
11. Poltavec' Ju. S. Typy paronimichnoi' atrakcii' v suchasnij ukrai'ns'kij gazetnij periodyci. *Naukovyj chasopys Nacional'nogo pedagogichnogo universytetu im. M. P. Dragomanova*, Serija 10 «*Problemy gramatyky i leksykologii' ukrai'ns'koi' movy*» 11, 2014, s. 49–58.
12. Rzhzko R. L. Paronimichna atrakcija jak dominanta ukrai'ns'kogo poetychnogo dyskursu kincja XX – pochatku XXI stolittja. *Lingvistyka* 1 (22), ch. II, 2011, s. 169–182.
13. Severskaja O. I *Paronimicheskaja atrakcija kak javlenie pojeticheskogo jazyka i kak javlenie individual'nogo stilja (semanticheskie preobrazovanija)*. Dis. kand. filol. nauk, In-t ruskogo jazyka im. V. V. Vinogradova RAN. Moskva, 1987, 209 s.
14. Sjuta G. M. Paronimichna atrakcija v idiosyl'ovij systemi Emmy Andrijevs'koi'. *Naukovyj chasopys Nacional'nogo pedagogichnogo universytetu imeni M. P. Dragomanova*, Serija 8 *Filologichni nauky (movoznavstvo i literaturoznavstvo)*, 2009, Vyp. 2, s. 66–70.
15. López C. C. *La paronomasia como recurso conceptual, expresivo y humoràstico en la lengua espaòpla actual*. Tesis doctoral para la obtensiòn el grado de doctor, Universidad de Granada, 2005, 753 p.
16. Machado A. *Poesiàs completas*. La Habana : Editorial arte y literatura, 1975, 420 p.

(Problems of linguistic semantics)

On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics (in Ukrainian)

[Pro peredumovy paronimii' u liryci Antonio Machado]

© Obruchnykova O. P. [Obruchnykova O. P.] Obruchnikovaep@gmail.com

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 11.01.2017 р.*

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.01.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 96,24 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.08>

УДК 811.134.2'81'42

ВІДНОШЕННЯ У СИСТЕМІ МОДАЛЬНИХ ЗНАЧЕНЬ КОГНІТИВНО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ НЕОБХІДНОСТІ (на матеріалі італійської мови)

*Валерія Ігорівна Охріменко (м. Київ, Україна)
valeriaisabella@ukr.net*

Доктор філологічних наук, професор, професор кафедри романської філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

У статті досліджено взаємовідношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного модального поля необхідності на матеріалі італійської мови. Система модальних значень модального поля необхідності організована за континуально-градуальним принципом: 1) привативна необхідність; 2) необхідність примусового волевияву; 3) необхідність, контамінована емотивністю; 4) необхідність, контамінована волевиявом; 5) диспозитивна необхідність (необхідність, контамінована диспозиційною установкою); 6) деонтична необхідність; 7) деонтична необхідність кванторної всезагальності. Ці модальні значення відображають різну питому вагу об'єктивного і суб'єктивного, синтезу і аналізу при здійсненні модальної оцінки, що впливають на опозицію модального поля "індетермінованість vs детермінованість" у плані зростання ступеня детермінованості. Зняття невизначеності відбувається через контамінацію домінантного волітивного модусу іншими модусами: перцептивним, емотивним, епістемічним, аксіологічним. Питома вага суб'єктивних чинників є максимальною для модальних значень необхідності, контамінованої емотивністю та необхідності, контамінованої волевиявом. Питома вага об'єктивних чинників є максимальною для модального значення деонтичної необхідності кванторної всезагальності:

© Охріменко В. І. [Охрименко В. И.] valeriaisabella@ukr.net

Відношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності (на матеріалі італійської мови) (Українською)

[Отношения в системе модальных значений когнитивно-семантического поля необходимости (на материале итальянского языка) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

емоції, волевияв, система цінностей конкретного суб'єкта втрачають значущість і підпорядковуються загальним аксіологічним нормам.

Ключові слова: модальне поле, необхідність, смислова структура, контамінація.

RELATIONS IN THE SYSTEM OF MODAL MEANINGS OF THE COGNITIVE-SEMANTIC FIELD OF NECESSITY (in Italian)

Valeria I. Okhrimenko (Kyiv, Ukraine)

valeriaisabella@ukr.net

DSc (Philology), professor at Romance Philology Department

Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article focuses on correlation in the system of modal meanings of cognitive-semantic modal field of necessity in Italian. The system of modal meanings of modal field of necessity is organized in according to the principle of continuity and gradualism: 1) privative necessity; 2) negative willing; 3) necessity contaminated by emotiveness; 4) necessity contaminated by willing; 5) dispositive necessity (necessity contaminated by disposition); 6) deontic necessity; 7) deontic necessity of totality quantor. These modal meanings reflect a different proportion of subjective and objective factors, of synthesis and analysis during modal evaluation that influence on the opposition of the modal field "indefiniteness vs definiteness" according to increasing of a degree of definiteness. Taking down of indefiniteness realizes as a result of contamination of dominant willing modus by other ones: perceptive, emotional, epistemic, axiological. A proportion of subjective factors is maximum for the modal meanings of necessity contaminated by emotiveness and necessity contaminated by willing. A proportion of objective factors is maximum for the modal meaning of deontic necessity of totality quantor: emotions, willing, system of evaluation of specific subject lose importance being subordinated to the common axiological values.

Keywords: *modal field, necessity, sense structure, contamination.*

(Problems of linguistic semantics)

Relations in the system of modal meanings of the cognitive-semantic field of necessity (in Italian) (in Ukrainian)

[Vidnoshennja u systemi modal'nyh znachen' kognityvno-semantychnogo polja neobhidnosti (na materialii italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I.] valeriaisabella@ukr.net

ОТНОШЕНИЯ В СИСТЕМЕ МОДАЛЬНЫХ ЗНАЧЕНИЙ КОГНИТИВНО-СЕМАНТИЧЕСКОГО ПОЛЯ НЕОБХОДИМОСТИ (на материале итальянского языка)*Валерия Игоревна Охрименко (г. Киев, Украина)**valeriaisabella@ukr.net*

Доктор филологических наук, профессор кафедры романской филологии
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко
(Министерство образования и науки Украины)
01601, г. Киев, бульвар Тараса Шевченко, 14

В статье исследовано взаимоотношение в системе модальных значений когнитивно-семантического модального поля необходимости на материале итальянского языка. Система модальных значений модального поля необходимости организована по принципу континуальности и градуальности: 1) привативная необходимость; 2) необходимость принудительного волеизъявления; 3) необходимость, контаминированная эмоцией; 4) необходимость, контаминированная волеизъявлением; 5) диспозитивная необходимость (необходимость, контаминированная диспозитивной установкой); 6) деонтическая необходимость; 7) деонтическая необходимость кванторной всеобщности. Эти модальные значения отражают разный удельный вес объективного и субъективного, синтеза и анализа при осуществлении модальной оценки, которые влияют на оппозицию модального поля “индетерминированность vs детерминированность” относительно увеличения степени детерминированности. Снятие неопределенности осуществляется посредством контаминации доминантного волеизъявительного модуса другими модусами: перцептивным, эмоциональным, эпистемическим, аксиологическим. Удельный вес субъективных факторов является максимальным для модальных значений необходимости, контаминированной эмоцией и необходимостью, контаминированной волеизъявлением. Удельный вес объективных факторов является максимальным для модального значения деонтической необходимости кванторной всеобщности: эмоции, волеизъявление, система ценностей конкретного субъекта теряют значимость и подчиняются общим аксиологическим нормам.

© Охрименко В. І. [Охрименко В. И.] *valeriaisabella@ukr.net*

Відношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності (на матеріалі італійської мови) (Українською)

[Отношения в системе модальных значений когнитивно-семантического поля необходимости (на материале итальянского языка) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

Ключевые слова: модальное поле, необходимость, смысловая структура, контаминация.

Вступ

Синергетична парадигма лінгвістичних знань уможливило комплексний підхід до дослідження мовних категорій, зокрема такої суперечливої і складної категорії, як модальність, і дозволяє уніфікувати підходи, що традиційно розділялися у мовознавстві, зокрема, онтологію і гносеологію, об'єктивність і суб'єктивність.

Актуальність дослідження зумовлюється необхідністю комплексного дослідження категорії модальності у сучасній лінгвістиці, що носить поліпарадигмальний характер.

Мета дослідження полягає у визначенні відношень у системі модальних значень, когнітивно-семантичного модального поля необхідності в аспекті встановлення особливостей мікротексту функціонування мовних засобів їх вираження.

Об'єктом дослідження є мікротекст функціонування засобів вираження модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності.

Предметом дослідження є дискретизація смислового простору мікротексту функціонування засобів вираження модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності.

Матеріалом дослідження обрані художні твори італомовних авторів, публіцистичні видання, законодавчі тексти.

Наукова новизна роботи полягає у першій спробі розкриття смислової структури модального засобу в аспекті встановлення взаємозалежності між його семантикою як згорнутою структурою та параметрами мікротексту його функціонування.

Основний зміст

У концепції функціонально-семантичного поля (ФСП) О.В. Бондарко у результаті проєкції логіко-поняттєвих категорій на мовні здійснюється аналіз семантичних категорій граматики і семантичних функцій різнорівневих мовних одиниць та вивчається їх функціональна взаємодія. Функціональний аспект мовних одиниць досліджується з опорою на мовне і позамовне середовище [1, с. 5 – 14], вводяться поняття ФСП та категоріальної ситуації. ФСП розглядається як сукупність мовних одиниць, організованих за польовим принципом, з наявністю ядра та периферії, що сполучається з категоріальною ситуацією [1, с. 12].

(Problems of linguistic semantics)

Relations in the system of modal meanings of the cognitive-semantic field of necessity (in Italian) (in Ukrainian)
[Vidnoshennja u systemi modal'nyh znachen' kognityvno-semantychnogo polja neobhidnosti (na materialii italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Ohrimenko V. I.] valeriasabella@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

На відміну від концепції О.В. Бондарка, у якій категоріальні характеристики досліджуються окремо (темпоральна, модальна, локативна), ми розглядаємо модальність як глобальну категорію, при дослідженні якої мають враховуватися перцептивний, емотивний, епістемічний, волітивний та аксіологічний модуси, тобто інформація про сприйняття, емоційне реагування, епістемічний стан, волевияв та систему цінностей мовця – суб'єкта модальної оцінки, а також характер розгортання ситуації, що оцінюється з позицій модальності: режим *hic et nunc* або віддаленість у часі. З'ясування цієї інформації уможливує виявлення інформації про зв'язок між семантикою модальної одиниці як згорнутої структури та параметрами мікротексту її функціонування.

У нашій концепції когнітивно-семантичного модального поля (КСП) [4] поле тлумачиться як багаторівнева структура: модальне поле – модальне значення – модальна одиниця (вираження категорії модальності на мовному рівні) – функціонально-семантичний варіант (визначається для конкретного мовного засобу вираження модальності на основі аналізу мікротексту). Кардинальною відмінністю нашої концепції від усіх існуючих є те, що ми виносимо **принцип поля на рівень мікротексту функціонування мовної одиниці**.

Для необхідності не ставиться питання про істинність або хибність: необхідне є *a priori* істинним. Необхідність як логічна істинність визначається і у модальній логіці [2, с. 259]. В основі КСП необхідності знаходиться поняття 'необхідність', а шкалою виміру модального поля є опозиція "індетермінованість vs детермінованість". Онтологічний статус явищ, дій та подій розглядається з позицій ступеня детермінованості. Модальні значення, що структурують модальне поле, виявляють ступінь детермінованості *різною мірою* (включаючи антидетермінованість). Кожне з модальних значень можна представити за формулою: *необхідність, контамінована X*, де *X* – чинник контамінації, що відображає характер детермінованості волевияву. Адже невід'ємним складником необхідності є волевияв суб'єкта, спрямований на реалізацію бажаної ситуації, що включається у категоріальну ситуацію необхідності [6, с. 144].

Ми розглядатимемо волевияв у ширшому розумінні, не ототожнюючи його лише з суб'єктом, що усвідомлює повністю волевияв і здійснює контроль дій волітивною сферою. Запропонований підхід передбачає: 1) розгляд суб'єкта як багатовимірної сутності (суб'єкт як частина природи, конкретний суб'єкт, узагальнений суб'єкт); 2) різний характер волевияву (відсутність волевияву,

© Охріменко В. І. [Охрименко В. И.] valeriaisabella@ukr.net

Відношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності (на матеріалі італійської мови) (Українською)

[Отношения в системе модальных значений когнитивно-семантического поля необходимости (на материале итальянского языка) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

підсвідомий волевияв, аспонтанний волевияв, свідомо контрольований волевияв); 3) чинники детермінованості волевияву: зв'язок волітивного модулу з перцептивним, емотивним, епістемічним, аксіологічним.

У комплексному дослідженні волевияву в когнітивно-функціональному аспекті на матеріалі 56 неспоріднених мов встановлено мовні засоби, що максимально наближаються до волевияву і можуть вважатися засобами його вираження: конструкції з епістемічними, емотивними, перцептивними предикатами, а також засоби вираження цілеспрямованих дій [5, с. 139–142], що підтверджує нашу гіпотезу. Виходячи з презумпції про вихідну когнітивну вмотивованість мовної форми, що передбачає реконструкцію когнітивної структури, яка знаходить вербальне вираження [3], доцільним є вивчення взаємодії волітивного модулу з перцептивним, емотивним, епістемічним, аксіологічним в аспекті впливу на ступінь детермінованості як основної характеристики модального поля необхідності.

Серед мовних засобів вираження модальних значень КСП необхідності найуживанішими є такі модальні дієслова та конструкції: *aver bisogno di, (ab)bisognare, occorrere, volerci, essere costretto a (costringere a), sentire il (gran, acuto, troppo) bisogno di, non sentire bisogno di, provare il bisogno di, essere assalito da (un gran) bisogno, essere preso (spinto) da desiderio, essere preso da volontà, essere disposto a, sentire il dovere, aver da, dovere*. Ці мовні засоби разом з приєднувальним компонентом утворюють модальні структури, при цьому існують закономірності вживання такого компонента.

У результаті проведеного аналізу ми виявили такі модальні значення КСП необхідності: 1) привативна необхідність; 2) необхідність примусового волевияву; 3) необхідність, контамінована емотивністю; 4) необхідність, контамінована волевиявом; 5) диспозитивна необхідність (необхідність, контамінована диспозитивною установкою); 6) деонтична необхідність; 7) деонтична необхідність кванторної всезагальності. Детальна інформація міститься у роботі [4, с. 318–380]. У межах даної статті ми окреслимо у загальних рисах сутність кожного з модальних значень і розглянемо смислову структуру найуживаніших мовних засобів їх вираження на рівні приядерної зони та частково ближньої периферії.

В основі модального значення привативної необхідності міститься суперечність дійсного та бажаного стану справ для суб'єкта, що оцінюється з позицій модальності, що зумовлює виконання суб'єктом дії, спрямованої на зміну існуючого стану справ. Привативність може бути сенсорною (відсутність

(Problems of linguistic semantics)

Relations in the system of modal meanings of the cognitive-semantic field of necessity (in Italian) (in Ukrainian)
 [Vidnoshennja u systemi modal'nyh znachen' kognityvno-semantychnogo polja neobhidnosti (na materialii italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Ohrimenko V. I.] valeriaisabella@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

природних умов, необхідних для реалізації необхідної дії), емоційною (відсутність бажаного емоційного стану), епістемічною (відсутність поінформованості), аксіологічною (відсутність або недостатність об'єкта, якості / кількості); волітивний вектор послаблюється перцептивним, емотивним, епістемічним, аксіологічним. Засоби вираження привативної необхідності: модальні дієслова та конструкції *occorrere, aver bisogno di, bisognare, volerci* містять у внутрішній формі вказування на потребу, а приєднувальний компонент вказує на елемент, що є привативним. Формування модальних структур відбувається шляхом сполучення зазначених модальних засобів з інфінітивом на позначення врегулювання стану справ (*arrangiare, rimediare, sistemare, risolvere, trovare, provvedere*), впорядкування (*regola, formalità*), лексичними одиницями семантики привативності (*aiuto, assistenza, protezione, consiglio, conforto, favore*), кванторами *più, di più, molto, tanto*, невизначеними референтними групами, особовими та вказівними займенниками, числівниками, модальним маркером дійсності *proprio*, а також *verba sentiendi (rivedere, risentire)*, лексичними одиницями епістемічної семантики (*sapere, interrogare, chiedere, avvertire, spiegare*); лексичними одиницями контамінованої епістемічно-емотивної семантики (*uscire dal dubbio, uscire dall'incertezza*) та епістемічно-волітивної семантики (*decidersi, prendere decisione, decidere il da farsi*), лексичними одиницями на позначення емоційної якості, риси характеру (*risolutezza, coraggio, pazienza, tatto, disciplina, saggezza*). Наприклад:

(...) *oppure occorreva avvertirle lealmente il rappresentante del papa di quanto stava avvenendo e chiedere la sua collaborazione (...)* (Eco, p. 153). *Non le aveva detto: nel tuo caso, hai bisogno di una protezione speciale (...)* (Schiavini, p. 32).

Модальне значення необхідності примусового волевияву ґрунтується на суперечності волевияву суб'єкта існуючому стану справ і прототипно не допускає компенсаторних дій (на відміну від привативної необхідності): суб'єкт змушений діяти всупереч волевияву. Має місце зниження ступеня детермінованості за волітивним вектором. Засобами вираження модального значення є модальне дієслово та конструкція *costringere a, essere costretto a*, що найчастіше сполучаються з дієсловами на позначення зміни траєкторії руху, уповільнення, зупинки (*curvarsi, rallentare, fermarsi, piegare, abbassare*), припинення діяльності (*interrompere, abbandonare, licenziare, lasciare, finire, cessare, cancellare, sospendere, rimandare*), зворотної дії (*rifare, arrendersi, ritirarsi, capitolare*), а також лексичні одиниці на позначення неминучості (*inevitabilmente*), примусу (*con la*

© Охріменко В. І. [Охрименко В. И.] valeriaisabella@ukr.net

Відношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності (на матеріалі італійської мови) (Українською)

[Отношения в системе модальных значений когнитивно-семантического поля необходимости (на материале итальянского языка) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

forza, per forza) та на позначення емоційної реакції приниження, пригнічення (*umigliato, desolato, depresso*). На ближній периферії вживаються мовні засоби на позначення перевищення міри якості, вимушеності, неприродності, малорезультативних або нерезультативних спроб. Наведемо приклади:

Fiorenza ch'io mi riposi, ...ch'io benedica una volta, ch'io non sia sempre costretto all'ironia, al disprezzo, all'odio, all'imprecazione!!! (Codemo, p. 85). Le catturai i capelli, la costrinsi a piegare il collo, ad abbassarsi (Mazzantini, p. 88). Il mio maestro fu costretto a rimandare i suoi esperimenti a più tardi (...) (Eco, p. 211). Sul finire dell'anno 1305 l'eresiarca fu costretto però ad abbandonare la Parete Calva (...) (Eco, p. 232). (...) egli trema d'esser costretto a licenziare il servitore: egli trema per me... chiamala avarizia, chiamala previsione economica (...) (Codemo, p. 85).

В основі модального значення необхідності, контамінованої емотивністю, знаходиться залежність сприйняття, ментальної діяльності суб'єкта, виконання / невиконання ним вербальних (невербальних) дій від сили прояву та полюсу емоції, що контамінує волевияв. Має місце підвищення ступеня детермінованості за емотивним вектором. Засобами вираження модального значення є модальні конструкції, до складу яких входить перцептивне дієслово *sentire*: *sentire il bisogno di, provare il bisogno di*. Дані конструкції допускають уживання в їх складі кванторів та інтенсифікаторів: *gran, acuto*. Найчастотнішою є комбінаторика модальних конструкцій з такими мовними засобами: *verbā sentiendi (rivedere, risentire)*, лексемами контамінованої емотивно-волітвної семантики (*sfogo, sfogarsi, scoppio*), лексемами емотивної семантики на позначення бажаного (взаємного) почуття (*farsi ammirare / amare, essere ammirato / amato*), лексемами інклюзивної адресатності (*compassione, confidenza*), лексемами волітвної семантики на позначення самоствердження, реалізації волевияву (*autorealizzarsi, essere autosufficiente, prepotenza*), темпоральними маркерами миттєвості (*subito, in un'attimo, ad un tratto*). Перелічені мовні засоби відображають сутність модального значення: сила прояву емоційного стану суб'єкта впливає на волевияв та його реалізацію. Максимальна сила прояву емоцій корелює з реалізацією волевияву; у такому разі емоційність повністю контамінує волевияв, а модальне значення необхідності, контамінованої емотивністю, наближається до модального значення необхідності, контамінованої волевиявом. Наприклад:

Sentivo un tale bisogno di aprirmi, almeno con qualcuno, di farmi consolare (Morante, p. 295). (...) Pina, forse per questo, sente il bisogno di imporsi con la prepotenza (Moravia, p. 181). In quel tempo mi ero montato la testa coi film e con i

(Problems of linguistic semantics)

Relations in the system of modal meanings of the cognitive-semantic field of necessity (in Italian) (in Ukrainian)
 [Vidnoshennja u systemi modal'nyh znachen' kognityvno-semantychnogo polja neobhidnosti (na materialii italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Ohrimenko V. I.] valeriaisabella@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

romanzi a fumetti e inoltre sentivo il bisogno di farmi ammirare da Santina (...) (Moravia, p. 71).

В основі модального значення необхідності, контамінованої волевиявом, міститься емотивно контамінований (афектований) волевияв суб'єкта, спрямований на бажаний фрагмент дійсності, що зазвичай реалізується. Має місце підвищення ступеня детермінованості за волітивним вектором. Засобами вираження модального значення є модальні конструкції *essere preso (spinto) da desiderio, essere preso da volontà*, до складу яких входять лексичні одиниці волітивної семантики у сполученні з *participio passato* дієслів *prendere, spingere*. За семантикою модальні конструкції містять інформацію про суб'єкта, який 'повністю охоплюється', 'підштовхується' волевиявом. До складу конструкцій можуть входити інтенсифікатори *grande, forte*. Найчастіше до модальних конструкцій приєднуються лексичні одиниці семантики спонтанності, непідконтрольності (*irreprimibile, impulsivo*), цілеспрямованого руху, динаміки (*correre, giungere, avviarsi, dirigersi direttamente a*). Для ближньої периферії характерним є функціонування лексичних одиниць контамінованої емотивно-волітивної, результативної та облігативної семантики, що узгоджується з реалізацією афектованого волевияву. Проілюструємо прикладами:

Che cosa gli avrebbe detto? Non la verità, certo. Ma il desiderio, il bisogno di vederlo, di raccontargli ciò ch'era successo, di combinare con lui il miglior modo di difendersi per salvarsi, la spinsero verso il sentiero della montagna. S'avviò, come una sonnambula, senza dire a zia Anna dove andava (Deledda E, p. 156-157). (...) ma a poco a poco lo strano desiderio lo riprese, e gli parve naturale, anzi doveroso soddisfarlo. (...) "Andrò assolutamente" disse una voce interna con insolita energia (Deledda G, p. 25).

Модальне значення диспозитивної необхідності ґрунтується на волевияві як диспозиції суб'єкта до вербальної (невербальної) дії, що виявляється у конкретній (комунікативній) ситуації і залежить від загальної сформованої або несформованої диспозитивної установки. Має місце підвищення ступеня детермінованості за волітивним, емотивним, епістемічним, аксіологічним векторами. Засобом вираження модального значення є модальна конструкція *essere disposto a*, що за семантикою містить вказування на намір. Ця конструкція часто вживається у кондиціоналі, суперлативі, і може містити у своєму складі якісний прислівник позитивної оцінки *bene*, що є виявом семантичної імплікатури оцінності. Найчастотнішими мовними засобами, що приєднуються до конструкції,

© Охріменко В. І. [Охрименко В. И.] valeriaisabella@ukr.net

Відношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності (на матеріалі італійської мови) (Українською)

[Отношения в системе модальных значений когнитивно-семантического поля необходимости (на материале итальянского языка) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

є: дієслова на позначення кооперації між комунікантами (*aiutare, collaborare, discutere*, схвалення або несхвалення дії (*consigliare – sconsigliare; approvare – disapprovare, perdonare – punire*), готовності до дії vs відмови від дії (*fare, agire – cedere, rinunciare*). Модальні висловлення диспозитивної необхідності є ретроспективними: в емотивних, волітивних, епістемічних, аксіологічних текстових сегментах міститься інформація про міжособистісні стосунки, що визначають з високим ступенем імовірності диспозицію до дії. Наприклад:

Mi sentivo ben disposto, con la mente lucida (...) (Moravia, p. 109). “*Guarda che bellezza (...) sono ben disposti... vedono il pupo e lo prendono*” (Moravia, p. 42). (...) *specialmente conoscere chi sarebbe stato disposto a collaborare a un futuro governo antinazista* (Oggi N 17 / 04.2004, p. 103).

В основі модального значення деонтичної необхідності міститься диспозиція до розгортання стратегії поведінки суб'єкта з визначеним епістемічним станом та аксіологічно контамінованим волевиявом, прототипно спрямованим на бажаний фрагмент дійсності. У разі порушення ціннісних норм стосовно суб'єкта має місце антидетермінованість волевияву аксіологічністю, що приводить до структурування модального значення не лише епістемічним, волітивним, аксіологічним компонентами, але й емотивним: волевияв суб'єкта спрямовується на зміну небажаного фрагмента дійсності. Підвищення ступеня детермінованості відбувається за волітивним, епістемічним, аксіологічним векторами. Засобами вираження модального значення є модальні дієслова та конструкції *sentire il dovere di, dovere, aver da*. Найчастотнішими мовними засобами, що приєднуються до модальних дієслів та конструкцій, є: дієслова на позначення зміни, трансформації (*reagire, cambiare*), втручання (*intromettersi, interferire, ingerirsi*) для модальної конструкції *sentire il dovere di*; дієслово *fare, verbā dicendi (dire, informare, parlare, rispondere)*, дієслова епістемічної семантики (*pensare, sapere*) для модальної конструкції *aver da*. Модальне дієслово *dovere* часто вживається в узагальненій формі, кондиціоналі і сполучається з лексичними одиницями позитивно-оцінної семантики та епістемічним дієсловом *sapere*, що є виявом зв'язку волітивного вектору з епістемічним та аксіологічним; також частотною є комбінаторика з лексичними одиницями епістемічної семантики з інформацією про епістемічний стан знання мовця, що має на меті поінформувати адресата (*consegnare, dar notizia, avvertire, confessare*) та дієсловами цілеспрямованого руху (*andare, partire, recarsi*). Наведемо приклади:

Cominciava a sentire il dovere di reagire (...) (Svevo, p. 39). (...) *vengo da lei per sapere come ho da fare per ottenere giustizia* (Manzoni, p. 50). *E devi sapere che io a*

(Problems of linguistic semantics)

Relations in the system of modal meanings of the cognitive-semantic field of necessity (in Italian) (in Ukrainian)

[Vidnoshennja u systemi modal'nyh znachen' kognityvno-semantychnogo polja neobhidnosti (na materialii italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Ohrimenko V. I.] valeriaisabella@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

quelli di ventun anni, se mi pare li faccio stare al mio comodo, come fossero guaglioni (Morante, p. 189). (...) esiste sempre la procedura tradizionale: ci si deve recare in banca, posta o da un concessionario della riscossione (...) (Oggi N 17 / 04.2004, p. 137).

Модальне значення деонтичної необхідності кванторної всезагальності ґрунтується на аксіологічній спрямованості розгортання стратегії поведінки узагальненого суб'єкта у часовому плані кванторної всезагальності. Волітивний вектор поглинається аксіологічним, що відображається у засобах вираження модального значення: деонтичні дієслова часто опускаються, натомість у мікротексті вживаються деонтичні перформативи (*assicurare, dettare, garantire, provvedere*), дієслова бенефактивної спрямованості (*agevolare, favorire, proteggere*) у сполученні з лексичними одиницями-класифікаторами високого ступеня абстрагованості (*famiglia, maternità, salute, infanzia, gioventù*). Засобом вираження модального значення є деонтичне дієслово *dovere*, що у разі узгодження потенційної дії з суспільно-ціннісними нормами сполучається з дієсловами на позначення фактичності, становлення, існування (*stabilire, mantenere, eseguire, realizzare*) та квантором всезагальності *sempre*. У разі суперечності потенційної дії аксіологічним нормам до модального дієслова приєднуються дієслова семантики фінітності, реінтеграції, зміни (*demettere, reintegrare, rimuovere, sostituire*). Частотність опускання дієслова *dovere* є вищою у контексті узгодження потенційних дій з суспільно-ціннісними нормами. У контексті суперечності потенційних дій чинним нормам функціонують абстрактні імена локативності (*luogo*), темпоральності (*tempo*), квантифікації (*conto, quantità*), здійснюється розгортання каузальних структур. Це пояснюється тим, що бенефактивна спрямованість імплікує безумовну каузацію наслідку, і каузальні структури є згорнутими, а у разі порушення бенефактивної спрямованості виникає необхідність в детальному обґрунтуванні, і здійснюється розгортання каузальних структур. Проілюструємо прикладами:

La segnaletica stradale deve essere sempre mantenuta in perfetta efficienza da parte degli enti o esercenti obbligati alla sua posa in opera e deve essere sostituita o reintegrata o rimossa quando sia anche parzialmente inefficiente o non sia più rispondente allo scopo per il quale è stata collocata. È vietato apporre su un segnale di qualsiasi gruppo (...) tutto ciò che non è previsto dal regolamento (Codice della Strada,

© Охріменко В. І. [Охрименко В. И.] valeriaisabella@ukr.net

Відношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності (на матеріалі італійської мови) (Українською)

[Отношения в системе модальных значений когнитивно-семантического поля необходимости (на материале итальянского языка) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

art. 38). *La Repubblica tutela il lavoro in tutte le sue forme ed applicazioni (Costituzione, art. 35).*

Висновки

Структуру модальних значень КСП необхідності можна представити схематично: необхідність, контамінована X , де X – чинник контамінації. Кожне з модальних значень визначається за співвідношенням домінантного модусу – волітивного з іншими модусами – перцептивним, емотивним, епістемічним, аксіологічним, їхнім впливом на волевияв в аспекті зниження або підвищення ступеня детермінованості певного стану справ. Для модального значення *привативної необхідності* волітивний вектор послаблюється перцептивним, емотивним, епістемічним, аксіологічним. Для модального значення *примусового волевияву* відбувається послаблення детермінованості за волітивним вектором. Для модального значення *необхідності, контамінованої емотивністю*, волітивний вектор підсилюється (контамінується) емотивним. Для модального значення *необхідності, контамінованої волевиявом* відбувається посилення детермінованості за волітивним вектором. Для модального значення *диспозитивної необхідності* волітивний вектор посилюється емотивним, епістемічним, аксіологічним. Для модального значення *деонтичної необхідності* волітивний вектор посилюється епістемічним та аксіологічним. Для модального значення *деонтичної необхідності кванторної всезагальності* волітивний вектор поглинається аксіологічним. Вказані взаємовідношення відображаються як у мовних засобах вираження кожного із значень, так і в різнорівневих мовних засобах мікротексту: від приядерної зони до периферії. Питома вага *суб'єктивних чинників* є *максимальною* для модальних значень необхідності, контамінованої емотивністю та необхідності, контамінованої волевиявом: зростання сили прояву емоцій, що досягають рівня афекту, приводять до реалізації волевияву. Питома вага *об'єктивних чинників* є *максимальною* для модального значення деонтичної необхідності кванторної всезагальності: емоції, волевияв, система цінностей конкретного суб'єкта втрачають значущість і підпорядковуються загальним аксіологічним нормам.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Бондарко А. В.* Темпоральность / Александр Владимирович Бондарко // Теория функциональной грамматики: Темпоральность. Модальность: [коллективная монография в 6 т. / отв. ред. А. В. Бондарко]. – Л. : Наука, 1990. – С. 5–58.
2. *Карнап Р.* Значение и необходимость: Исследование по семантике и модальной логике / Рудольф Карнап ; [пер. с англ.]. – [2-е изд.]. – М. : Изд-во ЛКИ, 2007. – 384 с.

(Problems of linguistic semantics)

Relations in the system of modal meanings of the cognitive-semantic field of necessity (in Italian) (in Ukrainian)
 [Vidnoshennja u systemi modal'nyh znachen' kognityvno-semantychnogo polja neobhidnosti (na materialii italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Ohrimenko V. I.] valeriaisabella@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

3. Кибрик А. Е. Лингвистическая реконструкция когнитивной структуры / А.Е. Кибрик // Вопросы языкознания / отв. ред. Т. М. Николаева. – М. : Наука, 2008. – № 4. – С. 51–77.

4. Охріменко В.І. Онтологія та гносеологія категорії модальності в італійській мові : дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук: спец. 10.02.05 “Романські мови” / Валерія Ігорівна Охріменко. – КНУ імені Тараса Шевченка. – К., 2012. – 612 с.

5. Ханина О. В. Желание: когнитивно-функциональный портрет / О. В. Ханина // Вопросы языкознания / отв. ред. Т. М. Николаева. – М. : Наука, 2004. – № 4. – С. 122–154.

6. Цейтлин С. Н. Необходимость / С. Н. Цейтлин // Теория функциональной грамматики: Темпоральность. Модальность : [коллективная монография в 6 т. / отв. ред. А. В. Бондарко / Беляева Е. И., Корди Н. Н., Цейтлин С. Н. и др.]. – Л. : Наука, 1990. – С. 142–157.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

7. Codemo L. La rivoluzione in casa. – Available at : http://www.lieberlieber.it/biblioteca/c/codemo/la_rivoluzione_in_casa/pdf/la_riv_p.pdf

8. Codice della Strada (Decreto legislativo 30 aprile 1992, n.285). – Available at : http://www.governo.it/GovernoInforma/Dossier/dati_incidenti_stradali/CDS_aggiornato_al_3_marzo2009.pdf

9. Costituzione della Repubblica Italiana. – Available at : <http://www.quirinale.it/qrnw/statico/costituzione/pdf/costituzione.pdf>

10. Deledda G. L'Edera / Grazia Deledda. – Milano : Mondadori, 1950. – 219 p.

11. Deledda G. La giustizia / Grazia Deledda. – Roma : Biblioteca Economica Newton, 2003. – 158 p.

12. Eco U. Il nome della Rosa / Umberto Eco. – Milano : Tascabili Bompiani, 2006. – 539 p.

13. Manzoni A. I promessi sposi / Alessandro Manzoni. – Milano : Mondadori, 1985. – 816 p.

14. Mazzantini M. Non ti muovere / Margaret Mazzantini. – Milano : Mondadori, 2003. – 295 p.

15. Morante E. L'isola di Arturo / Elsa Morante. – Torino: Einaudi, 1957. – 379 p.

16. Moravia A. Racconti romani / Alberto Moravia. – Milano: Bompiani, 1986. – 183 p.

17. Oggi: settimanale di politica, attualità e cultura / ed. Paolo Occhipinti. – 2004, no 17. – 162 p.

18. Schiavini L. Senso unico. – Available at : http://www.lieberlieber.it/biblioteca/s/schiavini/senso_unico/pdf/senso_p.pdf

19. Svevo I. Una vita / Italo Svevo. – Milano: Oscar Mondadori, 1985. – 395 p.

REFERENCES

© Охріменко В. І. [Охрименко В. И.] valeriaisabella@ukr.net

Відношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності (на матеріалі італійської мови) (Українського)

[Отношения в системе модальных значений когнитивно-семантического поля необходимости (на материале итальянского языка) (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVYSTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

1. Bondarko A. V. *Temporal'nost'* [Temporality]. Teorija funkcionalnoj grammatiki: Temporal'nost'. Modal'nost' [Theory of functional grammar: Temporality. Modality]. Leningrag, Nauka, 1990, pp. 5–58.
2. Carnap R. *Meaning and Necessity: a Study in Semantics and Modal Logic*. 2 nd ed. Chicago, University of Chicago Press, 1956. 231 p. (Russ. ed.: Carnap R. Znachenije i neobchodimost'. Issledovanije po semantike i modal'noj logike. Moscow, Izdatel'stvo LKI, 2007. 384 p.)
3. Kibrik A. Je. Lingvisticheskaja rekonstrukcija kognitivnoj struktury [Linguistic Reconstruction of a Cognitive Structure]. *Voprosy jazykoznanija* [Questions of Linguistics], Moscow, 2008, no 4, pp. 51–77 (in Rus.).
4. Okhrimenko V. I. *Ontologija ta gnoseologija kategoriji modal'nosti v italijs'kij movi*. Diss dokt. filol. nauk Dokt, Diss [Ontology and gnoseology of the category of modality in Italian. Dr. filol. sci. diss]. Kyiv, KNU Shevchenko, 2012. 612 p.
5. Khanina O. V. Zhelanije: kognitivno-funcsional'nyj aspect [Desire: a cognitive-functional aspect] *Voprosy jazykoznanija* [Questions of Linguistics], Moscow, 2004, no 4, pp. 122–154 (in Rus.).
6. Tsejtlin S. N. *Neobchodimost'* [Necesity] Teorija funkcionalnoj grammatiki: Temporal'nost'. Modal'nost' [Theory of functional grammar: Temporality. Modality]. Leningrag, Nauka, 1990, pp. 142–157.
7. Codemo L. *La rivoluzione in casa*. Available at: http://www.lieberlieber.it/biblioteca/c/codemo/la_rivoluzione_in_casa/pdf/la_riv_p.pdf
8. *Codice della Strada* (Decreto legislativo 30 aprile 1992, n.285). Available at: http://www.governo.it/GovernoInforma/Dossier/dati_incidenti_stradali/CDS_aggiornato_al_3_marzo_2009.pdf
9. *Costituzione della Repubblica Italiana*. Available at: <http://www.quirinale.it/qrnw/statico/costituzione/pdf/costituzione.pdf>
10. Deledda G. *L'Edera*. Milano, Mondadori, 1950. 219 p.
11. Deledda G. *La giustizia*. Roma, Biblioteca Economica Newton, 2003. 158 p.
12. Eco U. *Il nome della Rosa*. Milano, Tascabili Bompiani, 2006. 539 p.
13. Manzoni A. *I promessi sposi*. Milano, Mondadori, 1985. 816 p.
14. Mazzantini M. *Non ti muovere*. Milano, Mondadori, 2003. 295 p.
15. Morante E. *L'isola di Arturo*. Torino, Einaudi, 1957. 379 p.
16. Moravia A. *Racconti romani*. Milano, Bompiani, 1986. 183 p.
17. *Oggi: settimanale di politica, attualità e cultura*. ed. Paolo Occhipinti. – 2004, no 17. 162 p.
18. Schiavini L. *Senso unico*. Available at: http://www.lieberlieber.it/biblioteca/schiavini/senso_unico/pdf/senso_p.pdf
19. Svevo I. *Una vita*. Milano, Oscar Mondadori, 1985. 395 p.

(Problems of linguistic semantics)

Relations in the system of modal meanings of the cognitive-semantic field of necessity (in Italian) (in Ukrainian)
 [Vidnoshennja u systemi modal'nyh znachen' kognityvno-semantychnogo polja neobhidnosti (na materialii italijs'koi' movy)]

© Okhrimenko V. I. [Okhrimenko V. I.] valeriaisabella@ukr.net

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 10.01.2017 р.*

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.01.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 99,31 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.09>

УДК 811.133.1

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПЕРСПЕКТИВИ ПАСИВНОЇ ФРАЗИ І «ТЕКСТУАЛЬНА ЛІНГВІСТИКА»

*Надія Петрівна Поліщук (м. Київ, Україна)
romanskimovy@ukr.net*

Кандидат філологічних наук, доцент
кафедри романської і новогрецької філології та перекладу
Київський національний лінгвістичний університет
(Міністерство освіти і науки України),
м. Київ, вул. Велика Васильківська, 73

Статтю присвячено проблемам семантичного аналізу пасивної фрази.

*Ключові слова: пасивна фраза, текст, контекст, пасивна трансформація,
тема, рема.*

PASSIVE PHRASE FUNCTIONAL PERSPECTIVES AND «TEXTUALE LINGUISTICS»

*Nadiya P. Polishchuk (Kyiv, Ukraine)
romanskimovy@ukr.net*

PhD (Philology), associate Professor of the
Department of Romance and Modern Greek Philology and Translation
Kyiv National Linguistic University
(Ministry of Education and Science of Ukraine),
73 Velyka Vasylkivska str., Kyiv, Ukraine, 03680

The given article is dedicated to the problems of semantic analyses of passive phrase.

© Поліщук Н. П. [Поліщук Н. П.] romanskimovy@ukr.net

Функціональні перспективи пасивної фрази і «текстуальна лінгвістика» (Французькою)
[Функциональные перспективы пассивной фразы и «текстуальная лингвистика» (На фр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

Key words: passive phrase, text, context, passive transformation, theme, rheme.

ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ПЕРСПЕКТИВЫ ПАССИВНОЙ ФРАЗЫ И «ТЕКСТУАЛЬНАЯ ЛИНГВИСТИКА»

Надежда Петровна Полищук (г. Киев, Украина)

romanskimovy@ukr.net

Кандидат филологических наук, доцент кафедры романской и новогреческой
филологии и перевода

Киевский национальный лингвистический университет

(Министерство образования и науки Украины),

г. Киев, ул. Большая Васильковская, 73

Статья посвящается проблемам семантического анализа пассивной фразы.

Ключевые слова: пассивная фраза, текст, контекст, пассивная трансформация, тема, рема.

PERSPECTIVE FONCTIONNELLE DE LA PHRASE PASSIVE ET «LINGUISTIQUE TEXTUELLE»

Nadiya P. Polichtchouk (Kyiv, Ukraine)

romanskimovy@ukr.net

Professeur agrégé du département de la philologie romane et grecque et de la traduction

L'Université nationale linguistique de Kyiv

(Ministère de l'éducation et la sciences de l'Ukraine)

Kiev, 73, rue Velyka Vasylkivska

L'article est consacré les problèmes d'analyse sémantique de la phrase passive.

Mots-clés: la phrase passive, le texte, le contexte, la transformation passive, le thème, le rhème.

Dans cette article nous avons examiné les problèmes de l'analyse sémantique de la phrase passive en prenant en considération la progression thématique, la

(Problems of linguistic semantics)

Passive phrase functional perspectives and «textuale linguistics» (in French)

[Perspective fonctionnelle de la phrase passive et «linguistique textuelle»]

© Polishchuk N. P. [Polichtchouk N. P.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

hiérarchie des constituants, en mettant en avant leur «degré d'information» [3]; ces analyses nous ont permis de travail sur un autre plan que le plan purement syntaxique. Aux procédures d'analyse aux textes qui permettent un découpage de la phrase nous nous sommes surtout intéressés à la répartition des éléments thématiques et des éléments rhématiques. Il convient de considérer à présent des unités plus larges et de s'interroger sur les liens qui peuvent exister entre la perspective fonctionnelle et ce que l'on appelle fréquemment «linguistique textuelle» [3].

Le but de cette article est l'analyse sémantique de la phrase passive, interprétation sémantique de la phrase passive.

La phrase passive, c'est-à-dire la phrase qui a subi la transformation passive, consécutive à la présence dans la base d'un constituant passif, doit subir une deuxième transformation (affirmative) due à la présence du constituant Affir. On doit considérer que l'interprétation sémantique de la phrase de base est à la fois celle de Affir, de Passif et de P [2].

Le constituant passif a pour résultat essentiel de faire du SN sujet constituant de P, un SN [-sujet] constituant d'un SP_{pas}. En revanche il ne modifie pas l'interprétation sémantique qui fait de ce SN un actant et de SN complément de GV un complément.

L'information sémantique apportée par la présence du constituant Passif (non par la transformation elle-même qui est un simple changement structurel) consiste dans

l'attribution du trait [-topique] au SN sujet: cc SN_{est} défini comme [+sujet] par sa place dans la règle de réécriture de P et le constituant Passif est interprété sémantiquement comme le fait que ce SN qui, par son déplacement devant[-sujet], devient en même temps [-topique] [4].

Le constituant affirmatif a le résultat: la topicalisation du SN sujet; or ce dernier est le SN sujet de la phrase passive puisque le constituant Affir déclenche une transformation qui s'effectue sur une phrase qui a subi la T_{pas}. Ainsi à la détopicalisation du syntagme sujet du noyau P succède une topicalisation du nouveau SN sujet de la phrase transformée.

Dans les deux cas le rapport de Vactant au complément n'est pas modifié. En revanche la composition du topique et du commentaire (ce qui est dit du topique) est changée.

© *Поліщук Н. П.* [Polishuk N. P.] romanskimovy@ukr.netФункціональні перспективи пасивної фрази і «текстуальна лінгвістика» (Французькою)
[Функциональные перспективы пассивной фразы и «текстуальная лингвистика» (На фр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVYSTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Une voiture a renversé un passant. Un passant a été renversé par une voiture. Le SN sujet de la phrase transformée est rendu topique par le constituant Affir. Il en est de même lorsque le constituant de phrase au lieu d'être Affir est Imp ou Inter. Lorsque le constituant est Imp on obtient une phrase passive du type: Sois connu de tous comme un homme juste si tu veux être estimé; en ce cas il n'y a pas topicalisation du syntagme sujet de la phrase passive (tu) puisqu'il n'y a pas de constituant Affir. Lorsque le constituant est Inter, on obtient une phrase passive du type: Le journal a-t-il été lu par Pierre?; ici la «topicalisation» du sujet de la phrase passive est en réalité le résultat du constituant interrogatif (la question «porte» sur un des éléments constituante de P) [2].

Dans le texte on emploie la transformation affixale dans la phrase passive. Il faut appliquer la T_{pas} à diverses réécritures de P c'est-à-dire que dans tout ce paragraphe nous supposons que P est précédé de Passif et d'Affir.

On utilise:

Affir + Passif + SN + Prés No + V + SN

T_{ps}

L'application de la T_{pas} donne :

Affir + Aux_{être} + Prépp + SN_{pas} + SN, + Aux + V + SN₂

Affir + SN₂ + Aux + Aux_{être} + V + Prépp, + SN

Les règles de réécriture :

Aux_{être}+être + PP, où être est [+v], et PP [+ affixe]

T_{ps} -> Prés + 3^e personne + sing

On obtient alors la suite :

Affir + SN + Prés + 3^e personne + sing + être + PP + V + Prépp + SN[4].

Ce fait est analogue à l'emploi intransitif des verbes transitifs tel qu'il est défini par les grammaires traditionnelles:

Pierre mange à midi. Ne présente pas de SN complément de V.

Dans le texte on emploie le passif sans syntagme prépositionnel dans les phrases réalisées. C'est-à-dire il existe dans les performances des sujets parlant français des phrases passives où le syntagme prépositionnel avec la préposition par (ou de) n'est pas représenté[1].

La route a été refaite. Le poste de radio a été réparé.

Les phrases réalisées sans syntagme prépositionnel ces phrases passives sont issues de phrases qui, en structure profonde, ont un syntagme nominal sujet non

(Problems of linguistic semantics)

Passive phrase functional perspectives and «textuale linguistics» (in French)

[Perspective fonctionnelle de la phrase passive et «linguistique textuelle»]

© Polishchuk N. P. [Polichtchouk N. P.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
 [ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

défini, non spécifié sémantiquement. Ceci implique que son N soit une proforme nominale ProN, susceptible de recevoir les traits contextuels du verbe. Ainsi la phrase:

Le passant a été renversé. est issue de la phrase:

Le passant a été renversé par SN. issue par la transformation passive de:

SN a renversé le passant.

Le SN sujet contient un N qui est une proforme nominale; celle-ci a les traits [+animé] ou [– animé], puisque le verbe renverser accepte que N constituant de SN sujet soit aussi bien un animé (Pierre) qu'un non-animé (la voiture). Dans la phrase:

Pierre a été cru.

qui implique :

SN a cru Pierre.

ProN du syntagme nominal sujet a le trait [+ humain], parce que le verbe croire a

le trait contextuel [+sujet humain] [5]. En ce cas, le lexique fournit la forme on qui a les traits de la proforme [+humain]:

On a cru Pierre.

Ceci explique pourquoi on peut faire correspondre la phrase active avec on et la phrase passive sans complément d'agent. On est conduit à poser que toute phrase sans agent implique une phrase active avec une proforme nominale, car, si on effaçait un SN avec N «plein», on aurait «une perte de sens». N doit donc être une proforme, c'est-à-dire un N non spécifié quant au sens (spécifié seulement quant à quelques traits fondamentaux) [4].

Ainsi, la forme passive permet le découpage: thème, élément intermédiaire et rhème propre.

Une pendule a été remontée par moi, et non par ma femme.

Dans cette phrase theme [la pendule], élément intermédiaire [a été remontée], rhème propre [par moi, et non par ma femme].

Une hiérarchie peut-elle s'établir depuis les cas les plus «favorables» à la tournure passive (objet-thème propre/sujet-rhème propre) jusqu'aux cas où la phrase est difficilement acceptable (sujet- thème/objet-rhème).

L'influence de la perspective fonctionnelle sur la forme passive concerne essentiellement les exemples de passif «achevé», où le complément d'agent est exprimé; les cas de passif «incomplet» (Cette personne / a été interpellée), n'établissant pas réellement une permutation entre deux groupes, sont moins affectés par la progression thématique. – Dans toutes constructions que nous avons

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVYSTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

examinées, d'autres facteurs devraient être pris en considération, s'il s'agissait d'arriver à une description plus complète des conditions d'application du passif; en particulier, les critères sémantiques, du type animé/non-animé. Pour cette raison, nous avons essayé de choisir des exemples où les groupes nominaux relèvent des mêmes catégories (animé, singulier), ne faisant varier que la dimension de la perspective fonctionnelle. Dans le cas où sujet et objet sont tous deux thématiques, ou rhématiques, ces autres critères vont jouer; la phrase: Un passant a été renversé par une voiture pareil plus «courante que une voiture a renversé un passant; mais, ici, le dynamisme communicatif ne joue pas, la phrase répondant à: Qu'est-il arrivé? et aucun des groupes n'étant spécialement lié au contexte; l'ordre animé – non-animé peut s'imposer. Au contraire, la phrase: Cette décision a étonné quelques personnes semble mieux adaptée au contexte:

– (Il a dit: «Je démissionne») Cette décision a étonné quelques personnes.
 que:

– (Il a dit: «Je démissionne») Quelques personnes ont été étonnées par cette décision. La valeur thématique de cette décision permet la tournure passive, malgré la différence animé/non-animé.

LITTÉRATURE

1. *Bechade*, Syntaxe du française modern et contemporain. – P.U.F. Fondamental. – 1986.
2. *Le Goffic*, Grammaire de la phrase française. – HACHETTE–Superieur, Langue française. – 1993.
3. *Maingeneau*, Syntaxe du française. – HACHETTE–Superieur, Les Fondamentaux, n 29. – 1994.
4. *Pinchon*, Morphosyntaxe du français; etude de cas. – HACHETTE. – 1986.
5. *Tesniere*, Elements de syntaxe structural. – KLINCKSIECK. – 1981.

REFERENCES

1. *Bechade*, *Syntaxe du française modern et contemporain*. P.U.F. Fondamental, 1986.
2. *Le Goffic*, *Grammaire de la phrase française*. HACHETTE–Superieur, Langue française, 1993.
3. *Maingeneau*, *Syntaxe du française*. HACHETTE–Superieur, Les Fondamentaux, n 29, 1994.
4. *Pinchon*, *Morphosyntaxe du français; etude de cas*. HACHETTE, 1986.
5. *Tesniere*, *Elements de syntaxe structural*. KLINCKSIECK, 1981.

(Problems of linguistic semantics)

Passive phrase functional perspectives and «textuale linguistics» (in French)
 [Perspective fonctionnelle de la phrase passive et «linguistique textuelle»]

© Polishchuk N. P. [Polichtchouk N. P.] romanskimovy@ukr.net

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 17.01.2017 р.*

*Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 22.01.2017 р.
Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 96,24 %*

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.10>

УДК 811.134.2'42

ФЕНОМЕНОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ У СИНХРОННО-ДІАХРОННОМУ ПІДХОДІ ДО АНАЛІЗУ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНЦЕПТОСФЕРИ ІСПАНІЇ

*Наталія Миколаївна Попова (м. Київ, Україна)
popovanatala425@gmail.com*

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Статтю присвячено вивченню співвідношення та часово-просторової динаміки розвитку лексичних, прагматичних і граматичних значень складових національної концептосфери з погляду феноменологічної філософської концепції. З'ясовано її роль у становленні підходу до синхронно-діахронного аналізу концептів іспанської національної концептосфери, мінливість прототипних ядер яких відображається в лексико-прагматичному та граматичному значенні мовних одиниць. Зміни прототипного ядра національно-маркованих концептів та комунікативний контекст призводять до порушення співвідношення між різними типами значень мовних одиниць, зумовлюючи ланцюгову реакцію в системах, що підтверджується постулатом феноменологічної концепції про те, що індивід сприймає навколишній світ, співвідносячи себе з об'єктами навколишньої дійсності. Логіко-мисленнєві операції людини, що базуються на її емоційно-чуттєвому досвіді, значною мірою залежать від історичних нашарувань прототипного ядра концептів, які зумовлюють національну самоідентифікацію індивіда. Повсякденне використання мови формує символічне поєднання семантико-когнітивного змісту та синтаксичної структури мовних одиниць, котрі репрезентують національно-марковані концепти в мовній картині світу

© Попова Н. М. [Попова Н. Н.] popovanatala425@gmail.com

Феноменологічна концепція у синхронно-діахронному підході до аналізу національної
концептосфери Іспанії (Українською)

[Феноменологическая концепция в синхронно-диахронном подходе к анализу национальной
концептосферы Испании (На укр. яз.)]

(Проблеми когнітивної лінгвістики [Проблемы когнитивной лингвистики])

Іспанії, згідно комунікативного контексту і базується на філософській теорії феноменології, положення якої слугують основою не лише для дослідження актуального стану концептів, а й для вивчення закономірностей їхнього історичного розвитку. Постулат про мінливість і нестабільність категорій людського мислення, відображених в мові, визначає часово-просторовий розвиток національної концептосфери, аналіз складових якої потребує синхронно-діахронного підходу.

Ключові слова: феноменологія, синхронно-діахронний аналіз, національна концептосфера, концепт, лексичне, граматичне і прагматичне значення.

PHENOMENOLOGICAL CONCEPT IN THE SYNCHRONIC-DIACHRONIC APPROACH TO THE ANALYSIS OF SPAIN NATIONAL CONCEPTUAL SPHERE

Natalia M. Popova

popovanatala425@gmail.com

PhD., associate professor of the Department of Romance Philology

Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article is devoted to the relation and time-spatial dynamics research of the development of national conceptual sphere components' lexical, pragmatic and grammatical meaning from the phenomenological point of view. Its role in the development of the synchronic-diachronic approach to Spanish national conceptual sphere concepts' analysis is determined. The variability of concepts' prototype nuclei is reflected in the lexical-pragmatic and grammatical meaning of the linguistic units. Changes in nationally-tagged concepts' prototype core and the communicative context provoke a violation of the correlation among different types of linguistic units' meaning, causing a chain reaction in the systems, which fact is confirmed by the postulate of the phenomenological concept that an individual perceives the surrounding world correlating himself/herself with objects of the surrounding reality. Logic-minded human brain operations, based on emotional and sensory experience, largely depend on historical layers of the prototype core of concepts determining the national identity of the individual. The everyday language use forms symbolic combination of semantic-

(Problems of cognitive linguistics)

**Phenomenological concept in the synchronic-diachronic approach to the analysis of Spain national conceptual
sphere** (in Ukrainian)

**[Fenomenologichna koncepcija u synhronno-diahronnomu pidhodi do analizu nacional'noi'
konceptosfery Ispanii']**

© Popova N. M. [Popova N. M.] popovanatala425@gmail.com

cognitive meaning and syntactic structure of the linguistic units representing the nationally-tagged concepts in the Spanish language world view according to the communicative context and is based on the philosophical theory of phenomenology, the provisions of which serve for both concepts' actual state research and their historical development patterns investigation. The postulate on human thinking volatility and instability reflecting in the language determines the temporal and spatial development of the national conceptual sphere, the analysis of which components requires synchronic-diachronic approach.

Key words: *phenomenology, synchronic-diachronic analysis, national conceptual sphere, concept, lexical, grammatical and pragmatic meaning.*

ФЕНОМЕНОЛОГИЧЕСКАЯ КОНЦЕПЦИЯ В СИНХРОННО-ДИАХРОННОМ ПОДХОДЕ К АНАЛИЗУ НАЦИОНАЛЬНОЙ КОНЦЕПТОСФЕРЫ ИСПАНИИ

Наталья Николаевна Попова (г. Киев, Украина)
popovanatala425@gmail.com

Кандидат филологических наук, доцент кафедры романской филологии
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко
(Министерство образования и науки Украины)
01601, г. Киев, бульвар Тараса Шевченко, 14

Статья посвящена изучению соотношения и временно-пространственной динамики развития лексических, прагматических и грамматических значений составляющих национальной концептосферы с точки зрения феноменологической философской концепции. Установлена ее роль в становлении синхронно-диахронного подхода к анализу концептов испанской национальной концептосферы, изменчивость прототипных ядер которых отражается в лексико-прагматическом и грамматическом значении языковых единиц. Изменения прототипного ядра национально-маркированных концептов и коммуникативный контекст нарушают соотношение между различными типами значений языковых единиц, вызывая ценную реакцию в системах, что подтверждается постулатом феноменологической концепции о том, что индивид воспринимает окружающий мир, соотнося себя с объектами

© Попова Н. М. [Попова Н. Н.] *popovanatala425@gmail.com*

**Феноменологічна концепція у синхронно-діахронному підході до аналізу національної
концептосфери Іспанії** (Українською)

**[Феноменологическая концепция в синхронно-диахронном подходе к анализу национальной
концептосферы Испании** (На укр. яз.)]

(Проблеми когнітивної лінгвістики [Проблемы когнитивной лингвистики])

окружающей действительности. Логико-мыслительные операции человека, основанные на его эмоционально-чувственном опыте, в значительной степени зависят от исторических наслоений прототипного ядра концептов, которые обуславливают национальную самоидентификацию индивида. Повседневное использование языка формирует символическое соотношение семантико-когнитивного содержания и синтаксической структуры языковых единиц, которые вербализируют национально-маркированные концепты в языковой картине мира Испании, согласно коммуникативному контексту и базируется на философской теории феноменологии, положения которой служат основой не только для исследования актуального состояния концептов, но и для изучения закономерностей их исторического развития. Постулат феноменологии об изменчивости и нестабильности категорий человеческого мышления, отраженных в языке, определяет временно-пространственное развитие национальной концептосферы, анализ составляющих которой требует синхронно-диахронного подхода.

Ключевые слова: феноменология, синхронно-диахронный анализ, национальная концептосфера, концепт, лексическое, грамматическое и прагматическое значение.

Зважаючи на різноманітність підходів до аналізу концептів важливим є визначення основи, на яку могло б спиратися будь-яке із цих досліджень. І хоча філософська концепція феноменології заклала фундамент для розвитку когнітивної лінгвістики, вона ж може слугувати основою теоретико-методологічної бази для новітніх підходів до вивчення національної концептосфери, зокрема синхронно-діахронного.

Актуальність дослідження визначається необхідністю пошуку якомога ефективніших шляхів досягнення порозуміння між народами з різним світобаченням і своєрідними особливостями мислення, відображеними в мові. Комплексний синхронно-діахронний аналіз національної концептосфери в поєднанні з постулатами загальноновизнаних філософських концепцій, зокрема феноменології, зумовлює вірогідність отриманих висновків щодо причин та тенденцій розвитку як національно-маркованих концептів, так і специфічних культурно-ціннісних орієнтацій певного народу.

(Problems of cognitive linguistics)

Phenomenological concept in the synchronic-diachronic approach to the analysis of Spain national conceptual sphere (in Ukrainian)

[Fenomenologichna koncepcija u synhronno-diahronnomu pidhodi do analizu nacional'noi' konceptosfery Ispanii']

© Popova N. M. [Popova N. M.] popovanatala425@gmail.com

Наукова новизна дослідження полягає в з'ясуванні ролі філософської феноменологічної концепції в становленні підходу до синхронно-діахронного аналізу національної концептосфери, зокрема іспанської.

Метою даного дослідження стало визначення співвідношення між лексичним, граматичним і прагматичним значеннями лексем-репрезентантів ключових іспанських національно-маркованих концептів у процесі розвитку їхнього прототипного ядра в співвідношенні з ідеями феноменології.

Об'єктом дослідження є суб'єктивність світосприйняття, закріплена в ментальних одиницях та відображена в мовній картині світу. **Предметом** дослідження є мінливість розвитку лексико-прагматичного і граматичного значення, закріпленого в прототипних ядрах ключових складових іспанської національної концептосфери.

Становлення когнітивної парадигми в лінгвістиці призвело до того, що мовна картина світу стала сприйматися як символічна система конвенціональних мовних одиниць, що складається із прототипних категорій [6], межі яких є мінливими і розмитими [5, с. 147]. Послідовники Д. Герарта, котрий розробив теорію діахронної семантики прототипів, намагалися описати маргінальне походження мовних змін (див. праці К. Компані Компані), співвідношення категорій і семантичного значення (див. праці Дж. Клейберга), визначити місце прототипу та його важливість для когнітивної семантики (див. праці Дж. Р. Тайлора та ін.). Завдяки метафоричним та метонімічним перенесенням, котрі є причиною перетворення конкретної інформації в більш абстрактну, прототипні ядра піддаються постійним змінам [9, с. 132]. Таке твердження викликає необхідність розширеного аналізу національно-маркованих концептів – ключових складових національної концептосфери – з урахуванням як даних синхронного, так і даних діахронного аналізу, про важливість якого йдеться в працях Н. Коч, В. Долженкової, П. Корнеєва, І. А. Стерніна та інших.

З іншого боку, мовні форми тяжіють до становлення певної іконічної рівноваги із концептуальною інформацією зважаючи на фізичний та соціально-культурний досвід індивідів певного суспільства і на енциклопедичне значення мовних знаків, створене завдяки досвіду мовців. Якщо в писемному мовленні співвідношення між символічною формою й абстрактним значенням встановити дещо легше [4, с. 565], то в усному мовленні таке співвідношення постійно порушується, що часто призводить до непорозумінь. Порушення

© *Попова Н. М. [Попова Н. Н.] popovanatala425@gmail.com*

Феноменологічна концепція у синхронно-діахронному підході до аналізу національної концептосфери Іспанії (Українською)

[Феноменологическая концепция в синхронно-диахронном подходе к анализу национальной концептосферы Испании (На укр. яз.)

(Проблеми когнітивної лінгвістики [Проблемы когнитивной лингвистики])

співвідношення досліджуваних значень може бути наслідком реакції мовної системи на зміни прототипного ядра, найменші відхилення в якому можуть зумовити ланцюгову реакцію в системах.

Через причини, вказані вище, безумовним є поєднання семантики, прагматики та синтаксису в межах когнітивної парадигми, оскільки усі ці рівні, будучи одночасно задіяними мовною свідомістю, впливають на особливості актуалізації прототипних ядер концептів, зумовлені комунікативною необхідністю мовця. А частотність певних актуалізацій призводить до змін самого прототипу, де периферійні елементи можуть перетворюватися на центральні, якщо вони, завдяки мовному відображенню, швидше актуалізуються людською свідомістю.

До прототипних категорій, згідно моделі базового рівня, розробленій у працях Д. Герарта, Х. Фернандеса Хаена та інших, належать ті ментальні елементи, котрі не є надто абстрагованими і не є надто конкретними. Вони займають проміжну позицію між першими і останніми, оскільки саме такі категорії найшвидше актуалізуються людською свідомістю завдяки їхній здатності акумулювати достатньо інформації для розпізнавання рис і характеристик об'єктів навколишньої дійсності та їх відтворення уявою.

Вивчення категорій як одиниць людської свідомості призвело до трактування співвідношення мовної і концептуальної картин світу, яке почало закладатися філософами ХХ століття з розвитком феноменологічної концепції. У ній мовлення сприймалося як віддзеркалення реальності, пропущеної через суб'єктивне сприйняття індивіда. Важливим постулатом феноменології є те, що особистість сприймає навколишній світ, співвідносячи себе з об'єктами навколишньої дійсності, відображаючись у мові діалогічними та монологічними формами мовлення.

Ці постулати підтверджуються спостереженнями відомого французького філософа М. Мерло-Понті, котрий стверджував, що сприйняття світу людиною залежить не від її логіко-мисленневих операцій, а від чуттєво-емоційного сприйняття дійсності [3, с. 51]. У цьому випадку функцією мови, зумовленою чуттєвим сприйняттям матеріальних об'єктів, є тлумачення дійсності. Зважаючи на те, що матеріалом нашого дослідження стали мовні одиниці-вербалізатори національно-маркованих концептів, варто зазначити, що вони є результатом колективних логіко-мисленневих операцій народу, оскільки

(Problems of cognitive linguistics)

Phenomenological concept in the synchronic-diachronic approach to the analysis of Spain national conceptual sphere (in Ukrainian)

[Fenomenologichna koncepcija u synhronno-diahronnomu pidhodi do analizu nacional'noi' konceptosfery Ispanii']

© Popova N. M. [Popova N. M.] popovanatala425@gmail.com

пропущення емоційно-чуттєвого досвіду крізь часово-просторову призму національної свідомості перетворює лінгвокультурні концепти на національно-марковані – здатні визначати національну самоідентифікацію індивіда.

Феноменологічні вчення Е. Гуссерля, визначаючи феномени як об'єкти, інтерпретовані людською свідомістю, важливу роль надають мовному акту, у якому зливаються суб'єктивні та об'єктивні чинники [2, с. 19], таким чином змінюючи мовну систему. Мовна картина світу виступає засобом інтерпретації навколишньої реальності, пропущеної через призму суб'єктивного сприйняття індивідом. Е. Гуссерль вважає, що значення як бажання індивіда охарактеризувати об'єкт є з'єднувальною ланкою між ним і об'єктом навколишньої дійсності.

Доки засновник феноменології, однієї із найбільш релевантних філософських доктрин сучасності, та його послідовники, зокрема М. Гайдеггер (екзистенціалізм) та М. Мерло-Понті працювали над її постулатами, Л. Вітгенштейн у своїй фундаментальній праці “Філософські дослідження” в середині ХХ століття запропонував концепцію креативності й суб'єктивності мовлення, де мовні акти порівняв із грою, що розгортається мовцями у повсякденному спілкуванні. Таким чином, значення біло тісно пов'язане з прагматичними аспектами мовлення, перетворивши повсякденний досвід мовця на головний рушій розвитку мови. “Ми переводимо слова із їхнього метафоричного в їхнє повсякденне використання” [1, с. 125], зазначив філософ.

Саме цю філософську працю можна вважати попередницею Теорії прототипів, котра дала поштовх розвитку діахронної когнітивної лінгвістики. Дискурсивні моменти цього питання детально висвітлено в дослідженні Т. Гівона “Генезис синтаксичної комплексності: діахронія, онтогенез, нейрон-пізнання, еволюція”, котрий досліджує синтаксичну структуру з погляду комплексного діахронного аналізу [7]. Дискусію, пов'язану з цією філософською працею, викликає також припущення про те, що когнітивна теорія метафори Дж. Лакоффа і М. Джонсона бере початок з цих постулатів [11, с. 802].

На сучасному етапі розвитку когнітивної лінгвістики зв'язок комунікативних аспектів мовлення із лексичним значенням та морфо-синтаксичними формами мовних знаків не викликає жодного сумніву. Хоча співвідношення граматичної форми та семантичного змісту мовних знаків з погляду когнітивної лінгвістики варіюється в теоріях різних дослідників.

© Попова Н. М. [Попова Н. Н.] popovanatala425@gmail.com

Феноменологічна концепція у синхронно-діахронному підході до аналізу національної концептосфери Іспанії (Українською)

[Феноменологическая концепция в синхронно-диахронном подходе к анализу национальной концептосферы Испании (На укр. яз.)]

(Проблеми когнітивної лінгвістики [Проблемы когнитивной лингвистики])

Зокрема, Р. Лангаккер вважає, що існування граматичної форми є неможливим без її наповнення лексико-семантичним змістом [10, с. 354]. Таким чином, кожна граматична форма зумовлюється різними способами концептуалізації, відображеними семантичними змінами.

Особливе зацікавлення в колах когнітивних лінгвістів викликала теорія А. Голдберг про співвідношення мовної семантики і граматики. Авторка, на відміну від Р. Лангаккера, визнає символічне значення граматичних конструкцій, що може існувати незалежно від лексичного значення. Проте, на її думку, як граматичне, так і лексичне значення, нерозривно пов'язані концептуальною єдністю [8, с. 142], що зумовлює можливість існування граматичного значення, зумовленого його граматичною формою, або ж зумовленого його лексико-семантичним наповненням.

Використання різних підходів призвело до відмінностей у поясненні явищ мовної полісемії. Якщо з погляду Р. Лангаккера полісемія є результатом зміни в значенні прототипного ядра, зумовленого метафоричним або метонімічним перенесенням, або ж схемою нових концептуалізованих образів-периферійних складових ядра, що завдяки своїм асоціативним зв'язкам утворюють семантичне поле полісемантичної мовної одиниці, то можна вважати, що кожна зміна в наповненні прототипного ядра провокує появу нового семантичного значення, стабільного або okazional'nogo, зумовленого мовним оточенням.

Згідно теорії Р. Лангаккера, мовне оточення дієслова *bailar* у наступних прикладах змінює його семантичне значення:

Juan baila (неперехідне дієслово, що характеризує дію)

Juan baila flamenco (перехідне дієслово, що вимагає додатку).

Juan baila atravesando el vestibulo (неперехідне дієслово зі значенням напрямку руху).

Juan baila haciendo María atravesar el vestibulo (неперехідне дієслово зі значенням причинності руху).

Juan baila tanto que sus pies duelen (дієслово зі значенням результативності)

Juan bailó su camino a los libros de récords (дієслово зі значенням "пройдений шлях").

Juan baila la noche entera (дієслово зі значенням часового проміжку).

Juan baila mucho (дієслово з кількісним значенням).

(Problems of cognitive linguistics)

Phenomenological concept in the synchronic-diachronic approach to the analysis of Spain national conceptual sphere (in Ukrainian)

[Fenomenologichna koncepcija u synhronno-diahronnomu pidhodi do analizu nacional'noi' konceptosfery Ispanii']

© Popova N. M. [Popova N. M.] popovanatala425@gmail.com

На відміну від Р. Лангаккера, А. Голдберг розглядає семантичне значення слова як моносемантичне і незмінне в різних граматичних конструкціях, визнаючи лише зміну значення самої конструкції. На її думку енциклопедичне значення дієслова визначає “партисіпативні ролі” (participant roles) (*el bailarín*), тоді як граматична форма визначає “аргументативні ролі” (argument roles), котрих може бути декілька, наприклад, “напрямок” і “спосіб руху” (*Juan baila atravesando el vestibulo*). Обидва типи значень підпорядковуються принципам семантичної зв’язності та відповідності [8, с. 134].

Принцип семантичної зв’язності визначає можливість злиття лише тих ролей, котрі семантично співвідносяться між собою. Згідно принципу відповідності будь-яка вербальна роль – визначена чи виражена дієсловом – має співпадати з визначеною аргументативною роллю. Так, у прикладі *Juan baila atravesando el vestibulo* аргументативна тема співпадає із вербальною роллю *el bailarín*, тоді як аргументативна мета співпадає із місцем *el vestibulo*, у якому розвивається тема. Ці ж самі моделі можна застосувати до інших наведених вище прикладів, оскільки одне й те ж вербальне значення *bailar* втілюється в різних конструкціях відповідно до їхніх аргументативних ролей.

А. Голдберг, до речі, вважає, що значення конструкцій може бути цілісним більшою чи меншою мірою, залежно від їхнього складнішого чи простішого когнітивного осмислення. Окрім того, конструкції пов’язані між собою засобами зв’язності (зокрема, маркерами зв’язності), котрі можуть бути полісемантичними, метафоричними, визначати співвідношення “частина – ціле” та осмислюватися.

Дослідниця довела, що граматичні конструкції, так само як і лексичні одиниці, можуть мати власне значення. Проте, у даній теорії граматичне значення переважає над лексичним, що, на нашу думку, є неправомірним, оскільки між ними існують багаточисельні зв’язки, які чинять постійний взаємовплив. Також з погляду когнітивного підходу чіткий розподіл між лексичним і граматичним значеннями є сумнівним, адже вони не можуть бути відокремленими одне від одного, функціонуючи окремо в мовній картині світу.

Висновки. Отже, повсякденне використання мови формує символічне поєднання семантико-когнітивного змісту та синтаксичної структури мовних одиниць, котрі вербалізують національно-марковані концепти в мовній картині світу Іспанії, згідно комунікативного контексту. Такий симбіоз базується на

© Попова Н. М. [Попова Н. Н.] popovanatala425@gmail.com

Феноменологічна концепція у синхронно-діахронному підході до аналізу національної
концептосфери Іспанії (Українською)

[Феноменологическая концепция в синхронно-диахронном подходе к анализу национальной
концептосферы Испании (На укр. яз.)]

(Проблеми когнітивної лінгвістики [Проблеми когнітивної лінгвістики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

філософській теорії феноменології, положення якої сприяли розвитку когнітивної лінгвістики та когнітивних наук загалом. Постулат про мінливість і нестабільність категорій людського мислення, відображених в мові, визначає часово-просторовий розвиток національної концептосфери, аналіз складових якої потребує синхронно-діахронного підходу. **Подальші перспективи дослідження** ми вбачаємо в розробці методологічної бази цього виду аналізу національно-маркованих концептів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Витгенштейн Л.* Философские исследования / Людвиг Витгенштейн. – Кембридж, 1988. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://philosophy.ru/library/witt/phil.html>
2. *Гуссерль Э.* Феноменология / Эдмунд Гуссерль. Перевод, предисловие и примечания В.И. Молчанова // Логос, 1991. – № 1. – С. 12-21.
3. *Мерло-Понти М.* Око и дух / Морис Мерло-Понти. Перевод с французского, предисловие и комментарии А.В. Густыря. – М. : Искусство, 1992. – 62 с.
4. *Báez I., Cabeza C., Massone M. I.* Enhebrando el hilo de lo icónico / I Báez., C. Cabeza, M. I. Massone // Linguagem, cultura e cognição. Estudos de Linguística Cognitiva / orgs. A. S. Silva, A. Torres, M. Gonçalves. – Volume II. – Coimbra: Almedina, 2004. – P. 563-581.
5. *Company Company C.* Prototipos y el origen marginal de los cambios lingüísticos. El caso de las categorías del español / C. Company Company // Cambios diacronicos en el español / ed. C. Company Company. – Mexico : UNAM. – P. 143-168.
6. *Geeraerts D.* Diachronic prototype semantics. A contribution to Historical Lexicology / Dirk Geeraerts. – Oxford : Clarendon Press, 1997. – 207 p.
7. *Givón T.* The Genesis of syntactic complexity: Diachrony, ontogeny, neuro-cognition, evolution / T. Givón. – Amsterdam: John Benjamins, 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.benjamins.com/cgi-bin/t_bookview.cgi?bookid=Z%20146
8. *Goldberg A. E.* Constructions. A Construction Grammar Approach to Argument Structure / Adele E. Goldberg. – Chicago: The University of Chicago Press, 1995. – 271 p.
9. *Lakoff G., Johnson M.* Philosophy in the Flesh. The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought / G. Lakoff, M. Johnson. – N. Y. : Perseus Books. – 1999. – 624 p.

(Problems of cognitive linguistics)

Phenomenological concept in the synchronic-diachronic approach to the analysis of Spain national conceptual sphere (in Ukrainian)

[Fenomenologichna koncepcija u synhronno-diahronnomu pidhodi do analizu nacional'noi' konceptosfery Ispanii']

© Popova N. M. [Popova N. M.] popovanatala425@gmail.com

10. Langacker R. Foundations of Cognitive Grammar: Theoretical prerequisites / Ronald Langacker. – V. 1. – Redwood : Stanford University Press, 1987. – 540 p.

11. Winiarska J. Conceptual metaphor. The idea of cognitive linguists or the idea of Ludwig Wittgenstein? / J.Winiarska // Imagery in Language. Festschrift in Honour of Professor Ronald W. Langacker / eds. B. Lewandowska-Tomaszczyk, A. Kwiatkowska. – Frankfurt: Peter Lang, 2004. – P. 801-808.

REFERENCES

1. Vitgenshteyn L. *Filosofskie issledovaniya* [Philosophic researches]. Kembridzh, 1988. (In Russ.) Available at: <http://philosophy.ru/library/witt/phil.html> (accessed 22.11.2017)

2. Gusserl' E. *Fenomenologiya* [Phenomenology] (Russ. ed.: Molchanova V.I. Logos, 1991. 465 p.).

3. Merlo-Ponti M. *Oko i dukh* [Eye and spirit] (Russ. ed.: Gustyrya A.V. Moscow, Iskusstvo, 1992. 62 p.).

4. Báez I., Cabeza S., Massone M. I. Enhebrando el hilo de lo icónico [Threading the thread of the iconic]. *Estudios de Lingüística Cognitiva* [Cognitive Linguistic Studies] / orgs. A. S. Silva, A. Torres, M. Gonçalves. Volume II. Coimbra, Almedina, 2004, (In Esp.) pp. 563-581.

5. Company Company C. Prototipos y el origen marginal de los cambios lingüísticos. El caso de las categorías del español [Prototypes and the marginal origin of linguistic changes. The case of the Spanish categories]. *Cambios diacronicos en el espanol* [Diachronic changes in Spanish], ed. C. Company Company. Mexico, UNAM, (In Esp.) pp. 143-168.

6. Geeraerts D. *Diachronic prototype semantics. A contribution to Historical Lexicology*. Oxford, Clarendon Press, 1997. 207 p.

7. Givon T. *The Genesis of syntactic complexity: Diachrony, ontogeny, neuro-cognition, evolution*. Amsterdam, John Benjamins, 2009. Available at: http://www.benjamins.com/cgi-bin/t_bookview.cgi?bookid=Z%20146 (accessed 5.12.2017)

8. Goldberg A. E. *Constructions. A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago, The University of Chicago Press, 1995. 271 p.

9. Lakoff G., Johnson M. *Philosophy in the Flesh. The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought*. N. Y., Perseus Books. 1999. 624 p.

10. Langacker R. *Foundations of Cognitive Grammar: Theoretical prerequisites*. Redwood, Stanford University Press, 1987. 540 p.

11. Winiarska J. Conceptual metaphor. The idea of cognitive linguists or the idea of Ludwig Wittgenstein? *Imagery in Language. Festschrift in Honour of Professor Ronald W. Langacker*, eds. B. Lewandowska-Tomaszczyk, A. Kwiatkowska. Frankfurt, Peter Lang, 2004, pp. 801-808.

© Попова Н. М. [Попова Н. Н.] popovanatala425@gmail.com

Феноменологічна концепція у синхронно-діахронному підході до аналізу національної
концептосфери Іспанії (Українською)

[Феноменологическая концепция в синхронно-диахронном подходе к анализу национальной
концептосферы Испании (На укр. яз.)]

(Проблеми когнітивної лінгвістики [Проблеми когнитивной лингвистики])

Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /

Статья поступила в редакцию] – 06.01.2017 р.

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 18.01.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 96,88 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.11>

УДК 81'25

ФУНКЦІОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВОГРЕЦЬКИХ СТАЛИХ ВИРАЗІВ З ПРИЙМЕННОМ ЕК (ΕΞ) ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

Ольга Петрівна Романенко (м. Київ, Україна)

romanskimovy@ukr.net

Викладач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу

Київський національний лінгвістичний університет

(Міністерство освіти і науки України),

м. Київ, вул. Велика Васильківська, 73

В статті досліджується специфіка перекладу сталих виразів з давньогрецьким прийменником ек (εξ), а також розглядаються його семантичні значення. В роботі використовуються індивідуальний підхід до раніше не перекладених українською мовою давньогрецьких прийменникових конструкцій з метою дотримання і збереження їх оригінальних характеристик.

Ключові слова: новогрецька мова, сталі вирази, прийменник ек, семантична структура.

FUNCTIONALLY SEMANTIC FEATURES OF GREEK CONSTANT EXPRESSIONS WITH A PRETEXT EK (ΕΞ) AND THEIR TRANSLATION

Olga P. Romanenko (Kyiv, Ukraine)

romanskimovy@ukr.net

Lecturer of the Department of Romance and Modern Greek Philology and Translation

Kyiv National Linguistic University

(Ministry of Education and Science of Ukraine),

73 Velyka Vasylkivska str., Kyiv, Ukraine, 03680

In the article is explored the specific of translation of constant expressions with the ancient Greek pretext εκ(εξ), and also is examined his semantic denotation. The individual approach is used for the ancient Greek prepositional constructions which

(Translation problems)

Functionally semantic features of Greek constant expressions with a pretext εκ (εξ) and their translation (in Ukrainian)

[Funktional'no-semantychni osoblyvosti novogrec'kyh stalyh vyraziv z pryjmennykom εκ (εξ) ta i'h pereklad]

© Romanenko O. P. [Romanenko O. P.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

were not translated into the Ukrainian language with the purpose of observance and preservation of their original specifications.

Key words: *Greek language, steel expressions, pretext εκ, semantic structure.*

ФУНКЦИОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ
НОВОГРЕЧЕСКИХ УСТОЙЧИВЫХ ВЫРАЖЕНИЙ С ПРЕДЛОГОМ ЕК
(ΕΞ) И ИХ ПЕРЕВОД

Ольга Петровна Романенко (г. Киев, Украина)
romanskimovy@ukr.net

Преподаватель кафедры романской и новогреческой филологии и перевода
Киевский национальный лингвистический университет
(Министерство образования и науки Украины),
г. Киев, ул. Большая Васильковская, 73

В статье исследуется специфика перевода устойчивых выражений с древнегреческим предлогом εκ (εξ), а также рассматриваются его семантические значения. В работе используется индивидуальный подход к ранее не переведенным на украинский язык древнегреческим предложным конструкциям с целью соблюдения и сохранения их оригинальных характеристик.

Ключевые слова: *новогреческий язык, устойчивые выражения, предлог εκ, семантическая структура.*

Проблема перекладу сталих виразів з новогрецької мови на українську є досить актуальною з огляду на те, що у сучасній новогрецькій мові широко використовується сталі вирази давньогрецького походження з прийменниками, які в новогрецькій мові не збереглися або виконують інші морфологічні та семантичні функції. Через це перекладачі, які не володіють давньогрецькою мовою, мають труднощі при перекладі таких виразів, які значно відрізняються від сучасних новогрецьких.

У свій час до цього питання зверталися лінгвісти різних напрямків: фразеологи (Виноградов В. В., Добровольський Д. О.), професор Шарипкін С. Я. Яскравим прикладом стали роботи Арнольда І. В. «Семантична структура прийменників давньогрецької мови», Уфимцевої А. О. «Прийменник в лексико-семантичній системі мови». Теми вживання давньогрецьких виразів в новогрецькій мові не залишили поза своєю увагою і грецькі науковці: Ιωάννα Παλαζαφεΐρη «Αρχαίες προθέσεις στη

© Романенко О. П. [Романенко О. П.] *romanskimovy@ukr.net*

Функціонально-семантичні особливості новогрецьких сталих виразів з прийменником ек (εξ)
та їх переклад (Українською)

[Функционально-семантические особенности новогреческих устойчивых выражений с предлогом ек (εξ) и
их перевод (На укр. яз.)]

(Проблеми перекладу [Проблеми перевода])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

γλώσσα μας», Χρήστος Κουτσιαύτης «Προθέσεις σε παγιωμένες εκφράσεις».

Об'єктом дослідження є прийменникові сталі вирази та їх відтворення в перекладах українською мовою.

Предметом дослідження виступають функціонально-семантичні особливості новогрецьких сталих виразів з прийменником ек.

Мета дослідження полягає у з'ясуванні в перекладознавчому аспекті функціональних характеристик прийменникових одиниць, в дослідженні специфіки перекладу сталих прийменникових виразів зі збереженням їх оригінальних характеристик.

Наукова **новизна** роботи полягає у вдосконаленні застосування механізмів перекладу прийменникових сталих виразів на українську мову з урахуванням мовленнєво-жанрових особливостей оригіналу.

Термін для позначення прийменника πρόθεσις (від πρότιθημι ставати попереду), вперше засвідчений у Діонісія Фракійця, став загальноживаним. Александрійські граматисти виділили прийменник в окремий граматичний розряд слів. Службовий характер прийменників добре розумів Аполлоній Дискол, вважаючи, що певного смислу вони набувають у поєднанні з іншими частинами мови, а самі по собі не мають лексичного значення [1, с. 24].

Греки дуже цінують и пишаються культурним спадком своїх предків, зокрема, мовою. Саме цим можна пояснити вживання багатьох давньогрецьких висловів в сучасній мові. Попри те, що новогрецька мова надзвичайно багата на синоніми, якими можна замінити давньогрецькі еквіваленти (що, в принципі, і відбувається в народній розмовній мові), високоосвічені греки надають перевагу використанню сталих виразів своїх предків, що для них є одним з найголовніших показників рівня освіти і поваги до минулого своєї батьківщини. [9, с. 103].

Прийменник ек ставиться перед приголосними, εξ – перед голосними [3, с. 139]. В давньогрецькій мові цей прийменник керував родовим відмінком і **мав наступні значення:**

1. З, від (локативно): *εκ της πόλεως* - з міста.
2. Від, після (темпорально): *εκ παιδων* - з дитинства; *εκ του αρι̅στου* - після сніданку.
3. Через, внаслідок чого (причиново): *εξ υποψίας* – через підозру.
4. Згідно з чимось, на основі чогось, відповідно до: *εκ των νόμων* – відповідно до (на основі) законів.
5. З, зі (при переході з одного стану в інший): *εκ ευδαιμονος ατυχής γίνεσθαι* – ставати з щасливого нещасним.

(Translation problems)

Functionally semantic features of Greek constant expressions with a pretext εκ (εξ) and their translation (in Ukrainian)

[Funktional'no-semantychni osoblyvosti novogrec'kyh stalych vyraziv z pryjmennykom εκ (εξ) ta i'h pereklad]

© Romanenko O. P. [Romanenko O. P.] romanskimovy@ukr.net

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ, ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΓΝΙΤΙΒΗΣ ΛΙΝΓΒΙΣΤΙΚΗΣ
 [ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

6. 3 (при назві матеріалу, з якого щось зроблено): το *ἀγκιστρον ἐξ ἀδάμοντος* – гачок зі сталі.

7. Про спосіб дії: *ἐκ του δικαίου* – справедливим чином, *ἐκ παντός τρόπου* – всяким чином.

Наведемо переклад сталих виразів з прийменником *ἐκ* (εξ) з новогрецької на українську мову:

Εκ δεξιῶν – справа: Το σπίτι μου βρίσκεται *ἐκ δεξιῶν* από το δικό του - мій дім знаходиться справа від його дому.

Εξ αποστάσεως – на відстані: Το γραφείο του βρίσκεται αρκετά *ἐξ αποστάσεως* – його офіс досить далеко (на великій відстані).

Εκ των ἔνδον – зсередини: Το σπίτι του είναι πιο ὁμορφο *ἐκ των ἔνδον* – його будинок гарніший зсередини.

Εκ του μακρόθεν – здалеку: Αποσύρθηκε από την πολιτική και τώρα παρακολουθεί τις εξελίξεις *ἐκ του μακρόθεν* – він віддалився від політики, і зараз спостерігає за подіями здалеку.

Εκ του πλησίου – близько: *Εκ του πλησίου* του αστυνομικού τμήματος – близько від поліцейського відділення.

Εκ του σύνεγγυς – з дуже близької відстані, на місці: Θέλω να μελετήσω την κατάσταση *ἐκ του σύνεγγυς* – я хочу вивчити цю ситуацію на місці.

Εξ αίματος – по крові: Είναι συγγενείς *ἐξ αίματος* – вони родичі по крові.

Εξ αγχιστείας – за шлюбом: Όταν παντρεύτηκε, έγινε συγγένισσα τους *ἐξ αγχιστείας* – після того, як вона одружилась, то стала їхньою родичкою по шлюбу.

Εκ βάθρων (ἐκ θεμελίων) – знизу доверху; повністю: Το κτήριο σείστηκε *ἐκ βάθρων* – будівлю повністю збудували.

Εκ βάθους ψυχής (καρδιάς) – від всієї душі (всього серця): Σας εύχομαι καλή επιτυχία *ἐκ βάθους ψυχής* μου – від всього серця бажаю вам успіху.

Εκ του μη ὄντος – з нічого: Προκύπτουν προβλήματα *ἐκ του μη ὄντος* - проблеми виникають з нічого.

Εξ αρχής – з самого початку: Διαπιστώθηκε *ἐξ αρχής* το καλό κλίμα που υπήρχε στις συνομιλίες μεταξύ των δύο χωρών – з самого початку утворилась тепла атмосфера в переговорах між двома країнами.

Εξ απαλῶν ονύχων – з самого дитинства: Συνθέτει μουσική *ἐξ απαλῶν ονύχων* – він складає музику з самого дитинства.

Εκ γενετής – від народження (рідко – **ἐκ κοιλίας μητρός**): Τυφλός *ἐκ γενετής* – сліпий від народження.

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Εκ προοιμίου – з початку: Ήταν εκ προοιμίου καταδικασμένο σε αποτυχία αυτό το εγχείρημα – підприємство з самого початку було приречене на провал.

Εξ απροόπτου – несподівано, раптом:

Εξ απροόπτου βγήκε από το γραφείο – він несподівано вийшов з офісу.

Εξ ακοής – заочно, з чуток: Τον γνωρίζω εξ ακοής, δεν τον έχω συναντήσει ποτέ μου – я знаю його лише заочно, бо ще ніколи не зустрів.

Εξ διαμέτρου – повністю, абсолютно: Η άποψη σου με βρίσκει εξ διαμέτρου αντίθετο – твоя думка повністю протилежна моїй.

Εκ των ενόντων – з існуючих: Δεν θα προσλάβουμε άλλους υπαλλήλους, θα τελειώσουμε το έργο εκ των ενόντων – ми не залучатимемо інших службовців, а закінчимо проект з існуючими.

Εξ αδιαρέτου – неподільно (володіти чимось): Είναι ιδιοκτήτης διαμερίσματος εξ αδιαρέτου με τη συζυγό του – вони з жінкою неподільно володіють квартирою.

Εξ επαφής – в упор: Τον πυροβόλησαν εξ επαφής – його застрелили в упор.

Εξ ημισείας – навпіл, наполовину: Κληρονόμησαν από τον πατέρα τους ένα σπίτι εξ ημισείας – вони розділили навпіл будинок, який успадкували від свого батька.

Εκ νέου – новий: Η εκ νέου εξέταση της υπόθεσης θα γίνει αύριο – завтра відбудеться нове розглядання справи.

Εκ περιτροπής – почерговий, по черзі: Η εκ περιτροπής κυκλοφορία των αυτοκινήτων στην Αθήνα – почерговий рух автомобілів в Афінах.

Εκ πρώτης όψεως – на перший погляд: Εκ πρώτης όψεως φαίνεται καλή εργασία – на перший погляд робота здається гарною.

Εκ του προχείρου – експромтом: Δεν ήταν έτοιμος για τέτοια ερώτηση και για αυτό απάντησε εκ του προχείρου – він не був готовий до цього питання, а тому відповів експромтом.

Εξ ολοκλήρου – повністю: Το κτήριο πρέπει να γκρεμιστεί και να χτιστεί εξ ολοκλήρου – будівлю потрібно знести та заново повністю відбудувати.

Εξ ορισμού – за визначенням, суттю: Ο θεός είναι εξ ορισμού αγαθός – Бог за своєю суттю добрий.

Κρίνω εξ ιδίων τα αλλότρια – судити по собі: Δεν είναι ολοι σας εσένα – μη κρίνεις εξ ιδίων τα αλλότρια – не всі ж такі, як ти – не суди по собі.

Εκ μέρους (εξ ονόματος) від імені: Τηλεφωνώ εκ μέρους του κυρίου διευθυντή – я телефоную від імені директора.

Εκ συστήματος – систематично: Απουσιάζει από τα μαθήματα εκ συστήματος – Вона систематично прогулює заняття.

Εξ άπαντος – обов'язково: Πρέπει να έχουμε τελειώσει μέχρι την Τρίτη εξ

(Translation problems)

Functionally semantic features of Greek constant expressions with a pretext εκ (εξ) and their translation (in Ukrainian)

[Funkcional'no-semantychni osoblyvosti novogrec'kyh stalyh vyraziv z pryjmennykom εκ (εξ) ta i'h pereklad]

© Romanenko O. P. [Romanenko O. P.] romanskimovy@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕΜΑΝΤΙΚИ, ΠΡΑΓΜΑΤΙΚИ ТА ΚΟΓΝΙΤΙΒΝΟΪ ΛΙΝΓΒΙΣΤΙΚИ
[ПРОБЛЕΜЫ СЕΜΑΝΤΙΚИ, ΠΡΑΓΜΑΤΙΚИ И ΚΟΓΝΙΤΙΒΝΟΪ ΛΙΝΓΒΙΣΤΙΚИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

άπαντος – ми повинні обов'язково закінчити до вівторка.

Εξ ανάγκης – за необхідністю, обов'язково: Είναι μύθος ότι ο ψυχοπαθής είναι εξ ανάγκης και εγκληματίας – це неправда, що душевнохворий обов'язково – злочинець.

Εξ επαγγέλματος – за професією, за покликанням: Η μητέρα του είναι δασκαλα εξ επαγγέλματος – його мати – вчитель за покликанням.

Εκ παραδρομής – через неухажність: Εκανε πολλά λάθη εκ παραδρομής – він зробив багато помилок через свою неухажність.

Εκ φύσεως – від природи, за натурою: Είναι ντροπαλή εκ φύσεως – вона сором'язлива від природи.

Ως εκ τούτου – внаслідок цього: Είχε πει και ως εκ τούτου ήταν εκτός εαυτού – він випив і внаслідок цього – сам на себе не схожий.

Εκ των πραγμάτων – об'єктивно, справді:

Εκ των πραγμάτων δεν μπορούμε να κάνουμε αλλιώς – ми справді не можемо вчинити по-іншому.

В ході дослідження було з'ясовано, що специфіка перекладу сталих виразів з давньогрецьким прийменником *εκ* полягає в тому, що необхідно знати та розуміти семантичні значення цих прийменників в давньогрецькій мові, щоб грамотно перекласти їх вже з новогрецької на українську. В роботі були використані раніше не перекладені українською мовою давньогрецькі прийменникові конструкції.

Під час розбору речень зі сталими прийменниковими виразами, ми вдавалися до індивідуального підходу перекладу кожного окремого речення з метою дотримання і збереження його оригінальних характеристик. Тобто, ми з'ясували, що для перекладу речень зі сталими конструкціями потрібно не тільки знати їх семантичні значення, а ще й зуміти, певним чином, перефразувати переклад, в тому стилістичному оформленні, яке найбільше підходить до контексту кожного окремого речення.

ЛІΤΕΡΑΤУΡΑ

1. Арнольд І. В. Семантична структура прийменників давньогрецької мови. – К.: Українське Біблійне Товариство, 2004. – 150 с.
2. Дудінов П. О. Античні теорії мови та стилю. – К.: Вища шк., 1998. – 356 с.
3. Звонська Л. Л. Історія грецької мови. – К.: Видавничий центр КНЛУ, 2005. – 301 с.
4. Козаржевський А. Ч. Давньогрецька мова та інші давні мови. – К.: Вища шк., 1996. – 418 с.
5. Соболевський С. І. Давньогрецька мова. – К.: вид. «Томіріс», 2003. – 617 с.
6. Уфімцева А. О. Прийменник в лексико-семантичній системі мови. – К.: Вища шк., 1999. – 230 с.

© Романенко О. П. [Романенко О. П.] romanskimovy@ukr.net

Функціонально-семантичні особливості новогрецьких сталих виразів з прийменником *εκ* (εξ)

та їх переклад (Українською)

[Функционально-семантические особенности новогреческих устойчивых выражений с предлогом *εκ* (εξ) и

их перевод (На укр. яз.)]

(Проблеми перекладу [Проблеми перевода])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

7. *Ιορδανίδου Α.* Λεξικό λόγιων εκφράσεων της σύγχρονης ελληνικής. – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πατάκη, 2002. – 305 σ.
8. *Μαρκαντωνάτος Γ.* Λεξικό αρχαίων, βυζαντινών και λόγιων φράσεων της νέας ελληνικής. – Αθήνα: Gutenberg, 1994. – 359 σ.
9. *Μουλακάκης Ν.* Αρχαίες ελληνικές παροιμίες. – Αθήνα: Εκδόσεις Επικαιρότητα, 1994. – 125 σ.
10. *Μπαμπινιώτης Γ.* Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας. – Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας, 2002. – 2032 σ.
11. *Νατσούλης Τ.* Λέξεις και φράσεις παροιμιώδεις. – Αθήνα: Σμίλη, 1995. – 98 σ.
12. *Παπαζαφείρη Ι.* Λάθη στη χρήση της γλώσσας μας. – Αθήνα: Σμίλη, 1996. – 219 σ.
13. *Γλούπα Σ.* Παροιμιακές φράσεις. – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Μπαρμπουνάκης, 2003. – 103 σ.
14. *Τριανταφυλλίδης Μ.* Παροιμιακές φράσεις από την ιστορία και τη λογοτεχνία. – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, 1965. – 225 σ.

REFERENCES

1. Arnol'd I. V. *Semantychna struktura pryjmennykiv davn'ogrec'koi' movy*. Kyi'v, Ukrai'ns'ke Biblijne Tovarystvo, 2004, 150 s.
2. Dudinov P. O. *Antychni teorii' movy ta stylju*. Kyi'v, Vyshha shk., 1998, 356 s.
3. Zvons'ka L. L. *Istorija grec'koi' movy*. Kyi'v, Vydavnychyj centr KNLU, 2005, 301 s.
4. Kozarzhevs'kyj A. Ch. *Davn'ogrec'ka mova ta inshi davn'i movy*. Kyi'v, Vysha shk., 1996, 418 s.
5. Sobolevs'kyj S. I. *Davn'ogrec'ka mova*. Kyi'v, vyd. «Tomiris», 2003, 617 s.
6. Ufimceva A. O. *Pryjmennyk v leksyko-semantychnij systemi movy*. Kyi'v, Vyshha shk., 1999, 230 s.
7. *Ιορδανίδου Α.* Λεξικό λόγιων εκφράσεων της σύγχρονης ελληνικής. – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πατάκη, 2002. – 305 σ.
8. *Μαρκαντωνάτος Γ.* Λεξικό αρχαίων, βυζαντινών και λόγιων φράσεων της νέας ελληνικής. – Αθήνα: Gutenberg, 1994. – 359 σ.
9. *Μουλακάκης Ν.* Αρχαίες ελληνικές παροιμίες. – Αθήνα: Εκδόσεις Επικαιρότητα, 1994. – 125 σ.
10. *Μπαμπινιώτης Γ.* Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας. – Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας, 2002. – 2032 σ.
11. *Νατσούλης Τ.* Λέξεις και φράσεις παροιμιώδεις. – Αθήνα: Σμίλη, 1995. – 98 σ.
12. *Παπαζαφείρη Ι.* Λάθη στη χρήση της γλώσσας μας. – Αθήνα: Σμίλη, 1996. – 219 σ.
13. *Γλούπα Σ.* Παροιμιακές φράσεις. – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Μπαρμπουνάκης, 2003. – 103 σ.
14. *Τριανταφυλλίδης Μ.* Παροιμιακές φράσεις από την ιστορία και τη λογοτεχνία. – Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, 1965. – 225 σ.

(Translation problems)

Functionally semantic features of Greek constant expressions with a pretext εκ (εξ) and their translation (in Ukrainian)

[Funktional'no-semantychni osoblyvosti novogrec'kyh stalyh vyraziv z pryjmennykom εκ (εξ) ta i'h pereklad]

© Romanenko O. P. [Romanenko O. P.] romanskimovy@ukr.net

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 09.01.2017 р.*

*Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 18.01.2017 р.
Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 97,27 %*

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.12>

УДК 811.134.2`42:22

**КОНЦЕПТ ЛЮБОВ В ІСПАНОМОВНІЙ БІБЛІЇ: ЛЕКСИКО-
ГРАМАТИЧНИЙ ТА НАРАТИВНИЙ АСПЕКТИ**

*Алла Іванівна Скробот (м. Київ, Україна)
allaskrobot@gmail.com*

Кандидат філологічних наук, професор
кафедри іспанської та французької філології
Київський національний лінгвістичний університет

Стаття присвячена дослідженню лексичного, граматичного та наративного втілення концепту ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії. Проаналізовано займенникові та іменні форми звертання в іспаномовній Біблії. Визначено взаємодію лексичних та граматичних засобів в наративному просторі іспаномовного тексту Біблії.

Ключові слова: текстовий концепт ЛЮБОВ, наративна структура, засоби звертання, семантична модель.

**THE CONCEPT LOVE IN THE SPANISH BIBLE: LEXICAL, GRAMMATICAL
AND NARRATIVE ASPECTS**

*Alla I. Scrobot (Kyiv, Ukraine)
allaskrobot@gmail.com*

Professor of Department of Spanish and French Philology
Kyiv National Linguistic University
(Ministry of Education and Science of Ukraine),
73 Velyka Vasylkivska str., Kyiv, Ukraine, 03680

The article focuses on lexical, grammatical and narrative manifestations of the concept LOVE in the Spanish Bible. Pronominal and nominal means of address are analyzed. Is defined the interaction of lexical and grammatical means in the narrative structure of the Spanish Bible.

© Скробот А. І. [Скробот А. И.] allaskrobot@gmail.com

Концепт ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії: лексико-граматичний та наративний аспекти (Українською)

[Концепт ЛЮБОВ в испаноязычной Библии: лексико-грамматические и нарративные аспекты (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

Key words: textual concept LOVE, narrative structure, means of address, semantic model.

КОНЦЕПТ ЛЮБОВЬ В ИСПАНОЯЗЫЧНОЙ БИБЛИИ: ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ И НАРРАТИВНЫЕ АСПЕКТЫ

Алла Ивановна Скробот (г. Киев, Украина)

allaskrobot@gmail.com

Кандидат филологических наук, профессор
кафедры испанской и французской филологии
Киевский национальный лингвистический университет
(Министерство образования и науки Украины),
г. Киев, ул. Большая Васильковская, 73

Статья посвящена исследованию лексического, грамматического и нарративного воплощения концепта ЛЮБОВЬ в испаноязычной Библии. Проанализированы местоименные и именные формы обращения в испаноязычной Библии. Определены взаимодействие лексических и грамматических средств в нарративном пространстве испаноязычного текста Библии.

Ключевые слова: текстовый концепт ЛЮБОВЬ, нарративная структура, средства обращения, семантическая модель.

Біблія – найпоширеніша з усіх книг, що коли-небудь існували на землі. Священна книга християн здійснила величезний вплив на свідомість народів світу, що знаходить своє відображення в їхній лексиці. Яскравий слід Біблії спостерігаємо у мовній культурі іспанського народу.

Актуальність теми зумовлена пріоритетною спрямованістю когнітивних студій на вивчення інтеграції мовної та текстової маніфестацій концептів шляхом визначення їхньої ролі в нарративному розгортанні тексту Святого Письма.

Мета дослідження полягає у виявленні лексичних, граматичних та нарративних засобів відображення концепту ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії.

Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань:

- визначити структуру концепту ЛЮБОВ та засоби його вербалізації;
- встановити лексичні засоби позначення концепту ЛЮБОВ;
- розкрити роль лексичних і граматичних засобів при нарративному втіленні концепту ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії.

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ]**Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Об'єктом дослідження є мовні та текстові засоби репрезентації концепту ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії.

Предмет дослідження – концепт ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії у лексичному, граматичному та нарративному аспектах.

Мовні та культурні системи значним чином відрізняються одна від одної, але існують семантичні та лексичні універсалиї, що вказують на спільну поняттєву основу, на якій базуються людська мова, мислення і культура. Мова фіксує, зберігає і транслює способи категоризації й концептуалізації світу та внутрішнього рефлексивного досвіду народу, когнітивно-психологічний чинник визначає відображення в культурних явищах специфіки сенсорної сфери етносу (зорових, смакових, слухових, ольфакторних, соматичних відчуттів), її оцінки, просторової орієнтації й оцінки, гештальтування, способів мислення й інших пізнавальних механізмів.

Проблема зв'язку мови й культури у проекції на етносвідомість розглядалася ще протягом ХІХ ст. (Я. Гримм, Ф. Буслаєв, О. Афанасьєв, І. Гердер, В. фон Гумбольдт, Г. Штейнталь, Г. Пауль, О. Потебня, К. Бюлер та ін.).

В. М. Телія зазначає, що для мови й культури характерні спільні ознаки: це форми свідомості, які відображають світогляд народу й людини; вони мають індивідуальні та суспільні форми існування, їм властива нормативність, історизм, а також взаємне залучення однієї сфери до другої [6, с. 224].

Відмінності мови від культури вбачаються насамперед у тому, що культура – продукт соціальної, а не біологічної активності людей, а мова є явищем і культури, і природи. Природа визначає в мові найбільш глибокі риси її структури, закономірності породження та сприйняття тексту, культура зумовлює план змісту мови.

М. А. Бердяєв визначає культуру національною по суті: “Культура ніколи не була і ніколи не буде абстрактно-людською, вона завжди конкретно-людська, тобто національна” [1, с. 85]. Н. М. Фірсова трактує національну специфіку як “навність специфічних ознак мовних одиниць [...], які можуть відображати (експліцитно або імпліцитно) як інтралінгвістичні (фонетичні, лексичні, граматичні, стилістичні), так і екстралінгвістичні (в першу чергу соціальні, історичні, культурні, психологічні, етнічні) факти, притаманні носіям [...] мови тієї чи іншої національно-культурної спільноти” [7, с. 23]. У цьому полягає ще одна спільна риса мови і культури, оскільки кожна мова є національною, притаманною для окремої людської спільноти.

Біблія є культурним надбанням суспільства і представлена у вигляді священного тексту. Святе Письмо відображає єврейську культуру, водночас займає головне місце у християнській культурі, є Словом Божим для усього християнського світу, виразником християнської релігії.

© Скробот А. І. [Скробот А. И.] allaskrobot@gmail.com

Концепт ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії: лексико-граматичний та нарративний аспекти (Українською)

[Концепт ЛЮБОВ в испаноязычной Библии: лексико-грамматические и нарративные аспекты (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

У зв'язку з поширенням християнства на Захід та перекладанням Біблії на латину, а потім і на іспанську мову, Святе Письмо стає представником й іспанської культури. “Переклади цікаві тим, що кожна мова приносить у священний текст щось своє, національне, виникають смислові нюанси, відтінки” [2, с. 6].

У зв'язку з тим, що Біблія є водночас і письмовим документом (текстом), і об'єктом християнської культури, ми вважаємо доцільним простежити взаємодію лексичних, граматичних та нарративних засобів відображення концепту ЛЮБОВ на матеріалі іспанського тексту Біблії версії Рейна-Валера 1960 року.

Мовні засоби Біблії є носієм культурного знання, через мову ми пізнаємо світ і самих себе, оскільки мова називає і виражає знання і пізнання: *Y Dios hizo nacer de la tierra todo árbol delicioso a la vista, y bueno para comer; también el árbol de vida en medio del huerto, y el árbol de la ciencia del bien y del mal* (Гén. 2:9). *Y conoceréis la verdad, y la verdad os hará libres* (Ін. 8:32). *El cual (Dios) quiere que todos los hombres sean salvos y vengan al conocimiento de la verdad* (1 Тим. 2:4). *І виростив Господь Бог із землі всяке дерево, приємне на вигляд і добре для їжі, і дерево життя посеред раю, і дерево пізнання добра і зла* (Бут. 2:9). *І пізнаєте істину, і істина визволить вас* (Ін. 8:32). *Який (Бог) хоче, щоб усі люди спаслися і досягли пізнання істини* (1 Тим. 2:4). (Переклад Патріарха Філарета за Біблією російською мовою, перекладеної з єврейської та грецької мов у другій половині ХІХ століття).

Переклади Священного Письма на національні мови передають особливості світосприйняття і буття конкретного народу. Алехадро вон Рехнітц відзначає, наприклад, що єврейська ментальність не має абстрактних понять. Типовим випадком у Святому Письмі є розповідь про створення світу. У Катехізисі сказано, що Бог створив всесвіт з “нічого”. Концепт “ніщо” – це геніальна грецька абстракція. Біблійний автор повідомляє, що Бог створив всесвіт, упорядкувавши хаос, існуючий на той час безлад. Наприклад: *En el principio creó Dios los cielos y la tierra. Y la tierra estaba desordenada y vacía, y las tinieblas estaban sobre la faz del abismo, y el Espíritu de Dios se movía sobre la faz de las aguas. Y dijo Dios: Sea la luz; y fue la luz. Y vio Dios que la luz era buena; y separó Dios la luz de las tinieblas. Y llamó Dios a la luz Día, y a las tinieblas llamó Noche. Y fue la tarde y la mañana un día* (Гén. 1:1-4) (На початку Бог створив Небо та землю. А земля була пуста та порожня, і темрява була над безоднею, і Дух Божий ширяв над поверхнею води. І сказав Бог: Хай станеться світло! І сталося світло. І побачив Бог світло, що добре воно, і Бог відділив світло від темряви. І Бог назвав світло: День, а темряву назвав: Ніч. І був вечір, і був ранок, день перший).

Найбільш яскраві, виразні продукти культури об'єктивно виступають не лише як носії інформаційної функції, але і як символи, знаки даної культури. Святе Письмо

(Problems of linguistic semantics)

The concept LOVE in the Spanish Bible: lexical, grammatical and narrative aspects (in Ukrainian)

[Koncept LJUBOV v ispanomovnij Biblii': leksyko-gramatychnyj ta naratyvnyj aspekty]

© Scrobot A. I. [Skrobot A. I.] allaskrobot@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
 [ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

виступає символом християнської культури в різних країнах світу, у тому числі Іспанії та країнах Латинської Америки.

У культурному відношенні знайомство з Біблією є обов'язковим, адже “це – повернення до духовних основ, шлях пізнання історії і культури народів світу [...] Релігійні заповіді привчають людей до вироблення і прийняття загальнолюдських цінностей і правил співжиття. Біблія, одна із перших книг світу, з'ясувала перспективу людської історії, що почалася з трагічного розриву, самовільного відходу від духовної домінанти буття, від Бога. Біблія усіма книгами, що увійшли до її двох канонів – юдейського і християнського, засвідчила марність і безпідставність людських претензій на самостійне світовлаштування, однаково справедливе й добре до всіх, виявивши глибинні природні схильності людини до зла і гріха, до неправди і розбещеності” [5, с. 4-5].

Y he dicho: Yo os sacaré de la aflicción de Egipto a la tierra del cananeo, del heteo, del amorreo, del ferezeo, del heveo y del jebuseo, a una tierra que fluye leche y miel. Y oirán tu voz; e irás tú, y los ancianos de Israel, al rey de Egipto, y le diréis: el Dios de los hebreos nos ha encontrado; por tanto, nosotros iremos ahora camino de tres días por el desierto, para que ofrezcamos sacrificios a nuestro Dios. (Éx. 3:17-18) (І сказав Я: Я виведу вас з єгипетської біди до Краю ханаанейнина, і хиттеянина, й амореянина, і періздеянина, і хіввеянина, і євусеянина, до Краю, що тече молоком та медом. І вони послухають слова твого, і прийдеш ти та старші Ізраїлеві до єгипетського царя, та й скажете йому: Господь, Бог євреїв, стрівся був нам. А тепер ми підемо в триденну дорогу в пустиню, і складемо жертви Господеві, Богові нашому!) ¿Es Dios solamente Dios de los judíos? ¿No es también Dios de los gentiles? Ciertamente, también de los gentiles (Rom. 3:29) (Хіба ж Бог тільки для юдеїв, а не й для поган? Так, і для поган).

Святе Письмо є значущим елементом християнської картини світу, а її концепти – складовими мовної картини світу іспанців. Біблія як релігійний твір становить історичний, культурний, соціальний і психологічний людський феномен, який також є лінгвістичним. [8, с. 5]

Текстовий концепт інтегрує мовленнєвий і розумовий плани. Мовленнєвий план текстового концепту є виявом його вербального характеру, й у такому разі концепт постає як реальність, що віддзеркалена у свідомості не безпосередньо, а через мову. У розумовому плані текстовий концепт розглядається як образ, у якому втілено певні культурно-зумовлені уявлення мовців про навколишній світ. [3, с. 1-2]

Представники всіх етнокультур квінтесенцією смислу життя вважають кохання – духовне продовження особистості в іншому. Концепт ЛЮБОВ втілює у собі вищі духовні цінності, які становлять для людини моральний ідеал і є моральним смислом життя, – ідеал, заради якого варто жити. Концепт ЛЮБОВ існує у свідомості

© Скробот А. І. [Скробот А. И.] allaskrobot@gmail.com

Концепт ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії: лексико-граматичний та нарративний аспекти (Українською)

[Концепт ЛЮБОВ в испаноязычной Библии: лексико-грамматические и нарративные аспекты (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

носіїв іспанської мови, як складне ментальне утворення, яке конденсує різнопланові уявлення про почуття кохання.

У результаті проведеного нами аналізу лексикографічних джерел було встановлено, що поняттєве ядро концепту ЛЮБОВ визначають такі дефініційні ознаки:

1. Сильне почуття людини, необхідність та пошук зустрічі і з'єднання з іншим.
2. Почуття стосовно іншої людини, яка природньо нас приваблює, викликаючи бажання возз'єднатися, доповнює нас, ошчасливлює та надає сили співіснувати, спілкуватися і творити.
3. Почуття прив'язаності, схильності, відданості комусь або чомусь.
4. Схильність до сексуального возз'єднання.
5. Насолода, ніжність. *Cuidar el jardín con amor* (Доглядати за садом з любов'ю).
6. Особа, яку люблять. У множині те саме значення, що і в однині. *Para llevarle un don a sus amores* (Для принесення дару своєму коханому).
7. Старанність, з якою створюється твір з захопленням.
8. Сексуальний тваринний голод.
9. Виявлення волі, згода.
10. Домовленість.
11. Любовні відносини.
12. Особливий предмет ніжності для когось.
13. Вираження кохання, ніжностей, компліментів.
14. Реп'ях (ботанічна рослина).

Проведений аналіз репрезентації концепту ЛЮБОВ у семантичному аспекті показав, що лексична вербалізація реалізується іменником *amor*, який характеризується найбільшими можливостями для кодування концепту:

*¡Qué hermosa eres, y cuán suave, Яка ти прекрасна й приємна яка
 Oh amor deleitoso!, о кохання в розкошах!*

У наведеному прикладі прикметник *deleitoso* (чарівний) маніфестує чарівність, привабливість, втіху – духовні цінності, які є моральним смислом життя для всіх закоханих.

*Levantémonos de mañana a las viñas; Устанемо рано, й ходім у сади–виногради,
 Veamos si brotan las vides, si están en cierne, подивимося, чи зацвів виноград, чи
 квітки розцвілились,*

Si han florecido los granados; чи гранатові яблуні порозцвітали?...

Allí te daré mis amores. Там кохання своє тобі дам!

Іменник у множині *amores* (коханий) актуалізує різнопланові уявлення про почуття кохання.

(Problems of linguistic semantics)

The concept LOVE in the Spanish Bible: lexical, grammatical and narrative aspects (in Ukrainian)

[Концепт LJUBOV v ispanomovnij Biblii': leksyko-gramatychnyj ta naratyvnyj aspekty]

© Scrobot A. I. [Skrobot A. I.] allaskrobot@gmail.com

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Звертання є однією з центральних одиниць мовленнєвого етикету. Звідси випливає його зв'язок з проблемами культури мови. Етичний аспект звертання тісно пов'язаний із культурологічним. Звертання розглядається як комплекс лексико-граматичних засобів, які вживаються головним чином у звертанні до особи. Отже, звертання аналізується як комунікативна категорія, що виражається за допомогою таких засобів. [4, с. 7].

*Ven, oh amado mío, salgamos al campo, ходи ж, мій коханий, та вийдемо в поле.
Moremos en las aldeas. переночуємо в селах [El cantar de los cantares 7].*

Характерною рисою складових концепту AMOR/ЛЮБОВ, яка вербалізується дієприкметником *amado*, є коханий.

Прикметники та прислівники додають оцінного забарвлення, вносячи експресивний відтінок.

Las mandrágoras han dado olor, Видадуть пах мандрагори,

Y a nuestras puertas hay toda suerte de dulces frutas, при наших же входах всілякі коштовні плоди.

Nuevas y añejas, que para ti, oh amado mío, he guardado. нові та старі, що я їх заховала для тебе, коханий ти мій

Deja que tus pechos sean como racimos de vid, нехай стануть перса твої, немов виноградні ті грона,

Y el olor de tu boca como de manzanas, а пахоц дихання твого як яблука!

Y tu paladar como el buen vino, А уста твої як найліпше вино: простує воно до мого коханого,

Que se entra a mi amado suavemente, чинить промовистими й уста сплячих!

Y hace hablar los labios de los viejos.

Yo soy de mi amado, я належу своєму коханому,

Y conmigo tiene su contentamiento. А його пожадання до мене.

Святе Письмо є джерелом загальнолюдських цінностей і вважається Книгою Книг серед літературних та релігійних творів. Переклади Біблії на велику кількість мов світу свідчать про обмін шедевром релігійного слова між різними етнічними спільнотами, про засвоєння християнських заповідей представниками різних національностей.

Специфічність мови Святого Письма визначає особливості текстового втілення концепту ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії. Аналіз текстового втілення концепту ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії уможливорює з'ясування механізму формування релігійного світовідчуття іспанським етносом.

Подальше дослідження текстового концепту ЛЮБОВ, форм і засобів його маніфестації вбачається перспективним на матеріалі текстів інших жанрів та стилів.

© Скробот А. І. [Скробот А. И.] allaskrobot@gmail.com

Концепт ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії: лексико-граматичний та нарративний аспекти (Українською)

[Концепт ЛЮБОВ в испаноязычной Библии: лексико-грамматические и нарративные аспекты (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVIVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>**ЛІТЕРАТУРА**

1. Бердяев Н. А. Судьба России. Самосознание / Николай Александрович Бердяев. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 1997. – 542 с.
2. Жихарева О. О. Лінгвокультурологічні особливості ознакових слів в англомовних текстах Євангелія / Олена Олександрівна Жихарева: автореф. дис ... канд ... філол. наук. – К., 2004. – 19 с.
3. Кагановська О. М. Текстові концепти художньої прози: когнітивна та комунікативна динаміка (на матеріалі французької романістики середини ХХ сторіччя) / Олена Марківна Кагановська // автореф. дис ... докт. ... філол. наук. – К., 2003. – 32 с.
4. Пономаренко В. П. Еволюція засобів звертання в індоєвропейських мовах: компаративно – типологічний аспект / Володимир Панасович Пономаренко: автореф. дис ... докт ... філол. наук. – К., 2010. – 31 с.
5. Сулима В. І. Біблія і українська література. Навч. Посібник / Віра Іванівна Сулима. – К., 1998. – 400 с.
6. Телия В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / Вероника Николаевна Телия. – М.: Школа «Языки русской культуры», 1998. – 288 с.
7. Фирсова Н. М. Испанский речевой этикет / Наталия Михайловна Фирсова – М.: ИНФРА-М, 2001. – 183 с.
8. Шевченко А. С. Семантико-когнітивна структура концептів СПРАВЕДЛИВІСТЬ і БЕЗЗАКОННЯ (на матеріалі іспаномовного тексту Біблії) / Анна Сергіївна Шевченко: автореф. дис ... канд ... філол. наук. – К., 2014. – 19 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

9. Біблія або Книги Святого Письма Старого й Нового Заповіту / [пер. І. Огієнка]. – К.: Українське Біблійне Товариство, 2007. – 1375 с.
10. Santa Biblia. Reina-Valera 1960 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://labibliaweb.com/?cat=122>

REFERENCES

1. Berdjaev N. A. *Sud'ba Rossyy. Samosoznanye*. Rostov n/D: yzd-vo «Fenyks», 1997, 542 s.
2. Zhyharjeva O. O. *Lingvokul'turologichni osoblyvosti oznakovykh sliv v angломovnykh tekstah Jevangelija*. Avtoref. dys. kand. filol. nauk. Kyiv, 2004, 19 s.
3. Kaganovs'ka O. M. *Tekstovi koncepty hudozhn'oi' prozy: kognityvna ta komunikatyvna dynamika (na materialy francuz'koi' romanistyky seredyiny HH storichchja)*. Avtoref. dys. dokt. filol. nauk. Kyiv, 2003, 32 s.
4. Ponomarenko V. P. *Evoljucija zasobiv zvertannja v indojevropejs'kyh movah: komparatyvno – typologichnyj aspekt*. Avtoref. dys. dokt. filol. nauk. Kyiv, 2010, 31 s.
5. Sulyma V. I. *Biblija i ukrai'ns'ka literatura. Navch. Posibnyk*. Kyiv, 1998, 400 s.
6. Telij V. N. *Russkaja frazeologija. Semanticheskij, pragmaticheskij i lingvokul'turologicheskij aspekty*. Moskva, Shkola «Jazyki russkoj kul'tury», 1998, 288 s.
7. Firsova N. M. *Ispanskij rechevoj jetiket*. Moskva, INFRA-M, 2001, 183 s.
8. Shevchenko A. S. *Semantyko-kognityvna struktura konceptiv SPRAVEDLYVIST' i BEZZAKONNJJA (na materialy ispanomovnogo tekstu Biblii')*. Avtoref. dys. kand. filol. nauk. Kyiv, 2014, 19 s.
9. *Biblija abo Knygy Svjatogo Pys'ma Starogo j Novogo Zapovitu*, per. I. Ogijenka. Kyiv, Ukrai'ns'ke Biblijne Tovarystvo, 2007, 1375 s.
10. Santa Biblia. Reina-Valera 1960. Access <http://labibliaweb.com/?cat=122>

(Problems of linguistic semantics)

The concept LOVE in the Spanish Bible: lexical, grammatical and narrative aspects (in Ukrainian)**[Koncept LJUBOV v ispanomovnij Biblii': leksyko-gramatychnyj ta naratyvnyj aspekty]**© Scrobot A. I. [Skrobot A. I.] allaskrobot@gmail.com

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 16.01.2017 р.*

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 20.01.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 99,15 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.13>

УДК 811.133.1'37

ОСОБЛИВОСТІ КОГЕЗІЇ В СИНТАКСИСІ ФРАНЦУЗЬКОГО «НОВОГО РОМАНУ» (на матеріалі твору А. Роба-Грійє «В лабіринті»)

Ольга Вадимівна Станіслав (м. Луцьк, Україна)

olga.stanislav@ukr.net

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри романських мов та інтерлінгвістики
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(Міністерство освіти і науки України)
43025, м. Луцьк, пр. Волі, 13

В статті розглянуто основні характеристики синтаксичного когезійного зв'язку в структурі текстової тканини французького «нового роману». Встановлено важливе значення імпліцитних засобів когезії, які адекватно відображають індивідуальну авторську картину світу новороманістів та співвідносяться з такими світоглядними домінантами епохи, як антитрадиціоналізм, суб'єктивізм, інтуїція.

Ключові слова: когезія, синтаксичний зв'язок, експліцитні засоби зв'язності, імпліцитні засоби зв'язності, індивідуальна авторська картина світу.

FEATURES OF COHESION IN THE SYNTAX OF FRENCH «NEW NOVEL» (based on the work of A. Robbe-Grillet «In the Labyrinth»)

Olga Vadymivna Stanislav (Lutsk, Ukraine)

olga.stanislav@ukr.net

PhD (Philology), associate professor, Department of Romance languages and
Interlinguistics of the Lesya Ukrainka Eastern-European National University
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
13 avenue Voli, Lutsk, Ukraine, 43025

The article deals with the main characteristics of syntactic cohesive connection in the structure of the textual fabric of the French «the new novel». The importance of

© Станіслав О. В. [Станіслав О. В.] olga.stanislav@ukr.net

Особливості когезії в синтаксисі французького «нового роману» (на матеріалі твору А. Роба-Грійє «В лабіринті») (Українською)

[Особенности когезии в синтаксисе французского «нового романа» (на материале произведения А. Роба-Грийе «В лабиринте») (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

implicit cohesive means that adequately reflects the individual author's picture of the world of the new-romanists and correlates with such ideological dominant epochs as anti-traditionalism, subjectivism, and intuition are established.

Key words: *cohesion, syntactic connection, explicit means of connectivity, implicit means of connectivity, individual author's picture of the world.*

ОСОБЕННОСТИ КОГЕЗИИ В СИНТАКСИСЕ ФРАНЦУЗСКОГО «НОВОГО РОМАНА» (на материале произведения А. Роба-Грийе «В лабиринте»)

Ольга Вадимовна Станислав (г. Луцк, Украина)
olga.stanislav@ukr.net

Кандидат филологических наук, доцент
кафедры романских языков и интерлингвистики
Восточноевропейского национального университета имени Леси Украинки
(Министерство образования и науки Украины)
43025, г. Луцк, пр. Воли, 13

В статье рассмотрены основные характеристики синтаксической когезийной связи в структуре текстовой ткани французского «нового романа». Установлено большое значение имплицитных средств когезии, которые адекватно отражают индивидуальную авторскую картину мира новороманистов и соотносятся с такими мировоззренческими доминантами эпохи, как антитрадиционализм, субъективизм, интуиция.

Ключевые слова: *когезия, синтаксическая связь, эксплицитные средства связи, имплицитные средства связи, индивидуальная авторская картина мира.*

Вступ

Ключовим поняттям синтаксису сучасної французької мови залишається поняття «зв'язку» – це зміст і форма всієї синтаксичної системи. Актуальність запропонованого дослідження зумовлена усезростаючим інтересом мовознавців до вивчення різних типів зв'язків у структурі синтаксису, потребою аналізу їхньої динаміки та функціонування у різних типах дискурсу. Актуальними залишаються також питання синтаксичних зв'язків з точки зору їхніх структурно-композиційних, семантичних, прагматичних особливостей, засобів вираження тощо.

(Problems of linguistic semantics)

Features of cohesion in the syntax of French «new novel» (based on the work of A. Robbe-Grillet

«In the Labyrinth») (in Ukrainian)

[Osoblyvosti kogeziï v syntaksysi francuz'kogo «novogo romanu» (na materialï tvorû A. Roba-G'rijje «V labirynti»)]

© Stanislav O. V. [Stanislav O. V.] olga.stanislav@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
 [ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Наша наукова розвідка присвячена такому різновиду синтаксичного зв'язку сучасної французької мови як когезія. Когезія на основі формальних, логічних, традиційно-граматичних (експліцитних) та контекстуальних (імпліцитних) засобів сполучуваності висловлень у надфразній єдності, тексті забезпечує їхню семантичну й комунікативну цілісність; вона має важливе текстоутворювальне значення у художньому дискурсі. Когезія співвідноситься з ієрархічним (структурним) синтаксисом, раціоналізмом, принципами логічності, точності, цілісності, завершеності; вона корелює з традиціями реалізму в літературі, де представляє центральні зони свого функціонування.

Метою цієї наукової студії є – схарактеризувати основні риси когезійного синтаксичного зв'язку у французькій літературі середини ХХ ст. (50–70-ті рр.), яка позначилася своєрідною кульмінацією модернізму та появою нових течій алітератури («театр абсурду», «новий роман»), в яких когезія набула новітніх якостей та самотнього використання.

Матеріалом для аналізу слугуватимуть фрагменти з твору відомого французького новороманіста А. Роба-Грійє «В лабіринті» (« Dans le labyrinthe », 1959).

Об'єкт дослідження становить синтаксична когезія сучасної французької мови.

Предметом вивчення окреслено засоби синтаксичної когезії та їхні особливості використання у структурі текстової тканини французького «нового роману».

Основний зміст

Французький «новий роман» середини ХХ ст. виник як протиположність традиційному роману. Він культивував нові зміст і форму романної оповіді, нові об'єкти, прийоми та техніки зображення; вимагав ще більших інтелектуальних й емоційно-чуттєвих зусиль від читача. Його характерними рисами стали фрагментарність (роздробленість), безфабульність сюжету, розмитість образів, зміщення часових і просторових площин, серійність (повторюваність, дублювання, лабіринтність) оповідних елементів, монтаж спогадів та асоціацій, поліфонія (мозаїка думок, почуттів), стиль «потoku свідомості» (який у «новому романі» досяг вершини свого художнього вираження).

Як і драматурги «театру абсурду», новороманісти перебували в одному світоглядному полі з представниками екзистенціалізму. Їх ідейно об'єднувала така спільна художня проблематика, як абсурдність людського буття, відчуття людиною

© Станіслав О. В. [Станіслав О. В.] olga.stanislaw@ukr.net

Особливості когезії в синтаксисі французького «нового роману» (на матеріалі твору А. Роба-Грійє «В лабіринті») (Українською)

[Особенности когезии в синтаксисе французского «нового романа» (на материале произведения А. Роба-Грийе «В лабиринте») (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

внутрішньої самотності й загальної відчуженості, безвихідь із «межової» ситуації, відсутність причинно-наслідкового зв'язку та цілеспрямованості реальних подій, хаотичність, фрагментарність, «розпорошеність» світу й т. ін. На творчу практику представників «нового роману» значний вплив мала філософія французького постструктуралізму, передусім праці М. Фуко та Р. Барта, які проголосили «смерть автора» [2, с. 457-459]. Крім того, новороманісти успішно наслідували сюрреалізм із його технікою «автоматичного письма», аналізом підсвідомого, можливістю поєднання непоєданого й важливістю психоаналітичних установок.

Загальноновизнаними метрами французького «нового роману» стали Ален Роб-Грійє, Наталі Саррот і Мішель Бютор, які очолили, відповідно, три основні напрями: «речизм», роман «тропізмів» та роман «міфологізмів».

Роль лідера належала члену Французької академії А. Робу-Грійє (Alain Robbe-Grillet, 1822–2008). Новороманіст А. Роб-Грійє висунув принцип «речизму» (або, як його ще називають, «шозизму», від франц. *chose* – річ), який передбачав відтворення речей у їх натуралістичній точності. А. Роб-Грійє фіксував мінімальні деталі предметів, будинків, меблів, людської зовнішності, одягу, намагаючись через зображення зовнішнього дістатися внутрішнього світу, найпотаємніших глибин людської свідомості; він прагнув досягнути неосяжну подібність між об'єктивними речами й нашим суб'єктивним внутрішнім простором. Його персонажі втратили здатність пізнання зв'язків дійсності, реального життя, вони позбулися традиційних людських орієнтирів (добро / зло, життя / смерть, минуле / майбутнє). Натомість головним героєм оповіді став нав'язливий, повторюваний, зумисне знеособлений та одноплщинний опис предметів навколишнього світу – «речизм».

«Речизм», що за своєю суттю був звільнений від усього живого, духовного й справжнього, на сторінках «нового роману» виявився загадковим, незнаним, непізнаним. Речі для автора стали матеріалом і формою, де немає прихованої глибини. Як пожартував сам А. Роб-Грійє: «Порожній стілець – це не відсутність людини, а просто порожній стілець» [3]. Причина трагедії людей полягає в тому, що вони ускладнюють свої відносини зі світом речей. Світ не змінюється змінюється лише людське бачення та сприйняття свого оточення.

Потрібно відзначити, що художня техніка письма в романах А. Роба-Грійє уподібнилася до техніки кінематографу, нефігуративного живопису, «конкретної» музики, мистецтва фотографії тощо. Письменник ретельно, детально, «геометрично» виписував буденні предмети, які нагадували малярський оптичний

(Problems of linguistic semantics)

Features of cohesion in the syntax of French «new novel» (based on the work of A. Robbe-Grillet

«In the Labyrinth») (in Ukrainian)

[Osoblyvosti kogeziï v syntaksysi francuz'kogo «novogo romanu» (na materiali tvorù A. Roba-G'rijje «V labirynti»)]

© *Stanislav O. V. [Stanislav O. V.] olga.stanislav@ukr.net*

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

кубізм [3]. У цьому сенсі описи предметів у романах А. Роба-Грійє асоціюються із зображеннями на картинах П. Сезанна в стилі кубізму. Художник, послуговуючись технікою «речизму», протиставив суб'єктивному баченню мінливого світу імпресіоніста суб'єктивний, раціональний і схематичний світ кубіста; узалежнив техніку зображення (форму мазка) від форми речей; ішов шляхом спрощеності композиції, статичності, розкладання складних форм на простіші.

Одним із найбільш типових прикладів утілення літературно-філософських поглядів А. Роба-Грійє є його роман «В лабіринті». Саме він ознаменував повномасштабний перехід письменника до нової техніки «речизму». Фабулу роману складають блукання невідомого, виснаженого війною й холодом солдата, який бродить покинутим містом. Він завжди когось очікує біля ліхтаря під постійно падаючим снігом. Солдат повинен передати якийсь згорток за адресою, якої не пам'ятає. Відомо тільки, що він виконує передсмертне прохання свого приятеля. Час від часу він переходить на іншу вулицю, таку ж саму, запорошену снігом, стоїть біля такого ж ліхтаря, блукає такими ж пересіченими вулицями та провулками. Усе відбувається ніби в мареві, у лабіринті невизначеного простору і часу.

Під час цих блукань він періодично зустрічає одного й того ж хлопчика. В кафе він бачить картину «Поразка під Рейхенфельсом», яка майже в точності повторює ту життєву колізію, у яку цей солдат потрапив. Події в романі представлені у вигляді статичних сцен, у яких немає ні минулого, ні майбутнього, усе завмерло, як на картині в рамці. Випадкова смерть солдата (його вбиває ворожий патруль) дає змогу читачеві дізнатися, що було в пакунку: листи кохання, наручний годинник і кинджал. Однак, у чому зміст цих речей, у чому значення цієї історії в цілому, залишається незрозумілим.

Світ романів А. Роба-Грійє – це суб'єктивний світ речей, створених фантазією автора, та страждальний, болісний розрив вічного зв'язку між людиною й речами. Розглянемо конкретні приклади:

Sur le bois verni de la table, la poussière a marqué l'emplacement occupé pendant quelque temps – pendant quelques heures, quelques jours, minutes, semaines – par de menus objets, déplacés depuis, dont la base s'inscrit avec netteté pour quelque temps encore, un rond, un carré, un rectangle, d'autres formes moins simples, certaines se chevauchant en partie, estompées déjà, ou à demi effacées comme par un coup de chiffon (1). Lorsque le contour est assez précis pour permettre d'identifier la forme avec certitude, il est aisé de retrouver l'objet original, non loin de là (2). Ainsi la trace circulaire a-t-elle été visiblement laissée par un cendrier de verre, qui est posé juste à

© Станіслав О. В. [Станіслав О. В.] olga.stanislaw@ukr.net

Особливості когезії в синтаксисі французького «нового роману» (на матеріалі твору А. Роба-Грійє «В лабіринті») (Українською)

[Особенности когезии в синтаксисе французского «нового романа» (на материале произведения А. Роба-Грийе «В лабиринте») (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

côté (3). De même, un peu à l'écart, le carré qui occupe le coin gauche de la table, vers l'arrière, correspond au pied d'une lampe en cuivre placée maintenant dans le coin droit : un socle carré, haut d'environ deux centimètres, surmonté d'un disque de même épaisseur portant en son centre une colonne cannelée (4) [5, с. 6].

Автор детально змальовує полірований дерев'яний стіл, який невідомо скільки часу був покритий пилом, що уможливило розгледіти ледь помітні контури речей, які колись стояли на ньому. Ці предмети залишили на поверхні стола відбитки у вигляді кола, квадрата, прямокутника або інші, більш складні, видозмінені фігури. Якщо контури чітко окреслені, то можна визначити, якому предмету цей слід належить (попільничка, ніжка лампи й т. ін.). Бачення предметів А. Робом-Грійє стає все більш і більш детальним, скрупульозно фіксуються все нові та нові його частини. Зрештою, річ розпадається на стільки структурних елементів, що втрачає свою первинну форму.

Стосовно синтаксичної зв'язності наведений уривок являє собою цілісну надфразну єдність, що характеризується композиційно-структурною завершеністю. Перше висловлення – зачин; розпочинає, відкриває нове повідомлення, указує на місце розгортання подій. Останнє – кінцівка, зберігаючи нейтральну модальність усього фрагмента, воно структурно завершує його. Між собою речення поєднані послідовним, ланцюговим типом когезійного зв'язку. Кожне наступне речення розвиває, доповнює, розгортає думку попереднього.

Описовий характер фрагмента та його приналежність до роману «речизму» зумовили особливості використання лексико-семантичних засобів когезійної зв'язності. У результаті аналізу виокремлено такі лексичні поля: 1) лексика, що вказує на предмети побуту, інтер'єру (*une table, des objets, un chiffon, un cendrier, une lampe*); 2) лексика на позначення типів геометричних фігур (*un rond, un carré, un rectangle*); 3) лексеми, що вказують на часові зв'язки (*pendant quelque temps, pendant quelques heures, quelques jours, minutes, semaines, quelque temps encore*); 4) лексеми, що маркують місцезрештування предметів (*sur le bois verni de la table, non loin de là, juste à côté, un peu à l'écart, le coin gauche de la table, vers l'arrière, dans le coin droit, haut d'environ deux centimètres*). Як засвідчує проведена розвідка, вживання тематичної лексики уможливило когезійний зв'язок висловлень на лексико-семантичному рівні та вказує на стильові ознаки тексту (напряму «речизму»). Окрім того, відзначимо ефективно використання таких імпліцитних синтаксично-стилістичних засобів, як стилістичні синоніми (*le contour – la trace – la forme*), нейтральні епітети (*le bois verni de la table, un cendrier de verre, le pied*

(Problems of linguistic semantics)

Features of cohesion in the syntax of French «new novel» (based on the work of A. Robbe-Grillet

«In the Labyrinth») (in Ukrainian)

[Osoblyvosti kogeziï v syntaksysi francuz'kogo «novogo romanu» (na materialï tvorû A. Roba-G'rijje «V labirynti»)]

© *Stanislav O. V. [Stanislav O. V.] olga.stanislav@ukr.net*

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

d'une lampe en cuivre, une colonne cannelée), які також когезійно зв'язують речення в цілісну надфразну єдність, стверджують основні характеристики роману «речизму», коли опис речей, оточуючих предметів, їхніх точних форм виходить на перший план та окреслюється як художній принцип.

Когезію цитованого уривка визначають також імпліцитні просодичні засоби. Рівний тон, монотонність оповіді, протяжність ритму, емоційна нейтральність – фонетичні засоби, що імітують стиль «потoku свідомості», творять індивідуальну картину світу автора й водночас когезійно зв'язують речення в суцільний текст.

Наступний приклад:

Je suis seul ici, maintenant, bien à l'abri (1). *Dehors il pleut, dehors on marche sous la pluie en courbant la tête, s'abritant les yeux d'une main tout en regardant quand même devant soi, à quelques mètres devant soi, quelques mètres d'asphalte mouillé ; dehors il fait froid, le vent souffle entre les branches noires dénudées ; le vent souffle dans les feuilles, entraînant les rameaux entiers dans un balancement, dans un balancement, balancement, qui projette son ombre sur le crépi blanc des murs* (2). *Dehors il y a du soleil, il n'y a pas un arbre, ni un arbuste, pour donner de l'ombre, et l'on marche en plein soleil, s'abritant les yeux d'une main tout en regardant devant soi, à quelques mètres seulement devant soi, quelques mètres d'asphalte poussiéreux où le vent dessine des parallèles, des fourches, des spirales* (3) [5, с. 5].

Наведений вище епізод – оповідь, із якої розпочинається роман; вона ведеться від першої особи, від «я», яке невідомо кому належить. Інакше кажучи, оповідач відразу ж деперсоналізується. Від імені «невідомого я» ми дізнаємося, що відбувається, як змінюються події, час, погода, пори року. Його погляд повсякчас переключається з одного предмета на інший. Завдання читача розкодувати цю складну структуру оповіді, що включає стрибки вперед, ретроспективні кадри, пропуски, опущення подій, сюжетні злами тощо.

Перед читачем – опис похмурого, безрадісного, холодного (незалежно від пори року) міста-примари. Воно видається таким, тому що його вулиці майже порожні, безлюдні; люди налякані, вони підозрюють один одного в шпигунстві, можливості зради, недовірі. Рідкісні перехожі йдуть вулицями, опутивши голови, затуливши очі долонею; вони дивляться лише на кілька метрів перед собою, потутивши погляд в асфальт (мокрый від дощу, запилений у спеку).

Цитований уривок ґрунтується на синтаксично-стилістичній антитезі, яка уможлиблює його когезійний зв'язок. В одному фрагменті синтаксично зближені два протилежні за змістом описи міста. Перший – вигляд міста в холодну пору року,

© Станіслав О. В. [Станіслав О. В.] olga.stanislaw@ukr.net

Особливості когезії в синтаксисі французького «нового роману» (на матеріалі твору А. Роба-Грійє «В лабіринті») (Українською)

[Особенности когезии в синтаксисе французского «нового романа» (на материале произведения

А. Роба-Грийе «В лабиринте») (На укр. яз.)

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

можливо восени (*Dehors il pleut [...] dehors il fait froid, le vent souffle entre les branches noires dénudées ; le vent souffle dans les feuilles, entraînant les rameaux entiers dans un balancement, dans un balancement, balancement, qui projette son ombre sur le crépi blanc des murs*), другий – міський пейзаж у літню спеку (*Dehors il y a du soleil, il n'y a pas un arbre, ni un arbuste, pour donner de l'ombre [...]*). На перший погляд, це два розбіжні, контрастні описи. Однак спостерігаємо парадоксальний ефект: за семантичним наповненням – протилежні; за ідейним значенням – одна спільна суть (вигляд міста однаково непривабливий, непоказний у будь-яку пору року, у будь-яку погоду, якщо в ньому відсутнє справжнє, наповнене сенсом життя). Таке об'єднання на основі протиставлення асоціюється з художнім принципом монтажності, колажності, коли різні, окремі фрагменти майстерно з'єднані, у результаті чого створюється враження неперервного руху. Стилiстична антитеза утворена на основі використання антонiмiчних виразiв (*il pleut, il fait froid, le vent souffle – il y a du soleil; l'asphalte mouillé – l'asphalte poussiéreux; les rameaux projettent l'ombre – il n'y a pas un arbre, ni un arbuste, pour donner de l'ombre*), синтаксичного паралелiзму (*Dehors il pleut ... Dehors il y a du soleil ...*), анафоричного повтору (2 та 3 речення), які заразом уможливають когезiю не лише на синтаксично-стилiстичному рiвнi, але й на психологiчному, iдейно-фiлософському тощо.

Окремо вкажемо на важливість застосування таких експліцитних засобів когезійного зв'язку, як граматичні та лексико-семантичні [4, с. 67]. Серед граматичних засобів – це вживання прислівника *Dehors* на початку другого й третього речень, що позначає просторові зв'язки та когезійно з'єднує речення; антонімічна пара (*ici, à l'abri – dehors*), що також маркує просторові зв'язки, когезійно сполучає перше й друге речення за принципом катафори. Використання тематичної лексики на позначення феноменів природи (*il pleut, la pluie, il fait froid, le vent souffle, les branches noires, les rameaux, l'ombre, il y a du soleil, l'arbre, l'arbuste*), лексичних повторів (*dehors, s'abritant les yeux d'une main, on marche, dans un balancement, à quelques mètres devant soi*) в означеному фрагменті має характерологічне значення. Традиційна роль пейзажних описів – тло, на якому розгортатимуться наступні події, можливість передати душевний стан героя, його емоції, переживання тощо. «Речизми» А. Робба-Грійє, повторювані описи природи – це ті ж самі лабіринти, якими блукають чи то оповідач, чи то герой, чи то читач. Ці лабіринти повторюються, перехрещуються та переходять один в одного. Автор постійно повертає читача в ті самі час, місце, описуючи іншу подію. Вулиці, будинки, люди, пейзажі схожі, усе ніби на долоні, украй просто й нескінченно

(Problems of linguistic semantics)

Features of cohesion in the syntax of French «new novel» (based on the work of A. Robbe-Grillet

«In the Labyrinth») (in Ukrainian)

[Osoblyvosti kogeziï v syntaksysi francuz'kogo «novogo romanu» (na materialï tvorû A. Robba-G'rijje «V labirynti»)]

© Stanislav O. V. [Stanislav O. V.] olga.stanislav@ukr.net

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна

[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

складно. Кімнати, ліхтарі, коридори, сходи, двері під'їздів – усе це виступає в ролі зловісних дзеркал, які розставив письменник і в яких загубились реальність, справжність, істинність.

Проведений аналіз фактичного матеріалу засвідчив, що когезійний зв'язок висловлень у синтаксичній тканині романів А. Роба-Грійє відбувається переважно за допомогою імпліцитних засобів та таких авторських прийомів, як дублювання, повторення й дзеркальне відображення. У лабіринт часу та простору затягнутим стає, насамперед, читач, це він блукає, намагаючись добудувувати «зламани» сюжетні лінії, установити хронологію подій і просторові зв'язки.

У ході дослідження простежено, що романна оповідь у творах А. Роба-Грійє ведеться переважно в теперішньому часі (*le présent de l'indicatif*). Автор уважав, що саме цей граматичний час найкраще сприяє візуальному сприйняттю, досягненню ефекту безпосередності та уможлиблює адекватне сприйняття рівнозначних подій. На нашу думку, уживання теперішнього часу забезпечує зв'язність висловлень в текстах «нового роману» не тільки на граматичному, синтаксично-стилістичному рівнях, а й на філософському й світоглядному [1, с. 156-160]. За словами А. Роба-Грійє, людина по-справжньому живе лише в теперішньому вимірі, минуле та майбутнє – ахронологічні за своєю суттю.

Піднявши проблему відчуженості, світоглядних стереотипів, абсурдності людського життя у ворожому світі речей, А. Роб-Грійє обстоював необхідність зробити особисту свідомість осередком справжніх цінностей, знайти своє індивідуальне обличчя, творити свою власну долю. «Новий роман» апелює, передусім, не до емоцій, а до інтелекту читача (як, скажімо, театр Брехта). Читач повинен виявити й розкрити «приховані смисли», заповнити лакуни, зуміти декодувати авторський задум.

Висновки

Аналіз фактичного матеріалу підтвердив, що А. Роб-Грійє в романі «речизму», запропонувавши нові техніки творчості, представив новий нетрадиційний, нестандартний погляд на світ, світ речей та умовностей, а також засвідчив появу нової філософії, нової моралі, сучасної форми мислення й, відповідно, новітнього структурування думки в тексті. Синтаксичний малюнок творів А. Роба-Грійє складається з широких планів, панорамних, розмитих кінематографічних елементів, когезійно сполучених за принципом монтажу. Чергування детальних зображень світу речей, педантичний, байдужий, беземоційний опис статичних сцен із фігурами

© Станіслав О. В. [Станіслав О. В.] olga.stanislaw@ukr.net

Особливості когезії в синтаксисі французького «нового роману» (на матеріалі твору А. Роба-Грійє «В лабіринті») (Українською)

[Особенности когезии в синтаксисе французского «нового романа» (на материале произведения А. Роба-Грийе «В лабиринте») (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINGVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

персонажів – усе у творчості А. Робба-Гріє підпорядковано єдиній меті – розкрити внутрішній світ героїв.

Встановлено, що когезія в синтаксичній тканині «нового роману» зазнає оновлення, уточнення, набуває новітніх характеристик. Це зумовлено тим, що когезійний зв'язок висловлень у таких текстах відбувається не за допомогою формальних, логічних, традиційно-граматичних засобів (які складають центральні зони когезії), а передусім – за допомогою образних, алегоричних, асоціативних зв'язків. Виявлено, що вони становлять складну систему когезійних зв'язків; зазвичай, вони ледь помітні, маловідчутні, не вкладаються у звичні часові, просторові, причинно-наслідкові, логічні, філософські категорії; проте є дуже важливими для текстотворення, відображення індивідуальної авторської картини світу та декодування змісту тексту в цілому. Когезія у французькому «новому романі» корелює з такими принципами модерністської прози, як суб'єктивізація часопростору, фрагментарність, колажність, монтаж, серійність тощо.

Перспективи подальшого дослідження

Здійснене дослідження відкриває перспективи подальших наукових пошуків у напрямку аналізу когезії у текстах різних жанрів та художніх спрямувань. Перспективним убачається також вивчення такого опозиційного до когезії синтаксичного зв'язку, як сепаратизація.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Загнітко А. П.* Особливості конструювання тексту / А. П. Загнітко // Український синтаксис. – Київ, 1996. – Ч. 2. С. – 140–160.
2. *Lagarde A., Michard L.* XX siècle. Les grands auteurs français. Anthologie et histoire littéraire / A. Lagarde, L. Michard. – Paris : Bordas, 1997. – 896 p.
3. *Morrisette B.* Les romans de Robbe-Grillet / D. Morrisette. – Paris : Éditions de Minuit, 1963. – P. 68.
4. *Patry R.* Le lexique dans l'analyse de la cohésion linguistique : aspects problématiques et perspectives d'application / R. Patry. – Montréal, 1986. – 120 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

5. *Robbe-Grillet A.* Dans le labyrinthe / A. Robbe-Grillet. – Paris : Minuit, 2014. – 86 p.

REFERENCES

1. *Zahnitko A. P.* Osoblyvosti konstruyuvannya tekstu. *Ukrayins'kyi syntaksys* 2. Kyiv, 1996, S. 140–160.
2. *Lagarde A., Michard L.* XX siècle. *Les grands auteurs français. Anthologie et histoire littéraire.* Paris : Bordas, 1997, 896 p.
3. *Morrisette B.* *Les romans de Robbe-Grillet.* Paris, Éditions de Minuit, 1963, p. 68.
4. *Patry R.* *Le lexique dans l'analyse de la cohésion linguistique : aspects problématiques et perspectives d'application.* Montréal, 1986, 120 p. 5. *Robbe-Grillet A.* Dans le labyrinthe. Paris, Minuit, 2014, 86 p.

(Problems of linguistic semantics)

Features of cohesion in the syntax of French «new novel» (based on the work of A. Robbe-Grillet

«In the Labyrinth») (in Ukrainian)

[Osoblyvosti kogeziï v syntaksysi francuz'kogo «novogo romanu» (na materiali tvorû A. Robba-G'rijje «V labirynti»)]

© *Stanislav O. V. [Stanislav O. V.] olga.stanislav@ukr.net*

**ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

*Стаття надійшла до редакції [The article has been edited /
Статья поступила в редакцию] – 11.01.2017 р.*

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 23.01.2017 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 92,21 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2017.31.01>

УДК 811.134.2

**ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА МОРФОЛОГО-СИНТАКСИЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТЕКСТІВ ІСПАНСЬКИХ ЗАКОНІВ**

Марія Сергіївна Власенко (м. Київ, Україна)

marybay@ukr.net

Кандидат філологічних наук, доцент кафедри романської філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(Міністерство освіти і науки України)
01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Статтю присвячено дослідженню особливостей відбору лінгвістичних засобів для створення різних видів іспанських законодавчих документів на лексико-семантичному на морфолого-синтаксичному рівнях.

Ключові слова: законодавчий текст, лінгвістичні засоби, офіційність, лаконічність, точність, об'єктивність, безособовість.

**LEXICO-SEMANTIC AND MORFOLOGO-SYNTACTIC FEATURES OF
CONSTRUCTING TEXTS OF SPANISH LAWS**

Mary S. Vlasenko (Kyiv, Ukraine)

marybay@ukr.net

PhD (Philology), associate professor at Romance Philology Department
Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

The article is devoted to the peculiarities of selection of linguistic means for creating different types of Spanish legal documents on lexical-semantic and morpho-syntactic levels.

© Власенко М. С. [Власенко М. С.] marybay@ukr.net

Лексико-семантичні та морфолого-синтаксичні особливості побудови текстів іспанських законів (Українською)
[Лексико-семантические и морфолого-синтаксические особенности построения текста испанских законов (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

Key words: legal text, linguistic means, formality, conciseness, accuracy, objectivity, impersonality.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ И МОРФОЛОГО-СИНТАКСИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПОСТРОЕНИЯ ТЕКСТА ИСПАНСКИХ ЗАКОНОВ

Мария Сергеевна Власенко (г. Киев, Украина)
marybay@ukr.net

Кандидат филологических наук, доцент кафедры романской филологии
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко
(Министерство образования и науки Украины)
01601, г. Киев, бульвар Тараса Шевченко, 14

Статья посвящена исследованию особенностей отбора лингвистических средств для создания разных видов испанских законодательных документов на лексико-семантическом и морфолого-синтаксическом уровнях.

Ключевые слова: законодательный текст, лингвистические средства, официальность, лаконичность, точность, объективность, безличность.

Актуальність даної статті зумовлено орієнтацією сучасної лінгвістики на вивчення функціонування мови у людському суспільстві, розуміння мови як діяльності, представлення мовних засобів реалізації мети та мотивів особистості.

Метою статті є визначити та дослідити лексико-семантичні та морфолого-синтаксичні засоби створення різних видів іспанських законодавчих документів.

Об'єктом дослідження є законодавчі тексти офіційно-ділового стилю іспанської мови.

Матеріалом дослідження слугують тексти Конституції Іспанії, Цивільного та Кримінального кодексів Іспанії, іспанських законів (органічних), декретів та постанов.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що вперше в лінгвістиці на матеріалі іспанської мови аналізуються лексико-семантичні та морфолого-синтаксичні засоби створення різних видів законодавчих документів.

Підстилі офіційно-ділового стилю, як і їхні різновиди, відрізняються один від одного своєю лексикою, морфологією та синтаксисом, відображаючи різні аспекти

(Problems of linguistic semantics)

Lexico-semantic and morfologo-syntactic features of constructing texts of Spanish laws (in Ukrainian)

[Leksyko-semantychni ta morfologo-syntaksychni osoblyvosti pobudovy tekstiv ispans'kyh zakoniv]

© Vlasenko M. S. [Vlasenko M. S.] marybay@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

державної та суспільної діяльності. Проте, їхня спільна директивна функція пояснює схожість головних характерних рис цих підстилів, а тому й тих лінгвістичних засобів, які вони використовують. Але саме в підсистемі законодавчих документів у найбільш повній та концентрованій формі проявляються всі основні стильові риси, притаманні офіційно-діловому стилю. Отже, для законодавчого підстилю іспанської мови є характерними такі риси, як *офіційність*, яка утворює головний тон повідомлення; *об'єктивність*, *безособовість* і часто *узагальненість*, коли будь-яке явище описується як узагальнене, безособове відображення цілих комплексів реально існуючих явищ і фактів безвідносно до їхніх індивідуальних проявів; *чіткість* і *точність* висловлення думки, неприпустимість неповноти, через особливу важливість та значущість висловлюваної інформації. Відсутність точності та чіткості може привести до різних, в деяких випадках помилкових, інтерпретацій тексту, що створює умови для порушення законів. Перелічені риси визначають відбір та сполучення лінгвістичних засобів, активізують певне коло лексичних і граматичних явищ, здатних утворити якісний вигляд підсистеми законодавчих документів.

На лексичному рівні своєрідність підсистеми створюється завдяки високій термінологічності. В структурі офіційного та наукового стилів є схожість, оскільки задля економії висловлення в цих стилях використовуються в функції термінів слова головного лексичного фонду. Проте, якщо наукова термінологія однієї галузі відмінна від іншої, то термінологія офіційного стилю залишається стійкою, традиційною та стандартизованою.

Відповідно до цього в офіційному мовленні, зокрема в законодавчому мовленні, є велика кількість стереотипних фраз і конструкцій. Стандартизовані звороти, які можуть охопити все поняття та є чіткими, які гарантують відповідне сприйняття, - роблять скорішим редагування будь-якого офіційного документу.

В іспанській мові, як і в українській, є велика кількість кліше та стереотипних фраз: *redactado los términos siguientes; por el presente escrito; por ser de justicia; si procediere; que vieren y entendieren; con arreglo a las siguientes cláusulas*, etc.

Офіційне, відповідно й законодавче мовлення, на відміну від наукового, може вживати два чи більше термінів, які мають дуже близькі значення. Цей засіб є традиційним як для лексики, так і для морфології та синтаксису, оскільки в усіх випадках забезпечує максимальну чіткість плану вираження. Надмірність мовних засобів не має нічого спільного з використанням синонімів в літературних творах: *dice y otorga; exhorta y ruega; cargas, gravámenes y obligaciones*.

© Власенко М. С. [Власенко М. С.] marybay@ukr.net

Лексико-семантичні та морфолого-синтаксичні особливості побудови текстів іспанських законів (Українською)
[Лексико-семантические и морфолого-синтаксические особенности построения текста испанских законов (На укр. яз.)]
(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Взагалі офіційне мовлення уникає синонімії, шукаючи концептуальної чіткості.

Найменування людини за однією з головних ознак (професія, рід діяльності) сприяє реалізації такої характерної риси, як безособовість. Цю функцію виконують субстантивовані дієприкметники, більшість яких зустрічається в кодексах та законах: *los asalariados, los asegurados, los penados por más de 30 días, los tronchados y arrancados por accidente, los encargados*, etc.

Консервативний та архаїчний характер, властивий законодавчому підстилю, відображається в уживанні архаїзмів та латинізмів: *a priori, de jure, de facto, persona (non) grata, modus procendi, quorum, mortis causa*, etc. Через зручність використання для спеціалістів, багато з цих слів та словосполучень вживаються в міжнародному масштабі.

Значну кількісну групу представляють в підсистемі законодавчої документації термінологічні словосполучення. Це відбувається з огляду на необхідність точного, чіткого та детального вираження спеціальних понять, щоб уникнути нерозуміння тексту. В основі таких термінологічних словосполучень лежать іменники, що являють собою як терміни, так і загальнолітературну лексику. Ці іменники виступають в ролі пануючих “гніздових” слів, до яких приєднуються прикметники, інші іменники або дієслова (разом із службовими словами, що їм належать, або без них), утворюючи відповідно ад’єктивні термінологічні словосполучення (*la sesión ordinaria, la sesión extraordinaria, la jurisdicción administrativa, la jurisdicción militar*), іменні (*la cámara de los diputados, el juzgado de paz*), та дієслівні (*prestar juramento, formar el gobierno*).

Найхарактернішою рисою текстів законів на морфологічному рівні є вживання великої кількості іменників, які замінюють дієслово або дієслівну дію. Наприклад: ... *las ampliaciones que se susciten con motivo del aumento de las labores, por razón del acrecentamiento del volumen de los servicios*. Велика кількість прийменників *de* є характерною рисою юридичного мовлення, що відрізняє його від розмовного мовлення. Наприклад: *En caso de cambio de la nacionalidad común o de la residencia habitual del alimentista, la nueva ley se aplicará a partir del momento del cambio*. Скупчення іменників [1:100] спостерігається при дуже детальному перелічуванні, що також відповідає прагненню до чіткості та ясності: 1. *Las fuentes del ordenamiento jurídico español son la ley, la costumbre y los principios generales de derecho*. 2. *Los buques, las aeronaves y los medios de transporte por ferrocarril...* 3. *...quedarán sometidos a la ley del lugar de su abanderamiento, matrícula o registro*. Щоб уникнути двозначності в законодавчому і взагалі офіційному документі

(Problems of linguistic semantics)

Lexico-semantic and morfologo-syntactic features of constructing texts of Spanish laws (in Ukrainian)

[Leksyko-semantychni ta morfologo-syntaksychni osoblyvosti pobudovy tekstiv ispans'kyh zakoniv]

© Vlasenko M. S. [Vlasenko M. S.] marybay@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

надається перевага повторному вживанню іменників замість заміни їх займенниками: *El divorcio producirá la disolución del vínculo matrimonial. El divorcio puede obtenerse, únicamente, por sentencia judicial. La acción de divorcio podrá ejercitarse indistintamente por cualquiera de los cónyuges.*

В галузі морфології стильоутворюючими виступають головним чином модально-часові форми дієслів. Більш частотним в законодавчих документах є так званий “futuro de mandato” – майбутній наказовий час, оскільки має здатність виражати безсумнівну впевненість у виконанні наказу: *1. Los derechos deberán ejercitarse conforme a las exigencias de la buena fe. 2. Las normas se interpretarán según el sentido propio de sus palabras...*

За частотою використання форми умовного способу (субхунтиво) “змагаються” з формами дійсного способу, що пояснюється як синтаксичною складністю законодавчої (офіційної) фрази, так і спонукальним і наказовим характером спілкування (наказ, заборона, дозвіл тощо): *1. La emisión de los títulos-valores se atenderá a la ley del lugar en que se produzca. 2. En caso de duda prevalecerá la vecindad civil que corresponda al lugar del nacimiento.* Треба зазначити, що через обмежену кількість часових форм, здатних виконувати функції імператива, в законодавчому мовленні, особливо в текстах статутів, кодексів та інших законодавчих документів, звичайно вживаються інфінітиви як атрибути певних слів, збільшуючись в своїй кількості до 18-20 та привносячи відтінок прихованого наказу. Наприклад: *1. Determinar, en interés de los hijos... tomar las disposiciones apropiadas...; 2. ...fijar la contribución de cada cónyuge...; 3. ...señalar, atendidas las circunstancias, los bienes gananciales o comunes...*

На синтаксичному рівні функціональним завданням законодавчого підстилю є дуже докладний опис подій. Із складних речень завданням підсистеми найбільшою мірою відповідають складнопідрядні речення, здатні повною мірою та в адекватній формі відобразити взаємодії явищ, фактів, понять, підлягаючих інтерпретації, чітко передавати найрізноманітніші стосунки (означальні, умовні, причинні, часові та інші). Підрядні речення йдуть одне за одним, максимально чітко визначаючи значення певних слів та фрагментів висловлення. Така чіткість викликана прагненням уникнути найменшої двозначності в розумінні закону й, відповідно, його порушення. Наприклад:

Entre los retractos legales... tendrá lugar respecto a bienes raíces, el de “abolorio”, o sea “derecho de tanteo o de la saca”, por virtud del cual los hermanos y los demás colaterales hasta el sexto grado de consanguinidad legítima del que haya venido o dado en pago, sea en privado, sea mediante subasta judicial, u aunque medie carta de gracia, una finca heredada de ascendiente común a él y a aquellos, puede

© Власенко М. С. [Власенко М. С.] marybay@ukr.net

Лексико-семантичні та морфолого-синтаксичні особливості побудови текстів іспанських законів (Українською)
[Лексико-семантические и морфолого-синтаксические особенности построения текста испанских законов (На укр. яз.)]

(Проблеми семантики [Проблемы семантики])

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

subrogarse en lugar del comprador o adjudicatario que sea extraño o pariente en ulterior grado bajo las condiciones mismas del contrato o la adjudicación.

Підрядні речення часто вводяться лексично насиченими сполучниками та сполучниковими зворотами, що надають відносинам умови найрізноманітніші відтінки. Наприклад, сполучники та сполучникові звороти *cuando, mientras, en cuanto, siempre que* надають реченню часовий відтінок: 1. *En ningún caso tendrá aplicación la ley extranjera cuando resulte contraria al orden público.* 2. *...durante dos años, siempre que el interesado manifieste ser esa su voluntad; aun cuando, aunque* – допустовий; сполучникові звороти *a menos que, salvo cuando, a no ser que* представляють умову як виняток. Наприклад: *...la vecindad civil común, a menos que el extranjero residiere...*

Є розповсюдженою думка, що офіційне мовлення сухе, монотонне та позбавлене принадності. Проте, О. О. Ушаков, говорячи про законодавчий підстиль, підкреслює, що його естетика, на відміну від літературного стилю, полягає в логіці та стандартизації зворотів та кліше, притаманних лише офіційному мовленню [2:159]. Необхідно додати, що мові законів властива певна мелодія, естетичне забарвлення має відобразитися в усьому законодавчому підстилі, починаючи з кодекса та закінчуючи простим офіційним папером.

ЛІТЕРАТУРА

1. Calvo Ramos L. *Introducción al estudio del lenguaje administrativo. Gramática y textos.* – Madrid : Gredos, 1980.
2. Ушаков А. А. *Очерки советской законодательной стилистики.* – Пермь, 1967.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

3. *Código Civil de España.* – Madrid : JACARYAN, S.A., 1988. – 425 p.

REFERENCES

1. Calvo Ramos L. *Introducción al estudio del lenguaje administrativo. Gramática y textos,* Madrid, Gredos, 1980.
2. Ushakov A. A. *Ocherky sovetskoj zakonodatel'noj stylystyky.* Perm', 1967. 3. *Código Civil de España.* Madrid, JACARYAN, S.A., 1988, 425 p.

(Problems of linguistic semantics)

Lexico-semantic and morfologo-syntactic features of constructing texts of Spanish laws (in Ukrainian)

[Leksyko-semantychni ta morfologo-syntaksychni osoblyvosti pobudovy tekstiv ispans'kyh zakoniv]

© Vlasenko M. S. [Vlasenko M. S.] marybay@ukr.net

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

ЗМІСТ

<i>Горбач Ірина М.</i> Засоби пунктуації та їхня прагматика в наративній структурі романів Ніколя Фарга	13
<i>Гулієв Анар Рагім огли.</i> Вивчення мови реклами в європейській та іранській лінгвістиці	21
<i>Данилич Валентина С.</i> Поняття стилістичної парадигми в мові (Іспанською) [Danylych Valentyna S. Noción de paradigma estilístico de la lengua]	37
<i>Кирилова Віра А.</i> Проблеми відтворення імплікатур українського художнього твору у французькому перекладі (Французькою) [Kyrylova Vira A. Les problèmes de la restitution des implicatures de l'oeuvre littéraire ukrainien dans la traduction française]	48
<i>Корбозерова Ніна М.</i> Типологія синтаксичних зв'язків у словосполученнях (іспано-українські паралелі) (Іспанською) [Korbozerova Nina M. Tipología de las relaciones sintácticas en los grupos de palabras (paralelos español-ucranianos)]	57
<i>Обручникова Олена П.</i> Про передумови паронімії у ліриці Антоніо Мачадо	65
<i>Охріменко Валерія І.</i> Відношення у системі модальних значень когнітивно-семантичного поля необхідності (на матеріалі італійської мови)	81
<i>Поліщук Надія П.</i> Функціональні перспективи пасивної фрази і «текстуальна лінгвістика» (Французькою) [Polichtchouk Nadiya P. Perspective fonctionnelle de la phrase passive et «linguistique textuelle»]	95
<i>Попова Наталія М.</i> Феноменологічна концепція у синхронно-діахронному підході до аналізу національної концептосфери Іспанії	101
<i>Романенко Ольга П.</i> Функціонально-семантичні особливості новогрецьких сталих виразів з прийменником ек (εξ) та їх переклад	112
<i>Скробот Алла І.</i> Концепт ЛЮБОВ в іспаномовній Біблії: лексико-граматичний та наративний аспекти	119
<i>Станіслав Ольга В.</i> Особливості когезії в синтаксисі французького «нового роману» (на матеріалі твору А. Роба-Грійє «В лабіринті»)	127
<i>Власенко Марія С.</i> Лексико-семантичні та морфолого-синтаксичні особливості побудови текстів іспанських законів	137
ЗМІСТ	143
CONTENTS	144
СОДЕРЖАНИЕ	145
<i>Вимоги до публікацій</i>	146
<i>Publishing requirements</i>	152
<i>Требования к публикациям</i>	158

CONTENTS

Gorbach Iryna M. The punctuation means and their pragmatics in the narrative structure in Nicolas Fargues' novels	13
Anar Rahim Quliyev. Studying of Persian advertising language in European and Iranian linguistics	21
Danylych Valentyna S. The notion of stylistic paradigm in the language (in Spanish) [Danylych Valentyna S. Noción de paradigma estilístico de la lengua]	37
Kyrylova Vira A. Problems of restitution of implicatures of the Ukrainian artistic work in the French translation (in French) [Kyrylova Vira A. Les problèmes de la restitution des implicatures de l'oeuvre littéraire ukrainien dans la traduction française]	48
Korbozerova Nina M. Typology of syntactic relations in word-combinations (Spanish-Ukrainian parallels) (in Spanish) [Korbozerova Nina M. Tipología de las relaciones sintácticas en los grupos de palabras (paralelos español-ucranianos)]	57
Obruchnykova Olena P. On antecedents of paronymy in Antonio Machado's lyrics	65
Okhrimenko Valeria I. Relations in the system of modal meanings of the cognitive-semantic field of necessity (in Italian)	81
Polishchuk Nadiya P. Passive phrase functional perspectives and «textuale linguistics» (in French) [Polichtchouk Nadiya P. Perspective fonctionnelle de la phrase passive et «linguistique textuelle»]	95
Popova Natalia M. Phenomenological concept in the synchronic-diachronic approach to the analysis of Spain national conceptual sphere	101
Romanenko Olga P. Functionally semantic features of Greek constant expressions with a pretext εκ (εξ) and their translation	112
Scrobot Alla I. The concept LOVE in the Spanish Bible: lexical, grammatical and narrative aspects	119
Stanislav Olga V. Features of cohesion in the syntax of French «new novel» (based on the work of A. Robbe-Grillet «In the Labyrinth»)	127
Vlasenko Mary S. Lexico-semantic and morfologo-syntactic features of constructing texts of Spanish laws	137
ЗМІСТ	143
CONTENTS	144
СОДЕРЖАНИЕ	145
Вимоги до публікацій	146
Publishing requirements	152
Требования к публикациям	158

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Горбач Ирина М.</i> Средства пунктуации и их прагматика в нарративной структуре романа Николая Фарга	13
<i>Гулиев Анар Рагим оглы.</i> Изучение языка рекламы в европейской и иранской лингвистике	21
<i>Данилич Валентина С.</i> Понятие стилистической парадигмы в языке (на испанском языке) [<i>Danylych Valentyna S.</i> Noción de paradigma estilístico de la lengua]	37
<i>Кириллова Вера А.</i> Проблемы воспроизведения импликатур украинского художественного произведения во французском переводе (на французском языке) [<i>Kyrylova Vira A.</i> Les problèmes de la restitution des implicatures de l'oeuvre littéraire ukrainien dans la traduction française]	48
<i>Корбозёрова Нина Н.</i> Типология синтаксических связей в словосочетании (испано-украинские параллели) (на испанском языке) [<i>Korbozerova Nina M.</i> Tipología de las relaciones sintácticas en los grupos de palabras (paralelos español-ucranianos)]	57
<i>Обручникова Елена П.</i> О предпосылках паронимии в лирике Антонио Мачадо	65
<i>Охрименко Валерия И.</i> Отношения в системе модальных значений когнитивно-семантического поля необходимости (на материале итальянского языка)	81
<i>Полищук Надежда П.</i> Функциональные перспективы пассивной фразы и «текстуальная лингвистика» (на французском языке) [<i>Polichtchouk Nadiya P.</i> Perspective fonctionnelle de la phrase passive et «linguistique textuelle»]	95
<i>Попова Наталья Н.</i> Феноменологическая концепция в синхронно-диахронном подходе к анализу национальной концептосферы Испании	101
<i>Романенко Ольга П.</i> Функционально-семантические особенности новогреческих устойчивых выражений с предлогом ек (εξ) и их перевод	112
<i>Скробот Алла И.</i> Концепт ЛЮБОВЬ в испаноязычной Библии: лексико-грамматические и нарративные аспекты	119
<i>Станислав Ольга В.</i> Особенности когезии в синтаксисе французского «нового романа» (на материале произведения А. Робба-Грийе «В лабиринте»)	127
<i>Власенко Мария С.</i> Лексико-семантические и морфолого-синтаксические особенности построения текста испанских законов	137
ЗМІСТ	143
CONTENTS	144
СОДЕРЖАНИЕ	145
<i>Вимоги до публікацій</i>	146
<i>Publishing requirements</i>	152
<i>Требования к публикациям</i>	158

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЙ:

Матеріали для розміщення у збірнику приймаються від фахівців у галузі лінгвістики та перекладознавства. *Мови публікації* – українська, англійська, німецька, іспанська, італійська, новогрецька, французька, російська. Текст статті має відповідати чинним вимогам до наукових статей та міжнародним науковим стандартам. Стаття повинна відбивати сучасний стан наукової проблеми, містити нові результати на основі проведеного дослідження. У статті відбивається новий аспект дослідження. Висновки мають бути аргументованими, публікацію проілюстровано прикладами, а текст статті обґрунтовано посиланнями. Основні вимоги до якості змісту статей: якість, оригінальність, читабельність, відповідність заявленій темі.

Обсяг публікації: *стаття* – від 8 сторінок.

Правила подачі матеріалів для опублікування:

Матеріали статті, дві відскановані рецензії та дані про автора українською, англійською та російською мовами: *автор, ім'я, по батькові (повністю у називному відмінку), назва статті, місце роботи, вчений ступінь і звання / навчання в аспірантурі, докторантурі, адреса для листування, телефон, e-mail, факс* (за наявності), необхідно надіслати на електронну адресу **zbirnykninako@ukr.net** трьома файлами, вкладеними в один лист. Назви файлів пишуться тільки латиницею. Наприклад: **Ivanenko_article** для статті, **Ivanenko_dan** для рецензій.

Після перевірки матеріали подаються до редакційної колегії збірника в роздрукованому варіанті за адресою: 01601, м. Київ, бул. Т. Шевченка, 14, каб. 60, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут філології (кафедра романської філології).

ЗМІСТ і ОФОРМЛЕННЯ МАТЕРІАЛІВ, що надсилаються до редакції наукового збірника.

Представлені в роботі дані повинні бути оригінальними.

Не допускається подання до редакції робіт, які вже надруковані в інших виданнях або надіслані для публікації в інші редакції.

У наукових статтях передбачаються наступні блоки (в тексті статті **БЛОКИ не зазначати**):

БЛОК 1 – *номер УДК* (є обов'язковим), друкується з лівого боку, жирним шрифтом Times New Roman, розміром 14, поряд з **УДК** – зазначається розділ, в якому має бути розміщено статтю:

проблеми ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНОГО І
ТИПОЛОГІЧНОГО МОВОЗНАВСТВА;
проблеми МОВОЗНАВСТВА;

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

проблеми СЕМАНТИКИ;
 проблеми ПРАГМАТИКИ;
 проблеми КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ;
 проблеми КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ;
 проблеми ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА.

БЛОКИ 2–4 – *нижче зазначена інформація українською, російською, англійською мовами.* Якщо статтю написано *німецькою, іспанською, італійською, новогрецькою або французькою мовами*, то зазначена інформація обов'язково додається і **мовою оригіналу** (використання **інтернет-перекладачів**, які дають переклад без урахування стилю, зв'язку слів у реченнях, що робить текст незрозумілим та значно спотворює сенс **НЕПРИПУСТИМО**):

- *назва статті* (скорочення та аббревіатури неприпустимі), друкується **ВЕЛИКИМИ ЛІТЕРАМИ жирним шрифтом**;
- *прізвище (а) та ініціали автора (ів)* (прописними літерами курсивом);
- *адреса для листування* (із зазначенням індексу), *телефон, e-mail, факс* (за наявності), **якщо авторів кілька**, то зазначену інформацію подають по кожному з них (прописними літерами без виділення);
- *вчений ступінь, звання та посада автора (ів) або студент, аспірант, докторант* (із зазначенням структурного підрозділу організації (Інститут, кафедра тощо), скорочення неприпустимі (прописними літерами без виділення);
- *повна назва організації* (із зазначенням форми власності, відомчої приналежності – аббревіатури неприпустимі), *її адреса* (із зазначенням індексу) (прописними літерами без виділення);
- *анотація* (від **150 до 250 слів**) (з абзацу, розмір шрифту – 12, курсивом, **слово анотація не пишеться**);
- *ключові слова* (у кількості 5–6, скорочення та аббревіатури неприпустимі) (з абзацу, розмір шрифту – 12, курсив).

Вся інформація БЛОКІВ 2–4, крім анотації та ключових слів, друкується відцентрованим шрифтом Times New Roman 14 розміру.

БЛОК 5 – *повний текст статті мовою оригіналу*

У статтях **обов'язковими** є наступні розділи:

- **Вступ**, до якого входять *постановка проблеми, короткий огляд найновіших публікацій з теми дослідження, актуальність, мета, об'єкт та предмет дослідження, наукова новизна, матеріали та методи дослідження.*
- **Основний зміст.**
- **Отримані результати, їх обговорення.**

- **Висновки** дослідження.
- **Перспективи** подальших наукових розвідок.
- **Література та джерельна база** дослідження.
- **References** (оформлені згідно з вимогами зарубіжними стандартами).

Текстовий матеріал статті повинен бути представлений:

1. у вигляді чіткої принтерної роздруковки у форматі А4, в електронному вигляді (Microsoft Word), з одинарним міжрядковим інтервалом розміром шрифту *Times New Roman* 14 (для списку літератури – 12), пронумерованими сторінками, без правок на аркушах.
2. **Поля:** *угорі – 1,6 см, знизу – 1,6 см, праворуч – 1,75 см, ліворуч – 1,75 см,*
3. у підмалюнкових підписах спочатку наводиться загальна підпис до малюнка (схеми, графіку тощо), а потім пояснюються всі наявні в ньому цифрові та буквені позначки;
4. в електронному текстовому файлі **автоматичний абзацний відступ** тексту складає **1,25 см**, автоматичні вирівнювання та інше є обов'язковими. Текст повинен бути без переносів слів, без вирівнювання табуляцією, без зайвих пробілів. В тексті слід чітко диференціювати *тире* (–) та *дефіс* (-). Клавіша Enter повинна використовуватися тільки для початку нового смислового абзацу, але не для початку нового рядка усередині абзацу;
5. після будь-яких заголовків, прізвищ, підписів до малюнків крапка не ставиться. Між кожним ініціалом і прізвищем завжди ставляться нерозривні пробіли. Ініціали розділяються крапками і пишуться перед прізвищем. Кома між прізвищем та ініціалами не ставиться;
6. фрагменти рукописів, що слугують ілюстративним матеріалом, друкуються *курсивом*. Фрагменти ілюстративного тексту, які потребують виділення, підкреслюються;
7. **посилання** в тексті оформлюються у квадратних дужках з посиланням на номер використаного джерела відповідно до його місцезнаходження в тексті, наприклад: [11, с. 8], посилання на кілька джерел – через крапку з комою, наприклад: [1; 5; 9].

Вимоги до електронних файлів ілюстрацій.

Якість всіх графічних матеріалів повинно відповідати статусу наукової статті: всі ілюстрації повинні бути інформативними, чіткими, контрастними, з високим просторовим дозволом. Ілюстрації, раніше розміщені в Word, стають

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

непридатними для відтворення у верстці друкованих матеріалів.

Формат графічних файлів: графіки, схеми, ілюстрації, діаграми, малюнки повинні бути збережені у форматі JPEG. Дозвіл – 300 dpi (пікселі на дюйм). Додатково подаються ще й в окремому файлі.

БЛОК 6 – література (слово ЛІТЕРАТУРА друкується по центру великими жирними літерами, розмір шрифту – 14), в якому посилання подаються мовою оригіналу з абзацу 12 шрифтом, ТІЛЬКИ прізвище та ініціали виділяються курсивом. Література в списку повинна бути розташована в алфавітному порядку, причому спочатку видання російською та українською мовами, потім – іноземними (теж за абеткою). Всі роботи одного автора потрібно вказувати за зростанням років видання. У тексті посилання на літературні джерела наводяться у квадратних дужках. Автор несе відповідальність за вірність даних, наведених у пристатейному списку літератури. Посилання, оформлені з порушенням правил, будуть видалені зі списку літератури. Бажано включати кілька посилань на членів редакційної колегії збірника.

БЛОК 7 – джерельна база (оформлення згідно з вимогами до блоку 6), за нумерацією продовжує список літератури.

БЛОК 8 – список літератури під заголовком REFERENCES (слово REFERENCES друкується по центру великими жирними літерами, розмір шрифту – 14), в якому посилання оформлюються згідно з вимогами зарубіжних стандартів та подаються для кирилиці у вигляді транслітерації за допомогою програми BGN (Board of Geographic Names), що представлена на сайті: <http://www.translit.ru> та з перекладом на англійську мову у квадратних дужках. Список повинен повторювати у своїй послідовності **список літератури** блоку 6 та **джерельну базу** блоку 7, незалежно від того, є чи немає в ньому іноземні джерела. Якщо в списку є посилання на іноземні публікації, вони повністю повторюються.

Приклад опису статті:

Byzov A. L. Utina I. A. Centrobezhnye jeffekty amakrinnyh kletok v setchatke l'jagushki [The centrifugal effects on amacrine cells in the retina of frog]. *Neirofiziologiya [Neurophysiology]*, 1971, no. 3, pp. 293–300. (In Russian)

Приклад опису монографії:

Nigmatulin R. I. *Dinamika mnogofaznykh sred* [Dynamics of multiphase media]. Moscow, Nauka Publ., 1987. Pt. 1, 464 p. (In Russian)

Karminskiy A. M. Peresetskiy A. A. Petrov A. E. *Reytingi v ekonomike: metodologiya i praktika* [Ratings in economics: Methods and practice]. Moscow, Finansy i statistika Publ., 2005. 240 p. (In Russian)

Приклад опису статті із електронного журналу:

Kontorovich A. E. Korzhubaev A. G. Eder L. V. Prognoz mirovyh postavok jenergii: Metody, kolichestvennyh ocenok i prakticheskikh vyvodov [Forecast of global energy supply: Techniques, quantitative assessments, and practical conclusions]. *Mineral'nye resursy Rossii. Ekonomika i upravlenie*, 2006, no. 5. (In Russ.) Available at: <http://www.vipstd.ru/gim/content/view/90/278/>. (accessed 22.05.2012)

Приклад опису статті з DOI:

Experimental research on the localized electrochemical micro-machining. *Russian Journal of Electrochemistry*, 2008, vol. 44, no. 8, pp. 926–930. doi: 10.1134/S1023193508080077

Приклад опису статті із періодичного видання (збірники праць):

Astakhov M. V. Tagantsev T. V. Jeksperimental'noe issledovanie prochnosti sustavov "steelcomposite" [Experimental study of the strength of joints "steelcomposite"]. *Trudy MGTU «Matematicheskoe modelirovanie slozhnykh tekhnicheskikh sistem»* [Proc. of the Bauman MSTU "Mathematical Modeling of Complex Technical Systems"], 2006, no. 593, pp. 125–130. (In Russian)

Приклад опису матеріалів наукових конференцій:

Usmanov T. S. Gusmanov A. A. Mullagalin I. Z. Muhametshina R. Ju. Chervyakova A. N. Sveshnikov A. V. Osobennosti konstrukcii razrabotki mestorozhdenija s primeneniem gidrorazryva [Features of the design of field development with the use of hydraulic fracturing]. *Trudy 6 Mezhdunarodnogo Simpoziuma "Novye resursosberegayushchie tekhnologii nedropol'zovaniya i povysheniya neftegazootdachi"* [Proc. 6th Int. Symp. "New energy saving subsoil technologies and the increasing of the oil and gas impact"]. Moscow, 2007, pp. 267–272. (In Russian).

Приклад опису книги (монографії, збірників):

Kashnikov Y. A. Ashikhmin S. G. *Mekhanika Gornykh Porod Pri Razrabotke Mestorozhdeniy Uglevodorodnogo Syr'ya* [Rock Mechanics In The Development Of Hydrocarbon Deposits]. Moscow, ООО "Nedra-Biznestsentr" Publ., 2007. 486 p.

Lindorf L. S. Mamikonians L. G. eds. *Ekspluatatsiia turbogeneratorov s neposredstvennym okhlazhdeniem* [Operation of turbine generators with direct cooling]. Moscow, Energiia Publ., 1972. 352 p.

Izvekov V. I. Serikhin N. A. Abramov A. I. *Proektirovanie turbogeneratorov* [Design of turbo-generators]. Moscow, MEI Publ., 2005, 440 p.

Приклад опису перекладеної книги:

Timoshenko S. P. Young D. H. Weaver W. *Vibration problems in engineering*. 4th ed. New York, Wiley, 1974. 521 p. (Russ. ed.: Timoshenko S.P., Iang D.Kh., Uiver U. *Kolebaniia v inzhenernom dele*. Moscow, Mashinostroenie Publ., 1985. 472 p.).

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Приклад опису Інтернет-ресурсу:

Kondrat'ev V. B. *Global'naya farmatsevticheskaya promyshlennost'* [The global pharmaceutical industry]. Available at: http://perspektivy.info/rus/ekob/globalnaja_farmacevticheskaja_promyshlennost_2011-0718.html. (accessed 23.06.2013)

Приклад опису дисертацій та авторефератів:

Semenov V. I. *Matematicheskoe modelirovanie plazmy v sisteme kompaktnyi tor*. Dokt, Diss. [Mathematical modeling of the plasma in the compact torus. Doct. Diss.]. Moscow, 2003. 272 p.

Grigor'ev Iu.A. *Razrabotka nauchnykh osnov proektirovaniia arkhitektury raspredelennykh sistem obrabotki dannykh*. Diss. dokt. tekhn. nauk [Development of scientific bases of architectural design of distributed data processing systems. Dr. eng. sci. diss.]. Moscow, Bauman MSTU Publ., 1996. 243 p.

Назви статей англійською мовою – повинні бути інформативними, не можуть містити скорочень і транслітерації, крім неперекладних назв власних імен, приладів та інших об'єктів, що мають власні найменування.

Анотації і ключові слова англійською мовою для іноземних вчених і фахівців є практично єдиним джерелом інформації про зміст статті та викладених у ній результатах досліджень.

Анотація повинна бути:

- *компактною, лаконічною та чіткою* (об'ємом від **150** до **250 слів**), *інформативною* (необхідно уникати застосування загальних слів, надання другорядної інформації, описи загальновідомих фактів);

- *оригінальною, змістовною* – включати опис предмета та мети роботи, матеріалів і методів її проведення, результатів і області застосування. Необхідно дотримуватися логічного опису наукових даних у тексті анотації, коротко представити висновки. Неприпустимо проводити в анотації аналітичний огляд літературних джерел, даних, отриманих в ході інших досліджень, що не несе смислового навантаження в плані уявлення цінності наукової та практичної складової розглянутої роботи для закордонних читачів;

- *«англомовною»* (текст повинен бути написаний грамотною англійською мовою, використання інтернет-перекладачів неприпустимо, у результаті їх застосування текст виглядає неузгодженим, спотвореним, без сенсу, зі значною втратою інформативності).

Статті проходять рецензування та перевіряються на плагіат. У разі виявлення порушення видавничої етики статтю не рекомендують до друку.

Довідки за телефоном: +380 (44) 239-33-43 або e-mail : zbirnykninako@ukr.net

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

PUBLISHING REQUIREMENTS

Materials for publishing should be written in the field of linguistics and translation. The following languages are recommended: **Ukrainian, English, German, Spanish, Italian, Greek, French, Russian**. The text of an article must meet the international requirements obligatory for scientific articles. An article should reflect the up-to-date state of a scientific problem, contain new results obtained through the research provided. An article should propose a new aspect of investigation and contain well-argued conclusions. It is desirable to illustrate a publication with examples. The main requirements are quality, originality, topicality. An article should be readable and match the declared topic.

An article should contain at least 8 pages or more.

Rules for publishing materials:

Publishing materials should include: text of the article; two reviews (scanned); information about the author(s) (in Ukrainian, English and Russian): family name, first name, patronymic (in nominative case, without abbreviations), the title of an article, its author's place of work, academic degree and academic rank/ studying at the post-graduate course, working for doctor's degree, address for sending letters, telephone number, e-mail, fax (if available), this information is to be sent to **zbirnykninako@ukr.net** in three files, enclosed into one letter. Names of the files should be written using the Latin alphabet. For example: **Ivanenko_article** for an article, **Ivanenko_dan** for reviews.

After the final checking, all the materials should be sent to the editorial board in the printed version to the address: bul. Shevchenko, 14, aud. 60 (Romance Philology Department), Kyiv National Taras Shevchenko University, Institute of Philology, Kyiv, 01601.

CONTENTS AND FORMATTING OF THE MATERIALS are sent to the Editorial of the Collected Scholarly Work Articles.

All the data included into the article should be original. It is forbidden to send articles which have already been published in other editions or sent for further publishing.

It is desirable to divide all the information into structural blocks (**it is not necessary to have the word "block"** in the text):

BLOCK 1 – *number УДК* (**obligatory**) which is indicated in the left corner, **bold** type Times New Roman, size 14; near **УДК** it is desirable to indicate the section, to which the article belongs:

Actual LINGUISTICS PROBLEMS;

Problems of COMPARATIVE-HISTORICAL LINGUISTIC and LINGUISTIC TYPOLOGY;

Problems of LINGUISTIC SEMANTICS;

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Problems of PRAGMALINGUISTICS;
 Problems of COGNITIVE LINGUISTICS;
 Problems of LINGUISTIC COMMUNICATIONS;
 TRANSLATION PROBLEMS.

BLOCKS 2–4 – the following information should be written in Ukrainian, Russian, English. If the article is written in German, Spanish, Italian, Greek, or French, blocks 2–4 should be written in **the original** (it is not allowed to use **computer translation**, as it does not take into consideration style and word connection in sentences. As a result, text becomes incomprehensible and meaningless):

- *title* (no abbreviation is allowed) should be typed in **bold CAPITAL LETTERS**;
- *author(s)' family name(s) and initials* (capital letters in italics);
- *address for sending letters, post index* should be indicated too, *telephone number, e-mail, fax* (if available); **if the article was written by several authors**, it is necessary to indicate all information about all the authors separately (capital letters, without underlining);
- *author(s)' academic degree, academic rank, position or (post-graduate) student status, working for doctor's degree* (it is necessary to add some information about the place of work (studying) (Institute, department), abbreviations are forbidden (capital letters, without underlining).
- *organization's full name* (indicating its property type, departmental subordination – abbreviation is not allowed), *its address* (with the post index) (capital letters without underlining);
- **abstract (150–250 words)** (starting with the paragraph, font size 12, italics; the word “abstract” should not be written);
- **key words** (5–6 words, without abbreviations and shortenings) (starting with the paragraph, font size № 12, italics).

All information within **BLOCKS 2–4** (*abstract and key words*) should be typed using centred type Times New Roman font size 14.

BLOCK 5 – full text of an article in original

An article should contain **obligatory** sections:

- **Introduction** (it includes such sub-sections as *problem description, brief overview of topic publications, topicality, aim, object and subject of investigation, novelty, materials of investigation*).
- **Main Body of the Article.**
- **Results obtained, their discussion.**
- **Conclusions** of the investigation.
- **Prospects** of further research.

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
 [PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

- **Literature and main sources** of the investigation.
- **References** (formatted according to the international standards).

The text of an article should be typed according to the following requirements:

1. it should be legible, clear-cut, format A4, Microsoft Word format, line interval is 1, font *Times New Roman* 14 (for the list of literature – *Times New Roman* 12), all the papers are enumerated, amendments are not allowed;
2. **margins:** *up* – 1,6 cm *down* – 1,6 cm
 right – 1,75 cm *left* – 1,75 cm
3. if an article contains pictures and drawings, every picture (scheme, diagram, graph) should be provided with a general caption and all necessary explanations of the figures, letters, symbols;
4. in the electronic text **the automatic paragraph is 1,25 cm, automatic margin adjustment and other procedures are obligatory.** The text of an article should not contain word divisions, tabulation leveling, unnecessary gaps (omissions). *Dash* (–) and *hyphen* (-) are to be consistently differentiated. The key “Enter” should be used only when a new paragraph begins, it should not be used in the middle of a paragraph at the beginning of a new line;
5. a full stop (dot) is not used after titles, family names, picture (diagram) signing. **Indivisible gaps (blanks)** are necessary between every family name and initials. Initials are divided with dots and are written before the family name. There is no comma between the family name and initials;
6. text fragments provided as illustrations should be typed in *italics*. Some elements of text illustrations may be underlined if it is necessary to distinguish them.
7. **references** in the text are provided in square brackets with the first figure indicating the serial number of the source in the list of literature, for example [11, p.8]; if it is necessary to mention several sources, their numbers are separated with a semicolon, for example [1; 5; 9].

Requirements to electronic file illustration

The graphic material quality should correspond to the scientific article standards: all illustrations are to be informative, with good contrast, clear-cut, with high space resolution. Illustrations used in the Word format before are not to be reproduced.

Graphic file format: graphs, schemes, illustrations, diagrams, drawings should be saved in format JPEG. Resolution – 300 dpi (dots per inch). All this information should be given in a separate file as appendix.

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
 [ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

BLOCK 6 – literature (word “LITERATURE” is printed in the centre of a line, capital bold type letters, font size 14). References should be given in the original, paragraph, font size № 12, but the family name and initials should be *italicized*. References should be in **the alphabetical order**. Russian and Ukrainian references are to be provided at the beginning of the reference list, foreign references are to follow them (in the alphabetical order). Works by the same author should be indicated according to the years of publishing, starting from the earliest ones. References in the text of an article should be typed in square brackets. The author is responsible for accuracy of the data. References with violations of the requirements will be moved off the literature list. It is recommended to refer to works by the members of the editorial council.

BLOCK 7 – sources (all information should be represented according to **block 6** rules), this block continues the **BLOCK 6** (literature) enumeration.

BLOCK 8 – list of literature titled “REFERENCES” (word “REFERENCES” should be in the very centre of a line in capital bold letters, type № 14), all the references in the list should meet *the international standards* and, in the case of Cyrillic alphabet usage, the literature should be transliterated using programme BGN (Board of Geographic Names) (<http://www.translit.ru>) followed by the English translation in square brackets. The list should duplicate the list of **literature** in block 6 and source base in block 7, whether it contains or does not contain a foreign source in the list. If the list contains foreign sources, they should be duplicated.

Example of the article description:

Author A. A. Author B. B. Author C. C. Author D. D. Title of article. *Title of Journal*, 2005, vol. 10, no. 2, pp. 49–53.

Byzov A. L. Utina I. A. Centrobezhnye jeffekty amakrinnyh kletok v setchatke ljagushki [The centrifugal effects on amacrine cells in the retina of frog]. *Neirofiziologiya [Neurophysiology]*, 1971, no. 3, pp. 293–300. (In Russ.)

Example of the monograph description:

Nigmatulin R. I. *Dinamika mnogofaznykh sred* [Dynamics of multiphase media]. Moscow, Nauka Publ., 1987. Pt. 1, 464 p. (In Russ.)

Karminskiy A. M. Peresetskiy A. A. Petrov A. E. *Reytingi v ekonomike: metodologiya i praktika* [Ratings in economics: Methods and practice]. Moscow, Finansy i statistika Publ., 2005. 240 p. (In Russ)

Example of the article in the electronic magazine description:

Kontorovich A. E. Korzhubaev A. G. Eder L. V. Prognoz mirovyh postavok jenergii: Metody, kolichestvennyh ocenok i prakticheskikh vyvodov [Forecast of global energy supply: Techniques, quantitative assessments, and practical conclusions]. *Mineral'nye resursy Rossii. Ekonomika i upravlenie*, 2006, no. 5. (In Russ.) Available at: <http://www.vipstd.ru/gim/content/view/90/278/>. (accessed 22.05.2012)

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Example of the article DOI description:

Experimental research on the localized electrochemical micro-machining. *Russian Journal of Electrochemistry*, 2008, vol. 44, no. 8, pp. 926–930. doi: 10.1134/S1023193508080077

Example of the article in the Collected Scholarly Work Collected Article description:

Tagantsev T. V. Jeksperimental'noe issledovanie prochnosti sustavov "steelcomposite" [Experimental study of the strength of joints "steelcomposite"]. *Trudy MGTU «Matematicheskoe modelirovanie slozhnykh tekhnicheskikh sistem»* [Proc. of the Bauman MSTU "Mathematical Modeling of Complex Technical Systems"], 2006, no. 593, pp. 125–130. (In Russian)

Example of the scientific conference material description:

Usmanov T. S. Gusmanov A. A. Mullagalin I. Z. Muhametshina R. Ju. Chervyakova A. N. Sveshnikov A. V. Osobennosti konstrukcii razrabotki mestorozhdenija s primeneniem gidrorazryva [Features of the design of field development with the use of hydraulic fracturing]. *Trudy 6 Mezhdunarodnogo Simpoziuma "Novye resursosberegayushchie tekhnologii nedropol'zovaniya i povysheniya neftegazootdachi"* [Proc. 6th Int. Symp. "New energy saving subsoil technologies and the increasing of the oil and gas impact"]. Moscow, 2007, pp. 267–272. (In Russian).

Example of the book (monograph, collected articles) description:

Kashnikov Y. A. Ashikhmin S. G. *Mekhanika Gornyx Porod Pri Razrabotke Mestorozhdeniy Uglevodorodnogo Syr'ya* [Rock Mechanics In The Development Of Hydrocarbon Deposits]. Moscow, OOO "Nedra-Biznestsentr" Publ., 2007. 486 p.

Lindorf L. S. Mamikonians L. G. eds. *Ekspluatatsiia turbogeneratorov s neposredstvennym okhlazhdeniem* [Operation of turbine generators with direct cooling]. Moscow, Energiia Publ., 1972. 352 p.

Kanevskaya R. D. *Matematicheskoe modelirovanie gidrodinamicheskikh protsessov razrabotki mestorozhdenii uglevodorodov* [Mathematical modeling of hydrodynamic processes of hydrocarbon deposit development]. Izhevsk, 2002. 140 p.

Izvekov V. I. Serikhin N. A. Abramov A. I. *Proektirovanie turbogeneratorov* [Design of turbo-generators]. Moscow, MEI Publ., 2005, 440 p.

Example of the book translated description:

Timoshenko S. P. Young D. H. Weaver W. *Vibration problems in engineering*. 4th ed. New York, Wiley, 1974. 521 p. (Russ. ed.: Timoshenko S.P., Iang D.Kh., Uiver U. Kolebaniia v inzhenernom dele. Moscow, Mashinostroenie Publ., 1985. 472 p.).

Brooking A. Jones P. Cox F. *Expert systems. Principles and case studies*. Chapman and Hall, 1984. 231 p. (Russ. ed.: Bruking A., Dzhons P., Koks F. Ekspertnye sistemy. Printsipy raboty i primery. Moscow, Radio i sviaz' Publ., 1987. 224 p.).

ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Example of the internet resource description:

Kondrat'ev V. B. *Global'naya farmatsevticheskaya promyshlennost'* [The global pharmaceutical industry]. Available at: http://perspektivy.info/rus/ekob/globalnaja_farmacevticheskaja_promyshlennost (accessed 23.06.2013)

Example of dissertation, author's abstract (abstract of thesis) description:

Semenov V. I. *Matematicheskoe modelirovanie plazmy v sisteme kompaknyi tor.* Diss. dokt. fiz.-mat. nauk [Mathematical modeling of the plasma in the compact torus. Dr. phys. and math. sci. diss.]. Moscow, 2003. 272 p.

Semenov V. I. *Matematicheskoe modelirovanie plazmy v sisteme kompaknyi tor.* Dokt, Diss. [Mathematical modeling of the plasma in the compact torus. Doct. Diss.]. Moscow, 2003. 272 p.

Grigor'ev Iu.A. *Razrabotka nauchnykh osnov proektirovaniia arkhitektury raspredelennykh sistem obrabotki dannykh.* Diss. dokt. tekhn. nauk [Development of scientific bases of architectural design of distributed data processing systems. Dr. eng. sci. diss.]. Moscow, Bauman MSTU Publ., 1996. 243 p.

English titles of articles should be informative. No abbreviations and transliterations are allowed, with the exception of proper names.

English abstracts and key-words are the only source of information for foreign scholars.

Abstract should be:

- *compact, logical, clear-cut, accurate* (150–250 words), *informative* (it is recommended to avoid general words, giving minor information, describing general facts);
- *original, containing* necessary information, representing an object and an aim of an investigation, materials and methods, results and practical application. The description should be logical, indicating data in the abstract. Conclusions are obligatory. An abstract must not contain overview of literature or data obtained in different investigations as well as irrelevant information and data.
- *written in comprehensive English*, it is forbidden to use internet-translator, as it does not produce grammatically and semantically correct, coherent and logical texts.

All articles are reviewed and checked for plagiarism. An article is not recommended for publishing if it fails to match the requirements.

E-mail: zbirnykninako@ukr.net

ТРЕБОВАНИЯ К ПУБЛИКАЦИЯМ:

Материалы для размещения в сборнике принимаются от специалистов в области лингвистики и переводоведения. Языки публикации – **украинский, английский, немецкий, испанский, итальянский, новогреческий, французский, русский**. Текст статьи должен соответствовать действующим требованиям к научным публикациям и международным стандартам. Статья должна отражать современное состояние научной проблемы, содержать новые результаты на основе проведенного исследования. В статье отражается новый аспект исследования. Выводы должны быть аргументированными, публикация проиллюстрирована примерами, а текст статьи обоснован ссылками. Основные требования к качеству содержания статей: качество, оригинальность, читабельность, соответствие заявленной теме.

Объем публикации: *статья* – от 8 страниц.

Правила подачи материалов для публикации:

Материалы статьи, две отсканированные рецензии и данные об авторе на украинском, английском и русском языках: *автор, имя, отчество (полностью в именительном падеже), название статьи, место работы, ученая степень и звание / учеба в аспирантуре, докторантуре, адрес для переписки, телефон, e-mail, факс* (при наличии), необходимо отправить на электронный адрес zbirnykninako@ukr.net тремя файлами, вложенными в одно письмо. Названия файлов пишутся только латиницей. Например: **Ivanenko_article** для статьи, **Ivanenko_dan** для рецензий.

После проверки материалы подаются в редакционную коллегию сборника в распечатанном варианте по адресу: 01601, г. Киев, бул. Т. Шевченко, 14, каб. 60, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Институт филологии (кафедра романской филологии).

СОДЕРЖАНИЕ и ОФОРМЛЕНИЕ МАТЕРИАЛОВ, направляемых в редакцию научного сборника.

Представленные в работе данные должны быть оригинальными.

Не допускается предоставление в редакцию работ, которые уже напечатаны в других изданиях или посланы для публикации в другие редакции.

В научных статьях предусматриваются следующие блоки (в тексте статьи **БЛОКИ не указывать**):

БЛОК 1 – *номер УДК (обязательно)*, печатается с левой стороны, жирным

ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

шрифтом Times New Roman, размером 14, рядом с УДК – обозначается раздел, в котором должна быть размещена статья:

проблемы СРАВНИТЕЛЬНО-ИСТОРИЧЕСКОГО И
ТИПОЛОГИЧЕСКОГО ЯЗЫКОЗНАНИЯ;
проблемы ЯЗЫКОЗНАНИЯ;
проблемы СЕМАНТИКИ;
проблемы ПРАГМАТИКИ;
проблемы КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ;
проблемы КОММУНИКАТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ;
проблемы ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЯ.

БЛОКИ 2-4 – ниже указанная информация на украинском, русском, английском языках. Если статья написана на немецком, испанском, итальянском, новогреческий или французском языках, то указанная информация обязательно подается и **на языке оригинала** (использование **интернет-переводчиков**, которые дают перевод без учета стиля, связки слов в предложениях, делает текст непонятным и значительно искажает смысл **НЕДОПУСТИМО**):

- *название статьи* (сокращение и аббревиатуры недопустимы), печатается **БОЛЬШИМИ БУКВАМИ жирным шрифтом**;
- *фамилия (и) и инициалы автора (ов)* (прописными буквами курсивом)
- *адрес для переписки* (с указанием индекса), *телефон, e-mail, факс* (при наличии), **если авторов несколько**, то эту информацию подают по каждому из них (прописными буквами без выделения)
- *ученая степень, звание и должность автора (ов) или студент, аспирант, докторант* (с указанием структурного подразделения организации (Институт, кафедра и т. д.), сокращение недопустимы (прописными буквами без выделения)
- *полное название организации* (с указанием формы собственности, ведомственной принадлежности – аббревиатуры недопустимы), *ее адрес* (с указанием индекса) (прописными буквами без выделения)
- *аннотация* (от **150 до 250 слов**) (с абзаца, размер шрифта – 12, курсивом, слово аннотация не пишется);
- *ключевые слова* (в количестве 5–6, сокращения и аббревиатуры

недопустимы)

(с абзаца, размер шрифта – 12, курсив).

Вся информация **БЛОКОВ 2–4**, кроме *аннотации и ключевых слов*, печатается отцентрированным шрифтом *Times New Roman 14* размера.

БЛОК 5 – полный текст статьи на языке оригинала

В статьях **обязательными** являются следующие разделы:

- **Введение**, в который входят *постановка проблемы, краткий обзор новейших публикаций по теме исследования, актуальность, цель, объект и предмет исследования, научная новизна, материалы и методы исследования.*
- **Основное содержание.**
- **Полученные результаты, их обсуждения.**
- **Выводы исследования.**
- **Перспективы дальнейших научных исследований.**
- **Литература и иллюстративная база исследования.**
- **References** (оформлены в соответствии с требованиями зарубежных стандартов).

Текстовый материал статьи должен быть представлен:

1. в виде четкой принтерной распечатки в формате А4, в электронном виде (Microsoft Word), с одинарным межстрочным интервалом размером шрифта *Times New Roman 14* (для списка литературы – 12), пронумерованными страницами, без правок.
2. **Поля:** *вверху – 1,6 см, снизу – 1,6 см, справа – 1,75 см, слева – 1,75 см;*
3. в подрисунковых подписях сначала приводится общая подпись к рисунку (схемы, графика и т. д.), а затем объясняются все имеющиеся в нем цифровые и буквенные обозначения;
4. электронном текстовом файле **автоматический абзацный отступ** текста составляет **1,25 см**, автоматические выравнивание и т. д. являются обязательными. Текст должен быть без переносов слов, без выравнивания табуляцией, без лишних пробелов. В тексте следует четко дифференцировать *тире* (–) и *дефис* (-). Клавиша Enter должна использоваться только для начала нового смыслового абзаца, но не для начала новой строки внутри абзаца;

ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
 [Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

5. после любых заголовков, фамилий, подписей к рисункам точка не ставится. Между каждым инициалом и фамилией всегда ставятся неразрывные пробелы. Инициалы разделяются точками и пишутся перед фамилией. Запятая между фамилией и инициалами не ставится
6. фрагменты рукописей, которые служат иллюстративным материалом, печатаются *курсивом*. Фрагменты иллюстративного текста, которые требуют выделения, подчеркиваются;
7. **ссылки** в тексте оформляются в квадратных скобках со ссылкой на номер использованного источника в соответствии с его местонахождением в тексте, например: [11, с. 8], ссылки на несколько источников – через точку с запятой, например: [1; 5; 9].

Требования к электронным файлам иллюстраций.

Качество всех графических материалов должно соответствовать статусу научной статьи: все иллюстрации должны быть информативными, четкими, контрастными, с высоким пространственным разрешением. Иллюстрации, ранее размещенные в Word, становятся непригодными для воспроизведения в верстке печатных материалов.

Формат графических файлов: графики, схемы, иллюстрации, диаграммы, рисунки должны быть сохранены в формате JPEG. Разрешение – 300 dpi (пиксели на дюйм). Дополнительно подаются еще и в отдельном файле.

БЛОК 6 – литература (слово ЛИТЕРАТУРА печатается по центру большими жирными буквами, размер шрифта – 14), в котором ссылки подаются на языке оригинала с абзаца 12 шрифтом, ТОЛЬКО фамилия и инициалы выделяются курсивом. Литература в списке должна быть расположена **в алфавитном порядке, причем сначала издания на русском и украинском языках, затем – на иностранных (тоже в алфавитном порядке).** Все работы одного автора нужно указывать по возрастанию годов издания. В тексте ссылки на литературные источники приводятся в квадратных скобках. Автор несет ответственность за правильность данных, указанных в пристатейном списке литературы. Ссылки, оформленные с нарушением правил, будут удалены из списка литературы. Желательно включать несколько ссылок на членов редакционной коллегии сборника.

БЛОК 7 – иллюстративная база (оформление в соответствии с требованиями к блоку 6), по нумерации продолжает список литературы.

БЛОК 8 – список литературы под заголовком REFERENCES (слово

References печатается по центру большими жирными буквами, размер шрифта – 14), в котором ссылки *оформляются в соответствии с требованиями зарубежных стандартов* и подаются для кириллицы в виде транслитерации с помощью программы BGN (Board of Geographic Names), которая представлена на сайте: <http://www.translit.ru> и с переводом на английский язык в квадратных скобках. Список должен повторять в своей последовательности **список литературы** блока 6 и **иллюстративную базу** блока 7, независимо от того, есть ли в нем иностранные источники. Если в списке есть ссылки на иностранные публикации, они полностью повторяются.

Пример описания статьи:

Byzov A. L. Utina I. A. Centrobezhnye jeffekty amakrinnyh kletok v setchatke ljagushki [The centrifugal effects on amacrine cells in the retina of frog]. *Neirofiziologiya* [*Neurophysiology*], 1971, no. 3, pp. 293–300. (In Russian)

Пример описания монографии:

Nigmatulin R. I. *Dinamika mnogofaznykh sred* [Dynamics of multiphase media]. Moscow, Nauka Publ., 1987. Pt. 1, 464 p. (In Russian)

Пример описания из электронного издания:

Kontorovich A. E. Korzhubaev A. G. Eder L. V. Prognoz mirovyh postavok jenergii: Metody, kolichestvennyh ocenok i prakticheskikh vyvodov [Forecast of global energy supply: Techniques, quantitative assessments, and practical conclusions]. *Mineral'nye resursy Rossii. Ekonomika i upravlenie*, 2006, no. 5. (In Russ.) Available at: <http://www.vipstd.ru/gim/content/view/90/278/>. (accessed 22.05.2012)

Пример описания статьи с DOI:

Experimental research on the localized electrochemical micro-machining. *Russian Journal of Electrochemistry*, 2008, vol. 44, no. 8, pp. 926–930. doi: 10.1134/S1023193508080077

Пример описания статьи из периодического издания (сборника трудов):

Astakhov M. V. Tagantsev T. V. Jeksperimental'noe issledovanie prochnosti sustavov "steelcomposite" [Experimental study of the strength of joints "steelcomposite"]. Trudy MGTU «*Matematicheskoe modelirovanie slozhnykh tekhnicheskikh sistem*» [Proc. of the Bauman MSTU “Mathematical Modeling of Complex Technical Systems”], 2006, no. 593, pp. 125–130. (In Russian)

**ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНИТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

Пример описания материалов научных конференций:

Usmanov T. S. Gusmanov A. A. Mullagalin I. Z. Muhametshina R. Ju., Chervyakova A. N. Sveshnikov A. V. Osobennosti konstrukcii razrabotki mestorozhdenija s primeneniem gidrorazryva [Features of the design of field development with the use of hydraulic fracturing]. *Trudy 6 Mezhdunarodnogo Simpoziuma "Novye resursosberegayushchie tekhnologii nedropol'zovaniya i povysheniya neftegazootdachi"* [Proc. 6th Int. Symp. "New energy saving subsoil technologies and the increasing of the oil and gas impact"]. Moscow, 2007, pp. 267–272. (In Russian).

Пример описания книги (монографии, сборников):

Kashnikov Y. A. Ashikhmin S. G. *Mekhanika Gornyx Porod Pri Razrabotke Mestorozhdeniy Uglevodorodnogo Syr'ya* [Rock Mechanics In The Development Of Hydrocarbon Deposits]. Moscow, ООО "Nedra-Biznestsentr" Publ., 2007. 486 p.

Пример описания переведенной книги:

Timoshenko S. P. Young D. H. Weaver W. *Vibration problems in engineering*. 4th ed. New York, Wiley, 1974. 521 p. (Russ. ed.: Timoshenko S.P., Iang D.Kh., Uiver U. *Kolebaniia v inzhenernom dele*. Moscow, Mashinostroenie Publ., 1985. 472 p.).

Пример описания Интернет-ресурса:

Kondrat'ev V. B. *Global'naya farmatsevticheskaya promyshlennost'* [The global pharmaceutical industry]. Available at: <http://perspektivy.info/rus/ekob>. (accessed 23.06.2013)

Пример описания диссертаций и авторефератов:

Semenov V. I. *Matematicheskoe modelirovanie plazmy v sisteme kompaktnyi tor*. Dokt, Diss. [Mathematical modeling of the plasma in the compact torus. Doct. Diss.]. Moscow, 2003. 272 p.

Названия статей на английском языке – должны быть информативными, не могут содержать сокращений и транслитерации, кроме непереводаемых названий имен, приборов и других объектов, имеющих собственные названия.

Аннотации и ключевые слова на английском языке для иностранных ученых и специалистов является практически единственным источником информации о содержании статьи и изложенных в ней результатах исследований.

Аннотация должна быть:

- *компактной, лаконичной и четкой* (объемом от **150** до **250** слов), *информативной* (необходимо избегать применения общих слов, предоставления второстепенной информации, описания общеизвестных фактов);

- *оригинальной, содержательной* – включать описание предмета и цели работы, материалов и методов ее проведения, результатов и области применения. Необходимо соблюдать логического описания научных данных в тексте аннотации, кратко представить выводы. Недопустимо проводить в аннотации аналитический обзор литературных источников, данных, полученных в ходе других исследований, что не несет смысловой нагрузки в плане представления ценности научной и практической составляющей рассматриваемой работы для зарубежных читателей;

- *«англоязычной»* (текст должен быть написан грамотным английским языком, использование интернет-переводчиков недопустимо, в результате их применения текст выглядит несогласованным, искаженным, без смысла, со значительной потерей информативности).

Статьи проходят рецензирование и проверяются на плагиат. В случае выявления нарушения издательской этики статью не рекомендуют к печати.

Справки по телефону: +380 (44) 239-33-43 или e-mail: zbirnykninako@ukr.net